

**Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda
Cynon Taf**

**Arfarniad Cynaliadwyedd
Integredig ar gyfer y
Cynllun Datblygu Lleol
Diwygiedig
Y Strategaeth a Ffefrir**

Adroddiad Terfynol
Paratowyd gan LUC
Ionawr 2024

Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Y Strategaeth a Ffefrir

Fersiwn	Statws	Wedi'i lunio	Wedi'i wirio	Wedi'i gymeradwyo	Dyddiad
1.	Adroddiad Drafft yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig 2022-2037	K Moroney R Finnigan L Hadad K Nicholls	K Nicholls	K Nicholls	08.01.2024
2.	Adroddiad Terfynol yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig 2022-2037	K Moroney R Finnigan L Hadad K Nicholls	K Nicholls	K Nicholls	16.01.2024

Cynnwys

Pennod 1

Cyflwyniad 1

Ardal y Cynllun	1
Y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig	2
Arfarniad Cynaliadwyedd ac Asesiad Amgylcheddol Strategol	2
Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd	4
Strwythur yr adroddiad hwn	5

Pennod 2

Methodoleg 7

Cam A yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Cwmpasu	9	
Cam B yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Datblygu a mireinio'r opsiynau ac asesu'r effeithiau		14
Cam C yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Paratoi Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	15	
Cam D yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Ymgynghori ar y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig a'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	15	
Cam E yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Monitro gweithrediad y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig		15
Y fethodoleg arfarnu	15	
Anawsterau a chyfyngiadau'r data	17	

Pennod 3

Cyd-destun Cynaliadwyedd 18

Y berthynas â chynlluniau neu raglenni perthnasol eraill	18
Gwybodaeth sylfaenol	24
Materion cynaliadwyedd allweddol	25

Pennod 4

Canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer yr Opsiynau Strategol a'r Opsiynau o ran Safleoedd Posibl 29

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r opsiynau twf	29
Effeithiau tebygol yr opsiynau gofodol ar gynaliadwyedd	42

Pennod 5

Canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir 67

Gweledigaeth	67
Strategaeth a Ffefrir y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig	68
Safleoedd Allweddol Posibl	70
Blaenoriaethau strategol	72
Argymhellion	80

Pennod 6

Monitro 82

Pennod 7

Casgliadau

86

Yr effeithiau disgwylidig o ran amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	86
Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	87
Yr effeithiau o ran y Gymraeg	87
Yr effeithiau o ran Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	87
Y camau nesaf	88

Atodiad A

Sgrinio'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

A-1

Arfarniad Cynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol A-1	
Asesu'r Effaith ar Iechyd	A-1
Asesu'r Effaith ar Gydraddoldeb	A-2
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015	A-3
Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg	A-4
Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016	A-4

Atodiad B

Crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad ar Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

B-1

Atodiad C

Adolygiad o Gynlluniau, Polisiâu a Rhaglenni

C-1

Atodiad D

Gwybodaeth sylfaenol

D-1

Gwybodaeth Amgylcheddol Sylfaenol	D-1
Gwybodaeth Gymdeithasol Sylfaenol	D-11
Gwybodaeth Economaidd Sylfaenol	D-18

Atodiad E

Meini Prawf Asesu Safleoedd Posibl

E-1

Atodiad F

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

F-1

Pennod 1

Cyflwyniad

- 1.1** Ym mis Mai 2022, bu i Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf (y Cyngor) gomisiynu LUC i gynnal Arfarniad Cynaliadwyedd (SA) a oedd yn cynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol (SEA) o Gynllun Datblygu Lleol (CDLI) Diwygiedig Rhondda Cynon Taf (RhCT) 2022-2037. Yn unol ag argymhellion y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu¹, mae'r Arfarniad Cynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol hefyd yn cynnwys asesiadau eraill, fel Asesiad o'r Effaith ar Iechyd, Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg, ac yn rhoi sylw i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 (Adran 6). O'r herwydd, cyfeirir at y broses fel Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI).
- 1.2** Roedd CDLI mabwysiedig RhCT (Mawrth 2011) yn destun Arfarniad Cynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol trwy gydol y broses o'i baratoi, ac mae'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r CDLI diwygiedig yn seiliedig ar y gwaith hwnnw, lle y bo'n briodol.
- 1.3** Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r Strategaeth a Ffefrir (Ionawr 2024).

Ardal y Cynllun

- 1.4** RhCT yw'r awdurdod unedol mwyaf poblog yng Nghymru, ar wahân i Gaerdydd ac Abertawe, gyda phoblogaeth o oddeutu 237,700 o bobl². Mae'n cwmpasu arwynebedd o 424km² yng nghanol meysydd glo'r De, gan estyn o gyrion Caerdydd a Bro Morgannwg yn y de i Fannau Brycheiniog yn y gogledd, fel y dangosir yn **Ffigur 1.1** ar ddiwedd y bennod hon.
- 1.5** Mae rhan ogleddol RhCT wedi'i lleoli ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, ac Awdurdod y Parc Cenedlaethol sy'n gyfrifol am faterion cynllunio yn yr ardal honno. Mae saith awdurdod lleol arall yn cydffinio â RhCT: Powys i'r gogledd, Castell-nedd Port Talbot a Phen-y-bont ar Ogwr i'r gorllewin, Bro Morgannwg a Chaerdydd i'r de, a Chaerffili a Merthyr Tudful i'r dwyrain. Bu i'r CDLI mabwysiedig nodi mai Prif Aneddiadau RhCT yw Aberdâr, Llantrisant/Talbot Green a Phontypridd.
- 1.6** Ymhlith y prif ffyrdd strategol yn RhCT mae'r M4 yn y de, yr A470 sy'n estyn o'r de i'r gogledd yn nwyrain y Fwrdeistref Sirol, yr A465 sy'n croesi gogledd y Fwrdeistref Sirol rhwng Castell-nedd Port Talbot i'r gorllewin a

¹ Llywodraeth Cymru (Mawrth 2020) Llawlyfr Cynlluniau Datblygu (Argraffiad 3).

² Amcangyfrifon poblogaeth ac aelwydydd, Cymru: Cyfrifiad 2021.

Merthyr Tudful i'r dwyrain, a'r A4119 sy'n estyn i'r gogledd i Donypanyd o'r M4 yn y de.

Y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig

1.7 Bu i'r Cyngor fabwysiadu ei CDLI cyfredol ym mis Mawrth 2011, ac roedd yn amlinellu'r strategaeth gynllunio ar gyfer y Fwrdeistref Sirol (ac eithrio'r Parc Cenedlaethol) hyd at 2021. Mae'r Cyngor yn mynd ati i ddiwygio'r CDLI yn sgil Adroddiad yr Adolygiad o'r CDLI mabwysiedig a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2019. Mae'r Cyngor yn dilyn y weithdrefn adolygu lawn a nodir yn Rheoliadau'r Cynlluniau Datblygu Lleol³ ac yn y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu.

1.8 Ym mis Medi 2020, dechreuodd y Cyngor baratoi adolygiad cychwynnol o'r CDLI a fyddai wedi trafod Cyfnod Cynllun a fyddai wedi estyn o 2020 tan 2030. Ym mis Mawrth 2022, penderfynwyd rhoi'r gorau i'r holl waith ar y CDLI Diwygiedig hwnnw a dechrau gweithio ar CDLI Diwygiedig newydd ar gyfer Cyfnod Cynllun a fydd yn estyn o 2022 i 2037. Cymeradwyodd Llywodraeth Cymru Gytundeb Cyflenwi CDLI Diwygiedig 2022-2037 yn ffurfiol ym mis Ebrill 2022.

1.9 Bydd y CDLI Diwygiedig yn cynnwys gweledigaeth ac amcanion ar gyfer ardal y cynllun, strategaeth gyffredinol ar gyfer datblygu yn RhCT, safleoedd a fydd wedi'u neilltuo ar gyfer gwahanol fathau o ddatblygiadau, gan gynnwys tai a chyflogaeth, a pholisïau rheoli datblygu i reoli'r ceisiadau a fydd yn dod i law. Yn yr un modd â'r CDLI mabwysiedig, ni fydd y CDLI Diwygiedig yn berthnasol i'r rhannau hynny o RhCT sy'n rhan o'r Parc Cenedlaethol.

Braslun o'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir

1.10 Mae'r ddogfen ymgynghori ar y Strategaeth a Ffefrir (Ionawr 2024) yn cyflwyno'r broses o baratoi'r CDLI Diwygiedig, ac yn rhoi gwybodaeth gefndir am y cyd-destun polisi, y sylfaen dystiolaeth a'r tueddiadau a'r problemau sy'n effeithio ar ardal y cynllun. Yna, mae'n cyflwyno gweledigaeth gyffredinol ar gyfer RhCT a ategir gan 18 amcan. Mae'r rhain yn cydweddu'n fras ag amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (egllurir hyn ymhellach ym **Mhennod 2**).

1.11 Mae Adran 5 dogfen y Strategaeth a Ffefrir yn cyflwyno'r hierarchaeth aneddiadau, tra mae Adran 6 yn cyflwyno'r opsiynau twf ac Adran 7 yn cyflwyno'r opsiynau gofodol a ystyriwyd ar gyfer RhCT. Mae Adran 8 yn cyflwyno'r Strategaeth a Ffefrir, wedi'i hategu gan y prif ddiagram. Mae rhan olaf dogfen y Strategaeth a Ffefrir yn cyflwyno'r naw polisi strategol a ganlyn ar gyfer RhCT:

- SP1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon
- SP2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy
- SP3: Rheoli Perygl Llifogydd
- SP4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol
- SP5: Seilwaith Gwyrdd a Mannau Agored
- SP6: Tai
- SP7: Tir Cyflogaeth a'r Economi
- SP8: Canolfannau Anheddiad
- SP9: Twristiaeth

Arfarniad Cynaliadwyedd ac Asesiad Amgylcheddol Strategol

1.12 O dan Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 (Adran 62(6)), mae'n orfodol paratoi Arfarniad Cynaliadwyedd ar gyfer pob Cynllun Datblygu Lleol. Mae hefyd yn angenrheidiol cynnal asesiad amgylcheddol yn unol â gofynion y Gyfarwydddeb Asesu Amgylcheddol Strategol (Cyfarwydddeb Ewropeaidd 2001/42/EC) a droswyd i gyfraith Cymru trwy Reoliadau Asesiadau Amgylcheddol o Gynlluniau a Rhaglenni (Cymru) 2004. Felly, yn unol â'r gyfraith, mae'n ofynnol i CDLI Diwygiedig RhCT fod yn destun Arfarniad Cynaliadwyedd ac Asesiad Amgylcheddol Strategol trwy gydol y broses o'i baratoi.

1.13 Mae'r gofynion i gynnal Arfarniad Cynaliadwyedd ac Asesiad Amgylcheddol Strategol yn ofnion neilltuo, ond gellir bodloni'r naill ofyniad a'r llall trwy un broses arfarnu (fel y mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn ei argymhell) oherwydd gall defnyddwyr gydymffurfio â gofynion y Gyfarwydddeb Asesu Amgylcheddol Strategol trwy un broses arfarnu cynaliadwyedd integredig, sef y broses sydd ar waith yn RhCT. O hyn ymlaen, dylid cymryd mai ystyr y term 'Arfarniad Cynaliadwyedd' (SA) (neu Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI), fel proses integredig sy'n cael ei chynnal yn yr achos hwn) yw 'Arfarniad Cynaliadwyedd sy'n cynnwys gofynion Rheoliadau'r Asesiad Amgylcheddol Strategol' (SEA)).

1.14 Mae proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys sawl cam, fel y dangosir yn **Ffigur 1.2** isod.

Ffigur 1.2: Prif gamau Arfarniad Cynaliadwyedd

³ Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynlluniau Datblygu Lleol) (Cymru) 2005.

Cam A: Nodi'r cyd-destun a'r amcanion, pennu'r llinell sylfaen, a phenderfynu ar gwmpas yr arfarniad.

Cam B: Datblygu a mireinio opsiynau ac asesu effaith.

Cam C: Paratoi adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd.

Cam D: Ymgynghori ar y Cynllun ac adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd.

Cam E: Monitro effeithiau arwyddocaol rhoi'r cynllun ar waith.

Bodloni gofynion Rheoliadau'r SEA

1.16 Cafodd y Gyfarwydddeb SEA ei throsi i gyfraith Cymru trwy Reoliadau Asesiadau Amgylcheddol o Gynlluniau a Rhaglenni (Cymru) 2004 (y cyfeirir atynt fel y 'Rheoliadau SEA'). Mae'r Rheoliadau SEA yn parhau i fod mewn grym ar ôl Brexit ac, yn unol â'r gyfraith, mae'n ofynnol i'r CDLI Diwygiedig fod yn destun Arfarniad Cynaliadwyedd ac Asesiad Amgylcheddol Strategol trwy gydol y broses o'i baratoi. Mae **Tabl 1.1** isod yn cyfeirio at adrannau perthnasol yr adroddiad hwn y tybir eu bod yn bodloni gofynion y Rheoliadau SEA. Bydd y tabl hwn yn cael ei gynnwys yn Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (Adroddiad yr Arfarniad) ym mhob cam o'r broses o baratoi'r cynllun i ddangos sut y cafodd gofynion y Rheoliadau SEA eu bodloni trwy gydol proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.

1.17 Tabl 1.1: Gofynion Rheoliadau SEA (Cymru) ac adrannau'r adroddiad sy'n eu bodloni

Gofynion Rheoliadau SEA (Cymru)	Adrannau'r adroddiad sy'n eu bodloni
Paratoi adroddiad amgylcheddol sy'n dynodi, yn disgrifio ac yn gwerthuso'r effeithiau arwyddocaol tebygol ar yr amgylchedd yn sgil gweithredu'r cynllun neu'r rhaglen, a'r dewisiadau eraill rhesymol, gan gymryd i ystyriaeth amcanion a sgôp daearyddol y cynllun neu'r rhaglen (Rheoliad 12). Yr wybodaeth i'w darparu yw (Atodlen 2):	
a) Amlinelliad o gynnwys a phrif amcanion y cynllun neu'r rhaglen, a'u perthynas (os oes un) â chynlluniau a rhaglenni eraill.	Penodau 1 a 3 ac Atodiad C.
b) Agweddau perthnasol cyflwr cyfredol yr amgylchedd a'i esblygiad tebygol heb weithredu'r cynllun neu'r rhaglen.	Pennod 3 ac Atodiad D.
c) Nodweddion amgylcheddol yr ardaloedd y mae'n debygol yr effeithir arnynt yn arwyddocaol.	Pennod 3 ac Atodiad D.
d) Unrhyw broblemau amgylcheddol presennol sy'n berthnasol i'r cynllun neu'r rhaglen gan gynnwys, yn benodol, y rhai sy'n ymwneud ag unrhyw ardaloedd o bwysigrwydd amgylcheddol arbennig, megis ardaloedd a ddynodwyd yn unol â Chyfarwydddeb y Cyngor 79/409/EEC ar gadwraeth adar gwylt a'r Gyfarwydddeb Cynefinoedd.	Pennod 3 ac Atodiad D.
e) Amcanion diogelu'r amgylchedd, a sefydlwyd ar lefel ryngwladol, Gymunedol neu Aelod-wladwriaethol, sy'n berthnasol i'r cynllun neu'r rhaglen a'r dull y cyflawnwyd yr amcanion hynny ac unrhyw ystyriaethau amgylcheddol a gymerwyd i ystyriaeth wrth eu paratoi.	Pennod 3 ac Atodiad C.
f) Yr effeithiau arwyddocaol tebygol ar yr amgylchedd, gan gynnwys effeithiau byr, canolig a hirdymor, ac effeithiau parhaol a thros dro, effeithiau cadarnhaol a negyddol, ac effeithiau eilaidd, cronol, a synergyddol, ar faterion gan gynnwys – bioamrywiaeth, poblogaeth, iechyd dynol, ffawna, fflora, pridd, dŵr, awyr, ffactorau hinsoddol, asedau materol, y dreftadaeth ddiwylliannol, gan gynnwys y dreftadaeth bensaernïol ac archeolegol, tirlun a'r gydberthynas rhwng y materion uchod.	Pennod 5.
g) Y mesurau a ragwelir i atal, i leihau ac i'r graddau mwyaf posibl i wrthbwysio unrhyw effeithiau andwyol sylweddol ar yr amgylchedd yn sgil gweithredu'r cynllun neu'r rhaglen.	Pennod 5.
h) Amlinelliad o'r rhesymau dros ddedol y dewisiadau amgen yr ymdrinnir â hwy, a disgrifiad o'r dull y gwnaed yr asesiad gan gynnwys unrhyw anawsterau a gafwyd wrth gasglu'r wybodaeth ofynnol.	Pennod 2.

i) Disgrifiad o'r mesurau a ragwelir o ran monitro yn unol â rheoliad 17.	Pennod 6.
j) Crynodeb annhechnegol o'r wybodaeth a ddarparwyd o dan y penawdau uchod.	Bydd y gofyniad hwn yn cael ei fodloni yn ddiweddarach yn ystod proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.
Rhaid i'r adroddiad gynnwys yr wybodaeth y cyfeirir ati yn Atodlen 2 y gall fod angen rhesymol amdani, gan gymryd i ystyriaeth – yr wybodaeth gyfredol a'r dulliau asesu, cynnwys a lefel y manylder yn y cynllun neu'r rhaglen, statws y cynllun neu'r rhaglen yn y broses o wneud penderfyniadau, ac i ba raddau y mae'n fwy priodol asesu rhai materion ar wahanol lefelau yn y broses honno er mwyn osgoi dyblygu'r asesiad (Rheoliad 12(3)).	Bydd yr Adroddiadau Amgylcheddol a baratoir ym mhob cam o'r broses o lunio'r cynllun yn ymlynu wrth y gofyniad hwn.
Y gofynion ymgynghori	

Gofynion Rheoliadau SEA (Cymru)	Adrannau'r adroddiad sy'n eu bodloni
<ul style="list-style-type: none"> Wrth benderfynu ar sgôp a lefel manylion yr wybodaeth y mae'n rhaid ei chynnwys yn yr adroddiad, rhaid i'r awdurdod cyfrifol ymgynghori â'r cyrff ymgynghori (Rheoliad 12(5)). 	Ymgynghorwyd â'r cyrff statudol ynghylch Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig rhwng mis Gorffennaf a mis Medi 2022. Mae fersiwn derfynol yr Adroddiad Cwmpasu (Rhagfyr 2022) yn cynnwys newidiadau a ddeilliodd o'r ymgynghori hwnnw (gweler Atodiad B).
<ul style="list-style-type: none"> Bydd awdurdodau â chyfrifoldebau amgylcheddol a'r cyhoedd yn cael cyfle cynnar ac effeithiol o fewn amserlenni priodol i fynegi eu barn am y cynllun drafft neu'r rhaglen ddrafft a'r adroddiad amgylcheddol sy'n cyd-fynd ag ef neu hi cyn mabwysiadu'r cynllun neu'r rhaglen (Rheoliad 13). 	Mae Adroddiad yr Arfarniad yn cael ei gyhoeddi ochr yn ochr â'r Strategaeth a Ffeirir er mwyn ymgynghori arnynt rhwng mis Ionawr a mis Mawrth 2024.
<ul style="list-style-type: none"> Aelod-wladwriaethau eraill yr UE y mae gweithredu'r rhaglen neu'r cynllun yn debygol o gael effeithiau arwyddocaol ar eu hamgylchedd (Rheoliad 14). 	Amherthnasol.

Cymryd i ystyriaeth yr adroddiad amgylcheddol a chanlyniadau'r ymgynghoriadau yn y broses benderfynu (Rheoliad 16)	
<p>Darparu gwybodaeth am y penderfyniad:</p> <p>Ar ôl mabwysiadu'r cynllun neu'r rhaglen, rhaid hysbysu'r cyhoedd ac unrhyw wledydd yr ymgynghorwyd â hwy o dan Rheoliad 14 a rhaid darparu'r pethau a ganlyn er mwyn eu hysbysu:</p> <ul style="list-style-type: none"> y cynllun neu'r rhaglen, fel y'i mabwysiadwyd; datganiad sy'n crynhoi sut y cafodd ystyriaethau amgylcheddol eu hintegreiddio i'r cynllun neu'r rhaglen a sut y cafodd yr adroddiad amgylcheddol, y farn a fynegwyd a chanlyniadau'r ymgynghori a wnaed eu cymryd i ystyriaeth, a'r rhesymau dros ddewis y cynllun neu'r rhaglen a fabwysiadwyd, yng ngoleuni'r dewisiadau rhesymol eraill yr ymdriniwyd â hwy; y mesurau y penderfynwyd arnynt o ran monitro. 	Bydd y gofyniad hwn yn cael ei fodloni yn ddiweddarach yn ystod proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.
<p>Monitro effeithiau amgylcheddol arwyddocaol gweithredu'r cynllun neu'r rhaglen (Rheoliad 17).</p>	Bydd y gofyniad hwn yn cael ei fodloni yn ddiweddarach yn ystod proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Nodir y dangosyddion monitro arfaethedig ym Mhennod 6.
<p>Sicrhau ansawdd: dylai adroddiadau amgylcheddol fod o safon ddigonol i fodloni gofynion y Gyfarwyddeb SEA.</p>	Bydd yr Adroddiadau Amgylcheddol a baratoir ym mhob cam o'r broses o lunio'r cynllun yn ymlynu wrth y gofyniad hwn.

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

1.17 O dan Erthygl 6 (3) a (4) o Gyfarwyddeb 92/43/EEC ar Gadwraeth Cynefinoedd Naturiol a Ffawna a Fflora Gwylt (y Gyfarwyddeb Cynefinoedd), mae cynlluniau defnydd tir, gan gynnwys Cynlluniau Datblygu Lleol, yn destun Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA). Cafodd y gofyniad i gynnal Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd o gynlluniau datblygu ei gadarnhau gan y diwygiadau i'r Rheoliadau Cynefinoedd a gyhoeddwyd ar gyfer Cymru a Lloegr yn 2007⁴. Ar hyn o bryd, y fersiwn gymwys yw Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017⁵ (fel y'u diwygiwyd). Bwriedir i'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd asesu effeithiau'r cynllun yn erbyn amcanion cadwraeth safleoedd Ewropeaidd a phennu a fyddai'n effeithio'n andwyol ar uniondeb y safleoedd hynny.

1.18 Mae'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd sy'n ymwneud â CDLI Diwygiedig RhCT yn cael ei baratoi ar wahân i'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, a bydd hefyd yn destun adroddiad ar wahân, yn unol â'r argymhelliad a geir yn y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu. Fodd bynnag, bydd y canfyddiadau'n cael eu hystyried yn yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig lle y bo'n berthnasol (er enghraifft, i osod sail ar gyfer barn ynghylch effeithiau tebygol y CDLI Diwygiedig ar ffoamrywiaeth).

⁴ Rheoliadau Cadwraeth (Cynefinoedd Naturiol etc.) (Diwygio) 2007 (2007) OS 2007/1843. Y Llyfrfa, Llundain.

⁵ Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017 (2017) OS 2017/1012, Y Llyfrfa, Llundain.

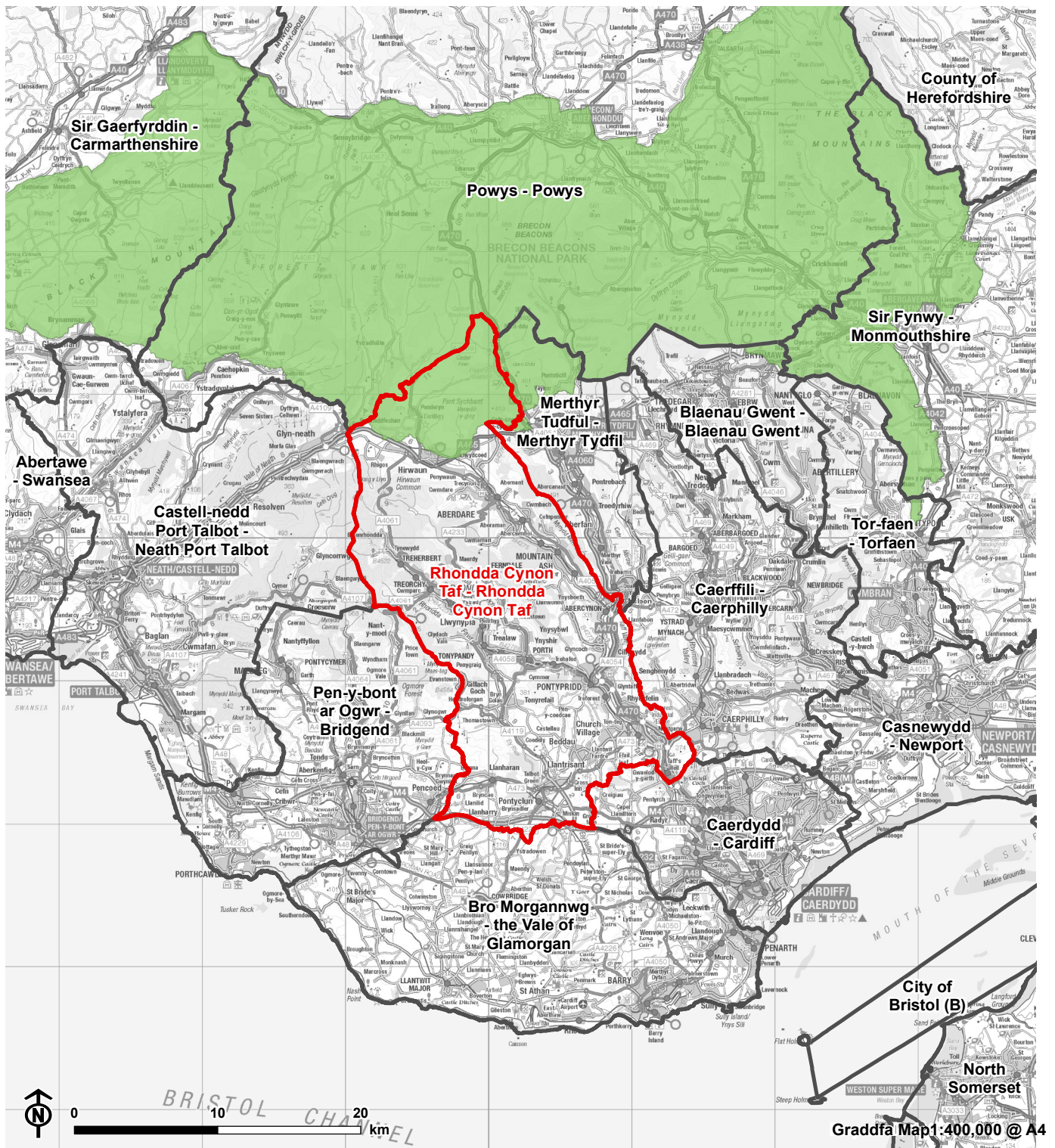
Strwythur yr Adroddiad hwn

1.19 Mae'r bennod hon wedi disgrifio cefndir y gwaith i adolygu CDLI RhCT a'r gofyniad i gynnal Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Mae gweddill yr adroddiad wedi'i strwythuro fel a ganlyn:

- Mae **Pennod 2: Methodoleg** yn disgrifio'r dull a ddefnyddir i baratoi Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r CDLI Diwygiedig.
- Mae **Pennod 3: Cyd-destun Cynaliadwyedd** yn disgrifio'r berthynas rhwng y CDLI Diwygiedig a chynlluniau, polisïau a rhaglenni eraill, yn crynhoi nodweddion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol RhCT, ac yn pennu'r prif faterion y mae'n eu hwynebu o ran cynaliadwyedd.
- Mae **Pennod 4: Canfyddiadau'r Arfarniad ar gyfer yr Opsiynau Strategol** yn cyflwyno canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer yr opsiynau strategol a ystyriwyd ar gyfer y CDLI Diwygiedig hyd yma.
- Mae **Pennod 5: Canfyddiadau'r Arfarniad ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir** yn cyflwyno canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y ddogfen ymgynghori gyfredol.
- Mae **Pennod 6: Monitro** yn disgrifio'r dangosyddion a awgrymir i fonitro effeithiau posibl y CDLI Diwygiedig ar gynaliadwyedd.
- Mae **Pennod 7: Casgliadau** yn crynhoi casgliadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r Strategaeth a Ffefrir ac yn disgrifio'r camau nesaf i'w cymryd o ran yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r CDLI Diwygiedig.
- Mae **Atodiad A: Sgrinio** yn disgrifio sut y cafodd y CDLI Diwygiedig ei sgrinio yn erbyn gofynion y broses Asesu Amgylcheddol Strategol a phrosesau asesu eraill.
- Mae **Atodiad B: Sylwadau Ymgynghori** yn cofnodi'r sylwadau ymgynghori a ddaeth i law o ran Adroddiad

Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac yn egluro sut yr aethpwyd i'r afael â hwy.

- Mae **Atodiad C: Adolygiad o Gynlluniau, Polisiâu a Rhaglenni Perthnasol** yn cyflwyno adolygiad o gynlluniau, polisiâu a rhaglenni rhyngwladol, cenedlaethol a lleol sy'n berthnasol i'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.
- Mae **Atodiad D: Gwybodaeth Sylfaenol** yn cyflwyno gwybodaeth sylfaenol am RhCT sy'n gosod sail ar gyfer yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.
- Mae **Atodiad E: Meini Prawf Asesu Safleoedd** yn cyflwyno'r meini prawf a ddefnyddir i sicrhau bod Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yr opsiynau o ran Safleoedd Posibl yn gyson.
- Mae **Atodiad F: Asesu'r Effaith ar Gydraddoldeb** yn cyflwyno asesiad o effaith y Strategaeth a Ffeirir ar gydraddoldeb.

Yn cynnwys data'r Arolwg Ordnans (c) Hawffraint y Goron a hawffraint cronfa ddata 2020

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig1_1_11226_r0 Location of RCT_A4P 11/11/2020 Fynhonnell: Data'r Arolwg Ordnans

Ffigur 1.1: Lleoliad Rhondda Cynon Taf

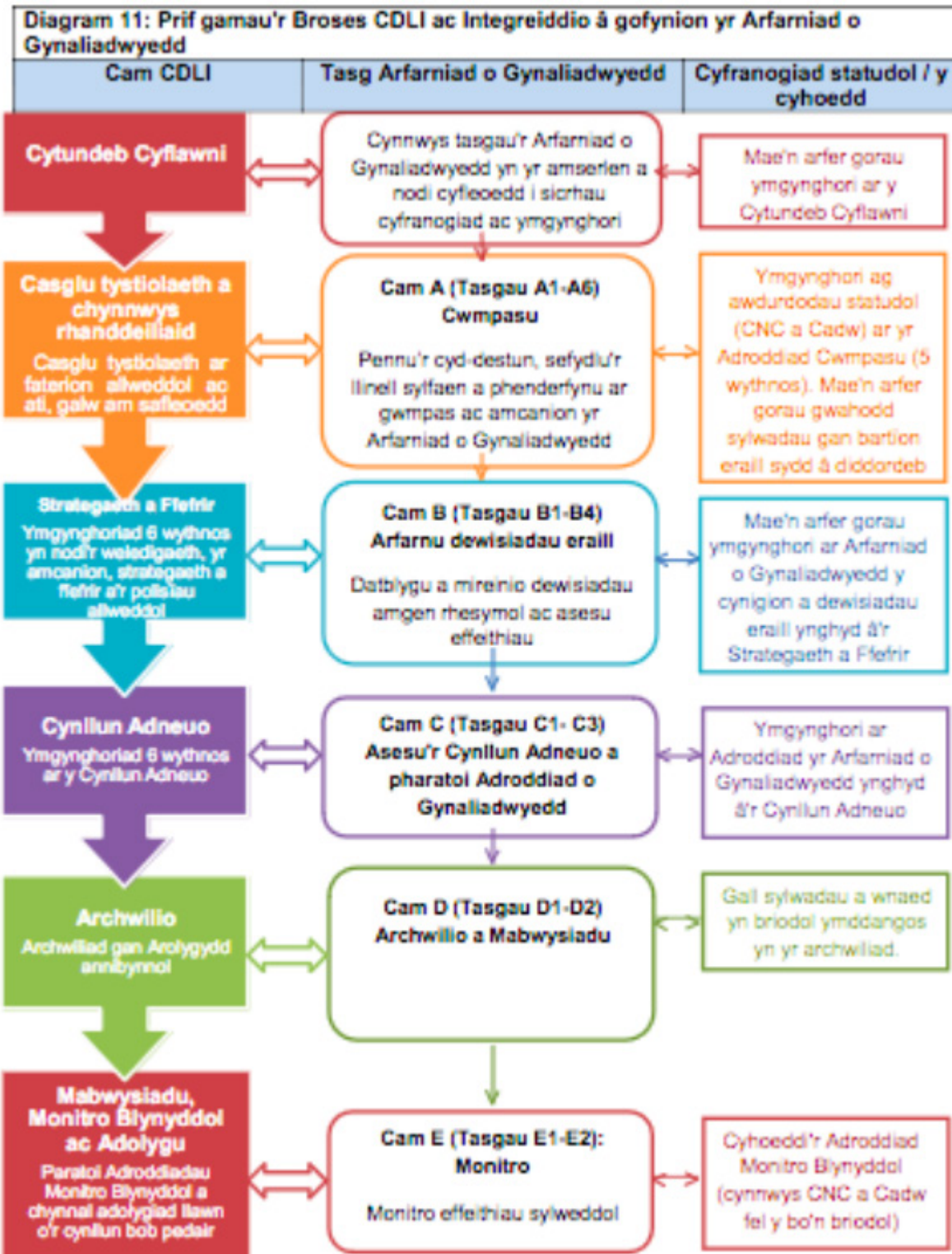
- Rhondda Cynon Taf
- Awdurdod lleol cyfagos
- Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

Pennod 2

Methodoleg

21 Yn ogystal â chydymffurfio â gofynion cyfreithiol, mae'r dull a ddefnyddir i baratoi Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r CDLI Diwygiedig yn seiliedig ar arferion gorau cyfredol a'r canllawiau ar baratoi Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a geir yn y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu. Mae hyn yn galw am i'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig gael ei gyflawni fel rhan annatod o'r broses o baratoi'r cynllun. Mae **Ffigur 2.1** trosodd yn dod o'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu ac mae'n nodi prif gamau'r broses o baratoi cynllun a'r ffordd y mae'r rhain yn cyfateb i broses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.

Ffigur 2.1: Camau cyfatebol y broses o baratoi'r cynllun a'r Arfarniad Cynaliadwyedd

22 Mae'r adrannau isod yn disgrifio'r dull a ddefnyddiwyd i baratoi Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r CDLI Diwygiedig hyd yma, ac yn darparu gwybodaeth am gamau nesaf y broses.

Cam A yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Cwmpasu

23 Mae cam cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn ymwneud â deall llinell sylfaen gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol ardal y cynllun, ynghyd â'r cyd-destun o ran polisiau cynaliadwyedd a'r prif faterion cynaliadwyedd, ac mae'n defnyddio'r rhain i osod sail ar gyfer fframwaith yr arfarniad, fel a ganlyn.

Adolygu polisiau, cynlluniau a rhaglenni perthnasol eraill i bennu'r cyd-destun polisi

24 Nid yw CDLI yn cael ei baratoi yn annibynnol ar bopeth arall; yn hytrach, mae'n cael ei baratoi yng nghyd-destun polisiau, cynlluniau a rhaglenni eraill. Yn unol â'r Rheoliadau SEA, mae'n ofynnol i'r Adroddiad Amgylcheddol ddisgrifio perthynas y cynllun â chynlluniau a rhaglenni perthnasol eraill. Dylai hefyd fod yn gyson â deddfwriaeth diogelu'r amgylchedd, a chefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion cynaliadwyedd a bennwyd ar lefelau rhyngwladol, cenedlaethol a rhanbarthol/is-ranbarthol.

25 Felly, cynhaliwyd adolygiad o bolisiau, cynlluniau a rhaglenni eraill ar lefelau rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol ac is-ranbarthol y tybiwyd eu bod yn berthnasol i gwmpas y CDLI Diwygiedig. Cyflwynwyd yr adolygiad hwn yn wreiddiol yn Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac fe'i diwygiwyd, fel yr oedd yn briodol, yn sgil y sylwadau a ddaeth i law trwy'r ymarfer ymgynghori. Cafodd y fersiwn a gyhoeddwyd yn Adroddiad Cwmpasu terfynol yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (Rhagfyr 2022) ei diweddarw eto erbyn hyn fel rhan o'r broses o baratoi'r Adroddiad hwn. Mae fersiwn gyfredol yr adolygiad i'w gweld yn llawn yn **Atodiad C**, gyda chrynodeb ym **Mhennod 3**.

Casglu gwybodaeth sylfaenol i bennu'r cyd-destun o ran cynaliadwyedd

26 Mae gwybodaeth am yr amodau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd cyfredol yn ardal y cynllun yn darparu llinell sylfaen y gellir asesu effaith y cynllun ar ei sail yn yr Arfarniad Cynaliadwyedd a'u monitro tra mae'r cynllun yn cael ei roi ar waith.

27 Gellir cyfuno gwybodaeth sylfaenol hefyd â dealltwriaeth o'r ffactorau sy'n sbarduno newid sy'n debygol o barhau, er gwaethaf y cynllun, er mwyn deall yr amodau cynaliadwyedd tebygol yn y dyfodol yn absenoldeb y cynllun.

28 Yn unol â'r Rheoliadau SEA, mae'n ofynnol i'r Adroddiad Amgylcheddol ddisgrifio agweddau perthnasol ar gyflwr presennol yr amgylchedd a sut y maent yn debygol o ddatblygu heb y cynllun. O ddeall y dyfodol tebygol hwn, ynghyd ag effeithiau'r cynllun, fel y'u haseswyd, gall yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig adrodd ar effeithiau cronus tebygol y cynllun, sef un o ofynion eraill y Rheoliadau SEA.

29 Yn unol â'r Rheoliadau SEA, mae'n ofynnol asesu'r effeithiau o ran y 'testunau SEA' a ganlyn: bioamrywiaeth, poblogaeth, ffawna, fflora, pridd, dŵr, aer, ffactorau hinsoddol, asedau materol, y dreftadaeth ddiwylliannol (gan gynnwys y dreftadaeth bensaernïol ac archeolegol), tirwedd, a'r gydberthynas rhwng y materion hyn. Felly, cafodd gwybodaeth sylfaenol ei chasglu mewn perthynas â'r testunau SEA hyn, yn ogystal â thestunau cynaliadwyedd eraill sy'n ymwneud â materion economaidd-gymdeithasol ehangach, fel tai, mynediad at wasanaethau, trosedd a diogelwch, addysg a chyflogaeth. Mae hyn yn adlewyrchu'r dull integredig a ddefnyddir ar gyfer prosesau'r Arfarniad Cynaliadwyedd a'r Asesiad Amgylcheddol Strategol, ynghyd â'r prosesau asesu ehangach sy'n rhan o'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Cafodd yr wybodaeth sylfaenol ar gyfer RhCT, a gyflwynwyd yn wreiddiol yn Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig er mwyn ymgynghori arno, ei diwygio a'i hehangu, lle'r oedd yn briodol, yng ngoleuni'r sylwadau a ddaeth i law trwy'r ymgynghoriad. Cafodd y fersiwn a gyhoeddwyd yn Adroddiad Cwmpasu terfynol yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (Rhagfyr 2022) ei diweddarw eto erbyn hyn fel rhan o'r broses o baratoi'r Adroddiad hwn. Cyflwynir yr wybodaeth sylfaenol yn **Atodiad D**, gyda chrynodeb ym **Mhennod 3**.

Nodi'r prif faterion cynaliadwyedd

210 Drwy adolygu'r wybodaeth sylfaenol, gellir pennu'r materion cynaliadwyedd sy'n bodoli eisoes, gan gynnwys unrhyw broblemau, fel sy'n ofynnol gan y Rheoliadau SEA.

211 Ceir manylion y prif faterion cynaliadwyedd y mae RhCT yn eu hwynebu, a dadansoddiad o'u datblygiad tebygol heb y CDLI Diwygiedig, ym **Mhennod 3**. Cyflwynwyd y prif faterion cynaliadwyedd yn wreiddiol yn Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a gwnaed nifer bach o newidiadau iddynt yn sgil y sylwadau a ddaeth i law trwy'r ymgynghoriad.

212 Cafodd y prif faterion cynaliadwyedd eu hadolygu eto fel rhan o'r broses o baratoi'r Adroddiad hwn, gan ystyried y sylfaen dystiolaeth sy'n dod i'r amlwg fel rhan o'r gwaith o baratoi'r CDLI Diwygiedig. Mae'r ddogfen ymgynghori, CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir, yn pennu'r prif faterion, heriau a sbardunau sy'n wynebu RhCT. Bu i'r adolygiad o'r prif faterion cynaliadwyedd a gynhaliwyd fel rhan o'r broses o baratoi'r adroddiad hwn sicrhau eu bod yn fras yn gydnaws â'r hyn a geir yn nogfen y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir.

Llunio Fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

2.13 Bu i'r amcanion cynaliadwyedd perthnasol a bennwyd trwy adolygu polisïau, cynlluniau a rhaglenni eraill, ynghyd â'r prif faterion cynaliadwyedd y mae RhCT yn eu hwynebu a nodwyd trwy gasglu ac adolygu gwybodaeth sylfaenol, helpu i lywio'r gwaith o lunio cyfres o amcanion cynaliadwyedd ('fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig') a fydd yn sail i asesu effeithiau'r CDLI Diwygiedig.

214 Nid yw llunio fframwaith Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn un o ofynion y Rheoliadau SEA, ond mae'n ffordd gydnabyddedig o ddisgrifio, dadansoddi a chymharu effeithiau tebygol cynllun ar gynaliadwyedd mewn ffordd dryloyw a chyson. Mae fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn cynnwys cyfres o amcanion cynaliadwyedd a meini prawf ategol a ddefnyddir i lywio'r arfarniad o'r opsiynau a'r polisïau a geir mewn cynllun.

2.15 Cyflwynir fframwaith Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig y CDLI Diwygiedig isod. Mae'r amcanion yn adlewyrchu'r dadansoddiad o'r amcanion polisi rhyngwladol, cenedlaethol a lleol, yr wybodaeth sylfaenol a'r prif faterion cynaliadwyedd a bennwyd ar gyfer RhCT. Cyflwynwyd fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn wreiddiol yn yr Adroddiad Cwmpasu, a gwnaed nifer bach o newidiadau iddo yn sgil y sylwadau a ddaeth i law trwy'r ymgynghoriad.

216 Mae amcanion y CDLI, a gyflwynir yn Adran 4 o ddogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir, bron yn gyfan gwbl yr un fath ag amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd

Integredig, ac mae hyn yn adlewyrchu'r berthynas rhwng yr Arfarniad a'r broses o baratoi'r Cynllun. Fodd bynnag, mae'r CDLI yn cynnwys tri amcan ychwanegol o ran canol trefi, mynd i'r afael ag effeithiau gwaddol mwyngloddio RhCT, a thwristiaeth a hamdden. Yng nghyd-destun yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, tybir bod y materion hyn yn cael sylw o fewn cwmpas amcanion eraill sy'n ymwneud â'r economi.

217 Mae amcan 11 y CDLI hefyd ychydig yn wahanol i'r amcan cyfatebol yn yr Arfarniad. Cafodd amcan y CDLI ei ehangu i fynd i'r afael â gwella seinweddau ledled RhCT. Yn hytrach, mae'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn ystyried yr effeithiau posibl ar seinweddau RhCT trwy amcan 4 fel rhan o'r broses o ystyried yr effaith gyffredinol ar iechyd y boblogaeth leol. Mae hyn yn cynnwys ystyried y posibilrwydd o lygredd sŵn.

Amcan yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	Cwestiynau i hwyluso penderfyniadau A fydd y polisi/opsiwn/safle yn...?
<p>1.Lliniaru effeithiau'r newid yn yr hinsawdd, addasu iddynt, a lleihau perygl llifogydd</p>	<p>Lleihau allyriadau nwyon tŷ gwyr i'r eithaf? Cyfrannu at gymuned garbon niwtral? Lleihau perygl llifogydd i bobl ac i eiddo, a chynnal y gorlifdir? Hyrwyddo'r defnydd o systemau draenio cynaliadwy a dyluniadau eraill sy'n gwrthsefyll llifogydd? Ystyried effeithiau tebygol y newid yn yr hinsawdd ar seilwaith o bob math? Annog datblygiad ynni adnewyddadwy, gan gynnwys microgynhyrchu? Annog safonau effeithlonrwydd ynni uchel ym mhob datblygiad newydd? Hyrwyddo dyluniadau a fydd yn helpu i liniaru effeithiau'r newid yn yr hinsawdd (er enghraifft, trwy godi adeiladau sy'n wynebu cyfeiriad priodol)? Osgoi datblygiadau ar orlifdir lle y bo modd, ac atal unrhyw gynnydd yn y perygl o lifogydd mewn mannau eraill? Hyrwyddo dyluniadau a fydd yn cefnogi seilwaith gwyrdd? Cynorthwyo i warchod storffeydd/dalfeydd carbon yn y Fwrdeistref Sirol i ryddhau cyn lleied â phosibl o garbon o'r pridd (gan gynnwys priddoedd heb eu troi, llystyfiant lled-naturiol a mawnogydd)?</p>
<p>2.Darparu nifer a chymysgedd priodol o dai i ddiwallu anghenion lleol</p>	<p>Darparu tai o ansawdd da? Hyrwyddo cymysgedd o dai o wahanol faint, math a deiliadaeth? Hyrwyddo tai sy'n ateb gofynion y rheiny ag anghenion penodol, gan gynnwys pobl hŷn a phobl ag anableddau? Helpu i ateb y galw am dai fforddiadwy i sicrhau bod modd i bobl leol aros yn eu cymunedau? Diogelu a gwella'r stoc dai bresennol, gan gynnwys y tai teras nodweddiadol?</p>
<p>3.Hyrwyddo cymunedau bywiog, gyda chyfleoedd i bawb fyw, gweithio a chymdeithasu</p>	<p>Annog camau i ddarparu cyfleusterau cymunedol mewn mannau hygyrch? Hyrwyddo mynediad at addysg i bawb?</p>

Amcan yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	Cwestiynau i hwyluso penderfyniadau A fydd y polisi/opsiwn/safle yn...?
	<p>Ystyried anghenion grwpiau penodol, gan gynnwys y rheiny â nodweddion gwarchoddedig?</p> <p>Cynllunio lleoedd â chyfleoedd ar gyfer dinasyddiaeth weithgar i annog pobl i ymgysylltu â'u cymunedau?</p> <p>Darparu manau cyfarfod ar gyfer gwahanol ddiwylliannau?</p> <p>Hyrwyddo datblygiadau cymysg?</p> <p>Darparu mynediad cyfartal i bawb?</p> <p>Helpu i hyrwyddo datrysiadau dylunio a fydd yn helpu i ddiogelu cymunedau rhag troseddu ac i leihau ofn troseddu?</p>
<p>4. Annog ffyrdd o fyw iach a diogel sy'n hyrwyddo llesiant ac yn gwella lefelau iechyd cyffredinol RhCT</p>	<p>Hyrwyddo camau i ddarparu cyfleusterau gofal iechyd a mynediad atynt?</p> <p>Atal effeithiau annerbyniol ar amwynder (fel llygredd sŵn a golau)?</p> <p>Darparu lleoedd, fel rhandiroedd a gerddi cymunedol, a fydd yn annog pobl i fwya'n iach?</p> <p>Diogelu'r manau agored sy'n bodoli eisoes?</p> <p>Hyrwyddo camau i ddarparu cyfleusterau ar gyfer gweithgareddau hamdden corfforol a chwarae (gan gynnwys cerdded a seiclo)?</p> <p>Hyrwyddo pwysigrwydd diogelu manau chwarae naturiol?</p> <p>Gwella mynediad y cyhoedd at fannau gwyrdd naturiol a/neu gefn gwlad?</p> <p>Darparu ar gyfer manau awyr agored preifat personol mewn datblygiadau newydd?</p> <p>Diogelu a gwella iechyd meddwl pobl?</p> <p>Helpu i wella'r lefelau iechyd cyffredinol ac i leihau'r anghydraddoldebau iechyd yn RhCT?</p> <p>Hyrwyddo pwysigrwydd diogelu manau chwarae naturiol?</p> <p><i>Sylwch fod y graddau y bydd opsiynau safleoedd yn hyrwyddo'r defnydd o ddulliau teithio llesol yn cael sylw o dan amcan SA 5 isod.</i></p>
<p>5. Lleihau'r angen i deithio a hyrwyddo dulliau mwy cynaliadwy o deithio</p>	<p>Darparu dewisiadau amgen, yn lle ceir preifat, a gwella cysylltiadau cludiant cyhoeddus?</p> <p>Gwella'r rhwydwaith trenau?</p> <p>Darparu llwybrau cerdded a seiclo diogel a deniadol?</p> <p>Lleihau'r angen i deithio mewn datblygiadau newydd?</p> <p>Sicrhau cysylltedd â band eang cyflym?</p> <p>Lleihau'r angen i allgymudo i weithio?</p> <p>Hyrwyddo camau i ddarparu seilwaith ategol ar gyfer cerbydau trydan, a'r defnydd ohonynt?</p>
<p>6. Hyrwyddo, gwarchod a gwella'r dreftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd adeiledig</p>	<p>Diogelu a gwella ardaloedd ac adeiladau o bwys hanesyddol neu ddiwylliannol?</p> <p>Diogelu a gwella archaeoleg?</p> <p>Diogelu a gwella'r dreftadaeth ddiwydiannol?</p> <p>Hyrwyddo mynediad cynaliadwy at safleoedd diwylliannol?</p> <p>Sicrhau bod pob datblygiad newydd yn cael ei ddylunio at safon uchel?</p> <p>Diogelu a gwella cymeriad a natur unigryw yr ardal, gan gydnabod rôl arloesi?</p>

Amcan yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	Cwestiynau i hwyluso penderfyniadau A fydd y polisi/opsiwn/safle yn...?
7.Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg	<p>Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg ymhlith gwahanol grwpiau o bobl, gan gynnwys yn y gweithle ac mewn addysg?</p> <p>Hyrwyddo cynaliadwyedd cymunedau Cymraeg eu hiaith?</p> <p>Hyrwyddo statws y Gymraeg?</p>
8.Diogelu a gwella ansawdd a chymeriad y dirwedd	<p>Hyrwyddo gwelliannau i'r dirwedd lle y mae wedi'i diraddio o ganlyniad i ddefnydd diwydiannol blaenorol?</p> <p>Diogelu a gwella ardaloedd dynodedig, gan gynnwys y Parc Cenedlaethol, yn ogystal â'i leoliad yn ardal y cynllun ac Ardaloedd Tirwedd Arbennig?</p> <p>Diogelu a gwella tirweddau hanesyddol?</p> <p>Diogelu a gwella cymeriad a natur unigryw tirwedd yr ardal?</p> <p>Diogelu a gwella llonyddwch a'r awyr dywyll?</p> <p>Gwella, diogelu neu reoli manteision treftadaeth ddiwydiannol y cymoedd?</p>
9.Diogelu a gwella bioamrywiaeth	<p>Gwella amrywiaeth cynefinoedd a rhywogaethau, a chynnal a gwella poblogaethau o rywogaethau?</p> <p>Cynyddu maint y cynefinoedd a'r poblogaethau o rywogaethau a warchodir a rhywogaethau sy'n flaenoriaeth trwy fynd ati i greu, i adfer ac i reoli'n briodol rwydweithiau a chysylltiadau gwyrdd?</p> <p>Gwella a diogelu cyflwr ecosystemau a chefnogi gwaith i reoli cynefinoedd yn y tymor hir?</p> <p>Gwella cysylltedd trwy sicrhau cymaint o gyfleoedd â phosibl i greu cynefinoedd gweithredol a rhwydweithiau ecolegol?</p> <p>Gallu addasu i newid, yn enwedig i effeithiau'r newid yn yr hinsawdd?</p> <p>Cyfyngu ar y potensial i amharu ar brosesau neu gysylltedd naturiol?</p> <p>Cefnogi gwaith i adfer prosesau naturiol a allai liniaru neu ddileu effeithiau eraill?</p> <p>Gwella a diogelu cysylltiadau rhwng pobl a byd natur?</p>
10.Diogelu ansawdd a nifer yr adnoddau dŵr yn RhCT	<p>Lleihau a/neu atal llygredd yn yr amgylchedd dŵr?</p> <p>Cefnogi defnydd effeithlon o ddŵr, gan gynnwys ailgylchu dŵr llwyd mewn datblygiadau newydd?</p> <p>Diogelu ansawdd a nifer y tarddleoedd dŵr daear?</p> <p>Atal datblygiadau newydd a fydd yn achosi problemau draenio (gan gynnwys o ran y cynnydd mewn arferion selio pridd)?</p> <p>Diogelu ansawdd a swm dŵr wyneb?</p> <p>Helpu i sicrhau bod seilwaith carthffosiaeth digonol ar gael a bod digon o gapasiti ar gael mewn gweithfeydd trin carthion i drin dŵr gwastraff?</p>
11.Diogelu a gwella ansawdd yr aer	<p>Osgoi cynyddu llygredd yn yr aer a gwella ansawdd yr aer?</p> <p>Lleihau allyriadau, yn enwedig mewn Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer ac o'u hamgylch?</p> <p>Hyrwyddo polisiau a datblygiadau sy'n galluogi ac yn cynorthwyo cymunedau i fabwysiadu ffyrdd o fyw a gweithredoedd sy'n gallu diogelu neu wella ansawdd yr aer lleol?</p>

Amcan yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig	Cwestiynau i hwyluso penderfyniadau A fydd y polisi/opsiwn/safle yn ...?
<p>12.Hyrwyddo defnydd effeithlon o dir, priddoedd a mwynau</p>	<p>Annog aildddefnyddio tir ac adeiladau a ddatblygwyd yn flaenorol fel blaenoriaeth, lle y bo'n briodol?</p> <p>Atal a rheoli llygredd ar y tir?</p> <p>Hyrwyddo camau i adfer tir sydd wedi'i halogi?</p> <p>Diogelu adnoddau mwynol?</p> <p>Aildddefnyddio ac ailgylchu agregau ar safleoedd?</p> <p>Hyrwyddo datblygiadau mwy dwys (lle y tybir eu bod yn briodol) i gefnogi defnydd mwy effeithlon o adnoddau tir?</p>
<p>13.Parhau i leihau'r gwastraff sy'n cael ei gynhyrchu a hyrwyddo dulliau rheoli gwastraff cynaliadwy</p>	<p>Lleihau'r gwastraff a gynhyrchir?</p> <p>Osgoi, lleihau, aildddefnyddio, ailgylchu ac adfer gwastraff cyn ei anfon i safle tirlenwi?</p> <p>Gwella'r perfformiad da o ran ailgylchu ymhellach, gan gynnwys darparu cyfleusterau (domestig a masnachol)?</p> <p>Cefnogi datblygiad dewisiadau amgen, yn lle safleoedd tirlenwi, gan gynnwys cyfleusterau compostio a throi gwastraff yn ynni?</p> <p>Hyrwyddo hunangynhaliadau o ran rheoli gwastraff, lle y bo'n briodol?</p>
<p>14.Darparu ar gyfer economi gynaliadwy</p>	<p>Annog twf economaidd, yn enwedig mewn ardaloedd lle y ceir llawer o ddiweithdra ac anweithgarwch economaidd?</p> <p>Annog mewnfuddsoddiad a buddsoddiad cynhenid priodol?</p> <p>Cefnogi'r economi wledig?</p> <p>Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy?</p> <p>Sicrhau bod tir yn cael ei neilltuo i ddarparu ar gyfer anghenion economaidd y boblogaeth?</p> <p>Cynnal banc tir priodol o safleoedd cyflogaeth?</p> <p>Hyrwyddo bywiogrwydd a hyfywedd canol trefi?</p> <p>Cefnogi camau i greu economi carbon is a gwyrddach a all fod o fudd i bob aelod o'r gymuned?</p>
<p>15.Darparu ar gyfer ystod amrywiol o gyfleoedd gwaith</p>	<p>Sicrhau'r nifer mwyaf posibl o gyfleoedd cyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol?</p> <p>Darparu cyfleoedd ar gyfer lefelau sgiliau amrywiol?</p> <p>Darparu swyddi mewn lleoliadau hygyrch?</p> <p>Darparu ar gyfer cyfleusterau hyfforddi i helpu i ddatblygu sylfaen sgiliau hyblyg?</p>

Ymgynghori ar gwmpas a lefel manylder yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

218 Mae cyfranogiad y cyhoedd a rhanddeiliad yn elfen bwysig o'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a'r prosesau ehangach sy'n ymwneud â pharatoi cynllun. Mae'n helpu i sicrhau bod Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn gadarn a'i fod yn rhoi sylw dyledus i'r holl wybodaeth briodol a fydd yn cynorthwyo'r cynllun i gyfrannu at ddatblygu cynaliadwy.

2.19 Yn unol â'r Rheoliadau SEA, mae'n ofynnol ymgynghori â'r cyrff ymgynghori statudol (Cyfoeth Naturiol Cymru a Cadw) "wrth benderfynu ar sgôp a lefel manylion yr wybodaeth y mae'n rhaid ei chynnwys" yn Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig sy'n pennu cwmpas a lefel manylder yr wybodaeth a geir yn yr Arfarniad. Felly, fel rhan o'r ymgynghoriad ar yr Adroddiad Cwmpasu, ymgynghorwyd â'r ymgynghoreion statudol ynghylch fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad ar Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad rhwng mis Gorffennaf a mis Medi 2022.

220 Mae **Atodiad B** yn rhestru'r sylwadau a ddaeth i law am gwmpas yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn ystod y cyfnod ymgynghori hwn, ac yn disgrifio sut yr aethpwyd i'r afael â phob un ohonynt yn yr Adroddiad Cwmpasu terfynol (Rhagfyr 2022). Mae'r diwygiadau hynny hefyd i'w gweld yn adrannau perthnasol yn adroddiad hwn.

Cam B yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Datblygu a mireinio'r opsiynau ac asesu'r effaith

221 Mae'r broses o lunio opsiynau ar gyfer cynllun yn un iterus, ac mae fel arfer yn cynnwys nifer o ymgynghoriadau â'r cyhoedd a rhanddeiliaid. Gall yr ymatebion sy'n dod i law a'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig helpu i bennu 'dewisiadau amgen rhesymol' eraill yn lle'r opsiynau sy'n cael eu hystyried ar gyfer cynllun.

222 O ran Adroddiad yr Arfarniad, mae Rhan 3 o Reoliadau SEA (Cymru) 12 (2) yn nodi'r gofyniad a ganlyn:

"Rhaid i'r adroddiad ddynodi, disgrifio a gwerthuso'r effeithiau arwyddocaol tebygol ar yr amgylchedd—

(a) yn sgil gweithredu'r cynllun neu'r rhaglen; a

(b) trwy ddewisiadau eraill rhesymol, gan gymryd i ystyriaeth amcanion a sgôp daearyddol y cynllun neu'r rhaglen."

223 Mae Atodlen 2 (8) o Reoliadau SEA (Cymru) yn peri iddi fod yn ofynnol i'r Adroddiad Amgylcheddol gynnwys:

"(h) amlinelliad o'r rhesymau dros ddedhol y dewisiadau amgen yr ymdrinnir â hwy."

224 Yn unol â Rheoliadau SEA (Cymru), mae'n ofynnol i'r polisiâu amgen yr ystyrir eu cynnwys mewn cynllun, y mae'n rhaid iddo fod yn destun Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, fod yn 'rhesymol', felly nid oes angen arfarnu dewisiadau amgen nad ydynt yn rhesymol. Gallai enghreifftiau o ddewisiadau amgen o'r fath gynnwys opsiynau polisi nad ydynt yn bodloni amcanion y cynllun neu bolisi cenedlaethol.

225 Nid canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yw'r unig ffactorau a ystyrir wrth benderfynu ar yr opsiwn a ffeirir i fwrw ymlaen ag ef mewn cynllun. Yn wir, yn aml bydd nifer cyfartal o effeithiau cadarnhaol neu negyddol yn cael eu pennu gan yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer pob opsiwn, gan beri nad yw'n bosibl eu rhoi mewn trefn ar sail eu perfformiad o ran cynaliadwyedd i ddewis opsiwn a ffeirir. Bydd y rheiny sy'n paratoi'r cynllun hefyd yn ystyried ffactorau, fel barn y cyhoedd, y gallu i roi opsiwn ar waith, a'r graddau y mae opsiwn yn cydymffurfio â pholisi cenedlaethol, pan fyddant yn dewis yr opsiynau a ffeirir ar gyfer eu cynllun. Mae'r adrannau a ganlyn yn amlinellu sut y cafodd y dewisiadau amgen rhesymol ar gyfer y CDLI Diwygiedig, sy'n cael eu harfarnu yn yr adroddiad hwn, eu pennu.

Opsiynau Twf

226 Un o rannau hollbwysig y gwaith o baratoi'r CDLI Diwygiedig yw pennu lefel fwyaf addas y twf a gyflawnir trwy'r cynllun. Ar sail ffynonellau tystiolaeth amrywiol, mae'r Cyngor wedi pennu pedair set wahanol o senarios twf:

- Senarios twf canolig
- Senarios twf uwch
- Senarios twf is
- Senarios ar sail cyflogaeth

227 Mae'r senarios hyn wedi bod yn destun Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac mae'r canfyddiadau i'w gweld ym **Mhennod 4** o'r adroddiad hwn.

Opsiynau Gofodol

228 Bu i'r Cyngor bennu ac ystyried wyth dull gofodol gwahanol ar gyfer y CDLI Diwygiedig. Cafodd y rhain eu llunio gan

ystyried ffactorau amrywiol, fel polisiau cenedlaethol, gan gynnwys y 'prawf porth', polisiau lleol o fewn RhCT, perfformiad y CDLI cyfredol, canlyniadau'r prosesau creu gweledigaeth ac ymgysylltu, ac ystod eang o astudiaethau, tystiolaeth ac adroddiadau. Yr wyth dewis yw:

- Opsiwn 1: Parhau â strategaeth y CDLI cyfredol
- Opsiwn 2: Rhwydwaith Priffyrdd Strategol sy'n ystyried y Prif Aneddiadau
- Opsiwn 3: Canol Trefi yn Gyntaf
- Opsiwn 4: Strategaeth Twf y De
- Opsiwn 5: Metro a Nodau Cludiant Cyhoeddus
- Opsiwn 6: Safle Strategol Allweddol yn y De
- Opsiwn 7: Cyfyngiad Trefol
- Opsiwn 8: Strategaeth Anghenion Lleol

2.29 Cafodd yr opsiynau hyn eu harfarnu'n wreiddiol gan LUC yn gynnar yn 2023 a darparwyd y canfyddiadau i'r Cyngor ar ffurf crynodeb mewnol nad oedd ar gael yn gyhoeddus ar y pryd ond sy'n cael ei ailadrodd nawr ym **Mhennod 4** o'r adroddiad hwn. Rhoddodd hyn gyfle i'r Cyngor ystyried canfyddiadau'r Arfarniad, ynghyd â ffactorau perthnasol eraill, pan oedd yn llunio'r Strategaeth a Ffefrir.

Opsiynau o ran Safleoedd Posibl

Mae'r Cyngor wrthi'n llunio'i restr o opsiynau o ran Safleoedd Posibl⁶. Bydd y rhestr yn pennu opsiynau o ran safleoedd at ddibenion amrywiol, gan gynnwys tai, defnydd masnachol, twristiaeth, ac ati, gyda'r posibilrwydd o'u neilltuo yn y CDLI Diwygiedig. Caiff safleoedd eu pennu gan ddefnyddio dulliau amrywiol, gan gynnwys:

Galwad am Safleoedd Posibl – mae tiffeddianwyr preifat ac asiantaethau allanol eraill yn cyflwyno safleoedd.

- Safleoedd adolygiad tir RhCT – safleoedd sy'n eiddo i'r Cyngor.
- Safleoedd sydd eisoes wedi'u neilltuo yn y CDLI ond nad ydynt wedi'u datblygu.
- Safleoedd a bennwyd gan y Cyngor, gan gynnwys trwy'r Astudiaeth Capasiti Trefol drosfwaol.

2.31 Bydd y safleoedd hyn yn cael eu hasesu yn unol â Methodoleg Safleoedd Posibl y Cyngor⁶. Bydd Cam 1 yn ystyried a oes cyfyngiadau sylfaenol rhag datblygu/neilltuo'r safleoedd. Bydd y safleoedd sy'n camu o Gam 1 i Gam 2 yr asesiad yn cael eu hystyried trwy'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Bydd canfyddiadau'r Arfarniad hwnnw ar gyfer yr opsiynau o ran Safleoedd Posibl yn cael eu cyflwyno yn Adroddiad yr Arfarniad ar gyfer y CDLI Adneuo.

Cam C yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Paratoi Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

2.32 Mae'r Adroddiad hwn yn disgrifio'r broses a ddilynwyd hyd yma i gyflawni Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r CDLI Diwygiedig. Mae'n nodi canfyddiadau'r Arfarniad ar gyfer yr opsiynau twf, yr opsiynau strategol, a'r opsiynau o ran Safleoedd Posibl, yn ogystal â'r Strategaeth a Ffefrir, gan gynnwys y polisiau strategol. Cyflwynwyd yr effeithiau arwyddocaol tebygol, cadarnhaol a negyddol, gan ystyried yr effeithiau tebygol eilaidd, cronrol a synergyddol, yr effeithiau tymor byr, tymor canolig a thymor hir, a'r effeithiau parhaol a thros dro, lle y bo'n berthnasol.

2.33 Nodir canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ym **Mhennod 4** a **Phennod 5** o'r Adroddiad hwn, ynghyd â'r argymhellion ar gyfer gwella a'r esboniadau a allai fod yn ddefnyddiol i liniaru effeithiau negyddol ac i sicrhau'r manteision mwyaf posibl o'r CDLI Diwygiedig.

Cam D yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Ymgynghori ar y CDLI Diwygiedig a'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

2.34 Uchod, darparwyd gwybodaeth am yr ymgynghori a wnaed yn ystod camau cynharach y broses o baratoi'r cynllun. Nawr, mae'r Cyngor yn gwahodd sylwadau ar y Strategaeth a Ffefrir. Mae'r Adroddiad hwn yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor ar yr un pryd â'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffefrir i sicrhau bod modd darllen y ddwy ddogfen ochr yn ochr â'i gilydd. Bydd y sylwadau sy'n dod i law trwy'r ymgynghoriad ar yr Adroddiad hwn yn cael eu hystyried yn ystod cam nesaf yr Arfarniad

⁶ Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf (2022) CDLI Diwygiedig 2022-2037. Methodoleg Safleoedd Posibl

Cynaliadwyedd Integredig.

Cam E yr Arfarniad Cynaliadwyedd: Monitro gweithrediad y CDLI Diwygiedig

2.35 Mae'r dangosyddion drafft i fonitro effeithiau arwyddocaol tebygol gweithredu'r CDLI Diwygiedig ar y gymdeithas, yr amgylchedd a'r economi wedi'u cynnwys ym **Mhennod 6** o'r Adroddiad hwn a byddant yn cael eu diweddarau fel y bo'n briodol yn ystod camau diweddarach yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.

Y Fethodoleg Arfarnu

2.36 Cafodd dewisiadau amgen rhesymol ar gyfer y CDLI Diwygiedig eu harfarnu ar sail amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a nodir yn fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, gyda symbolau'n cael eu pennu ar gyfer pob dewis i ddangos ei effaith debygol ar bob un o'r amcanion, fel y dangosir yn **Ffigur 2.2**. Lle'r oedd yr effaith gadarnhaol neu negyddol bosibl yn ansicr, ychwanegwyd marc cwestiwn at y symbol perthnasol (e.e. +? neu -?) ac fe'i lliwiwyd i ddangos a oedd yr effaith bosibl yn gadarnhaol, yn ddibwys neu'n negyddol (e.e. gwyrdd, melyn, oren, ac ati).

2.37 Mae angen pennu effeithiau tebygol yr opsiynau ac asesu eu harwyddocâd, ac mae'n anochel bod hyn yn peri bod angen gwneud cyfres o ddyfarniadau. Mae'r arfarniad wedi ceisio gwahaniaethu rhwng yr effeithiau mwyaf arwyddocaol ac effeithiau eraill llai arwyddocaol trwy ddefnyddio'r symbolau a ddangosir yn **Ffigur 2.2**. Wrth benderfynu ar arwyddocâd gwahanol effeithiau, mae'r ffin yn aml yn bur denau. Lle y defnyddiwyd naill ai (++) neu (--) i wahaniaethu rhwng effeithiau arwyddocaol ac effeithiau llai arwyddocaol (+ neu -), gwnaed hyn oherwydd tybiwyd bod effaith opsiwn neu bolisi ar yr amcan o dan sylw mor fawr fel y bydd yn cael effaith amlwg a mesuradwy, gan ystyried ffactorau eraill a allai ddylanwadu ar gyflawni'r amcan hwnnw.

2.38 Cyflwynir effeithiau cymysg dim ond mewn achosion lle y mae effeithiau sy'n gwrthwynebu'i gilydd yn uniongyrchol (h.y. cadarnhaol a negyddol) wedi'u pennu trwy'r arfarniad (e.e. +/-, ++/-, --/+ a ++/--). Ar gyfer rhai amcanion, mae'n bosibl y gallai un agwedd ar bolisi gael effaith gadarnhaol fach ac agwedd arall o'r un polisi gael effaith gadarnhaol fawr (gan roi sgôr o +/+++). Fodd bynnag, yn yr achosion hyn, dim ond y sgôr fwyaf arwyddocaol a ddangosir yn nhablau'r arfarniad. Yn yr un modd, pe gallai polisi neu ddewis safle gael effaith negyddol fach a mawr (-/-) ar gyfer yr un amcan, dim ond y sgôr negyddol fawr a ddangosir yng nghanfyddiadau'r arfarniad. Mae testun cyfiawnhau'r arfarniad yn disgrifio'r achosion hynny lle y gallai elfennau amrywiol y polisi sy'n cael ei arfarnu arwain at effeithiau o wahanol feintiau.

Ffigur 2.2: Allwedd i'r symbolau a'r lliwiau yn Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig CDLI Diwygiedig RhCT

++	Effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol
++/-	Cymysgedd o effeithiau cadarnhaol sylweddol a negyddol bach yn debygol
+	Effaith negyddol fach yn debygol

+/-	Cymysgedd o effeithiau bach neu sylweddol yn debygol
-	Effaith negyddol fach yn debygol
--/+	Cymysgedd o effeithiau negyddol sylweddol a chadarnhaol bach yn debygol
--	Effaith negyddol sylweddol yn debygol
0	Effaith ddibwys yn debygol
?	Yr effaith debygol yn ansicr

Methodoleg Asesu Safleoedd Posibl

2.39 Mae proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y Safleoedd Posibl yn cael ei hintegreiddio â'r broses ehangach i Asesu Safleoedd Posibl. Mae fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn cael ei gynnwys yn y ffurflen Asesu Safleoedd Posibl, ac mae'r safleoedd yn cael eu hasesu mewn perthynas â phob un o amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. I sicrhau bod yr arfarniad yn gyson, ac i sicrhau bod y broses Asesu Safleoedd Posibl yn bodloni gofynion Rheoliadau SEA (Cymru), bydd y meini prawf a nodir yn **Atodiad E** yn cael eu rhoi ar waith i bennu'r amgylchiadau lle y cafodd effeithiau mawr a bach, cadarnhaol a negyddol, eu pennu. Sylwch nad yw'r fersiwn hon o'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn cyflwyno'r canfyddiadau ar gyfer y Safleoedd Posibl. Fel y disgrifir ym **Mhennod 2** o'r adroddiad hwn, bydd y safleoedd hynny sy'n camu o Gam 1 i Gam 2 Asesiad y Cyngor o'r Safleoedd Posibl yn cael eu hystyried trwy'r Arfarniad Cynaliadwyedd

Integredig, a bydd canfyddiadau'r Arfarniad ar gyfer y Safleoedd Posibl yn cael eu cyflwyno yn Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y CDLI Adneuo. Er tryloywder, mae'r meini prawf a ddefnyddir i Asesu'r Safleoedd Posibl i'w gweld yn **Atodiad E**.

2.40 Cyflwynir arfarniad y Safleoedd Allweddol Posibl a nodir yn y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffeirir ym **Mhennod 5** o'r adroddiad hwn. Man cychwyn y gwaith arfarnu hwn yw dadansoddiad GIS (System Gwybodaeth Ddaearyddol) ar sail y meini prawf a nodir yn **Atodiad E**. Mae hyn yn sicrhau bod modd pennu pa mor agos y mae pob safle at dderbynleoedd sensitif, yn ogystal â gwasanaethau a chyfleusterau sy'n bodoli eisoes. Mae'r arfarniad hefyd yn rhoi sylw i'r elfennau datblygu (gan gynnwys unrhyw welliannau o ran y gwasanaethau a ddarperir yn lleol, cludiant, cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ac ati) a fydd yn cael eu cyflawni ym mhob lleoliad, fel y'u nodir yn y CDLI Diwygiedig.

2.41 Mae'r meini prawf a nodir yn **Atodiad E** yn ymwneud â'r safleoedd y cynigir eu defnyddio at wahanol ddibenion⁷. Pan fwriedir defnyddio meini prawf sy'n seiliedig ar bellter o ran mynediad at wasanaethau a chyfleusterau a seilwaith (e.e. cyfleusterau a fyddai o fudd i iechyd a nodau cludiant cynaliadwy), fe'u defnyddir ar sail 'pellter cerdded hawdd'. Ceir nifer o ddarnau o ymchwil sy'n rhoi canllawiau amrywiol o ran y pellteroedd cerdded a argymhellir. Er enghraifft, canfu'r Sefydliad Prifffyrdd a Chludiant mai cilometr yw hyd taith ar droed ar gyfartaledd. Mae'r pellteroedd a ddefnyddir yn **Atodiad E** hefyd yn ystyried y nod o fod yn gyson â gwaith arall sy'n cael ei wneud gan y Cyngor o ran pellteroedd cerdded.

2.42 Cafodd y cwestiynau i hwyluso penderfyniadau eu cynnwys yn **Atodiad E** yn ogystal â **Thabl 2.1** yn gynharach yn y benod hon sy'n amlinellu fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Mae'r cwestiynau i hwyluso penderfyniadau o'r pwys mwyaf wrth arfarnu'r opsiynau polisi ac opsiynau'r strategaeth ofodol yr ystyrir eu cynnwys yn y CDLI. Tra bydd y meini prawf asesu a geir yng ngholofn derfynol y tabl yn **Atodiad E** yn cael eu defnyddio i sicrhau cysondeb o ran arfarnu'r opsiynau safleoedd, cafodd y cwestiynau i hwyluso penderfyniadau hefyd eu cynnwys yn y tabl hwn i ddangos sut y mae'r meini prawf asesu safleoedd yn llifo o'r cwestiynau hyn ac yn gyson â hwy. I bob pwrpas, mae'r meini prawf asesu safleoedd a geir yn **Atodiad E** yn caniatáu i'r opsiynau safleoedd gael eu harfarnu mewn ffordd gyson ar sail fframwaith trosfwaol yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (**Tabl 2.1**) a ddefnyddir i 'brofi' pob elfen (yr opsiynau o ran polisïau, safleoedd a strategaeth ofodol) yr ystyrir ei chynnwys yn y CDLI.

7 Mae'r meini prawf asesu safleoedd yn cynnwys meini prawf i asesu safleoeddreswyl, cyflogaeth, defnydd cymysg, manwerthu, twristiaeth a manau agored.

Anawsterau a chyfyngiadau'r data

2.43 Yn unol â Rheoliadau SEA (Cymru), Atodlen 2(8), mae'n ofynnol i'r Adroddiad Amgylcheddol gynnwys:

"...disgrifiad o'r dull y gwnaed yr asesiad gan gynnwys unrhyw anawsterau a gafwyd wrth gasglu'r wybodaeth ofynnol."

2.44 Daeth nifer o anawsterau a chyfyngiadau i'r amlwg yn ystod proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, fel a ganlyn:

- Mae'r meini prawf asesu safleoedd a gyflwynir yn **Atodiad E** i'r Adroddiad hwn yn cynnwys nifer o feini prawf sy'n seiliedig ar bellteroedd a ddefnyddir i amcangyfrif effeithiau tebygol y Safleoedd Allweddol Posibl sy'n cael eu harfarnu yn yr Adroddiad hwn. Defnyddiwyd ymchwil gan y Sefydliad Prifffyrdd a Chludiant i bennu'r pellteroedd cerdded dymunol, derbyniol a dewisol uchaf at wasanaethau a chyfleusterau amrywiol. Cafodd y pellteroedd yn yr arfarniad eu mesur fel pellter llinell syth o ymyl y safle posibl at y nodweddion o dan sylw – nid oedd modd pwysu a mesur y pellteroedd gwirioneddol trwy'r rhwydwaith hawliau tramwy oherwydd nid oedd data digidol ar gael i ddangos y pwyntiau mynediad at wasanaethau a chyfleusterau na phwyntiau cyrraedd a gadael tebygol y safleoedd posibl. Nid yw pellteroedd llinell syth ychwaith yn caniatáu i rwystrau ffisegol a allai gyfyngu ar fynediad at nodweddion gael eu hystyried. Gallai rwystrau ffisegol gynnwys afonydd neu draffyrdd/ffyrdd dosbarth A mawr, fel afonydd Rhondda a Thaf a ffyrdd yr A465, yr A470 a'r M4. Felly, gallai'r pellteroedd cerdded gwirioneddol fod yn fwy.
- Yn yr un modd, defnyddiwyd pellteroedd llinell syth i ddiffinio ardaloedd y tybiwyd bod derbynleoedd amgylcheddol oddi mewn iddynt yn cael niwed i raddau amrywiol. Mewn gwirionedd, bydd y perygl o effeithiau niweidiol weithiau'n dibynnu ar lwybrau nad ydynt yn llinol (fel cyrsiau dŵr ar gyfer effeithiau llygredd dŵr) a bydd yn dibynnu ar wendidau penodol derbynleoedd penodol. Serch hynny, barnwyd bod y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn gymesur o ystyried lefel manylder y CDLI a thybiwyd eu bod yn darparu sail gyson i asesu'r Safleoedd Allweddol Posibl ar y pryd.
- Lle'r oedd Safleoedd Allweddol Posibl yn agos at ffin RhCT, gallai'r ffaith nad oedd rhywfaint o'r data gofodol yr oedd eu hangen i gynnal asesiadau agosrwydd ar gael ar gyfer cymdogaethau cyfagos, neu rannau ohonynt, fod wedi effeithio ar y dadansoddiad gofodol.
- Roedd lefel manylder y gwaith o arfarnu'r Safleoedd Allweddol Posibl yn gymesur â lefel manylder y CDLI Diwygiedig. I'r perwyl hwnnw, nid oedd modd ymchwilio i bob nodwedd leol ar bob safle. Er enghraifft, o ran effeithiau posibl y safleoedd

ar asedau bioamrywiaeth, roedd yn ofynnol seilio'r effaith a bennwyd ar agosrwydd y safleoedd at safleoedd bioamrywiaeth dynodedig yn unig. Er y cydnabyddir y gall safleoedd, mewn rhai achosion, fod yn agos at asedau uchel eu gwerth nad ydynt wedi'u dynodi, oherwydd natur strategol yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, nid oedd modd ymchwilio i'r potensial hwn ar gyfer pob safle ac roedd yr effaith debygol yn seiliedig ar y safleoedd dynodedig yn unig. Tybiwyd mai hon oedd y ffordd orau o sicrhau cysondeb ac o sicrhau bod lefel manylder arfarniad pob safle yn debyg.

- Bydd cyfradd yr allyriadau o gerbydau preifat yn newid yn ystod cyfnod y cynllun o ganlyniad i welliannau technolegol nad oes modd eu rhag-weld na'u cynnwys mewn ffordd realistig mewn dyfarniadau am ansawdd yr aer ac allyriadau carbon.
- Mae rhai o'r data sydd ar gael ar lefel genedlaethol ac ar lefel sirol yn seiliedig ar adroddiadau Cyfrifiad 2011. Mae'r data hyn yn caniatáu i berfformiad y Fwrdeistref Sirol gael ei gymharu â'r perfformiad cenedlaethol o ran nifer o ddangosyddion; serch hynny, cydnabyddir bod y data hyn yn gymharol hen erbyn hyn o ystyried dyddiad y Cyfrifiad hwnnw. Cafodd rhai o ddata cychwynnol Cyfrifiad 2021 eu cyhoeddi'n ddiweddar ac fe'u nodir yn yr adroddiad hwn. Os bydd mwy o'r data hynny ar gael yn ddiweddarach yn ystod proses yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, fe'u defnyddir i osod sail ar ei gyfer, fel y bo'n briodol.
- Ceir bwlch data sylweddol o ran mannau gwyrdd, yn enwedig o ran hygyrchedd. Gellir priodoli hyn yn rhannol i'r ffaith bod y data mwyaf diweddar a oedd yn asesu'r ddarpariaeth o fannau agored ar gyfer 'safonau mannau gwyrdd naturiol hygyrch fesul awdurdod lleol' yn ymwneud â'r cyfnod 2007-2010⁸. I fynd i'r afael â'r bwlch data hwn er mwyn arfarnu'r Safleoedd Allweddol Posibl, defnyddiwyd y ffynonellau data a ganlyn:
 - Set ddata Mannau Gwyrdd Agored yr Arolwg Ordnans⁹.
 - Setiau data Cyfoeth Naturiol Cymru o ran cefn gwlad agored a thir comin^{10, 11}.
 - Set ddata Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf o ran ardaloedd chwarae.

4 ⁸ StatsCymru (2010) Safonau mannau gwyrdd naturiol hygyrch fesul awdurdod lleol [ar-lein] Ar gael yn: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Environment-and-Countryside/State-of-the-Environment/Our-Local-Environment/AccessibleNaturalGreenspaceStandards-by-LocalAuthority>

⁹ Arolwg Ordnans (2022) Mannau Gwyrdd Agored [ar-lein] Ar gael yn: <https://www.ordnancesurvey.co.uk/business-government/products/open-map-greenspace>

5 ¹⁰ Cyfoeth Naturiol Cymru (2016) Mynediad Agored – Cefn Gwlad Agored. Ar gael yn: https://datamap.gov.wales/layers/inspire-nrw:NRW_OPEN_COUNTRY_2014

¹¹ Cyfoeth Naturiol Cymru (2016) Mynediad Agored – Tir Comin Cofrestredig. Ar gael yn: https://datamap.gov.wales/layers/inspire-nrw:NRW_COMMON_LAND_2

Pennod 3: Cyd-destun Cynaliadwyedd

- 31 Mae Atodlen 2 o Reoliadau Asesiad Amgylcheddol
- 32 Strategol (AAS) (Cymru) yn gofyn bod yr Adroddiad Amgylcheddol yn cynnwys:

(1) "aminelliad o'r... berthynas (os o gwbl) ag unrhyw gynlluniau neu raglenni perthnasol eraill"; a'r

(5) "amcanion diogelu'r amgylchedd a bennwyd ar lefel rhyngwladol, Gymunedol neu Aelod-wladwriaethol, sy'n berthnasol i'r cynllun neu'r rhaglen, a'r modd y rhoddwyd sylw i'r amcanion hynny ac unrhyw ystyriaethau amgylcheddol wrth baratoi'r cynllun neu'r rhaglen"

3.2 Disgrifir y ddogfen ymgynghori ar y Strategaeth a Ffefrir ym **Mhennod 1**. Mae'r gofynion eraill o ran cyflwyno adroddiadau yn cael eu bodloni yn y bennod hon.

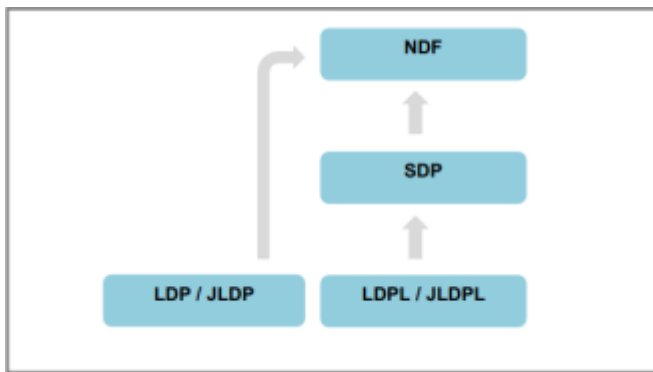
Y Berthynas â Chynlluniau neu Raglenni Perthnasol Eraill

3.3 Er mwyn sefydlu cwrpas clir ar gyfer yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI), mae angen adolygu a dod i ddeall yr amcanion amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd a geir yn y polisiau, y cynlluniau a'r strategaethau rhyngwladol a chenedlaethol sy'n berthnasol i CDLI Diwygiedig RhCT 2022-2037. Yng ngoleuni gofynion Rheoliadau AAS (Cymru) a gyflwynir uchod, mae hefyd angen ystyried y berthynas rhwng y CDLI Diwygiedig a chynlluniau, polisiau a rhaglenni perthnasol eraill.

3.4 Yn y bennod hon, cyflwynir y cynlluniau, y polisiau a'r rhaglenni cenedlaethol perthnasol sydd uwchben y CDLI y mae angen eu cymryd i ystyriaeth wrth baratoi'r CDLI Diwygiedig a'r ACI, ynghyd â'r cynlluniau a'r rhaglenni sy'n berthnasol i'r CDLI yn lleol. Darperir adolygiad manwl o'r dogfennau perthnasol fesul pwnc yn **Atodiad C**. Rhoddwyd sylw i amcanion y dogfennau hyn wrth baratoi fframwaith yr ACI.

3.5 Daw **Ffigur 3.1** isod o'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu ac mae'n darlunio hierarchaeth cydymffurfedd cynlluniau datblygu.

Ffigur 3.1: Hierarchaeth Cydymffurfedd Cyffredinol a Chynlluniau Datblygu

3.6 Dylid nodi bod cyd-destun polisi'r CDLI Diwygiedig yn sylfaenol ansicr gan fod y sefyllfa gyffredol a ddisgrifir yma yn debygol o newid mewn ymateb i nifer o ffactorau allweddol:

- i. Brexit – Wedi ymadael â'r Undeb Ewropeaidd (UE) ar 31 Ionawr 2020, dechreuodd y Deyrnas Unedig gyfnod pontio a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2020. Bellach, nid yw cyfraith uniongyrchol berthnasol yr Undeb Ewropeaidd yn gymwys i'r Deyrnas Unedig sy'n rhydd i ddiddymu cyfraith yr UE a droswyd yn gyfraith genedlaethol; fodd bynnag, mae Rheoliadau AAS yn dal i fod mewn grym yng Nghymru ar hyn o bryd.
- ii. COVID-19 – Mae pandemig COVID-19 wedi arwain at newidiadau pellgyrhaeddol yn y gymdeithas yng Nghymru ac ar draws y byd. Ni wyddom pa newidiadau fydd yn parhau yn yr hirdymor gan y bydd hynny'n dibynnu ar amrywiaeth o ffactorau. Mae'r goblygiadau posibl o ran cynllunio a datblygu yn cynnwys mesurau'r Llywodraeth i ailgychwyn yr economi trwy gynnig cymorth adeiladu tai a datblygu seilwaith; newid hawliau datblygu a ganiateir; mwy o weithio o bell a llai o gymudo a'r tagfeydd a'r llygredd aer sy'n gysylltiedig â hynny; mwy o flaenoriaeth i gerdded a beicio dros drafnidiaeth gyhoeddus; a phwysau cynyddol i sicrhau bod safonau byw boddhaol, gan gynnwys mynediad i fannau gwyrdd, yn cael eu pennu a'u gorfodi.

■ 3.7 Mae'n bosibl hefyd y gwelir newid ym mholsi'r Deyrnas Unedig a'i gwledydd unigol o ran y newid yn yr hinsawdd wrth i ymwybyddiaeth y cyhoedd gynyddu ac i fygythiad y newid yn yr hinsawdd ddod yn fwy o flaenoriaeth. Darlunnir hyn gan y nifer cynyddol o awdurdodau lleol sydd wedi cyhoeddi argyfwng hinsawdd. Mae CBSRhCT wedi ymrwmo i ddod yn garbon niwtral erbyn 2030. Mae hyn yn dilyn cyhoeddi argyfwng hinsawdd gan Lywodraeth Cymru yn Ebrill 2019.

3.8 Cyhoeddwyd argyfwng natur ar lefel genedlaethol yn ogystal.

Y cyd-destun polisi rhyngwladol

3.9 Ar lefel ryngwladol, ceir ystod eang o gynlluniau a rhaglenni sy'n llywio ac yn ffurfio deddfwriaeth genedlaethol. Dylai polisi cynllunio yng Nghymru ar lefel genedlaethol a lleol (h.y. Polisi Cynllunio Cymru (PCC)¹² a'r CDLI Diwygiedig) roi sylw i'r ddeddfwriaeth berthnasol a chydymffurfio â hi. Cyflwynir amcanion cynaliadwyedd y cynlluniau a'r rhaglenni rhyngwladol sy'n fwyaf perthnasol i'r CDLI Diwygiedig a'r ACI yn **Atodiad C**.

Y cyd-destun polisi cenedlaethol

3.10 Mae ystod helaeth o bolisiau, cynlluniau a rhaglenni cenedlaethol yn berthnasol i'r CDLI Diwygiedig a phroses yr ACI. Defnyddiwyd dull gweithredu pragmatig a chymesur i amlygu polisiau, cynlluniau a rhaglenni cenedlaethol allweddol, gan ganolbwyntio ar y rhai mwyaf perthnasol. Darperir isod grynodeb o brif amcanion Polisi Cynllunio Cymru (PCC) sy'n berthnasol i'r CDLI Diwygiedig a'r ACI.

3.11 Ar ben hynny, darperir prif amcanion cynaliadwyedd y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol eraill sy'n fwyaf perthnasol i'r CDLI Diwygiedig a'r ACI yn **Atodiad C**. Mae hyn yn cynnwys Cymru'r Dyfodol – y Cynllun Cenedlaethol 2040 a Chynllun Datblygu Strategol Dinas-ranbarth Caerdydd (De-ddwyrain Cymru) sy'n dod i'r amlwg.

Polisi Cynllunio Cymru

3.12 PCC sy'n cyflwyno polisiau defnydd tir Llywodraeth Cymru. Ochr yn ochr â chyfres o Nodiadau Cyngor Technegol (TAN), Cylchlythyrau Llywodraeth Cymru a llythyrau egluro polisi, mae PCC yn darparu'r fframwaith polisi cynllunio cenedlaethol i Gymru. Seiliwyd PCC ar gysyniad 'creu lleoedd', a ddiffinnir fel ffordd holistig o fynd ati i gynllunio a dylunio datblygiadau a

lleoedd, sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau positif ac yn ychwanegu gwerth cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol at gynigion datblygu gan arwain at fuddiannau sy'n fwy na'r ffisegol a chryfhau penderfyniadau cynllunio.

3.13 Dylai CDLI Diwygiedig RhCT fod yn gyson â gofynion PCC sy'n dweud mai:

"Cynlluniau datblygu wedi'u diweddarau yw sail y system gynllunio ac maen nhw'n pennu'r cyd-destun ar gyfer gwneud penderfyniadau rhesymegol a chyson. Rhaid i'r holl gynlluniau ar bob lefel o'r

hierarchaeth cynlluniau datblygu a baratoir gydymffurfio â pholisiau cynllunio cenedlaethol ... Mae'n rhaid i gynlluniau datblygu ddangos sut y disgwylir i leoedd newid i ddiwallu anghenion datblygu dros gyfnod y cynllun"

¹² Polisi Cynllunio Cymru - Rhifyn 11 (Llywodraeth Cymru, 2021);

- Mae natur eang PCC yn golygu bod ei oblygiadau i'r ACI yn cyffwrdd â nifer o bynciau y mae'r adroddiad hwn yn ceisio mynd i'r afael â nhw. Cynigir crynodeb manylach o berthnasedd y polisi hwn a'i oblygiadau i'r broses o lunio'r cynllun a'r ACI isod.
- Mae PCC yn cyflwyno gweledigaeth sylfaenol ar gyfer paratoi pob cynllun datblygu ar ffurf pum Egwyddor Allweddol sy'n ymwneud â phynciau o bwys i'r ACI fel yr amlygir isod:
- Ceir cefnogaeth ar gyfer **tyfu'r economi** mewn ffordd gynaliadwy gan ddefnyddio'r seilwaith presennol a chynllunio ar gyfer seilwaith a gwasanaethau ategol trwy PCC. Mae'r ddogfen hefyd yn ceisio sicrhau bod pawb yn gallu teimlo buddion twf economaidd.
- Hyrwyddir defnydd effeithlon o adnoddau hefyd yn sylfaen ar gyfer datblygu cynaliadwy. Bydd hyn yn cynnwys **defnyddio tir ac adnoddau naturiol eraill mewn ffordd effeithlon**. Mae PCC yn cydnabod rôl y system gynllunio wrth sicrhau bod datblygiad yn gallu gwrthsefyll y newid yn yr hinsawdd. Mae hefyd yn amlygu ei rôl o ran datgarboneiddio'r gymdeithas a datblygu economi gylchol. Mae'r egwyddorion hyn yn disgrifio sut y dylai cynlluniau datblygu lwybro mewn perthynas â **lliniaru effaith y newid yn yr hinsawdd** yn ogystal ag **ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd**.
- Mae PCC yn amlygu rôl cynllunio o ran creu lleoedd sy'n hygyrch i bawb ac yn cefnogi **iechyd a llesiant**. Dywed y gall creu lleoedd o ansawdd uchel ganiatáu i bobl fyw, gweithio, teithio a chwarae mewn ffordd sy'n cefnogi **iechyd corfforol a meddyliol da**. Ar sail hynny, dylid cynllunio amgylcheddau adeiledig a naturiol i hyrwyddo llesiant meddyliol a chorfforol. Dylid hefyd ystyried goblygiadau posibl y datblygiad o ran **trafnidiaeth**.
- Mae creu cymunedau cynaliadwy yn golygu sicrhau cydbwysedd priodol o ran defnyddiau a dwysedd, gan greu lleoedd y mae pobl am fod ynddynt i ymgysylltu ag eraill. Bydd hyn yn golygu **cyflenwi swyddi, gwasanaethau, seilwaith, cyfleusterau a chartrefi da eu hansawdd/dyluniad**.
- Mae PCC yn cyflwyno'r angen i sicrhau bod asedau naturiol, hanesyddol a diwylliannol yn cael eu diogelu, eu cadw a'u gwella. Mae'n disgrifio sut y dylai cynlluniau datblygu weithredu ym maes datblygu a'r effeithiau posibl ar **fioamrywiaeth, yr amgylchedd hanesyddol a'r Dirwedd**.

Mae hyn yn cynnwys ardaloedd sy'n rhan o'r gofrestr tirweddau hanesyddol yng Nghymru.

- Yn ogystal, dylid ceisio osgoi effeithiau amgylcheddol negyddol er lles y cyhoedd. Bydd hyn yn cynnwys diogelu **ansawdd aer ac ansawdd dŵr** yn ogystal â chyfyngu'r posibilrwydd o effeithiau negyddol **llygredd sŵn**. Dylid cyflwyno datblygiad mewn ffordd integredig fel na chaiff adnoddau ac asedau eraill eu difrodi neu eu colli heb fod modd eu hadfer. Dywed PCC hefyd, os na ellir rhwystro llygredd, mai'r llygrwr ddylai dalu a thrwy ddilyn yr egwyddor ragofalus hon, gellir sicrhau mesurau costeffeithiol i rwystro difrod amgylcheddol'.
- Ar sail yr Egwyddorion Allweddol, datblygodd PCC ganlyniadau cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy y dylai cynlluniau datblygu eu hyrwyddo. Mae'r rhain yn adeiladu ar yr Egwyddorion Allweddol er mwyn ceisio sicrhau bod modd i'r system gynllunio gefnogi cyflwyno manau cynaliadwy.

Polisïau, cynlluniau a rhaglenni cenedlaethol eraill

- Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Adeiladu Lleoedd Gwell¹³, sy'n cyflwyno blaenoriaethau polisi cynllunio'r Llywodraeth a fydd yn gymorth gweithredu yn ystod y cyfnod adfer ar ôl pandemig Covid-19. Mae'n cydnabod

pwysigrwydd y system gynllunio wrth roi sylw i broblemau yn yr amgylchedd naturiol ac adeiledig sy'n deillio o'r pandemig. O ran CDLIau, mae'n cydnabod pwysigrwydd sicrhau bod cynllun cyfoes yn ei le er mwyn mynd i'r afael â'r blaenoriaethau presennol a rôl bosibl y cynlluniau i wella iechyd a llesiant yn fwy cyffredinol.

- Cyhoeddwyd Cymru'r Dyfodol – y Cynllun Cenedlaethol 2040¹⁴ gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2021 yn fframwaith datblygu cenedlaethol i Gymru, yn lle Cynllun Gofodol Cymru. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn dylanwadu ar y ddogfen wrth geisio bodloni gofynion datblygu a defnyddio tir a chyfrannu at wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'n cydnabod pwysigrwydd PCC fel y prif ddatganiad polisi cynllunio cenedlaethol ac aed ati i groesgyfeirio pob polisi a gyflwynir yn nogfen Cymru'r Dyfodol yn erbyn y rhannau priodol o PCC. Mae'n cynnwys 11 Canlyniad ar ffurf uchelgeisiau eang yn seiliedig ar yr egwyddorion cynllunio cenedlaethol a'r canlyniadau cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy er mwyn disgrifio sefyllfa ddisgwyliedig y wlad ar ddiwedd 20 mlynedd y cynllun. Ar ôl eu mabwysiadu, bydd gofyn i Gynlluniau Datblygu Strategol a Chynlluniau Datblygu Lleol gydymffurfio â Cymru'r Dyfodol.

¹³ Llywodraeth Cymru (Gorffennaf 2020) Adeiladu Lleoedd Gwell: y System Gynllunio yn Sicrhau Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair – Creu Lleoedd a'r Adferiad Covid
¹⁴ Llywodraeth Cymru (2021) Cymru'r Dyfodol – y Cynllun Cenedlaethol 2040

Mae Cymru'r Dyfodol yn cyflwyno strategaeth ofodol ar gyfer y wlad. Mae'r cynllun yn amlygu ac yn cysylltu canolfannau cenedlaethol a rhanbarthol allweddol, yn creu sylfaen ar gyfer buddsoddiad hirdymor mewn seilwaith, yn nodi blaenoriaethau ar gyfer y system gynllunio a fframwaith ar gyfer rheoli adnoddau naturiol. Yn y strategaeth ofodol mae tair Ardal Dwf Genedlaethol (Caerdydd, Casnewydd a'r Cymoedd; Bae Abertawe a Llanelli; a Wrecsam a Glannau Dyfrdwy), y cefnogir eu twf a'u hadfywiad parhaus fel manau arwyddocaol ar lefel ryngwladol a chenedlaethol. Ategir hwy gan dair Ardal Dwf Ranbarthol (y De-orllewin, y Canolbarth a'r Gogledd) a fydd yn tyfu ac yn datblygu yn unol â'r strategaeth ofodol ac yn cynnig amrywiaeth o wasanaethau cyhoeddus a masnachol ar raddfa ranbarthol.

Mae Cymru'r Dyfodol yn amlygu pedwar rhanbarth yng Nghymru, sef y Gogledd, y Canolbarth, y De-orllewin a'r De-ddwyrain gan bwysleisio'r rôl bwysig fydd i gynllunio rhanbarthol yn nyfodol y wlad. Cyflwynir y dull gweithredu rhanbarthol fel ffordd o sicrhau bod datblygiad strategol yn cael ei gydlynw a'i reoli'n llwyddiannus ar draws y rhanbarthau a bod materion ehangach yn derbyn sylw ar y cyd.

Mae nifer o bolisiau, cynlluniau a rhaglenni cenedlaethol eraill yn berthnasol i'r CDLI Diwygiedig a'r ACI. Yn wahanol i PCC a Cymru'r Dyfodol, mae'r rhan fwyaf o'r dogfennau hyn yn mynd i'r afael â maes pwnc penodol sy'n berthnasol i'r ACI. Bydd rhai o bynciau'r ACI a gwmpesir gan y cynlluniau a'r rhaglenni hyn yn gorgyffwrdd, yn enwedig lle mae'r dogfennau hynny'n cynnwys amcanion lefel uchel neu drawsbynciol. Gyda golwg ar hynny, mae'r cynlluniau a'r rhaglenni y bernir eu bod yn fwyaf perthnasol i'r ACI wedi'u grwpio gyda'i gilydd ar sail y pynciau y maent yn ceisio mynd i'r afael â nhw yn fwyaf uniongyrchol, ac mae'r blychau gwyrdd o dan y penawdau pwnc yn crynhoi goblygiadau'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol (gan gynnwys PCC) i'r CDLI diwygiedig a'r ACI.

Ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd a'i liniaru, effeithlonrwydd ynni a lleihau gwastraff

Y canlynol yw'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol sy'n berthnasol i'r pwnc hwn:

- i. Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a Pherygl o Lifogydd (2021)¹⁵
- ii. Tuag at Ddyfodol Diwastraff – Strategaeth Wastraff ar gyfer Cymru (2010)
- iii. Ynni Cymru: y Newid i Garbon Isel (2012)
- iv. Nodyn Cyngor Technegol 21: Gwastraff (2017)
- v. Canllawiau Statudol Llywodraeth Cymru ar Ddraenio Cynaliadwy (SuDS) (2019)
- vi. Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel (2019);
- vii. Cymru Sero Net – Cyllideb Garbon 2 (2021-2025) (2021)
- viii. Effeithlonrwydd Ynni yng Nghymru: Strategaeth ar gyfer y 10 Mlynedd Nesaf 2016-2026 (2017)
- ix. Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016
- x. Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol 2040
- xi. Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol (2020)
- xii. Aseiad Llesiant Cwm Taf Morgannwg 2022

xiii. Datganiad Ardal ar gyfer Canol De Cymru

¹⁵ Sylwer bod dogfen ddiwygiedig TAN 15 yn argymhell newid y parthau llifogydd i 1, 2, 3a a 3b. Gohiriwyd gweithredu'r TAN 15 newydd a'r Map Llifogydd cysylltiedig ar gyfer Cynllunio oherwydd yr ymgynghori pellach ar y TAN.

Goblygiadau i'r CDLI a'r ACI: Dylai'r CDLI ystyried cyflwyno polisiau i ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd a hefyd i annog datblygu a fyddai'n helpu i leihau allyriadau carbon. Gellir gwneud hyn trwy leoli dyraniadau datblygu yn yr ardaloedd gorau o ran cyflawni patrymau trafndiaeth cynaliadwy ac annog datblygiadau i ddefnyddio dulliau adeiladu a ffynonellau ynni mwy cynaliadwy megis trwy'r ardaloedd a aseswyd ymlaen llaw ar gyfer ynni gwynt yn Cymru'r Dyfodol – y Cynllun Cenedlaethol 2040. Dylid rhoi ystyriaeth fanwl i rôl seilwaith gwyrdd o ran lliniaru ac ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd wrth ddatblygu polisiau. Bydd hyn yn cynnwys drafftio'r CDLI er mwyn cynnwys polisiau sy'n annog ymgorffori SuDS yn y math hwn o ddarpariaeth. Dylai'r polisiau gefnogi trin gwastraff yn unol â'r hierarchaeth wastraff hefyd.

Gall yr ACI brofi dewisiadau polisi o ran eu cyfraniad i'r nodau hyn a nodi parthau twf cenedlaethol. Dylai hefyd werthuso cyfraniad posibl dewisiadau safle unigol o ran cyfyngu allyriadau carbon (gan gynnwys defnyddio ffynonellau ynni mwy cynaliadwy). Yn ogystal, dylid ystyried effaith safleoedd o ran hyrwyddo ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd ynghyd â lleihau risg llifogydd a faint o wastraff sy'n mynd i safleoedd tirlenwi.

Iechyd a Llesiant

- Y canlynol yw'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol sy'n berthnasol i'r pwnc hwn:
 - Nodyn Cyngor Technegol 11: Sŵn (1997)
 - Gwella Iechyd a Lleihau Anghydraddoldebau: Canllaw Ymarferol i Asesu'r Effaith ar Iechyd (2004)
 - Nodyn Cyngor Technegol 16: Chwaraeon, Hamdden a Mannau Agored (2009)
 - Asesu'r Effaith ar Iechyd: Canllaw Ymarferol (2012)
 - Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
 - Deddf Iechyd Cyhoeddus (Cymru) (2017)
 - Adolygiad Annibynnol o'r Cyflenwad o Dai Fforddiadwy (2019)
 - Cynllun Llesiant Cwm Taf Morgannwg 2023-2028
 - Asesiad Llesiant Cwm Taf Morgannwg 2022
 - Datganiad Ardal ar gyfer Canol De Cymru

Goblygiadau i'r CDLI a'r ACI: Mae angen i'r CDLI ystyried yr angen am seilwaith gan fod hynny'n effeithio'n sylweddol ar yr amgylchedd. Wrth ei baratoi, dylid sicrhau bod y boblogaeth yn gallu cyrchu seilwaith, gwasanaethau a chyfleusterau carbon isel cynaliadwy sy'n ddigonol i wasanaethu poblogaeth fwy. Lle bwriedir cyflwyno seilwaith, dylid ystyried lleihau anghydraddoldeb yn y Fwrdeistref Sirol. Dylai hyn gynnwys gofal iechyd, addysg a mannau agored sy'n cynnig goblygiadau cadarnhaol posibl i iechyd meddwl yn ogystal ag iechyd corfforol o ran y potensial i gyfyngu ar ynysu cymdeithasol. Dylid lleoli dyraniadau datblygu mewn mannau â'r cyfleusterau mwyaf hygyrch a fyddai'n llai tebygol o arwain at ddarpariaeth ormodol. Dylid hefyd ystyried y posibilrwydd o ddefnyddio dulliau teithio llesol ynghyd â goblygiadau posibl risg llifogyddi iechyd a lles.

Bydd darparu lefel briodol o dai yn ystod cyfnod y cynllun o gymorth wrth fynd i'r afael â'r gwahaniaethau mewn mynediad at dai o safon yn ardal y cynllun. Wrth ddarparu tai newydd, dylid cymryd anghenion lleoli i ystyriaeth o ran maint, math a deiliadaeth y tai, gan gynnwys anghenion Teithwyr.

Bydd modd i'r dewisiadau polisi a ystyrir ar gyfer y CDLI Diwygiediggael eu profi trwy'r ACI, o ran eu cyfraniad at y nodau hyn. Yn ogystal, dylai'r ACI arfarnu cyfraniad posibl dewisiadau safle unigol at iechyd a lles. Dylai wneud hynny trwy ystyried a oes modd i'r safle gefnogi cyflwyno seilwaith a chyfleusterau newydd a allai fod yn llesol i iechyd y cyhoedd, ynghyd â hygyrchedd y seilwaith a'r cyfleusterau cyfredol o'r math hyn. Gall fod angen ystyried capasiti'r cyfleusterau presennol wrth ystyried dewisiadau safle unigol. Yn ogystal, dylid ystyried i ba raddau y gall safleoedd gyflwyno tai newydd, gan gynnwys tai fforddiadwy. Dylai'r dewisiadau polisi hefyd geisio cefnogi gwella ansawdd aer sy'n gallu effeithio'n uniongyrchol ac yn anuniongyrchol ar iechyd corfforol a meddyliol, yn ogystal â disgwyliad oes. Mae lle i bolisiau'r CDLI helpu i hwyluso cyflenwi bwyd iach yn lleol.

Bydd yr asesiad o'r effaith ar iechyd a chydraddoldeb sy'n rhan o'r ACI yn arbennig o bwysig wrth sicrhau bod y materion hyn yn cael eu hystyried yn fanwl.

Yr Amgylchedd (bioamrywiaeth/geoamrywiaeth, tirwedd, pridd, a seilwaith gwyrdd)

3.30 Y canlynol yw'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol sy'n berthnasol i'r pwnc hwn:

TAN 5: Cynllunio a Chadwraeth Natur:

Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru 2020 – 21 (2020)

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

Polisi Adnoddau Naturiol (2017)

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol 2040

Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol (2020)

Asesiad Llesiant Cwm Taf Morgannwg 2022

Datganiad Ardal ar gyfer Canol De Cymru

Goblygiadau i'r CDLI a'r AC: Dylai'r CDLI gyfyngu'r posibilrwyddo effeithiau niweidiol ar safleoedd bioamrywiaeth. Yn rhan o'r ystyriaeth hon, mae angen myfyrio ar yr effaith bosibl ar y rhwydwaith ecolegol ehangach a chyfraniad safleoedd at wytnwch ecosystemau, wrth wneud penderfyniadau. Dywed Polisi Cynllunio Cymru 11 *"na ddylai datblygu arwain at golledion mawr i gynefinoedd na phoblogaethau rhywogaeth, yn lleol nac yn genedlaethol, a rhaid iddo esgor ar fanteision net i fioamrywiaeth"*.

Dylai tirweddau pwysig, gan gynnwys Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog gael eu diogelu. Dylai'r cynllun ddiogelu pridd amaethyddol gwerthfawr rhag datblygiad ac annog aildefnyddio tir llwyd lle bo hynny'n briodol. Gellir defnyddio polisiau a dyraniadau safle i gyfeirio datblygiad i fannau llai sensitif a hyrwyddo seilwaith gwyrdd/glas i gefnogi cysylltedd cynefinoedd.

Yn ogystal, dylai'r cynllun gymryd tirweddau heb eu dynodi sy'n arbennig o sensitif i ddatblygiad, a chynefinoedd heb eu dynodi sy'n rhan o'r rhwydwaith ecolegol ehangach i ystyriaeth. Mae'r cynllun hefyd yn cynnig cyfleoedd i hyrwyddo cyflawni enillion bioamrywiaeth.

Rôl yr ACI fydd profi'r dewisiadau polisi o ran eu heffaith ar seilwaith gwyrdd (gan gynnwys safleoedd bioamrywiaeth/geoamrywiaeth), cynefinoedd, rhywogaethau, a thirweddau gwerthfawr. Dylai hefyd arfarnu effeithiau'r dewisiadau hyn o ran hyrwyddo datblygiad ar dir llwyd a chyfyngu ar gollediad pridd amaethyddol gwerthfawr. Dylid rhoi'r un ystyriaeth hefyd i ddewisiadau safle, gan ddefnyddio canfyddiadau'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) a gwaith asesu seilwaith gwyrdd lle bo hynny'n briodol.

Yr amgylchedd hanesyddol a diwylliant

24 Y canlynol yw'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol sy'n berthnasol i'r pwnc hwn:

Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016

Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Cymraeg (2017)

Nodyn Cyngor Technegol 24: Yr amgylchedd hanesyddol (2017)

Nodyn Cyngor Technegol 20: Cynllunio a'r Iaith Gymraeg (2017)

Asesiad Llesiant Cwm Taf Morgannwg 2022

Datganiad Ardal ar gyfer Canol De Cymru

Goblygiadau i'r CDLI a'r ACI: Dylai'r gwaith o baratoi'r CDLI gael ei lywio gan effaith bosibl datblygiad newydd ar yr amgylchedd hanesyddol, gan gynnwys cymeriad lleol ynghyd ag asedau treftadaeth dynodedig a heb eu dynodi a'u lleoliadau priodol. Gellir rhoi sylw penodoli ddiogelu asedau treftadaeth y nodwyd eu bod 'mewn perygl' (ar lefel leol a chenedlaethol). Dylid cynnwys polisiau er mwyn mynd i'r afael â'r materion hyn a rhoi sylw i faterion cysylltiedig posibl wrth ystyried dewisiadau safle. Dylai'r gwaith o baratoi'r CDLI hefyd roi sylw i'r Gymraeg ac ystyried yr ardaloedd lle mae'n cael ei siarad yn fwy helaeth, gan geisio cynyddu'r nifer sy'n defnyddio'r iaith hefyd.

Dylai'r ACI arfarnu'r dewisiadau polisi a safleoedd o ran eu heffaith bosibl ar yr amgylchedd hanesyddol. Dylai amlygu lleoliadau lle gallai datblygiad gael yr effaith negyddol fwyaf ar yr amgylchedd hanesyddol, ar sail unrhyw waith asesu effaith ar dreftadaeth a gyflawnir er mwyn llywio'r CDLI.

Drwy'r amcan sy'n mynd i'r afael â'r asesiad o'r effaith ar y Gymraeg, dylai'r ACI hefyd arfarnu pob elfen o'r CDLI o ran ei heffaith bosibl ar yr iaith. Dylai hyn ystyried cefnogaeth y cynllun ar gyfer siaradwyr presennol a siaradwyr newydd yr iaith yn ogystal ag effaith gysylltiedig bosibl y cynllun ar ddiwylliant.

Adnoddau naturiol, gan gynnwys ansawdd aer ac ansawdd dŵr

332 Y canlynol yw'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol sy'n berthnasol i'r pwnc hwn:

MTAN 1:

MTAN 2: Glo (2009)

Rheoliadau Safonau Ansawdd Aer (Cymru) 2010

Rheoliadau Ansawdd Aer (Cymru) 2000

Strategaeth Ddŵr i Gymru (2015)

Polisi Adnoddau Naturiol (2017)

Strategaeth Aer Glân 2019

Dangosydd Cenedlaethol FGW Rhif 4 (lefelau llygredd nitrogen deuocsid (NO₂) yn yr aer)

Mynd i'r afael â chrynodeiadau nitrogen deuocsid wrth ymyl y ffordd yng Nghymru: cynllun atodol Llywodraeth Cymru i gynllun y Deyrnas Unedig ar gyfer mynd i'r afael â chrynodeiadau nitrogen deuocsid wrth ymyl y ffordd 2017 (2018)

Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol (2020)

Asesiad Llesiant Cwm Taf Morgannwg 2022

Goblygiadau i'r CDLI a'r ACI: Dylai'r CDLI ystyried cyflwyno polisiau i hybu defnydd effeithlon o ddŵr a chyfyngu ar bob math o lygredd, gan gynnwys llygredd dŵr ac aer. Dylai hefyd geisio cyfyngu'r pwysau ar y seilwaith trin dŵr gwastraff lle gwelir bod hynny'n broblem. Wrth ddyrannu safleoedd datblygu, dylid rhoi sylw i'r ardaloedd sy'n fwyaf sensitif i'r materion hyn, gan gynnwys Parthau Gwarchod Tarddiad Dŵr ac Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer. Er mwyn cyfyngu ar y posibilrwydd o ddwysáu problemau ansawdd aer wrth gyflwyno datblygiadau yn ystod cyfnod y cynllun, dylai'r CDLI hefyd ystyried dewisiadau safle penodol a'u cyfraniad posibl at newid dulliau teithio a lleihau'r angen i breswylwyr deithio. Gall ansawdd aer effeithio'n uniongyrchol ac yn anuniongyrchol ar iechyd y corff a'r meddwl, a disgwyliad oes iach.

Byddai modd profi'r dewisiadau polisi o ran eu cyfraniad posibl at gyflawni'r nodau hyn trwy'r ACI. Gellir ystyried dewisiadau safle unigol o ran sensitifrwydd penodol y seilwaith trin dŵr gwastraff a meysydd eraill a amlygwyd (megis Parthau Gwarchod Tarddiad Dŵr ac Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer).

Twf economaidd

216 Y canlynol yw'r polisiau, y cynlluniau a'r rhaglenni cenedlaethol sy'n berthnasol i'r pwnc hwn:

- a. Nodyn Cyngor Technegol 19: Telathrebu (2002)
- b. Cynllun Datblygu Gwledig Cymru (2014-2020)
- c. Nodyn Cyngor Technegol 23: Datblygiad economaidd (2014)
- d. Nodyn Cyngor Technegol 4: Datblygiad Manwerthol a Masnachol (2016)
- e. Ailgodi'n Gryfach: ein cynllun ar gyfer twf (2021)

Goblygiadau i'r CDLI a'r AC: Dylai'r CDLI ddyrannu tir i gefnogi'r lefel o dwf economaidd y rhagwelir y bydd ei angen yn ystod cyfnod y cynllun. Dylai gynnwys polisiau

sy'n helpu i hybu twf cynaliadwy yr economïa chyflogaeth er lles holl aelodau'r gymuned a lleihau gwahaniaethau yn ardal y cynllun. Dylai hyn gynnwys cefnogaeth ar gyfer y seilwaithy mae'i angen er mwyn galluogi'r economïa i weithredu'n llwyddiannus (gan gynnwys cymorth sy'n cefnogi cysylltedd digidol). Dylid ystyried twf economaidd lleol yng ngoleuni'r twf economaidd ehangach a hyrwyddir yn ardal y Cymoedd, gyda Phontypridd/Threforest yn cael eu nodi'n ganolbwynt strategol ar gyfer datblygu. Dylid lleoli safleoedd cyflogaeth er mwyn galluogi pobl leol i gyrchu'r cyfleoedd cyflogaeth newydd. Gall y polisiau hefyd geisio hybu hyfywedd ardaloedd canol tref yn RhCT.

Dylai'r ACI brofi dewisiadau safle a pholisi unigol o ran eu cyfraniad posibl at gyflawni'r nodau hyn. Dylid arfarnu sut y gall dewisiadau safle gyfrannu at fodloni gofynion tir a chyflogaeth y Fwrdeistref Sirol yn ogystal â'r mynediad y byddai'r trigolion yn ei gael i'r cyfleoedd cyflogaeth a gyflwynir.

Trafnidiaeth

- f. Nodyn Cyngor Technegol 18: Trafnidiaeth (2007)
- g. Decarbonising Transport: A Better, Greener Britain (2021)
- h. Llwybr Newydd – Strategaeth Drafnidiaeth Cymru 2021
- i. Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013

Goblygiadau i'r CDLI a'r AC: Dylai'r gwaith o baratoi polisiau ar gyfer y CDLI a'i ddyraniadau safle gael ei lywio gan y potensial i leihau'r angen i deithio ac i gyfyngu ar dagfeydd, a manteision cysylltiedig hynny o ran ansawdd aer a'r newid yn yr hinsawdd yn ogystal ag iechyd y cyhoedd. Gall y CDLI hefyd gefnogi dulliau teithio mwy cynaliadwy, gan gynnwys teithio llesol. Gallai hyn gynnwys cefnogi'r seilwaith angenrheidiol ar gyfer beicio a cherbydau trydan/e-feiciau. Ar ben hynny, dylai'r broses o ddethol dewisiadau safle i'w datblygu gael ei llywio gan faterion megis y potensial i gyrchu nodau trafndiaeth gyhoeddus a llwybrau teithio llesol presennol a newydd, a phroblemau capasiti penodol ar y priffyrdd. Dylai'r detholiad o ddewisiadau safle unigol gael ei lywio hefyd gan eu hagosrwydd at wasanaethau a chyfleusterau hanfodol, sy'n debygol o leihau'r angen i breswylwyr deithio pellteroedd hir yn rheolaidd

Dylid defnyddio'r ACI i brofi dewisiadau polisi a safle o ran eu cyfraniad at wneud dewisiadau trafndiaeth yn fwy cynaliadwy yn y Fwrdeistref Sirol. Yn ogystal â phrofi'r dewisiadau safle o safbwynt cyfyngu ar yr angen i deithio yn ardal RhCT, dylid profi eu cyfraniad o ran

cynyddu'r niferoedd sy'n defnyddio dewisiadau trafndiaeth mwy cynaliadwy, megis cerdded a beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus.

Y cyd-destun is-genedlaethol

O dan y lefel genedlaethol, mae cynlluniau a rhaglenni pellach sy'n berthnasol i broses y CDLI Diwygiedig a'r ACI. Mae hyn yn cynnwys Cynllun Datblygu Strategol Dinas-ranbarth Caerdydd (De-ddwyrain Cymru) a'r Datganiad Ardal ar gyfer Canol De Cymru sy'n dod i'r amlwg. Yn ogystal â RhCT, bydd y CDS yn cwmpasu ardaloedd cynghorau Blaenau Gwent, Pen-y-bont ar Ogwr, Caerffili, Caerdydd, Merthyr Tudful, Sir Fynwy, Casnewydd, Torfaen a Bro Morgannwg, heb gynnwys unrhyw rannau o Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Nid yw'r gwaith o lunio'r CDS wedi dechrau'n ffurfiol eto ond mae PCC yn egluro bod rhaid i Gynlluniau Datblygu Lleol gydymffurfio'n gyffredinol â Cymru'r Dyfodol a'r Cynlluniau Datblygu Strategol perthnasol.

Mae'r rhan fwyaf o'r cynlluniau a'r rhaglenni islaw'r lefel genedlaethol yn rhai ar lefel y Fwrdeistref Sirol. Darperir manylion y cynlluniau a'r rhaglenni hynny yn **Atodiad C**.

Gwybodaeth Sylfaenol

Mae'r wybodaeth sylfaenol yn darparu cyd-destun ar gyfer asesu cynaliadwyedd cynigion yn y CDLI Diwygiedig a sylfaen ar gyfer adnabod tueddiadau, rhagfynegi effeithiau tebygol y cynllun a monitro'i ganlyniadau. Mae'r gofynion o ran data sylfaenol yn amrywio'n eang, ond mae'n rhaid iddynt fod yn berthnasol i'r materion amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd, yn sensitif i newid a dylent, yn ddelfrydol, ymwneud â chofnodion sy'n ddigon manwl i adnabod tueddiadau.

Mae Atodlen 2 o Reoliadau AAS (Cymru) yn gofyn casglu data ynghylch bioamrywiaeth, poblogaeth, iechyd dynol, flora, ffawna, pridd, dŵr, aer, ffactorau hinsoddol, asedau perthnasol, treftadaeth ddiwylliannol gan gynnwys treftadaeth bensaernïol ac archaeolegol, tirwedd a pherthynas y ffactorau uchod â'i gilydd. Gan fod AC ac AAS integredig ar waith yn rhan o broses ehangach yr ACI, mae gwybodaeth sylfaenol am bynciau cynaliadwyedd eraill hefyd wedi'u cynnwys; er enghraifft gwybodaeth am dai, addysg, amddifadedd, y Gymraeg, trafndiaeth, ynni, gwastraff a thwf economaidd.

Mae casglu a dehongli gwybodaeth sylfaenol yn ffordd werthfawr o ddod i ddeall y math o le yw RhCT a chael trosolwg strategol ohono. Oherwydd ehangder y pynciau a gwmpesir, mae'n myfyrio am gyflwr presennol yr amgylchedd, yr economi, materion cymdeithasol a'r nodweddion y mae'r cynllun yn fwyaf tebygol o effeithio arnynt. Mae'r ddealltwriaeth hon yn caniatáu i ni

ystyried nid yn unig effeithiau a dylanwad y CDLI Diwygiedig ond hefyd sut y gall gyfrannu'n gadarnhaol at ansawdd cyffredinol bywyd pobl a llesiant cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol.

Cyflwynir gwybodaeth sylfaenol am RhCT yn **Atodiad D**. Dewiswyd y data y cyfeirir atynt yn bennaf ar sail rheoleidd-dra a chysondeb gwaith casglu, er mwyn gallu adnabod patrymau yn y sefyllfa sylfaenol, a hefyd monitro'r effaith bosibl ar gynaliadwyedd yn dilyn hynny. Caiff yr wybodaeth sylfaenol ei hadolygu a'i diweddarau ar bob cam o ACI CDLI Diwygiedig er mwyn adlewyrchu'r dystiolaeth ddiweddaraf sydd ar gael.

Lluniwyd nifer o fapiau i ddarlunio'r wybodaeth sylfaenol, y cyfeirir atynt ar hyd **Atodiad D**. Mae'r mapiau i'w gweld ar ddiwedd **Atodiad D**.

Materion Cynaliadwyedd Allweddol

Trwy ddadansoddi'r wybodaeth sylfaenol, bu modd amlygu'r set o faterion cynaliadwyedd allweddol sy'n wynebu RhCT. Bydd amlygu'r materion cynaliadwyedd allweddol ac ystyried sut y gallent ddatblygu dros amser oni weithredir y CDLI Diwygiedig o gymorth wrth fodloni gofynion Atodlen 2 o Reoliadau AAS (Cymru) o ran darparu gwybodaeth am:

"yr agweddau perthnasol ar gyflwr presennol yr amgylchedd a'i esblygiad tebygol heb weithredu'r cynllun neu'r rhaglen; ac unrhyw broblemau amgylcheddol presennol sy'n berthnasol i'r cynllun neu'r rhaglen."

3.46 Bu peth ansicrwydd ymysg Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLI) Cymru ynghylch y grym sydd i bolisiau mewn CDLI mabwysiedig unwaith y cyrhaeddir dyddiad terfynu'r cynllun (sef 2021 yn achos RhCT). Cafwyd eglurhad gan Lywodraeth Cymru ym mis Medi 2020¹⁶ y bydd cynlluniau a fabwysiadwyd cyn Ionawr 2016 yn dal i fod yn sylfaen ar gyfer penderfynu ar geisiadau cynllunio hyd nes y disoddir hwy gan CDLI pellach. O ganlyniad, mae **Tabl 3.1** yn adlewyrchu'r dybiaeth y bydd y polisiau yn y CDLI mabwysiedig yn dal i fod yn berthnasol y tu hwnt i 2021 yn absenoldeb y CDLI Diwygiedig.

Cafodd y materion cynaliadwyedd allweddol a nodwyd yn AC y CDLI a fabwysiadwyd eu hadolygu a'u diwygio yn sgil diweddarau'r wybodaeth sylfaenol. Gwnaed diwygiadau hefyd er mwyn sicrhau bod y materion allweddol mewn gwirionedd yn faterion neu'n broblemau cynaliadwyedd allweddol yn hytrach nag yn sylwadau ar dueddiadau cadarnhaol o ran cynaliadwyedd, ac i adlewyrchu'r ymatebion ymgynghori a ddaeth i law mewn perthynas ag Adroddiad Cwmpasu'r ACI. Cyflwynir y set o faterion cynaliadwyedd allweddol wedi'u diweddarau ar gyfer RhCT yn **Nhabl 4.1** drosodd.

Mae Rheoliadau AAS (Cymru) hefyd yn gofyn i awdurdodau ystyried esblygiad tebygol yr amgylchedd yn ardal y cynllun (RhCT yn yr achos hwn) pe na weithredid y CDLI. Cyflwynir y dadansoddiad hwn hefyd yn **Nhabl 3.1** mewn perthynas â phob mater cynaliadwyedd allweddol.

Mae'r wybodaeth yn **Nhabl 3.1** yn dangos yn gyffredinol y byddai'r tueddiadau presennol yn y gwahanol faterion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol sy'n effeithio ar RhCT yn derbyn llai o sylw pe na weithredid y CDLI Diwygiedig, ond byddai'r polisiau yn y CDLI a fabwysiadwyd (2011) ynghyd â'r polisiau cenedlaethol a gyflwynir ym Mholisi Cynllunio Cymru a Cymru'r Dyfodol (y manylydd arnynt yn gynharach yn y bennod hon) yn gwneud cryn dipyn i ymdrin â nifer o'r materion. Yn y rhan fwyaf o achosion, mae'r CDLI Diwygiedig yn cynnig cyfleoedd i effeithio'n uniongyrchol ar y tueddiadau presennol, a hynny mewn modd cadarnhaol, trwy sicrhau cynllun cyfoes sy'n adlewyrchu polisiau cenedlaethol.

¹⁶ Llythyr oddi wrth Julie James, y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, at awdurdodau lleol, dyddiedig 24 Medi 2020.

Tabl 3.1: Materion Cynaliadwyedd Allweddol ar gyfer RhCT a'u hesblygiad tebygol heb y CDLI Diwygiedig

Materion Cynaliadwyedd Allweddol	Esblygiad Tebygol heb y CDLI Diwygiedig
Lefelau uchel o allyriadau carbon deuocsid o drafnidiaeth	Byddai'r polisïau priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi CS8 – Trafnidiaeth, sy'n hyrwyddo gwelliannau i'r ddarpariaeth cerdded a beicio, a pholisi AW2 – Lleoliadau Cynaliadwy, sy'n gofyn lleoli cynigion datblygu mewn ardaloedd y mae modd eu cyrraedd yn hwylyd trwy ystod o ddewisiadau trafnidiaeth gynaliadwy. Gall y polisïau mabwysiedig hyn fynd i'r afael â'r mater i ryw raddau ond mae'r rhain ar waith er 2011 ac mae lefelau allyriadau CO2 wedi parhau i gynyddu yn y cyfamser. Ar ben hynny, gallai gwelliannau mewn technoleg cerbydau (gan gynnwys polisïau PCC a deddfwriaeth a pholisïau cenedlaethol eraill) hefyd gyfrannu at leihau allyriadau, hyd yn oed heb CDLI Diwygiedig. Fodd bynnag, mae'r CDLI Diwygiedig yn gyfle i ddatblygu polisïau lleol penodol a chyfoes er mwyn rhoi sylw i'r broblem, a lleoli'r safleoedd a ddyrennir ar gyfer datblygiad newydd yn RhCT ger cysylltiadau trafnidiaeth gynaliadwy neu mewn mannau a allai ymgorffori neu ddarparu seilwaith trafnidiaeth gynaliadwy newydd.
Yr angen i ddiogelu a gwella nodweddion bioamrywiaeth dynodedig a heb eu dynodi, yn enwedig yn sgil yr argyfwng natur a gyhoeddwyd ar lefel genedlaethol.	Byddai'r polisïau priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi AW8 – Diogelu a Gwella'r Amgylchedd Naturiol, sy'n ceisio cadw a gwella treftadaeth naturiol unigryw RhCT, gan gynnwys rhwydweithiau ecolegol a safleoedd dynodedig. Bydd y polisi hwn a pholisïau priodol eraill (gan gynnwys rhai PCC a deddfwriaeth a pholisïau cenedlaethol eraill), yn dal i fod yn berthnasol heb y CDLI Diwygiedig; fodd bynnag, mae'r diwygiad yn cynnig cyfle i ddatblygu polisïau lleol penodol a chyfoes sy'n rhoi sylw i ddiogelu'r amgylchedd ac i gyfeirio datblygiad yn ardal RhCT (trwy ddyraniadau safle priodol) i leoliadau lle bydd niwed i fioamrywiaeth yn cael ei osgoi.
Yr angen i ddiogelu a gwella tirwedd sensitif, yn enwedig o gwmpas Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.	Byddai'r polisïau priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi AW6 – Dylunio a Chreu Lleoedd, sy'n gofyn bod cynigion datblygu yn diogelu ac yn gwella'r dirwedd. Byddai'r polisi hwn a pholisïau perthnasol eraill (gan gynnwys rhai PCC a deddfwriaeth a pholisïau cenedlaethol eraill), yn dal i fod yn berthnasol heb y CDLI Diwygiedig; fodd bynnag, mae'r diwygiad yn cynnig cyfle i ddatblygu polisïau lleol penodol a chyfoes sy'n rhoi sylw i ddiogelu'r dirwedd ac i gyfeirio datblygiad yn ardal RhCT (trwy ddyraniadau safle priodol) at leoliadau lle bydd niwed i dirweddau sensitif yn cael ei osgoi. Gellir datblygu polisïau dylunio hefyd i sicrhau y caiff datblygiadau newydd eu dylunio'n briodol er mwyn lleihau'r effaith ymhellach. Gan hynny, ni fyddai'r mater yn cael cystal sylw heb y CDLI Diwygiedig.
Llecynnau ag ansawdd aer gwael, yn enwedig lle cyhoeddwyd nifer o Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer, sy'n gallu cael effaith niweidiol ar yr amgylchedd naturiol ac ar iechyd pobl. Mae'r ansawdd aer gwael yn yr ardaloedd hyn yn adlewyrchu'r lefel uchel o draffig sy'n teithio'n rheolaidd trwy'r Fwrdeistref Sirol.	Byddai'r polisïau priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi CS8 – Trafnidiaeth, sy'n hyrwyddo gwelliannau i ddarpariaethau cerdded a beicio, a pholisi AW2 – Lleoliadau Cynaliadwy sy'n gofyn lleoli cynigion datblygu mewn ardaloedd y mae modd eu cyrraedd yn hwylyd trwy ystod o ddewisiadau trafnidiaeth gynaliadwy. Byddai polisi AW10 – Diogelu'r Amgylchedd ac Iechyd y Cyhoedd yn parhau i helpu i gyfyngu'r niwed posibl i iechyd neu amwynder o ganlyniad i ddatblygiadau a allai arwain at llygredd aer fel arall. Gall y polisïau mabwysiedig hyn fynd i'r afael ag ansawdd aer i ryw raddau trwy annog newid dulliau teithio a lleihau llygredd aer posibl o ffynonellau eraill, ond mae'r rhain ar waith er 2011 ac mae'r duedd wedi parhau yn y cyfamser. Ar ben hynny, gallai gwella technoleg cerbydau a throi oddi wrth losgi coed a glo fel ffynonellau tanwydd (yn ogystal â pholisïau PCC a deddfwriaeth a pholisïau cenedlaethol eraill) gyfrannu at leihau allyriadau o gerbydau a ffynonellau eraill gan wella ansawdd aer, hyd yn oed heb y CDLI Diwygiedig. Mae'r gofyniad i'r Cyngor ddynodi Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer a llunio Cynlluniau Gweithredu ar Ansawdd Aer er mwyn helpu i leihau llygredd aer hefyd yn debygol o gyfrannu at wella ansawdd aer yn RhCT. Fodd bynnag, mae'n annhebygol y bydd llygredd aer yn lleihau'n gyflym yn RhCT os bydd y dull gweithredu arferol yn parhau. Mae'n werth nodi bod nifer o'r ardaloedd mwy difreintiedig yn y Fwrdeistref Sirol yn cynnwys mannau ag ansawdd aer gwael. Mae'r CDLI Diwygiedig yn gyfle i ddatblygu polisïau cyfoes er mwyn mynd i'r afael â'r broblem a dyrannu safleoedd a fydd yn cyfeirio'r symudiadau cysylltiedig gan gerbydau i ffwrdd o'r ardaloedd ag ansawdd aer gwael. Dylid drafftio'r polisïau a gaiff eu cynnwys yn y CDLI Diwygiedig i helpu i leihau llygredd aer gan roi sylw arbennig i'r ardaloedd lle gwelir yr effeithiau mwyaf niweidiol.
Y cynnydd diweddar mewn troseddau cysylltiedig â chyffuriau.	Byddai'r polisïau priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi AW5 – Datblygiadau Newydd sy'n gofyn bod cynigion datblygu yn dileu cyfleoedd ar gyfer troseddau ac ymddygiad gwrthgymdeithasol trwy eu dylunio. Fodd bynnag, nid yw'r CDLI mabwysiedig yn cynnwys polisïau sy'n rhoi sylw penodol i droseddau cysylltiedig â chyffuriau a gwelwyd cynnydd yn y math hwn o droseddau er 2018, h.y. yn ystod oes y CDLI mabwysiedig. Gellid disgwyl felly i'r patrwm barhau heb y CDLI Diwygiedig, ond mae'n anodd pennu pa ffactorau y tu hwnt i'r system gynllunio a allai fod yn dylanwadu ar y patrwm hwn. Mae'r CDLI Diwygiedig yn gyfle i gynnwys polisïau penodol a chyfoes er mwyn mynd i'r afael â'r mater hwn.
Lefelau cymharol uchel o amddifadedd cysylltiedig ag iechyd o gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol, gyda mwy o bobl yn profi iechyd gwael neu wael iawn a chyfran lai yn profi iechyd da neu dda iawn.	Byddai'r polisïau priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi AW2 – Lleoliadau Cynaliadwy sy'n gofyn bod cynigion datblygu yn cynnig mynediad da at wasanaethau allweddol (gan gynnwys meddygon teulu) a pholisi AW10 – Diogelu'r Amgylchedd ac Iechyd y Cyhoedd, sy'n ceisio atal cynigion datblygu rhag niweidio iechyd y cyhoedd, e.e. trwy allyriadau neu amwynder. Fodd bynnag, mae'r polisïau hyn ar waith er 2011 ac mae iechyd y cyhoedd yn dal i fod yn fater allweddol i'r Fwrdeistref Sirol. Disgwylir y bydd ôl-ffaith pandemig

Materion Cynaliadwyedd Allweddol	Esblygiad Tebygol heb y CDLI Diwygiedig
	y Coronafeirws yn dylanwadu i ryw raddau ar batrymau iechyd yn RhCT yn awr ac yn y dyfodol. Mae'r CDLI Diwygiedig yn cynnig cyfle i ddatblygu polisiâu cyfoes ym maes iechyd y cyhoedd (gan gynnwys rhoi sylw i effeithiau'r pandemig) ac i'r polisiâu hynny fod yn destun Asesiad o'r Effaith ar Iechyd yn rhan o'r ACI ehangach. Gan hynny, ni fyddai amddifadedd iechyd yn cael cystal sylw heb y CDLI Diwygiedig.
Lefelau gwael o gyrhaeddiad addysg.	Byddai'r polisiâu priodol o'r CDLI mabwysiedig (2011) yn dal i fod yn berthnasol, gan gynnwys polisi AW4 – Seilwaith Cymunedol a Rhwymedigaethau Cynllunio, sy'n dweud bod modd defnyddio rhwymedigaethau cynllunio i geisio cyfraniadau ar gyfer seilwaith, gan gynnwys cyfleusterau addysg. Fodd bynnag, mae'r CDLI mabwysiedig ar waith er 2011 ac mae addysg yn dal i fod yn fater allweddol i'r Fwrdeistref Sirol. Mae'r CDLI Diwygiedig yn cynnig cyfle i fynd i'r afael â chyrraeddiad addysgol trwy bolisiau cyfoes a thrwy gyfeirio datblygiad (trwy ddyraniadau safle) at leoliadau lle ceir cyflenwad da o gyfleusterau addysg neu lle gellid gwneud darpariaeth newydd.
Cyfran uchel o dai teras a'r angen i sicrhau cymysgedd gwell o fathau o dai mewn datblygiadau newydd, gan gynnwys tai y gellir eu haddasu er mwyn diwallu anghenion pobl hŷn a phobl ag anawsterau symud.	Nid yw'r CDLI mabwysiedig yn cynnwys polisiâu sy'n ceisio sicrhau cymysgedd ehangach o fathau o dai yn y Fwrdeistref Sirol yn uniongyrchol, ond mae PCC yn dweud y dylai datblygiadau newydd gynnwys cymysgedd o fathau o dai. Er bod datblygiadau newydd yn fwy tebygol o gynnwys amrywiaeth o dai, yn enwedig tai sengl, tai pâr a fflatiau, o gymharu â'r tai teras nodweddiadol, mae'r CDLI Diwygiedig yn cynnig cyfle i ddatblygu polisiâu lleol cyfoes sy'n cyflwyno gofynion penodol o ran y math a'r cymysgedd o dai yn ardal RhCT, gan gynnwys mesurau ar gyfer tai fforddiadwy. Gan hynny, ni fyddai'r cymysgedd o dai yn cael cystal sylw heb y CDLI Diwygiedig.
Lefelau cymharol uchel o ddiweithdra ac anweithgarwch economaidd o gymharu â Chymru a gweddill y Deyrnas Unedig, ynghyd â'r argyfwng costau byw presennol a'r tebygolrwydd y bydd economi'r Deyrnas Unedig yn llithro i ddirwasgiad ffurfiol.	Mae'r dirwasgiad disgwylidig yn debygol o effeithio'n sylweddol ar dueddiadau economaidd a lefelau diweithdra yn dilyn pandemig y Coronafeirws, gyda mwy o bobl yn debygol o ddod yn ddi-waith neu'n economaidd anweithgar, a dim ond hyn a hyn o sylw y gall y CDLI Diwygiedig ei roi i'r broblem hon. Yn wyneb y dirwasgiad disgwylidig, mae'n arbennig o bwysig bod gan RhCT bolisiau a dyraniadau safle lleol penodol a chyfoes sy'n ymwneud â'r economi a datblygu cyflogaeth.
Lefel y siaradwyr Cymraeg yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol.	Nid yw'r CDLI mabwysiedig yn cynnwys polisi penodol ynghylch y Gymraeg, ac mae'r cynllun ei hun yn dweud na chredid bod hynny'n angenrheidiol ar y pryd. Bydd y gwaith o baratoi'r CDLI Diwygiedig a'r asesiad o'i oblygiadau o ran y Gymraeg, a ddarperir trwy'r ACI, yn gyfle i ailedrych ar y mater hwn a datblygu polisi lleol yn benodol er mwyn amddiffyn y Gymraeg ac annog pobl i ddefnyddio'r iaith.
Dirywiad yn y sector gweithgynhyrchu a'r angen i arallgyfeirio i feysydd eraill, gan gynnwys twristiaeth.	Fel y nodwyd uchod, mae'r dirwasgiad yn dilyn pandemig y Coronafeirws yn debygol o effeithio'n sylweddol ar dueddiadau economaidd, a dim ond hyn a hyn o sylw y gall y CDLI Diwygiedig ei roi i hynny. Yn wyneb y dirwasgiad disgwylidig, mae'n arbennig o bwysig bod gan RhCT bolisiau cyfoes sy'n ymwneud â'r economi ac yn cefnogi datblygiad cysylltiedig â thwristiaeth yn benodol. Gan hynny, ni fyddai'r mater hwn yn cael cystal sylw heb y CDLI Diwygiedig.
Ceir ardaloedd sy'n wynebu risg uwch o lifogydd yn ardal y cynllun, a leolir yn gyffredinol ger y prif gyrsiau dŵr. Mae hyn yn cynnwys ardaloedd mewn rhai o'r prif aneddiadau. Mae'r newid yn yr hinsawdd yn debygol o effeithio'n negyddol ar amllder a difrifoldeb llifogydd, megis y rhai a welwyd yn sgil stormydd nerthol Ciara a Denis yn ddiweddar, a effeithiodd yn sylweddol ar ardal RhCT. Mae'n debygol hefyd y bydd y newid yn yr hinsawdd yn cael effaith negyddol ar lifogydd sy'n deillio o ffynonellau lleol, megis dŵr arwyneb, dŵr daear ac afonydd bychain, ffosydd a nentydd.	Mae polisi AW10 – Diogelu'r Amgylchedd ac Iechyd y Cyhoedd yn y CDLI mabwysiedig yn gofyn bod datblygiad yn ystyried y niwed posibl i iechyd ac amwynder yng nghyswllt risg llifogydd yn ardal y cynllun. Mae'r CDLI Diwygiedig yn cyflwyno cyfle i leihau hyd yr eithaf ar y datblygiadau newydd sy'n ofynnol yn ystod cyfnod y cynllun yn yr ardaloedd lle mae'r risg llifogydd yn uwch (gan ystyried y diweddiadau i'r ardaloedd sy'n wynebu'r perygl mwyaf o ganlyniad i'r newid yn yr hinsawdd). Dylai'r polisi diwygiedig sy'n cael ei gynnwys ymgorffori'r angen am gamau lliniaru lle na ellir osgoi risg llifogydd, megis trwy gyflwyno systemau draenio trefol cynaliadwy (a gefnogir ar hyn o bryd trwy Bolisi AW6 – Dylunio a Chreu Lleuoedd).
Mae nifer o gyrsiau dŵr yn ardal y cynllun mewn cyflwr ecolegol gwael ac mae rhai yn methu'r nod o ran eu statws cemegol.	Mae polisi AW 8 – Diogelu a Gwella'r Amgylchedd Naturiol yn y CDLI mabwysiedig yn rhoi sylw i ddiogelu rhwydweithiau ecolegol, ansawdd adnoddau naturiol, megis aer, dŵr a phridd, a draenio dŵr arwyneb yn naturiol. Mae'r CDLI Diwygiedig yn cyflwyno cyfle i gyfeirio datblygiad i ffwrdd o ardaloedd lle mae potensial iddo gyfrannu at fethiant y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr mewn corff dŵr a nodwyd. Dylai penderfyniadau ynghylch lleoli datblygiad newydd gael eu gwneud yng ngoleuni'r dystiolaeth sylfaenol ddiweddaraf ynghylch ansawdd dŵr yn ardal RhCT.

Materion Cynaliadwyedd Allweddol	Esblygiad Tebygol heb y CDLI Diwygiedig
<p>Capasiti cyfyngedig mewn rhai gweithfeydd trin dŵr gwastraff yn RhCT i ddarparu ar gyfer datblygiadau newydd. Bydd y trefniadau newydd i dynnu dŵr o afon Taf wrth iddi lifo i Fae Caerdydd, a dalgylchoedd isafonydd Rhondda Fawr a Rhondda Fach ar gael pan fydd lefel llif yr afon yn ganolog neu'n uchel yn unig.</p>	<p>Mae polisi AW 4 – Seilwaith Cymunedol a Rhwymedigaethau Cynllunio yn y CDLI mabwysiedig yn darparu ar gyfer ceisio rhwymedigaethau cynllunio pan fydd angen seilwaith newydd i wneud cynigion yn dderbyniol o safbwynt cynllunio. Ar ben hynny, mae'r gofynion seilwaith a gyflwynir ar gyfer dyraniadau safleoedd strategol yn y CDLI mabwysiedig yn nodi bod gofyn i safleoedd 'Tir ger Nant y Wenallt', 'Tir i'r Dwyrain o Dre-nant' a'r 'hen Waith Brics, yr hen hufenfa a thir y domen y tu cefn i Birchwood' ariannu'r gwaith angenrheidiol i uwchraddio Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Cynon. Mae'r CDLI Diwygiedig yn gyfle i sicrhau bod datblygiadau newydd yn gweithredu'n amserol i gefnogi cyflwyno'r seilwaith newydd angenrheidiol. Wrth baratoi'r cynllun, rhoddir sylw i'r wybodaeth ddiweddaraf am gapasiti'r gweithfeydd trin dŵr gwastraff yn RhCT, gan gynnwys achosion lle mae datblygiadau newydd a gyflawnwyd oddi ar ddyddiad mabwysiadu'r CDLI wedi arwain at newid capasiti.</p>

Pennod 4

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer yr Opsiynau Strategol a'r Opsiynau Safle

14 Mae'r bennod hon yn nodi canfyddiadau'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) ar gyfer yr opsiynau twf amgen rhesymol ac opsiynau'r strategaeth ofodol. Esbonnir datblygiad yr opsiynau hyn ym **Mhennod 2**.

ACI o'r opsiynau twf

17 Mae'r adran hon yn cyflwyno arfarniad o'r opsiynau twf amgen rhesymol yn y drefn y maent wedi'u cynnwys yn y ddogfen ymgynghori ar y Strategaeth a Ffefrir.

18 Mae'r opsiynau wedi'u grwpio fel a ganlyn.

Opsiynau twf canolig

- v **Opsiwn A:** Senario Prif Amcanestyniadau Poblogaeth 2018 Llywodraeth Cymru – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar Brif Amcanestyniadau Poblogaeth 2018 Llywodraeth Cymru gyda chyfanswm datblygiadau tai o **8,450 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a thwf cyflogaeth o **266 o swyddi** y flwyddyn.
- v **Opsiwn B:** Senario 5 mlynedd a arweinir gan anheddau – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar gyfraddau cwblhau tai blynyddol cyfartalog RhCT rhwng 2016/17 a 2020/21, gyda chyfanswm datblygiadau tai o **7,635 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a thwf cyflogaeth o **187 o swyddi** y flwyddyn.

Twf uwch

- v **Opsiwn C:** Senario Amcanestyniadau Poblogaeth Uchel 2018 Llywodraeth Cymru – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar Amcanestyniad Poblogaeth Uchel 2018 Llywodraeth Cymru gyda chyfanswm datblygiadau tai o **10,815 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a thwf cyflogaeth o **343 o swyddi** y flwyddyn.
- v **Opsiwn D:** Amcanestyniadau poblogaeth/aelwydydd yn seiliedig ar batrymau mudo y 5 mlynedd diwethaf – Mae'r opsiwn hwn yn graddnodi amcanestyniadau poblogaeth/aelwydydd yn seiliedig ar batrymau mudo o 2015/16 i 2019/20¹⁷ gyda chyfanswm datblygiadau tai o **10,230 o anheddau** dros y flwyddyn.

¹⁷ Defnyddio data'r ONS ar gyfer Amcangyfrifon Poblogaeth Canol Blwyddyn.

gyfnod y cynllun a thwf cyflogaeth o **355 o swyddi** y flwyddyn.

Twf isel

- v **Opsiwn E: Senario Amcanestyniadau Poblogaeth Isel 2018 Llywodraeth Cymru** – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar ragdybiaethau isel o ran ffrwythlondeb, marwolaethau a mudo, o gymharu â Phrif Amcanestyniadau Poblogaeth 2018 Llywodraeth Cymru gyda chyfanswm datblygiadau tai o **5,295 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a thwf cyflogaeth o **182 o swyddi** y flwyddyn.
- v **Opsiwn F: Amcanestyniadau poblogaeth/aelwydydd yn seiliedig ar batrymau mudo yr 19 mlynedd diwethaf** – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar ragdybiaethau mudo rhwng 2001 a 2020¹⁸ gyda chyfanswm datblygiadau tai o **5,730 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a **92 o swyddi** y flwyddyn.

Senarios a arweinir gan gyflogaeth

- v **Opsiwn G: Senario Oxford Economics a arweinir gan gyflogaeth** – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar ddull 'dim polisi', lle mae twf poblogaeth yn cael ei sbarduno gan y tueddiadau twf cyflogaeth a ragwelir, heb unrhyw ymyrraeth polisi, gyda chyfanswm datblygiad tai o **6,705 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a **32 o swyddi** y flwyddyn.
- v **Opsiwn H: Sefyllfa 'gyda pholisi' a arweinir gan gyflogaeth** – Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar dwf poblogaeth sy'n adlewyrchu twf cyflogaeth blynyddol cyfartalog wedi'i addasu o 168 o swyddi ychwanegol y flwyddyn ar gyfer RhCT, gan ragdybio twf yn y dosbarthiadau defnydd tir diwydiannol yn bennaf. Y lefel ddisgwyliedig o dwf ar gyfer yr opsiwn hwn yw chyfanswm datblygiad tai o **8,820 o anheddau** dros gyfnod y cynllun a **168 o swyddi** y flwyddyn.

Ymagwedd at yr ACI

Oherwydd y tebygrwydd rhwng y ffigurau tai a swyddi sydd wedi'u cynnwys yn yr opsiynau ym mhob grŵp uchod, mae'n annhebygol y bydd yr ACI yn nodi unrhyw wahaniaethau ystyrlon yn effeithiau tebygol yr opsiynau hynny. Felly, mae'r ACI yn cynnwys arfarniad o'r opsiynau twf uchel, canolig ac isel gyda'i gilydd.

O ystyried y dull o grwpio'r opsiynau unigol sy'n cynnwys lefelau twf tebyg, ystyrir bod Opsiwn G: senario Oxford Economics a arweinir gan gyflogaeth yn rhan o'r opsiwn grŵp twf isel, ac ystyrir bod Opsiwn H: senario 'gyda pholisi' a arweinir gan gyflogaeth yn rhan o'r opsiwn grŵp twf canolig. Lle gellir dangos gwahaniaethau o ran effeithiau tebygol opsiynau sy'n rhan o bob un o'r opsiynau twf wedi'u grwpio, mae'r ACI yn eu disgrifio?

Mae **Tabl 4.1** ar ddiwedd yr adran hon yn cyflwyno effeithiau tebygol y tri grŵp o opsiynau twf ar bob un o amcanion yr ACI. Dylid nodi bod yr opsiynau twf yn cael eu hystyried ar wahân i opsiynau ar gyfer dosbarthiad gofodol datblygiadau ar gyfer RhCT. Felly, mae ansicrwydd ynghlwm wrth lawer o'r effeithiau a gofnodir oherwydd bydd llawer o effeithiau yn dibynnu i raddau helaeth ar leoliad y datblygiad, yn hytrach na maint cyffredinol y twf.

Disgwylir i'r opsiwn twf uwch gael effeithiau mwy sylweddol (yn gadarnhaol ac yn negyddol) ar amcanion yr ACI, o ystyried y raddfa dwf uwch a fyddai'n digwydd yn RhCT. Disgwylir i'r opsiwn hwn arwain at effeithiau negyddol sylweddol mewn perthynas â'r amcanion amgylcheddol - **Amcanion ACI 6: treftadaeth, 8: tirwedd, 9: bioamrywiaeth, 10: dŵr a 12: adnoddau tir**. Mae hyn yn adlewyrchu'r tebygolrwydd y bydd galw cynyddol am dir ac adnoddau eraill i gefnogi lefel uwch o dwf a'r potensial y bydd

angen dosbarthiad ehangach o ddatblygiad, gyda mwy o ddatblygiad yn digwydd mewn lleoliadau a allai fod yn sensitif a lleoliadau na fu unrhyw darfu arnynt hyd yma. Er y gallai'r opsiwn hwn arwain at lefel o dwf a allai ddarparu'r màs critigol i gefnogi darparu gwasanaethau newydd a seilwaith trafnidiaeth gynaliadwy, bydd y mathau hyn o fuddion yn dibynnu'n fawr ar ddsbarthiad datblygiadau a'r dewis o safleoedd. O'r herwydd, ystyrir bod darparu lefelau uchel o dwf yn debygol o gynyddu nifer y teithiau sy'n cael eu gwneud yn rheolaidd yn RhCT, gyda sgil-ffeithiau sylweddol hefyd yn cael eu cofnodi mewn perthynas ag **amcanion ACI 1: newid hinsawdd, 5: trafnidiaeth** ac **11: ansawdd aer**.

Byddai'r opsiwn twf uwch hwn yn darparu'r nifer uchaf o dai fforddiadwy a thai'r farchnad agored, gan gyfrannu'n fawr at angen lleol, yn ogystal â chynyddu'r boblogaeth oedran gweithio gyda buddion mewn perthynas â thwf swyddi lleol. Felly, mae effeithiau cadarnhaol sylweddol yn debygol mewn perthynas ag **amcanion ACI 2: tai, 14: yr economi** a **15: cyflogaeth**. Fodd bynnag, mae rhywfaint o ansicrwydd ynghlwm wrth yr effeithiau cadarnhaol a gofnodir mewn perthynas â'r amcanion ACI hyn o ystyried y byddai cyfanswm y datblygiadau sydd eu hangen yn golygu bod angen cyflawni llawer mwy na chyfraddau adeiladu yn y gorffennol a'r galw disgwylidig yn y farchnad.

Mae'r opsiwn twf isel yn debygol o leihau'r potensial ar gyfer effeithiau negyddol sylweddol sy'n ymwneud ag amcanion amgylcheddol yr ACI, yn enwedig o gymharu â'r opsiwn twf uwch. Y rheswm am hyn yw y bydd yr opsiwn twf is yn gofyn am lai o ddefnydd tir ac adnoddau eraill ar gyfer datblygiadau. Mae hefyd yn adlewyrchu'r cynnydd mwy cyfyngedig mewn cartrefi a busnesau yn RhCT a allai fel arall arwain at dwf sylweddol yn nifer y teithiau, pwysau ar hamdden a llygredd, yn ogystal â gweithgareddau dynol eraill. I'r gwrthwyneb, er y byddai'n haws cyflawni'r opsiwn hwn, o ystyried lefel ddisgwylidig is y datblygiadau, byddai'n debygol o gyflawni'n llai ffafriol na'r opsiwn twf uchel o ran bodloni'r gofyniad am dai a chefnogi creu swyddi yn y Fwrdeistref Sirol.

Drwy'r opsiwn twf canolig, gellid cyflawni lefel gyflawnadwy ond uchelgeisiol o dai a thwf swyddi. Er bod lefel y twf a nodir yn is na'r opsiwn twf uwch, cefnogir cyflawni'r opsiwn twf canolig gan y dystiolaeth fwyaf sylweddol ac fe'i hystyrir yn fwy realistig a chyflawnadwy. Mae gan yr opsiwn hwn y potensial i gyflawni llawer o fuddion lefel uchelgeisiol, gymharol uchel o dwf ac, yn bwysig, ystyrir bod yr effeithiau cadarnhaol a nodir yn fwy sicr. At hynny, mae'r opsiwn hwn hefyd yn debygol o osgoi cymaint o effeithiau negyddol sylweddol â'r opsiwn twf uchel.

Mae'r potensial i gydbwyso lefel twf cyflawnadwy sy'n cyfrannu'n gadarnhaol at yr angen am dai lleol a thwf economaidd, yn erbyn effeithiau amgylcheddol mwy cymedrol, yn gosod yr opsiwn twf canolig fel yr opsiwn sy'n cyflawni gryfaf.

¹⁸ Ibid.

Tabl 4.1: Canfyddiadau SA ar gyfer yr Opsiynau Twf

Amcan yr ACI	Opsiyndau twf canolig	Opsiyndau twf uwch	Opsiyndau twf isel	Cyfiawnhad
<p>Amcan ACI 1: Lliniaru ac addasu i effeithiau'r newid yn yr hinsawdd a lleihau perygl llifogydd</p>				<p>Mae i ba raddau y byddai'r opsiynau wedi'u grwpio yn arwain at fwy o ddefnydd o geir, gyda'r allyriadau cysylltiedig, yn cael ei ystyried ar wahân o dan amcan ACI 5. Felly, mae'r arfarniad yn erbyn yr amcan ACI hwn yn canolbwyntio'n bennaf ar yr effeithiau y byddai pob opsiwn yn eu cael o ran nwyon tŷ gwydr sy'n gysylltiedig ag adeiladu ac unwaith y bydd cartrefi a busnesau wedi'u meddiannu, yn ogystal â pherygl llifogydd.</p> <p>Mae'r ardaloedd sydd â'r perygl llifogydd uchaf yn RhCT yn gysylltiedig ag afonydd Cynon a Thaf, sy'n rhedeg o'r gogledd i'r de drwy'r Fwrdeistref Sirol. Felly, mae datblygiad o fewn gorlifdroedd yr afonydd hynny, yn ogystal â chyrsiau dŵr eraill, yn debygol o arwain at fwy o bobl ac asedau yn agored i berygl llifogydd. Mae ardaloedd lle mae perygl llifogydd uchel wedi'u nodi yn rhai o'r prif aneddiadau, gan gynnwys Aberdâr a Phontypridd. Nid yw'r opsiynau wedi'u grwpio sydd dan ystyriaeth drwy'r rhan hon o'r ACI yn nodi dosbarthiad gofodol ar gyfer datblygiadau, a nodir y gellid osgoi'r ardaloedd hyn wrth ddewis safle a bod potensial i liniaru drwy fesurau dylunio.</p> <p>Gallai opsiynau wedi'u grwpio a fyddai'n arwain at lefelau uwch o ddatblygiadau ar safleoedd maes glas gael effeithiau negyddol ar berygl llifogydd o ganlyniad i leihau maint arwynebau athraidd a chynnyddu dŵr ffo.</p> <p><u>Opsiyndau twf canolig</u></p> <p>Byddai lefel y twf tai a chyflogaeth sydd i'w darparu o dan yr opsiwn hwn yn arwain at fwy o allyriadau nwyon tŷ gwydr wrth i gartrefi a busnesau newydd gael eu datblygu a'u meddiannu. Mae potensial i ymgorffori effeithlonrwydd ynni, ond bydd hyn yn dibynnu'n bennaf ar ddyluniad datblygiadau newydd ac nid ar lefel gyffredinol y datblygiadau. Mae'n debygol y bydd angen cymryd rhywfaint o faes glas hefyd i gyflawni'r opsiwn canolig hwn. Disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsiyndau twf uwch</u></p> <p>Mae'r lefel uwch o dwf tai a chyflogaeth sydd i'w darparu drwy'r opsiwn hwn yn debygol o arwain at lefel o allyriadau nwyon tŷ gwydr sy'n fwy na'r hyn a ddisgwylir ar gyfer y senarios isel a chanolig. Er na ragdybir dosbarthiad y datblygiad ar gyfer unrhyw un o'r opsiynau wedi'u grwpio, mae'r lefel uwch o ddatblygiadau a fyddai'n digwydd drwy'r opsiwn hwn yn debygol o arwain at lefelau uwch o safleoedd maes glas yn cael eu datblygu a chynnydd mewn arwynebau anathraidd sy'n debygol o gynyddu'r potensial ar gyfer llifogydd dŵr wyneb. Gallai'r lefel uwch o ddatblygiadau hefyd olygu y gallai fod angen mwy o safleoedd datblygu mewn ardaloedd lle mae mwy o berygl llifogydd. Disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsiyndau twf isel</u></p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolig	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
				Byddai'r opsiwn hwn yn arwain at y lefel isaf o ddatblygiadau, a byddai disgwyl lefelau mwy cymedrol o allyriadau nwyon tŷ gwydr mewn cysylltiad â'r twf a fyddai'n digwydd. Mae lefel is y datblygiad hefyd yn debygol o leihau faint o safleoedd maes glas y byddai angen eu cymryd, gyda llai o arwynebau anathraidd yn cael eu creu yn ardal y cynllun. Disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.
<p>Amcan ACI 2: Darparu swm</p> <p>a chymysgedd priodol o dai i ddiwallu anghenion lleol</p>	++	++?	+/-	<p>Mae'r rhan fwyaf o'r opsiynau unigol sydd dan ystyriaeth wedi cael eu dyfeisio i ddarparu lefel o dai a fyddai o leiaf yn cyfateb i'r nifer ddisgwyliedig o aelwydydd a fyddai'n cael eu creu o dan bob un o'r opsiynau dan sylw. O'r herwydd, disgwylir y byddai'r rhan fwyaf o opsiynau yn darparu'r nifer o gartrefi sydd eu hangen i ateb y galw disgwyliedig dros gyfnod y cynllun.</p> <p><u>Opsionau twf canolig</u></p> <p>Byddai'r opsiynau yn y grŵp canolig yn darparu nifer cymharol uchel o gartrefi newydd i ddiwallu anghenion lleol. Disgwylir i lefel y twf tai dros gyfnod y cynllun ar gyfer yr opsiwn hwn gynnwys cyfran o dai fforddiadwy yn unol â'r polisi cynllunio. Fodd bynnag, mae hyn yn annhebygol o gyflawni'r angen dynodedig am dai fforddiadwy ar gyfer RhCT, fel y nodir yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (2022). Cefnogir lefel y twf a nodir drwy'r opsiwn hwn gan y dystiolaeth fwyaf sylweddol ac ystyrir mai dyma'r opsiwn mwyaf realistig y gellir ei gyflawni o'r opsiynau sydd dan ystyriaeth. Disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Byddai'r opsiwn twf uwch yn darparu nifer uwch o gartrefi newydd i gyd-fynd â dyheadau'r ardaloedd twf cenedlaethol. Er y bwriedir i'r opsiwn hwn gynyddu'r boblogaeth oedran gweithio a darparu mwy o dai fforddiadwy a swyddi, mae ansicrwydd ynghylch a ellid darparu nifer yr anheddau sydd eu hangen yn realistig dros gyfnod y cynllun. Felly, mae'r effaith gadarnhaol sylweddol a gofnodir ar gyfer yr opsiwn hwn yn ansicr.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Fel gyda'r opsiynau canolig ac uwch, byddai'r opsiwn isel yn bodloni'r nifer ddisgwyliedig o aelwydydd ar gyfer y senario. Yr opsiwn hwn fyddai'r hawsaf i'w gyflawni o'r opsiynau sydd dan ystyriaeth yn bennaf, gyda'r potensial ar gyfer twf yn cael ei ddarparu'n bennaf ar safleoedd banciau tir a safleoedd ar hap presennol, gyda llai o ddyraniadau yn angenrheidiol. Fodd bynnag, byddai'r opsiwn hwn yn llawer llai uchelgeisiol na'r opsiynau eraill sydd dan ystyriaeth, a byddai'n llai tebygol yn y tymor hir o ddarparu lefel y tai a fyddai'n diwallu'r angen lleol am dai fforddiadwy a thair farchnad agored. Disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 3: Hyrwyddo cymunedau bywiog, gyda	+?	+?	+/-?	Mae llawer o'r agweddau ar annog ymgysylltu â'r gymuned a sicrhau bod anghenion ystod ehangach o breswylwyr yn cael eu diwallu y tu hwnt i ddylanwad lefel y twf a gyflawnwyd dros gyfnod y cynllun. Mae gan ddsbarthiad gofodol y datblygiadau, y mathau penodol o ddatblygiadau a ddarperir a dyluniad y datblygiadau hyn fwy o gyfle i ddylanwadu ar yr amcan hwn. Felly, mae'r effeithiau a gofnodir ar gyfer pob opsiwn twf yn ansicr i raddau.

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolig	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
chyfleoedd i fyw, gweithio a chymdeithasu i bawb				<p><u>Opsionau twf canolig</u></p> <p>Disgwylir y byddai lefel y twf a nodir drwy'r opsiwn hwn yn helpu i gefnogi hyfywedd gwasanaethau presennol a darparu gwasanaethau a chyfleusterau newydd yn RhCT. Felly, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Gallai darparu ar gyfer lefel uwch o dwf tai a chyflogaeth drwy'r opsiwn hwn fod â mwy o botensial i gefnogi gwasanaethau a chyfleusterau newydd a phresennol yn RhCT. Fodd bynnag, byddai'r buddion hyn yn cael eu dylanwadu'n bennaf gan ddsbarthiad y datblygiad ac a yw'n cael ei ddarparu mewn lleoliadau lle mae gwasanaethau a chyfleusterau yno'n barod a fyddai'n elwa ar fwy o ymwelwyr, neu os yw'n cael ei ddarparu mewn modd a fyddai'n cyflawni màs critigol i gefnogi darpariaeth gwasanaethau newydd. Mae rhywfaint o botensial hefyd i'r opsiwn hwn arwain at rai gwasanaethau a chyfleusterau yn RhCT yn cael eu gorlwytho o ystyried y lefel uwch o dwf a ddisgwylir. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach bosibl.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Byddai'r opsiwn twf isel yn darparu'r lefel isaf o ddatblygiad, felly ystyrir mai'r opsiwn hwn yw'r un lleiaf tebygol o gefnogi gwasanaethau a chyfleusterau presennol yn RhCT. Drwy'r opsiwn llai uchelgeisiol hwn, mae'n annhebygol y bydd y lefel is o dwf a ddarperir yn cefnogi lefelau uchel o ddarpariaeth gwasanaethau newydd er budd y gymuned. Er yr ystyrir mai'r opsiwn hwn yw'r un lleiaf tebygol o arwain at orlwytho gwasanaethau a chyfleusterau presennol, mae potensial ar gyfer effeithiau andwyol o'r math hwn yn dibynnu ar union ddsbarthiad gofodol y datblygiadau. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 4: Annog ffyrdd iach a diogel o fyw sy'n hyrwyddo lles ac yn gwella lefelau iechyd cyffredinol yn RhCT.	+?	+?	+/-?	<p>Mae RhCT yn cyflawni'n llai ffafriol na Chymru gyfan o ran iechyd, gyda chyfran uwch o'r boblogaeth yn profi iechyd gwael neu wael iawn, yn ogystal â chyfran lai yn profi iechyd da neu dda iawn. Yn RhCT, mae 22.5% o breswylwyr yn dweud bod eu hiechyd cyffredinol 'ddim yn dda'. Gall ddsbarthiad datblygiad o fewn y Fwrdeistref Sirol effeithio ar iechyd mewn sawl ffordd.</p> <p>Bydd i ba raddau y bydd y gwahanol opsiynau wedi'u grwpio yn cefnogi darpariaeth mannau agored newydd ac yn diogelu mannau agored presennol lle gall preswylwyr gymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol yn cael ei ddylanwadu fwyaf gan y dewis o safleoedd penodol i'w datblygu, yn ogystal â'u dyluniad. At hynny, bydd y potensial i ddarparu cyfleusterau gofal iechyd da i breswylwyr a chefnogi teithio drwy gerdded a beicio yn cael ei ddylanwadu fwyaf gan ddsbarthiad gofodol y datblygiadau dros gyfnod y cynllun. Bydd y gwahanol lefelau o ddatblygiadau y darperir ar eu cyfer dros gyfnod y cynllun gan yr opsiynau wedi'u grwpio yn cefnogi hyfywedd cyfleusterau gofal iechyd presennol a darparu cyfleusterau gofal iechyd newydd i raddau amrywiol, ac mae ganddo'r potensial i arwain at orlwytho cyfleusterau gofal iechyd presennol mewn rhai achosion. Mae'r effeithiau a ddisgwylir ar gyfer amcan ACI 4 yr un fath â'r rhai a gofnodir ar gyfer amcan ACI 3.</p>
Amcan ACI 5: Lleihau'r angen i	+/-?	- /+?	+/-?	<p>Darperir darpariaeth trafnidiaeth gyhoeddus yn RhCT drwy gyfuniad o wasanaethau bws a thrên. Y bws yw'r prif ddull trafnidiaeth gyhoeddus yn y Fwrdeistref Sirol. Mae'r ardal yn cael ei wasanaethu gan fwy nag 80 o lwybrau gweithredol, sy'n cynnwys gwasanaethau trawsffiniol rheolaidd i drefi a dinasoedd cyfagos. Mae yna hefyd rwydwaith rheilffyrdd helaeth, gyda'r Fwrdeistref Sirol yn cael ei wasanaethu gan 22 o orsafoedd, er bod y ddarpariaeth yn fwy helaeth yn y gogledd o gymharu â'r de. Mae gwasanaethau trên yn gweithredu i Gaerdydd o</p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolog	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
deithio a hyrwyddo dulliau teithio mwy cynaliadwy				<p>Bontypridd, Treherbert ac Aberdâr ac i Gaerdydd o Ben-y-bont ar Ogwr gyda threnau'n galw ym Mhont-y-clun. Bydd Metro De Cymru sydd ar ddod yn gwella cysylltiadau â Dinas Caerdydd yn sylweddol. Mae'r prosiect yn cynnwys Canolfan Rheoli Metro newydd yn Ffynnon Taf ac adeoli gorsaf bresennol Ystâd Trefforest.</p> <p>Bydd y potensial i leihau'r angen i deithio'n rheolaidd ac annog teithio gan ddefnyddio dulliau mwy cynaliadwy yn cael ei ddylanwadu fwyaf gan ddsbarthiad gofodol y datblygiadau yn hytrach na graddfa gyffredinol y twf. Lle mae preswylwyr yn agos at wasanaethau a chyfleusterau a swyddi a nodau trafndiaeth gynaliadwy, byddant yn fwy tebygol o deithio gan ddefnyddio dulliau cynaliadwy. Mae gan ddsbarthiad y datblygiadau hefyd y potensial i arwain at greu mäs critigol lle gellir cefnogi gwasanaethau trafndiaeth gynaliadwy newydd. Nid yw'r un o'r opsiynau wedi'u grwpio sydd dan ystyriaeth yn mynd i'r afael â dosbarthiad y datblygiadau, felly mae'r effeithiau a gofnodir yn ansicr i raddau.</p> <p><u>Opsionau twf canolog</u></p> <p>Byddai lefel y twf a nodir drwy'r opsiwn canolog yn arwain at gynnydd yn nifer y teithiau a wneir mewn car wrth i gartrefi a busnesau gael eu meddiannu. Fodd bynnag, mae'r lefel gyfatebol o dai a thwf swyddi a gyflawnir yn debygol o gefnogi lefel hunangynhaliol yn RhCT, gan leihau'r angen am allgymudo. Byddai'r lefel hon o dwf hefyd yn cefnogi hyfywedd trafndiaeth gynaliadwy yn RhCT. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Mae'n debygol, wrth i lefel y datblygiadau tai a chyflogaeth gynyddu yn ardal y cynllun, y bydd nifer y teithiau a wneir gan gerbyd preifat hefyd yn cynyddu. Gallai'r opsiwn hwn gefnogi cynnydd yn y boblogaeth a fyddai'n cefnogi hyfywedd gwasanaethau trafndiaeth gynaliadwy. Byddai'r nifer uwch o swyddi sy'n cael eu creu hefyd yn cefnogi elfen hunangynhaliol. Fodd bynnag, byddai'r cynnydd mwy yn y boblogaeth yn arwain at gynnydd cyffredinol yn nifer y teithiau, gyda chyfran o breswylwyr yn debygol o orfod cymudo y tu allan i RhCT ar gyfer rhai mathau o swyddi. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Drwy'r opsiwn isel, byddai'r lefel gymharol isel o ddatblygiad yn helpu i gyfyngu ar nifer y teithiau rheolaidd a fyddai'n cael eu gwneud yn RhCT dros gyfnod y cynllun. Fodd bynnag, ystyrir bod lefel y twf yn llai tebygol o gefnogi hyfywedd hirdymor trafndiaeth gynaliadwy yn RhCT, er y byddai unrhyw ddsbarthiad gofodol a fyddai'n cael ei gyflawni hefyd yn dylanwadu ar hyn. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 6: Hyrwyddo, diogelu a gwella	-?	--?	-?	<p>Mae gan RhCT dreftadaeth ddiwylliannol gyfoethog a chyfoeth o asedau treftadaeth ar draws y Fwrdeistref Sirol, ledled y trefi a'r ardaloedd mwy gwledig. Mae'r rhain yn amrywio o ran maint o adeiladau sengl a henebion i ardaloedd o barciau a gerddi hanesyddol. Mae 369 o adeiladau rhestredig ar draws RhCT, gyda thri ohonynt yn rhai Gradd I. Mae 36 yn adeiladau rhestredig Gradd II* a 330 yn rhai Gradd II.</p> <p>Mae gan bob datblygiad newydd y potensial i gael effaith ar yr amgylchedd hanesyddol, gan effeithio'n uniongyrchol ar asedau ac effeithio'n anuniongyrchol ar eu lleoliad. Nid yw'r potensial ar gyfer effeithiau yn cydberthyn i agosrwydd datblygiad at ased treftadaeth, ond bydd effeithiau'n cael eu dylanwadu'n rhannol gan ddsbarthiad gofodol y datblygiadau</p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolig	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd adeiledig				<p>nad yw'n cael sylw yn unrhyw un o'r opsiynau twf sydd dan ystyriaeth. At hynny, bydd effeithiau penodol, gan gynnwys i ba raddau mae datblygiad newydd yn gwella'r amgylchedd hanesyddol, yn dibynnu ar ddyluniad a chynllun cynigion penodol. Felly, mae ansicrwydd penodol ynghlwm wrth yr effeithiau a nodir ar gyfer pob un o'r opsiynau twf mewn perthynas â'r amcan ACI hwn.</p> <p><u>Opsionau twf canolig</u></p> <p>Mae gan y lefel gymharol uchel o ddatblygiad a nodir drwy'r opsiwn canolig y potensial i effeithio ar gymeriad RhCT yn ogystal â gosod asedau treftadaeth yn ardal y cynllun. Mae potensial i liniaru drwy ddewis safleoedd lle mae gwella neu osgoi niwed yn bosibl, a hefyd drwy ddyluniad y cynigion. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Bydd darparu nifer uwch o gartrefi a datblygiadau i gefnogi mwy o swyddi dros gyfnod y cynllun yn golygu y bydd angen datblygu mwy o safleoedd neu safleoedd mwy o faint yn RhCT. Mae datblygu mwy o safleoedd yn RhCT yn debygol o gynyddu'r potensial ar gyfer datblygu o fewn yr ardaloedd mwy sensitif o ran asedau treftadaeth. At hynny, lle mae safleoedd mwy yn cael eu datblygu, mae potensial i'r effeithiau ar leoliad asedau treftadaeth fod yn fwy sylweddol. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Drwy gyfyngu ar gyfanswm y twf yn RhCT, disgwylir y gallai'r opsiwn wedi'i grwpio hwn helpu i leihau'r potensial ar gyfer effeithiau niweidiol ar asedau treftadaeth yn RhCT. Gallai'r opsiwn hwn leihau'r angen am ddatblygiad mewn lleoliadau mwy sensitif. Lle mae angen datblygiadau mewn lleoliadau mwy sensitif, mae mwy o botensial i leihau maint y safle neu ddwysedd y datblygiadau a chyflawni mesurau lliniaru mwy priodol. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 7: Hynwyddo'r defnydd o'r Gymraeg	0	0	0	<p><u>Pob Opsiwn</u></p> <p>Yng nghyd-destun y De, mae RhCT yn cyflawni'n dda ar y cyfan o ran y defnydd o'r Gymraeg. Adroddodd Cyfrifiad 2021 fod 12.4% o bobl tair oed a hŷn yn RhCT yn gallu siarad Cymraeg. Roedd hyn yn gynydd bach ar y 12.3% o'r boblogaeth yr adroddwyd eu bod yn gallu siarad Cymraeg yng Nghyfrifiad 2011. Nid yw'n glir a fyddai datblygiad newydd mewn ardaloedd sydd â chyfran uwch o siaradwyr Cymraeg yn ysgogi lefelau uwch o ddefnydd o'r Gymraeg, neu a allai datblygiad newydd yn yr ardaloedd hynny wanhau'r defnydd o'r Gymraeg. Felly, nid yw'n bosibl dod i gasgliadau neu wahaniaethu rhwng effeithiau tebygol yr opsiynau twf wedi'u grwpio ar yr amcan ACI hwn. Ystyrir bod pob opsiwn yn cael effeithiau dibwys.</p>
Amcan ACI 8: Diogelu a gwella	-?	--?	-?	<p>Mae RhCT yn ymestyn o ucheldiroedd Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn y gogledd i gyrion Bro Morgannwg. Y nodwedd ganolog yw llwyfandir y meysydd glo, sy'n cynnwys cymoedd afonydd Rhondda a Chynon a rhannau o gymoedd afonydd Taf ac Elái. Mae gan gymoedd Cynon a Rhondda ochrau serth ar y cyfan, gyda lloriau dyffryn cul sy'n llawn adeiladau</p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolig	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
ansawdd a chymeriad y dirwedd				<p>a llethrau sydd wedi'u gorchuddio gan redyn, sy'n cael eu ffermio neu'n goediog. I'r de o Bontypridd, mae Cwm Taf yn lletach ond wedi ei ddatblygu'n drwm. Mae gan ran ddeheuol y Fwrdeistref Sirol dirwedd feddalach, fwy iseldirol o ffermydd, coedwigoedd, tiroedd comin, trefi a phentrefi. Ystyrir bod yr holl effeithiau ar yr amcan ACI hwn yn ansicr o ystyried y bydd dosbarthiad gofodol y datblygiad, lleoliad penodol safleoedd datblygiadau a'u dyluniad, yn dylanwadu'n gryf ar effeithiau.</p> <p><u>Opsionau twf canolig</u></p> <p>Mae gan y lefel gymharol uchel o ddatblygiad a nodir drwy'r opsiwn canolig y potensial i effeithio ar gymeriad RhCT, gan gynnwys cymeriad ei thirwedd. Heb ddosbarthiad gofodol disgwylid y datblygiad, rhagdybir efallai y bydd angen datblygu rhai safleoedd maes glas a safleoedd mewn lleoliadau mwy sensitif o ran cymeriad eu tirwedd. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Bydd darparu nifer uwch o gartrefi a datblygiadau i gefnogi mwy o swyddi dros gyfnod y cynllun yn golygu y bydd angen datblygu mwy o safleoedd neu safleoedd mwy o faint yn RhCT. Mae datblygu mwy o safleoedd yn RhCT yn debygol o gynyddu'r potensial ar gyfer datblygu o fewn yr ardaloedd mwy sensitif o ran cymeriad eu tirwedd. Gall hyn gynnwys ardaloedd yn y Parc Cenedlaethol neu'r ardaloedd hynny sy'n rhan o'i leoliad. At hynny, lle mae safleoedd mwy yn cael eu datblygu, mae potensial i effeithiau ar gymeriad y dirwedd fod yn fwy sylweddol. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Drwy sicrhau twf is yn RhCT, disgwylir y gallai'r opsiwn hwn helpu i leihau'r potensial ar gyfer effeithiau niweidiol ar dirweddau sensitif yn RhCT. Gallai'r opsiwn hwn leihau'r angen am ddatblygiad mewn lleoliadau mwy sensitif. Lle mae angen datblygiadau mewn lleoliadau mwy sensitif, mae potensial i leihau datblygiadau neu ddwysedd y datblygiadau fel y gellid ymgorffori mesurau lliniaru priodol. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 9: Diogelu a gwella bioamrywiaeth	-?	--?	-?	<p>Mae asedau bioamrywiaeth wedi'u dosbarthu'n gymharol eang ar draws y Fwrdeistref Sirol, gyda Safleoedd o Bwysigrwydd er Cadwraeth Natur (SINCs) yn cwmpasu ardaloedd helaeth, yn enwedig yn y gogledd, a nifer o Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) yn y de a'r gorllewin yn benodol. Ceir crynodiad o Safleoedd Daearegol Pwysig Rhanbarthol (RIGS) yng ngogledd a de RhCT, ac ardaloedd o Goetir Hynafol ledled y de, y dwyrain a'r gorllewin. Mae tair Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) yng ngogledd y Fwrdeistref Sirol, yn ogystal ag un yn y de. O ystyried y bydd effeithiau'n dibynnu i raddau helaeth ar leoliad a dyluniad datblygiad yn hytrach na graddfa gyffredinol y twf, mae'r effaith a gofnodir ar gyfer pob opsiwn yn ansicr.</p> <p><u>Opsionau twf canolig</u></p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolig	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
				<p>Drwy ddarparu ar gyfer lefel gymharol uchel o ddatblygiad drwy'r opsiwn hwn, mae potensial ar gyfer ystod o effeithiau ar asedau bioamrywiaeth. Gall effeithiau ddeillio o ddatblygiadau tir sy'n gysylltiedig â safleoedd dynodedig, sy'n bwysig ar gyfer cysylltedd cynefinoedd yn ogystal â phwysau hamdden a llygredd cynyddol sy'n gysylltiedig â chartrefi dan feddiannaeth a busnesau yn gweithredu. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Mae darparu nifer uwch o gartrefi newydd a mwy o ddatblygiad i gefnogi twf swyddi cynyddol yn RhCT yn debygol o gynyddu'r pwysau ar fioamrywiaeth yn ardal y cynllun. Mae'r twf cynyddol yn debygol o arwain at gymryd mwy o safleoedd maes glas, gydag effeithiau niweidiol ar gysylltedd cynefinoedd, yn ogystal â chynnydd mewn llygredd sy'n gysylltiedig â datblygiadau a theithiau a wneir yn RhCT. At hynny, mae'r lefel uwch o ddatblygiadau sydd i'w cyflawni yn debygol o gynyddu'r angen am ddatblygiadau mewn lleoliadau mwy sensitif. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Mae cyfyngu ar dwf yn RhCT yn debygol o leihau faint o safleoedd maes glas sy'n cael eu cymryd, yn ogystal â'r potensial ar gyfer llygredd yn ardal y cynllun. Gallai'r opsiwn hwn hefyd leihau'r angen am ddatblygiadau mewn lleoliadau mwy sensitif. Mae lefel y datblygiadau sydd i'w cyflawni yn debygol o arwain at rai effeithiau anochel ar asedau bioamrywiaeth pwysig yn RhCT, er bod potensial i liniaru a fyddai'n cael ei gefnogi gan bolisïau yn y CDLI diwygiedig. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 10: Diogelu ansawdd a maint adnoddau dŵr RhCT	-	--	-	<p>Mae un Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr (SPZ) yng ngogledd RhCT, ac un arall sydd ychydig o fewn ffin RhCT yn y de-orllewin. Ar hyn o bryd, mae dŵr gwastraff yn RhCT yn cael ei drin gan saith gwaith trin dŵr gwastraff (WwTW). Mae gan y rhan fwyaf o'r rhain y capasiti i ymdopi â dŵr gwastraff ychwanegol o ddatblygiad newydd. Yr eithriad nodedig i hyn yw WwTW Cynon, sy'n gwasanaethu Cwm Cynon, gan gynnwys Abercynon, Aberdâr, Hirwaun ac Aberpennar. Pan fydd datblygiad yn digwydd yn y lleoliadau hyn neu'n agos atynt, mae potensial i ddŵr yfed gael ei halogi neu fod angen seilwaith dŵr gwastraff newydd neu welliannau i'r hyn sy'n bodoli yno ar hyn o bryd.</p> <p><u>Opsionau twf canolig</u></p> <p>Byddai'r opsiwn canolig yn arwain at lefel gymharol uchel o ddatblygiadau yn RhCT, gan arwain at fwy o ddefnydd o ddŵr. Fel gyda phob opsiwn, disgwylir y byddai datblygiadau newydd yn cyflawni safon uchel o ran effeithlonrwydd dŵr a fyddai'n helpu i liniaru lefel y galw. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolog	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
				<p>Bydd darparu twf ychwanegol yn RhCT yn arwain at fwy o ddefnydd o ddŵr o ystyried y cynnydd mwy o faint yn y boblogaeth leol, yn ogystal â'r cynnydd mewn busnesau lleol. Mae'r lefel uwch o ddatblygiadau yn debygol o gynyddu'r angen posibl i ddsbarthu datblygiadau i ardaloedd yn yr SPZs yn RhCT, neu'n agos atynt, yn ogystal ag ardaloedd lle nodwyd materion capasiti sy'n ymwneud ag WwTW. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Bydd cyfyngu ar lefel y datblygiadau a ddarperir yn RhCT dros gyfnod y cynllun yn helpu i gyfyngu ar unrhyw gynydd yn y defnydd o ddŵr. Bydd yr opsiwn hwn hefyd yn helpu i gyfyngu ar yr angen am ddatblygiadau mewn ardaloedd lle mae mwy o botensial i halogi ffynonellau dŵr yfed (h.y. o fewn SPZs) neu mewn ardaloedd lle mae seilwaith trin dŵr gwastraff eisoes wedi cyrraedd ei gapasiti neu'n agos ato. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 11: Diogelu a gwella ansawdd aer	+/-?	- /+?	+/-?	<p>Disgwylir i faint yr effeithiau sy'n ymwneud â'r amcan ACI hwn gael eu dylanwadu fwyaf gan i ba raddau y byddai'r opsiynau wedi'u grwpio yn arwain at ddefnydd o geir, yn ogystal ag i ba raddau y gallant arwain at ddatblygiad yn un o'r AQMAs sydd wedi'u datgan yn RhCT, neu'n agos atynt. AQMAs. Ar hyn o bryd, mae gan RhCT 16 o AQMAs sydd wedi'u dosbarthu ar draws y Fwrdeistref Sirol.</p> <p>Fel gydag amcan ACI 5: trafndiaeth, bydd y potensial i leihau'r angen i deithio'n rheolaidd ac annog teithio gan ddefnyddio dulliau mwy cynaliadwy yn cael ei ddylanwadu fwyaf gan ddsbarthiad gofodol y datblygiadau. Lle mae preswylwyr yn agos at wasanaethau a chyfleusterau a swyddi a nodau trafndiaeth gynaliadwy, byddant yn fwy tebygol o deithio gan ddefnyddio dulliau cynaliadwy. Mae gan ddsbarthiad y datblygiad hefyd y potensial i arwain at greu màs critigol lle gellir cefnogi gwasanaethau trafndiaeth gynaliadwy newydd. Bydd dosbarthiad gofodol y datblygiadau hefyd yn dylanwadu ar y potensial ar gyfer datblygu a theithio o fewn yr AQMAs yn RhCT. Nid yw'r un o'r opsiynau wedi'u grwpio sydd dan ystyriaeth yn mynd i'r afael â dosbarthiad y datblygiad, felly mae'r effeithiau a gofnodir yn ansicr i ryw raddau.</p> <p>Mae'r effeithiau a gofnodir ar gyfer amcan ACI 5: trafndiaeth hefyd yn gymwys ar gyfer amcan ACI 11: ansawdd aer. Byddai'r tri opsiwn wedi'u grwpio yn arwain at fwy o deithiau o fewn RhCT. Er y bydd cyfran o'r teithiau yn cael eu gwneud gan ddefnyddio dulliau cynaliadwy a bod tuedd amlwg tuag at gerbydau trydan a cherbydau sy'n llygru llai, bydd y cynnydd hwn yn cyfrannu at lygredd aer yn y Fwrdeistref Sirol. Disgwylir i'r tri opsiwn gael effaith negyddol. Disgwylir y cynnydd mwyaf mewn allyriadau ar gyfer yr opsiwn twf uwch, felly mae'r effaith negyddol a gofnodir yn sylweddol. Disgwylir i'r opsiwn hwn hefyd arwain at y potensial mwyaf ar gyfer datblygiad a mwy o draffig o fewn yr AQMAs yn RhCT, a fyddai'n debygol o arwain at rai preswylwyr newydd yn profi ansawdd aer arbennig o wael, yn ogystal â dwysáu materion ansawdd aer presennol. Drwy'r tri opsiwn wedi'u grwpio, bydd y lefel gyfatebol o ddarparu tai a chreu swyddi yn helpu i hyrwyddo dull hunangynhaliol a chyfyngu ar yr angen i deithio a llygredd aer cysylltiedig. Felly, cofnodir effaith gadarnhaol fach ar gyfer y tri opsiwn fel rhan o effaith gymysg yn gyffredinol.</p>
Amcan ACI 12: Hyrwyddo'r defnydd effeithlon	+/-?	- /+?	+/-?	<p>Bydd y potensial i hyrwyddo ailddefnyddio safleoedd tir llwyd ar gyfer datblygiad dros safleoedd maes glas yn cael ei ddylanwadu fwyaf gan ddsbarthiad gofodol y datblygiadau a'r dewis o safleoedd penodol i'w dyrannu. Felly, mae'r holl effeithiau a gofnodir mewn perthynas â'r amcan ACI hwn yn ansicr i raddau.</p> <p><u>Opsionau twf canolog</u></p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolog	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
o dir, priddoedd a mwynau				<p>Bydd darparu datblygiad newydd i gefnogi twf tai a chyflogaeth a seilwaith cysylltiedig yn ardal y cynllun yn debygol o olygu y bydd angen cymryd llawer o safleoedd maes glas. Fel gyda'r opsiynau eraill sydd dan ystyriaeth, bydd cyfleoedd i ddarparu datblygiadau mewn safleoedd tir llwyd, ond bydd lefel y datblygiadau sydd eu hangen yn golygu y bydd angen dyrannu rhai safleoedd maes glas, yn enwedig o ystyried bod y mathau hyn o safleoedd yn aml yn fwy hyfyw na safleoedd tir llwyd o ran eu cyflawniad. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uwch</u></p> <p>Mae'r lefel uwch o ddatblygiad a nodir drwy'r opsiwn hwn yn debygol o fynnu bod ardaloedd mwy o safleoedd maes glas yn cael eu datblygu. Mae mwy o botensial hefyd ar gyfer datblygiadau ar briddoedd amaethyddol gwerth uwch yn RhCT drwy'r opsiwn hwn o ystyried yr ardal fwy sy'n debygol o gael ei datblygu. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn debygol o arwain at gymryd llai o dir i gyflawni'r lefel o ddatblygiad a nodir. Mae'n debygol hefyd y bydd llai o botensial ar gyfer colli priddoedd amaethyddol gwerth uwch. Fodd bynnag, mae disgwyl o hyd i'r opsiwn isel arwain at ddatblygu rhywfaint o safleoedd maes glas, gyda nifer y safleoedd tir llwyd hyfyw yn RhCT yn annhebygol o fod â'r capasiti i gyflawni'r lefel ddisgwyliedig o dwf. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 13: Parhau i gynhyrchu llai o wastraff a hyrwyddo rheoli gwastraff yn fwy cynaliadwy	0	0	0	Bydd datblygiadau newydd fel rhan o'r holl opsiynau wedi'u grwpio sydd dan ystyriaeth yn arwain at ddefnyddio deunyddiau crai a chynhyrchu gwastraff, wrth adeiladu a gweithredu. Bydd yr opsiwn twf uwch yn golygu mwy o ddefnydd o ddeunyddiau ac mae'n debygol o arwain at gynhyrchu mwy o wastraff na'r opsiynau eraill sydd dan ystyriaeth. Fodd bynnag, bydd y potensial i hyrwyddo aildefnyddio deunyddiau, ailgylchu a gwell arferion rheoli gwastraff yn dibynnu'n bennaf ar ymddygiad pobl a dyluniad y datblygiad. Mae hyn y tu allan i gwmpas y tri opsiwn twf sy'n cael eu hystyried, felly disgwylir effaith ddibwys mewn perthynas â'r amcan ACI hwn ar gyfer pob opsiwn.
Amcan ACI 14: Darparu ar gyfer economi gynaliadwy	+	++?	+/-	<p><u>Opsionau twf canolog</u></p> <p>Byddai'r opsiwn canolog wedi'i grwpio yn darparu lefel gymharol uchel o dai a thwf swyddi cyfatebol. Mae lefel y twf swyddi a ragwelir yn debygol o gefnogi sefydlogrwydd economaidd yn yr ardal yn uniongyrchol. At hynny, byddai lefel y twf tai yn cefnogi'r twf economaidd yn y sector adeiladu a'r diwydiannau cysylltiedig. Mae lefel y twf hefyd yn debygol o gefnogi hyfywedd canol trefi yn RhCT, er bod hyn yn rhannol ddibynnol ar leoliad penodol datblygiad newydd. Nodir y rhagwelir bod Opsiwn H: senario 'gyda pholisi' a arweinir gan gyflogaeth sydd dan ystyriaeth o dan yr opsiwn hwn yn arwain at ostyngiad yn y boblogaeth oedran gweithio a allai gael</p>

Amcan yr ACI	Opsionau twf canolog	Opsionau twf uwch	Opsionau twf isel	Cyfiawnhad
				<p>effeithiau andwyol ar dwf economaidd lleol o ganlyniad i weithlu llai a llai o gystadleurwydd ac ati. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach.</p> <p><u>Opsionau twf uchel</u></p> <p>Byddai darparu lefelau uwch o dai a thwf swyddi yn RhCT drwy'r opsiwn uchel yn arwain at fanteision ar ben y rhai a ddisgrifir ar gyfer yr opsiwn canolog. Byddai'r opsiwn hwn hefyd yn gwneud y mwyaf i gynyddu'r boblogaeth oedran gweithio yn RhCT, a fydd yn cyfrannu at gynyddu cyfranogiad y gweithlu a'r potensial ar gyfer lefelau uwch o gynhyrchiant. Fodd bynnag, prin yw'r dystiolaeth y gellid cyflawni'r lefel uchel o ddatblygiad sy'n ofynnol ar gyfer yr opsiwn hwn. Felly, y manteision i'r opsiwn hwn sydd â'r lefel uchaf o ansicrwydd ynghlwm wrthynt. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol sylweddol ansicr.</p> <p><u>Opsionau twf isel</u></p> <p>Ni fyddai cyfyngu ar dai a thwf swyddi yn RhCT drwy'r opsiwn hwn yn gwneud fawr ddim i gefnogi twf economaidd, gan gynnwys mewn ardaloedd sydd ar hyn o bryd yn wynebu problemau o ran amddifadedd economaidd. Er bod lefelau'r datblygiad a nodir drwy'r opsiwn hwn yn debygol o fod yn haws eu cyflawni, byddent yn llai tebygol o gefnogi hyfywedd canol trefi yn RhCT a disgwylir iddynt arwain at ostyngiad pellach yn y boblogaeth oedran gweithio. Yn gyffredinol, disgwylir i'r opsiwn hwn gael effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach.</p>
Amcan ACI 15: Darparu ar gyfer amrywiaeth eang o gyfleoedd gwaith	+?	++?	+/-?	Bydd effeithiau'r opsiynau twf ar amcan ACI 15: cyflogaeth yn dibynnu'n rhannol ar i ba raddau y byddai opsiynau yn darparu swyddi mewn lleoliadau hygyrch ac yn darparu datblygiad preswyl yn agos at gyfleoedd gwaith presennol a newydd. Nid yw'r opsiynau sydd dan ystyriaeth yn mynd i'r afael â dosbarthiad gofodol y datblygiad yn RhCT. Felly, mae'r effeithiau a nodir yn ymwneud â'r potensial ar gyfer yr opsiynau i gefnogi twf economaidd yn RhCT. Mae'r effeithiau a gofnodir yn adlewyrchu'r rhai ar gyfer amcan ACI 14: yr economi. Fodd bynnag, mae'r effeithiau ar gyfer pob opsiwn wedi'u grwpio yn ansicr o ystyried nad ydynt yn dylanwadu ar ddsbarthiad gofodol datblygiad cyflogaeth yn RhCT.

Effeithiau cynaliadwyedd tebygol yr opsiynau gofodol

Mae'r wyth opsiwn gofodol sydd dan ystyriaeth ar gyfer y CDLI diwygiedig fel a ganlyn.

Opsiwn 1: Parhau â'r Strategaeth CDLI bresennol

Opsiwn 2: Rhwydwaith Priffyrdd Strategol yn ystyried y Prif Aneddiadau

Opsiwn 3: Canol Trefi yn Gyntaf

Opsiwn 4: Strategaeth Twf y De

Opsiwn 5: Nodau Metro a Thrafnidiaeth Gyhoeddus

Opsiwn 6: Safle strategol allweddol yn y De

Opsiwn 7: Ynysu Trefol

Opsiwn 8: Strategaeth Anghenion Lleol

Mae rhagor o fanylion am yr opsiynau ym Mhapur Opsiynau Gofodol y Cyngor (2023), y defnyddiwyd gwybodaeth ohoni i lywio'r arfarniad hwn.

Mae **Tabl 4.2** drosodd yn cyflwyno effeithiau tebygol yr wyth opsiwn gofodol ar bob un o amcanion yr ACI.

Mae ystod eang o effeithiau cadarnhaol a negyddol yn cael eu nodi ar draws amcanion yr ACI. O ystyried maint cyffredinol y datblygiadau a fyddai'n gysylltiedig â'r opsiynau (yn dibynnu i ryw raddau ar ba opsiwn twf sy'n cael ei ddatblygu), nid yw'n syndod bod nifer o effeithiau negyddol, y mae rhai ohonynt yn debygol o fod yn sylweddol, yn cael eu nodi mewn perthynas ag amcanion amgylcheddol yr ACI yn benodol. Fodd bynnag, mae ansicrwydd sylweddol ynghlwm wrth yr effeithiau tebygol ar **amcanion ACI 6: treftadaeth, 8: tirwedd, 9: bioamrywiaeth a 10: dŵr**, o ystyried y bydd yr effeithiau ar yr amcanion hyn yn cael eu pennu'n bennaf gan y safleoedd datblygu penodol a ddewisir, a natur a dyluniad datblygiadau newydd. Cydnabyddir hefyd y gallai polisïau eraill yn y CDLI diwygiedig liniaru effeithiau amgylcheddol niweidiol datblygiad.

Ar y cyfan, yr opsiwn sy'n cyflawni'n fwyaf cadarnhaol yn erbyn amcanion yr ACI yw Opsiwn 5 sy'n ceisio canolbwyntio datblygiadau o amgylch nodau metro a thrafnidiaeth gyhoeddus. Byddai hyn yn cael effeithiau cadarnhaol sylweddol sy'n gysylltiedig â hwylyso mwy o ddefnydd o ddulliau teithio cynaliadwy a llesol a darparu mynediad at swyddi heb orfod dibynnu ar gar. Byddai'r datblygiad cymharol wasgaredig a fyddai'n digwydd o dan yr opsiwn hwn hefyd yn cael effeithiau cadarnhaol o ran ysgogi adfywio mewn gwahanol rannau o'r Fwrdeistref Sirol.

I'r gwrthwyneb, mae'r opsiynau a fyddai'n canolbwyntio datblygiad yn fwy cul yn y de (Opsiyneu 4 a 6) yn cyflawni'n gymharol wael, yn enwedig Opsiwn 4 sydd â'r effeithiau negyddol sylweddol mwyaf tebygol o'r holl opsiynau.

Byddai cyfleoedd i ysgogi twf ac adfywio mewn rhannau eraill o'r Fwrdeistref Sirol yn cael eu colli ac mae'r cynnig trafndiaeth gynaliadwy gwael a'r ddibyniaeth drom ar y defnydd o geir yn y de yn golygu y gallai datblygiadau newydd yn yr ardal hon waethygu problemau sy'n ymwneud â'r defnydd o geir a llygredd aer. Mae Opsiwn 6 yn cyflawni ychydig yn well nag Opsiwn 4 gan fod yr opsiwn hwn yn darparu cyfleoedd i gyflawni rhai o fanteision cronol posibl datblygiad dwys iawn, mewn perthynas â darparu seilwaith a chreu cymuned newydd fwy cynaliadwy a hunangynhaliol.

4 Mae'r opsiynau sy'n canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiad yng nghanol trefi ac ardaloedd trefol (Opsiyneu 3 a 7) yn cynnig cyfleoedd da i ddefnyddio safleoedd tir llwyd a darparu datblygiad yn agos at wasanaethau, cyfleusterau a chysylltiadau trafndiaeth presennol. Er y byddai'r opsiynau hynny'n methu â chefnogi twf ac adfywio mewn ardaloedd mwy gwledig, maent yn cyflawni'n weddol dda ar y cyfan.

5 Un ffactor allweddol wrth bennu pa opsiwn/opsiyneu sy'n cael eu datblygu yw pa mor gyflawnadwy yw pob opsiwn, yn enwedig o ran argaeledd tir. Er y gall datblygiad safleoedd tir llwyd yn unig mewn ardaloedd trefol presennol gyflawni'n dda o ran cynaliadwyedd, os na all y dull ddarparu'r swm gofynnol o dai a thir masnachol, efallai na fydd yn realistig. Byddai methu â darparu'r swyddi a'r cartrefi gofynnol hefyd yn cael effaith negyddol ar iechyd a lles pobl, a gallai arwain at lefelau uwch o deithiau wrth i bobl gael eu gorfodi i fyw a gweithio ymhellach o'i gilydd. Felly, her allweddol i'r Cyngor fydd cydbwysio dyheadau cynaliadwyedd â'r gallu i gyflawni datblygiadau yn realistig o dan bob opsiwn, gan gadw mewn cof atyniad yr ardal ddeheuol i ddatblygwyr o gymharu â'r gogledd.

Tabl 4.2: Canfyddiadau'r ACI ar gyfer yr Opsiynau Strategaeth Ofodol

Amcan yr ACI	Opsiwn 1	Opsiwn 2	Opsiwn 3	Opsiwn 4	Opsiwn 5	Opsiwn 6	Opsiwn 7	Opsiwn 8	Cyfiawnhad
Amcan ACI 1: Lliniaru ac addasu i effeithiau'r newid yn yr hinsawdd a lleihau perygl llifogydd	--	-	+/--	--	--/+	+/-	+	-	<p>Bydd datblygiadau newydd mewn unrhyw leoliad yn creu galw newydd am ynni ac, o ganlyniad, bydd hyn yn arwain at fwy o allyriadau nwyon tŷ gwydr. Fodd bynnag, mae hyd a lled hyn yn dibynnu ar raddfa gyffredinol arfaethedig y twf a dyluniad datblygiadau unigol, ac mae'n annhebygol y bydd y strategaeth ofodol gyffredinol yn effeithio'n sylweddol arno. Mae i ba raddau y byddai'r opsiynau'n arwain at fwy o ddefnydd o geir, gyda'r allyriadau cysylltiedig, yn cael ei ystyried ar wahân o dan amcan ACI 5. Felly, mae'r arfarniad yn erbyn yr amcan ACI hwn yn canolbwyntio'n bennaf ar yr effeithiau y byddai pob opsiwn yn eu cael ar berygl llifogydd.</p> <p>Mae'r ardaloedd sydd â'r perygl llifogydd uchaf yn RhCT yn gysylltiedig ag afonydd Cynon a Thaf, sy'n rhedeg o'r gogledd i'r de drwy'r Fwrdeistref Sirol. Felly, mae'r datblygiadau o fewn gorlifdiroedd yr afonydd hynny, yn ogystal â chyrsgiau dŵr eraill, yn debygol o wneud mwy o bobl ac asedau yn agored i berygl llifogydd, er y bydd effeithiau'n dibynnu i raddau helaeth ar leoliad penodol datblygiadau yn yr ardaloedd eang hynny, yn ogystal â'u dyluniad. Mae ardaloedd lle mae perygl llifogydd uchel wedi'u nodi yn rhai o'r prif aneddiadau, gan gynnwys Aberdâr a Phontypridd. Yn ogystal, gallai opsiynau strategaeth a fyddai'n arwain at lefelau uwch o ddatblygiad ar safleoedd maes glas gael effeithiau negyddol ar berygl llifogydd o ganlyniad i leihau ehangder arwynebau athraidd a chynyddu dŵr ffo.</p> <p><u>Opsiwn 1</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys datblygiad yng ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol, gan ganolbwyntio'n bennaf ar yr aneddiadau mwy o faint lle mae rhai ardaloedd lle ceir perygl llifogydd uchel. Er bod datblygiad yn y de yn fwy cyfyngedig oherwydd ffiniau aneddiadau sefydlog, a ddylai olygu llai o golli safleoedd maes glas, efallai y bydd mwy o safleoedd maes glas yn cael eu colli yn y gogledd lle mae ffiniau aneddiadau'n hyblyg. Gallai dyraniad safleoedd strategol hefyd arwain at golli ardaloedd mawr o safleoedd maes glas. Felly, mae'n debygol y bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsiwn 2</u></p> <p>Byddai'r opsiwn hwn yn cyfeirio datblygiadau at goridorau'r M4, yr A470 a'r A465, sy'n cydberthyn mewn rhai mannau i'r ardaloedd sydd â'r perygl llifogydd uchaf yn y Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys ym Mhontypridd, Abercynon a Phont-y-clun yn benodol. Fodd bynnag, mae llawer o'r ardaloedd o amgylch y priffyrdd hyn, yn enwedig yng ngogledd RhCT, y tu allan i'r ardaloedd sydd â'r perygl llifogydd mwyaf. Felly, nodir effaith negyddol fach yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiwn 3</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn cyfeirio datblygiadau newydd i ganol trefi lle bo hynny'n bosibl. Mae ardaloedd lle mae perygl llifogydd uchel wedi'u nodi yn rhai o'r prif aneddiadau a threfi yn RhCT, gan gynnwys Aberdâr, Pontypridd ac Abercynon, a disgwylir y gallai dwysáu trefol yn yr ardaloedd hynny arwain at fwy o berygl llifogydd oherwydd dŵr wyneb ffo, yn enwedig pe bai datblygiad yn arwain at ardaloedd sylweddol is o fannau gwyrdd a fyddai fel arall yn caniatáu cadw dŵr wyneb. Fodd bynnag, dylai canolbwyntio datblygiad yng nghanol trefi fanteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i ddefnyddio safleoedd tir llwyd a cholli llai o safleoedd maes glas. Ar y cyfan, nodir effaith gymysg (effaith negyddol sylweddol ac effaith gadarnhaol fach).</p> <p><u>Opsiwn 4</u></p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio'r twf mwyaf yn ne RhCT, lle mae rhai ardaloedd nodedig o berygl llifogydd uwch. Bydd yr opsiwn yn golygu datblygu safleoedd maes glas yn bennaf, a fydd yn arwain at golli arwynebau athraidd. Felly, mae effaith negyddol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsiwn 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn debyg i Opsiwn 3 gan fod yr ardaloedd sy'n ganolfannau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yr ardaloedd o amgylch canol trefi. O'r herwydd, bydd yr opsiwn hwn hefyd yn arwain at ddatblygiad lle mae ardaloedd lle ceir perygl llifogydd uchel wedi'u nodi yn rhai o'r prif aneddiadau a threfi yn RhCT. Disgwylir hefyd y gallai rhagor o ddwysáu trefol arwain at gynnydd mewn perygl llifogydd yn y lleoliadau hynny oherwydd lefelau dŵr wyneb ffo uwch, yn enwedig pe bai datblygiad yn arwain at ardaloedd sylweddol is o fannau gwyrdd a fyddai fel arall yn caniatáu cadw dŵr wyneb. Er bod rhai amddiffynfeydd rhag llifogydd mewn rhai aneddiadau allweddol, gan gynnwys Glynrhedynog a Phorth, drwy ganolbwyntio datblygiad o amgylch canol trefi RhCT, mae'r opsiwn hwn yn wynebu'r risg o gyfyngu ar gyfleoedd datblygu yn yr ardaloedd risg uwch hyn. Fodd bynnag, gall cyfleoedd i ddatblygu safleoedd tir llwyd (ac felly colli llai o safleoedd maes glas) fod yn uwch lle mae mwy o ddatblygiadau wedi'u canolbwyntio yng nghanol trefi. Felly, mae effaith gymysg (effaith negyddol sylweddol ac effaith gadarnhaol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiwn 6</u></p> <p>Byddai opsiwn 6 yn golygu dyraniad safle allweddol mawr yn ne'r Fwrdeistref Sirol ar gyfer mwyafrif sylweddol o'r datblygiad newydd dros gyfnod y cynllun. O ystyried yr hyblygrwydd ehangach o ran dewis safle ar gyfer datblygiad y gallai'r opsiwn hwn ei ganiatáu, mae potensial i ganolbwyntio datblygiad newydd ar safle strategol lle mae llai o berygl llifogydd. Fodd bynnag, byddai'r datblygiad yn golygu colli un safle maes glas mawr, a allai leihau dŵr ffo a chynyddu'r perygl llifogydd yn yr ardal. Fodd bynnag, gall un safle mawr gynig cyfleoedd da ar gyfer ymgorffori atebion strategol i berygl llifogydd yn y datblygiad, gan gynnwys SuDS. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiwn 7</u></p> <p>Mae Opsiwn 7 yn ceisio hyrwyddo'r defnydd gorau o dir mewn ardaloedd trefol drwy leihau datblygiad tir amgylcheddol ac ecolegol sensitif ac, yn hytrach, ailddefnyddio adeiladau gwag, neu ganolbwyntio datblygiadau newydd ar safleoedd tir llwyd. Drwy leihau'r angen am ddatblygiadau newydd, yn enwedig ar safleoedd tir glas, gallai'r opsiwn hwn leihau'r perygl llifogydd drwy warchod tir athraidd. Felly, mae effaith gadarnhaol fach yn debygol.</p> <p><u>Opsiwn 8</u></p> <p>O ystyried dosbarthiad ehangach datblygiadau o dan yr opsiwn hwn, mae potensial i ddsbarthu datblygiadau newydd ymhlith ystod ehangach o aneddiadau, gan ganiatáu dewis o ystod ehangach o safleoedd, a allai helpu i osgoi datblygu safleoedd sydd â pherygl llifogydd uchel. Fodd bynnag, mae'n debygol y byddai cyfran fwy o'r datblygiadau yn digwydd yn yr aneddiadau mwy, y mae rhai ohonynt yn wynebu perygl mawr o lifogydd (e.e. Aberdâr, Pontypridd a Phont-y-clun). Felly, mae effaith negyddol fach yn debygol yn gyffredinol.</p>

Amcan yr ACI	Opsiw 1	Opsiw 2	Opsiw 3	Opsiw 4	Opsiw 5	Opsiw 6	Opsiw 7	Opsiw 8	Cyfiawnhad
<p>Amcan ACI 2: Darparu swm a chymysgedd priodol o dai i ddiwallu anghenion lleol</p>	--	+/-	--	+/-	--	+/-	+/-	+/-	<p><u>Opsiw 1</u></p> <p>O dan Opsiw 1, dylai'r ddwy ardal strategaeth (gogledd a de) barhau i dyfu gyda rhaniad cymharol gytbwys o ddatblygiadau tai rhwng y gogledd a'r de. Fodd bynnag, nid yw'r dull presennol ond wedi darparu hanner y tai sydd eu hangen hyd yma, gyda llai na hanner y ddarpariaeth gyffredinol ar safleoedd tai penodedig. Mae hyn yn dangos dibyniaeth anghynaliadwy ar safleoedd ar hap o dan y strategaeth bresennol, y gellid disgwyl iddi barhau os caiff yr opsiwn hwn ei ddatblygu. Bu hefyd gryn dipyn o dangyflawni o ran safleoedd strategol. Pe bai'r strategaeth hon yn cael mynd yn ei blaen, gellid parhau i ddisgwyl tangyflawni mewn perthynas â thai ac mae effaith negyddol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsiw 2</u></p> <p>Byddai'r opsiwn hwn yn golygu canolbwyntio datblygiad ar hyd coridorau'r M4, yr A465 a'r A470, lle mae hanes profedig o gyflawni a lefelau uchel o alw (yn enwedig o amgylch coridor yr M4). Mae'r broses Dewis Safle wedi gweld y nifer fwyaf o safleoedd yn cael eu hyrwyddo yng nghoridor yr M4. Felly, mae'n debygol y byddai'r opsiwn hwn yn golygu bod modd darparu safleoedd, gan gynnwys tai fforddiadwy yn yr ardaloedd sydd â'r angen mwyaf. Fodd bynnag, mae risg sylweddol hefyd na fyddai'r angen am dai yn cael ei ddiwallu gan fod diffyg tir mewn rhai ardaloedd. Felly, nodir effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol sylweddol) yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiw 3</u></p> <p>Mae Opsiw 3 yn cyflwyno materion sylfaenol o ran darparu'r tai sydd eu hangen. Mae'r broses Dewis Safle wedi dangos diffyg safleoedd penodol a gyflwynwyd mewn ardaloedd yng nghanol trefi neu ar eu cyrion. Mae astudiaeth capasiti trefol hefyd yn dangos bod diffyg safleoedd ar raddfa fawr. Yn ystod y broses Dewis Safle, bu'r Cyngor yn ystyried ei dir ei hun, sydd hefyd yn gyfyngedig iawn. Felly, mae risg wirioneddol y byddai diffyg tir ar gael i gyflawni'r opsiwn hwn, a nodir effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsiw 4</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio'r rhan fwyaf o'r twf yn ne ardal y cynllun, lle mae'n debygol y bydd mwy o debygolrwydd o ddarparu tai ar y lefel sydd ei hangen. Y rheswm am hyn yw bod profiadau dros gyfnod y cynllun presennol wedi dangos bod de RhCT yn fwy hyfyw, cyflawnadwy a realistig na'r gogledd. I'r de o RhCT mae'r galw mwyaf am y farchnad, y gwerthoedd tir uchaf, y rhan fwyaf o'r tir y gellir ei ddatblygu ac nad yw wedi'i gyfyngu a'r lefel uchaf o hyfywedd. Mae hanes profedig o gyflenwi a phwysau gan y diwydiant tai. Dangosir hyn gan nifer y Safleoedd a gyflwynwyd yn yr ardal hon o gymharu â'r gogledd. Fodd bynnag, gallai canolbwyntio datblygiad yn drwm yn y de olygu nad yw anghenion tai yng ngogledd y Fwrdeistref Sirol yn cael eu diwallu, gan gynnwys yr angen am dai fforddiadwy. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol sylweddol ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiw 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn debyg i Opsiw 3, gan fod yr ardaloedd sy'n ganolfannau trafniadaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafniadaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yr ardaloedd o amgylch canol trefi. O'r herwydd, mae'r un materion yn berthnasol, gan gynnwys y diffyg safleoedd sydd ar gael a'r risg sy'n gysylltiedig â gallu sicrhau twf. Unwaith eto, mae effaith negyddol sylweddol wedi'i nodi.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Fel y nodwyd uchod, profwyd bod ardal ddeheuol RhCT yn hyfyw a chyflawnadwy, gyda galw gwirioneddol yn y farchnad. Fodd bynnag, ni fyddai darparu un safle strategol mawr o reidrwydd yn cyflawni'r tai angenrheidiol dros gyfnod y cynllun oherwydd y gyfradd gyflenwi, er y gallai gynnig cyfleoedd da i ymgorffori tai fforddiadwy drwy rwymedigaethau cynllunio. Byddai hefyd yn darparu tai mewn un lleoliad yn unig ac ni fyddai'n diwallu anghenion penodol rhan ogleddol y Fwrdeistref Sirol. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Mae llawer iawn o eiddo gwag yn RhCT, yn enwedig yn y gogledd. Oherwydd y cynllun tai gwag sy'n cael ei redeg gan adran dai RhCT, mae nifer o'r rhain yn cael eu haildefnyddio er budd bob blwyddyn, er na ellir cyfrif y rhain tuag at y ffigwr tai ar gyfer y Fwrdeistref Sirol. Byddai'r opsiwn hwn yn darparu cartrefi mawr eu hangen yn rhan ogleddol y Fwrdeistref Sirol, rhywbeth y cydnabyddir ei fod yn anodd ei wneud. Byddai hefyd yn blaenoriaethu ailddatblygu safleoedd tir llwyd ar gyfer tai a chyflogaeth. Fodd bynnag, drwy ddiwynnu ar y dull hwn o ddarparu tai, mae risg sylweddol na fyddai'r angen am dai ar gyfer RhCT yn cael ei ddiwallu. Gwyddom fod diffyg hyfywedd yn llawer o'r safleoedd tir llwyd yng ngogledd RhCT. Mae cyflawni'r opsiwn hwn yn dibynnu ar ymyrraeth gref ac arian y sector cyhoeddus, ac efallai na fydd modd cyflawni hynny'n ymarferol. Mae yna hefyd ddiffyg tir o fewn ardaloedd trefol sy'n golygu y byddai cyfyngiadau o ran caniatáu lefel uwch o dwf. Felly, nodir effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol sylweddol).</p> <p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>Drwy ddarparu dosbarthiad ehangach o ddatblygiadau ar draws mwy o'r aneddiadau yn RhCT, bydd yr opsiwn hwn yn helpu i ddiwallu anghenion tai gwahanol rannau o'r Fwrdeistref Sirol a byddai'n osgoi gorlwytho ardaloedd penodol. Fodd bynnag, nid yw'n ymateb i rymoedd y farchnad ac mae diffyg diddordeb mewn rhai aneddiadau; felly, mae ansicrwydd ynghylch pa mor ymarferol yw'r opsiwn ac a fyddai'n arwain at ddarparu'r swm gofynnol o dai. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p>
Amcan ACI 3: Hyrwyddo cymunedau bywiog, gyda chyfleoedd i fyw, gweithio a chymdeithasu i bawb	+	+	++	-	++	+/-?	+/-	++	<p>Bydd yr effeithiau ar rai elfennau o'r amcan ACI hwn yn dibynnu ar union natur y datblygiad a ddarperir ac mae'n annhebygol y bydd y strategaeth ofodol gyffredinol yn effeithio'n sylweddol ar effeithiau - er enghraifft, bydd darparu mannau cyfarfod, datblygiad cymysg ac atebion dylunio hygyrch a diogel yn dibynnu ar ffactorau eraill heblaw dosbarthiad eang y datblygiad.</p> <p><u>Opsw'n 1</u></p> <p>Mae'r strategaeth sydd wedi'i rhannu o dan Opsw'n 1 yn canolbwyntio twf o amgylch yr aneddiadau allweddol, gan gefnogi mynediad at hyfywedd gwasanaethau a chyfleusterau yn yr ardaloedd hynny, ac yn cynnal yr hyfywedd hwnnw. Bydd parhau i hyrwyddo datblygiad yng ngogledd y Fwrdeistref Sirol yn ogystal â'r de yn cefnogi ymdrechion i adfywio'r gogledd a darparu gwell mynediad at wasanaethau. Mae'n debygol y bydd effaith gadarnhaol fach yn gyffredinol.</p>

Amcan yr ACI	Opsw 1	Opsw 2	Opsw 3	Opsw 4	Opsw 5	Opsw 6	Opsw 7	Opsw 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw 2</u></p> <p>Mae Opsw 2 yn canolbwyntio ar leoli twf o amgylch Rhwydweithiau Priffyrdd Strategol yr M4, yr A470 a'r A465. Mae'r coridorau hyn yn cydberthyn i rai o ardaloedd mwy adeiledig y Fwrdeistref Sirol, lle mae mynediad at wasanaethau a chyfleusterau presennol yn debygol o fod yn weddol dda. Bydd datblygiadau preswyl newydd yn y lleoliadau hyn hefyd wedi'u cysylltu'n dda â gwasanaethau a chyfleusterau mewn lleoliadau eraill, er y byddai cysylltiadau drwy'r rhwydwaith priffyrdd yn eithrio'r rhai heb fynediad at gar, yn ogystal â bod yn llai cynaliadwy. Mae'r rhwydwaith priffyrdd yn ymestyn ar draws de, dwyrain a gogledd y Fwrdeistref, felly byddai datblygiad newydd gyda gwasanaethau a chyfleusterau cysylltiedig yn cael ei ddsbarthu'n eithaf eang yn RhCT. Felly, mae effaith gadarnhaol fach yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsw 3</u></p> <p>Mae Opsw 3 yn canolbwyntio ar leoli datblygiad yn y Prif Aneddiadau a chanol trefi, ac o'u hamgylch. Byddai gan ddatblygiadau newydd yn yr ardaloedd hyn lefel dda o fynediad at wasanaethau, cyfleusterau a bydd trafndiaeth gyhoeddus wrth law, ac mae unrhyw wasanaethau a chyfleusterau newydd yn debygol o fod yn hygyrch i fwy o bobl. Gallai'r opsiwn hwn gyfyngu mynediad pobl mewn aneddiadau llai a mwy gwledig ledled y Fwrdeistref Sirol at wasanaethau a chyfleusterau; ond dylai dosbarthu twf ar draws y Prif Aneddiadau olygu ei fod yn weddol gyffredin yn gyffredinol. Felly, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw 4</u></p> <p>Byddai canolbwyntio twf yn ne RhCT yn golygu y byddai pobl yn yr ardal honno yn elwa ar y gwasanaethau a'r cyfleusterau newydd y gellir eu darparu fel rhan o ddatblygiad newydd; fodd bynnag, byddai'r gogledd ond yn gweld datblygiad llai i ddiwallu anghenion lleol, sy'n annhebygol o gynnwys gwasanaethau a chyfleusterau newydd. Gallai hyn arwain at fwy o bwysau ar wasanaethau presennol. Gall de'r Fwrdeistref Sirol weld cynnydd yn y boblogaeth fel bod gwasanaethau a chyfleusterau ategol yn cael eu darparu; fodd bynnag, byddai hyn yn niweidiol i adfywiad y gogledd a byddai'n arwain at ddsbarthu gwasanaethau a chyfleusterau yn anghyfartal yn y Fwrdeistref Sirol. Felly, mae effaith negyddol fach yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsw 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn debyg i Opsw 3, gan fod yr ardaloedd sy'n ganolfannau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd o amgylch canol trefi. Fodd bynnag, mae ardaloedd ychwanegol yn RhCT sydd â chysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus da sydd y tu allan i'r prif drefi. Byddai'r opsiwn hwn yn cyd-fynd â pholisi cenedlaethol ac, yn benodol, bolisiau penodol yn y FfDC sy'n ceisio lleoli datblygiadau mewn lleoliadau cynaliadwy yn yr aneddiadau presennol ac o'u hamgylch. Gyda'r opsiwn hwn, byddai lefel uwch o fynediad at wasanaethau, cyfleusterau a bydd trafndiaeth gyhoeddus wrth law, yn ogystal â mynediad i bobl heb gar. Er y bydd yr opsiwn hwn o fudd i'r ardaloedd hyn, gallai esgeuluso rhywfaint ar dwf mewn aneddiadau llai a mwy gwledig ledled y Fwrdeistref Sirol, gyda mynediad cyfyngedig i aneddiadau a wasanaethir gan drafndiaeth gyhoeddus. Fodd bynnag, yn gyffredinol, byddai'r strategaeth hon yn arwain at fynediad cymharol gyfartal i wasanaethau a chyfleusterau ac mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw 6</u></p> <p>Mae gan sefydlu Safle Strategol Allweddol newydd yn ne RhCT y potensial ar gyfer effeithiau cadarnhaol yn yr ardal drwy gynyddu hyfywedd gwasanaethau a chyfleusterau newydd – yn enwedig os yw hyn yn arwain at glwstr swyddogaethau newydd. Byddai sefydlu safle newydd mawr mewn un lleoliad yn darparu cyfleoedd i sefydlu cymuned newydd fywiog a chymharol hunangynhaliol. Er y byddai un safle mawr</p>

Amcan yr ACI	Opsiw'n 1	Opsiw'n 2.	Opsiw'n 3	Opsiw'n 4	Opsiw'n 5	Opsiw'n 6	Opsiw'n 7	Opsiw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>yn caniatáu ar gyfer y buddion mwyaf posibl o ran rhwymedigaethau cynllunio ac yn caniatáu ar gyfer darparu seilwaith angenrheidiol yn yr ardal honno, byddai dibyniaeth gref ar un safle yn arwain at ddiffyg buddsoddiad a thwf yng ngweddill RhCT. Wrth i'r amcan hwn geisio hyrwyddo cymunedau bywiog ar draws ardal gyfan y cynllun, gallai'r opsiwn hwn gael effeithiau negyddol o ran diffyg datblygiad yn y gogledd. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiw'n 7</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn ceisio sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol heb fod angen rhyddhau tir newydd ar gyfer datblygiad. Byddai canolbwyntio datblygiadau newydd mewn ardaloedd trefol presennol yn golygu y dylai preswylwyr newydd fod â mynediad da at wasanaethau a chyfleusterau presennol, a dylai unrhyw gyfleusterau newydd fod ar gael i nifer fawr o breswylwyr presennol. Fodd bynnag, o dan yr opsiwn hwn, gall datblygiad fod yn gymharol dameidiog a gallai arwain at dangyflenwi tai. Gallai hyn olygu na chyrhaeddir y cynnydd angenrheidiol yn y boblogaeth i gyfiawnhau darparu gwasanaethau newydd mewn rhai mannau, a gallai gwasanaethau a chyfleusterau presennol wynebu pwysau ychwanegol. Ni fyddai'r un cyfleoedd chwaith i sefydlu cymunedau newydd bywiog sydd weithiau'n digwydd wrth ddatblygu safleoedd strategol mwy o faint. Felly, nodir effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiw'n 8</u></p> <p>Byddai Opsiw'n 8 yn golygu twf cymesur mewn aneddiadau gwasgaredig ar draws y Fwrdeistref Sirol. Er y byddai hyn yn arwain at rywffaint o ddatblygiad mewn aneddiadau llai lle nad yw mynediad at wasanaethau presennol gystal, byddai hefyd yn cynyddu'r boblogaeth yn yr ardaloedd hynny a allai gefnogi hyfywedd darpariaeth gwasanaethau newydd. Yn ogystal, byddai datblygiad cyfrannol mewn aneddiadau mwy lle mae mynediad at wasanaethau a chyfleusterau presennol yn dda. Mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol yn gyffredinol.</p>
<p>Amcan ACI 4: Annog ffyrdd iach a diogel o fyw sy'n hyrwyddo lles ac yn gwella lefelau iechyd cyffredinol yn RhCT.</p>	+	+/-	++/-	+/-	++	++/-	+/-	+/-	<p>Mae RhCT yn cyflawni'n llai ffafriol na Chymru gyfan o ran iechyd, gyda chyfran uwch o'r boblogaeth yn profi iechyd gwael. Gall dosbarthiad datblygiad o fewn y Fwrdeistref Sirol effeithio ar iechyd mewn sawl ffordd. Byddai i ba raddau y byddai'r opsiynau'n gwarchod ac yn darparu mannau agored a seilwaith gwyrdd arall (a all fod o fudd i iechyd) yn cael ei bennu gan y safleoedd penodol a ddewiswyd ar gyfer datblygiad a'u dyluniad; felly, bydd effeithiau'r opsiynau gofodol eang ar yr amcan ACI hwn yn dibynnu i raddau helaeth ar i ba raddau y maent yn darparu mynediad i gyfleusterau gofal iechyd ac yn hwyluso'r defnydd o gerdded a beicio o ddydd i ddydd.</p> <p><u>Opsiw'n 1</u></p> <p>Mae'r strategaeth ranedig sy'n gysylltiedig â'r opsiwn hwn yn canolbwyntio twf o amgylch y Prif Aneddiadau a'r Aneddiadau Allweddol, gan gefnogi mynediad at hyfywedd gwasanaethau a chyfleusterau gan gynnwys cyfleusterau gofal iechyd megis meddygfeydd teulu. Dylai lleoli twf yn yr aneddiadau allweddol gynyddu cyfleoedd i gerdded a beicio o ddydd i ddydd. Bydd parhau i hyrwyddo datblygiad yng ngogledd y Fwrdeistref Sirol yn ogystal â'r de yn cefnogi ymdrechion i adfywio'r gogledd a darparu mwy o fynediad at ofal iechyd a gwasanaethau. Mae'n debygol y bydd effaith gadarnhaol fach yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiw'n 2</u></p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>Drwy ganolbwyntio datblygiadau ar hyd y rhwydwaith priffyrdd, ceir y potensial i gefnogi mynediad i gyfleusterau gofal iechyd presennol, gan fod coridorau'r priffyrdd yn cydberthyn i rai o'r aneddiadau mwy yn RhCT. Fodd bynnag, gall canolbwyntio datblygiad ger y rhwydwaith priffyrdd annog a hwyluso'r defnydd o gar yn lle dulliau trafndiaeth mwy cynaliadwy megis cerdded a beicio. Er efallai na fydd cerdded a beicio yn ddewis hyfyw yn lle teithiau hirach ar draffyrdd a ffyrdd 'A', byddai defnyddio trafndiaeth gynaliadwy megis bysiau a threnau (a allai fod yn llai tebygol o dan yr opsiwn hwn) yn helpu i warchod ansawdd aer a all fod o fudd i iechyd. Fodd bynnag, nodir y byddai'r patrwm datblygu hwn yn cyd-fynd â mynediad i'r Metro. Gall datblygiad o dan yr opsiwn hwn arwain at golli safleoedd maes glas; fodd bynnag, ar y lefel strategol hon, nid oes modd gwybod a fyddai unrhyw seilwaith gwyrdd a mannau agored yn cael eu colli, neu a fyddai seilwaith gwyrdd a mannau agored newydd yn cael eu darparu.</p> <p>Oherwydd natur yr opsiwn hwn, bydd yn bwysig ystyried yn ofalus agosrwydd datblygiad preswyl newydd i'r M4, yr A470 a'r A465, gan fod ardaloedd preswyl ymhlith y rhai mwyaf sensitif i effeithiau llai o ansawdd aer a sŵn sy'n gysylltiedig â llawer iawn o draffig ffyrdd. Mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiwn 3</u></p> <p>Byddai canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau newydd yng nghanol trefi presennol yn debygol o sicrhau mynediad da i breswylwyr newydd at gyfleusterau gofal iechyd presennol. Byddai unrhyw welliannau a ddarperir fel rhan o ddatblygiad newydd neu o ganlyniad i gynnydd yn y boblogaeth leol hefyd yn hygyrch i fwy o breswylwyr presennol. Mae'n debygol y bydd mwy o gyfleoedd i gerdded a beicio o ddydd i ddydd lle canolbwyntir datblygiad newydd yn ganolog, a gall lefelau defnydd trafndiaeth gynaliadwy fod yn uwch ar gyfer teithiau hirach, gan wella lefelau llygredd sŵn ac aer. Fodd bynnag, gall lefelau sŵn a mynediad i gefn gwlad a mannau agored fod yn waeth o dan yr opsiwn hwn. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol sylweddol ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiwn 4</u></p> <p>Dylai canolbwyntio datblygiadau newydd yn y de, yn enwedig o amgylch coridor yr M4, helpu i sicrhau bod gan y rhan fwyaf o ddatblygiadau newydd fynediad da at gyfleusterau gofal iechyd presennol yn yr ardal honno. Byddai unrhyw welliannau a ddarperir fel rhan o ddatblygiad newydd neu o ganlyniad i gynnydd yn y boblogaeth leol hefyd yn hygyrch i fwy o breswylwyr presennol yn y de. Fodd bynnag, byddai cyfleoedd i ysgogi darpariaeth cyfleusterau gofal iechyd newydd yn y gogledd yn cael eu colli. Bydd agosrwydd uniongyrchol at yr M4 yn ystyriaeth gan y byddai bod yn agored i lygredd sŵn ac aer yn niweidiol i iechyd preswylwyr newydd. Mae hefyd yn bosibl y gallai mynediad rhwydd i'r M4 annog y defnydd o geir, er y byddai datblygiad yn yr ardal hon hefyd yn hygyrch i'r Metro a byddai defnyddio hwnnw yn lle teithio mewn car o fudd i ansawdd aer ac iechyd y cyhoedd. Yn gyffredinol, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol.</p> <p><u>Opsiwn 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn debyg i Opsiwn 3, gan fod yr ardaloedd sy'n ganolfannau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd o amgylch canol trefi. Fodd bynnag, mae ardaloedd ychwanegol yn RhCT sydd â chysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus da sydd y tu allan i ganol trefi. Bydd mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus o fudd i iechyd drwy hwyluso mynediad i gyfleusterau gofal iechyd i bawb, a thrwy leihau'r defnydd o geir a all fel arall gael effeithiau andwyol ar iechyd y cyhoedd drwy lygredd sŵn ac aer yn ogystal â lefelau is o weithgarwch. Gall teithiau a wneir ar drafndiaeth gyhoeddus hefyd gynnwys rhywfaint o gerdded neu feicio, yn ogystal â defnyddio trên/bws. Mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol yn gyffredinol.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Byddai darparu un safle mawr yn caniatáu ar gyfer y buddion mwyaf posibl o ran rhwymedigaethau cynllunio a byddai'n caniatáu darparu seilwaith angenrheidiol megis cyfleusterau gofal iechyd. Gall hyn helpu i atal y cyfleusterau presennol rhag cael eu gorlwytho gan ddatblygiadau newydd. Efallai y bydd cyfleoedd da hefyd i uwchgynllunio un safle mawr a sicrhau cyfleoedd da ar gyfer cerdded a beicio, yn ogystal â darparu manau agored a seilwaith gwyrdd sy'n addas ar gyfer hamdden awyr agored. Fodd bynnag, byddai canolbwyntio datblygiad newydd mewn un ardal yn golygu bod cyfleoedd i ysgogi ac adfywio darpariaeth gwasanaethau (gan gynnwys cyfleusterau gofal iechyd) mewn ardaloedd eraill yn cael eu colli. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol sylweddol ac effaith negyddol fach) yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Gallai canolbwyntio datblygiadau newydd o fewn aneddiadau presennol olygu bod datblygiad yn cael ei ddarparu yn agos at gyfleusterau gofal iechyd presennol, er bod risg y gallai datblygiad cymharol dameidiog ar raddfa fach mewn ardaloedd trefol presennol gynyddu'r pwysau ar gyfleusterau presennol heb ddarparu seilwaith ategol newydd megis meddygfeydd teulu. Gall datblygiad yn yr ardal drefol bresennol ddarparu cyfleoedd da i gerdded a beicio o ddydd i ddydd gan ei bod yn debygol y bydd y datblygiad wedi'i leoli'n agos at swyddi, gwasanaethau a chyfleusterau. Mae hefyd yn bosibl bod gan ardaloedd trefol lefelau uwch o lygredd sŵn ac aer a'u bod yn cynnig mynediad gwaeth i gefn gwlad, a allai fod yn niweidiol i iechyd preswylwyr newydd. Felly, nodir effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>Byddai'r opsiwn hwn yn sicrhau twf cyfrannol mewn aneddiadau ar draws RhCT. Gallai'r datblygiad mwy gwasgaredig hwn olygu bod gwasanaethau a chyfleusterau presennol, gan gynnwys cyfleusterau gofal iechyd, yn llai tebygol o gael eu gorlwytho, er na fyddai'r un màs critigol yn deillio o ddatblygiad cronol mewn un ardal, a allai fel arall ysgogi darparu cyfleusterau newydd, felly gall rhywfaint o orlwytho ddigwydd. Fodd bynnag, gallai datblygiad mwy gwasgaredig hefyd olygu bod cyfleusterau gofal iechyd presennol mewn aneddiadau llai a mwy gwledig yn parhau i gael eu cefnogi. Er y byddai rhywfaint o ddatblygiad yn digwydd mewn aneddiadau mwy lle mae'r cyfleoedd i gerdded a beicio o ddydd i ddydd yn fwy tebygol, byddai rhywfaint o ddatblygiad hefyd mewn aneddiadau llai lle mae lefelau defnydd ceir yn debygol o fod yn uchel, er anfantais i weithgarwch corfforol. Felly, mae effaith gymysg yn debygol yn gyffredinol.</p>
Amcan ACI 5: Lleihau'r angen i deithio a hyrwyddo dulliau teithio mwy cynaliadwy	+	-/+	++	--	++	-/+	++	+/-	<p>Mae darpariaeth trafniadaeth gyhoeddus yn RhCT yn cael ei chyflawni gan gyfuniad o wasanaethau bws a thrên. Y bws yw'r prif ddull trafniadaeth gyhoeddus yn y Fwrdeistref Sirol. Mae'r ardal yn cael ei gwasanaethu gan fwy nag 80 o lwybrau gweithredol, sy'n cynnwys gwasanaethau trawsffiniol rheolaidd i drefi a dinasoedd cyfagos. Mae yna hefyd rwydwaith rheilffyrdd helaeth, gyda'r Fwrdeistref Sirol yn cael ei gwasanaethu gan 22 o orsafoedd, er bod y ddarpariaeth yn fwy helaeth yn y gogledd o gymharu â'r de. Mae gwasanaethau trên yn gweithredu i Gaerdydd o Bontypridd, Treherbert ac Aberdâr ac i Gaerdydd o Ben-y-bont ar Ogwr gyda threnau'n galw ym Mhont-y-clun. Bydd Metro De Cymru sydd ar ddod yn gwella cysylltiadau â Dinas Caerdydd yn sylweddol. Mae'r prosiect yn cynnwys Canolfan Rheoli Metro newydd yn Ffynnon Taf ac adleoli gorsaf bresennol Ystâd Trefforest.</p> <p><u>Opsw'n 1</u></p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>Drwy ganolbwyntio twf yn yr aneddiadau yn yr hierarchaeth aneddiadau, ceir y potensial i gyflawni'r rhan fwyaf o ddatblygiadau tai a chyflogaeth yn agos at yr ardaloedd sydd â'r ddarpariaeth trafndiaeth gyhoeddus orau, gan roi mwy o ddewis i breswylwyr o ddulliau trafndiaeth a lleihau'r ddibyniaeth ar gerbydau preifat. Fodd bynnag, mae'n dal i fod yn debygol y bydd hyd yn oed datblygiad newydd cyfyngedig mewn aneddiadau llai yn cynyddu nifer y teithiau a wneir gan gerbydau preifat. Bydd datblygiadau gwasgaredig yng ngogledd a de y Fwrdeistref Sirol yn helpu i ddiwallu anghenion tai y ddwy ardal, gan alluogi mwy o bobl i fyw yn nes at eu gweithleoedd a gwneud llai o deithiau mewn car. Yn gyffredinol, mae effaith gadarnhaol fach yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 2</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio twf o amgylch rhwydweithiau strategol yr M4, yr A470 a'r A465. Mae hyn yn cydberthyn i ryw raddau i dri Phrif Anheddiad Llantrisant/Tonysguboriau, Pontypridd ac Aberdâr lle mae cysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus yn dda ar y cyfan, er y gall hefyd annog defnydd ceir oherwydd mynediad cyfleus i'r rhwydwaith priffyrdd. Dylai datblygiadau yn agos at goridorau'r A470 a'r A465 alinio â datblygiad y Metro. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Mae Opsw'n 3 yn canolbwyntio datblygiad newydd mewn safleoedd sy'n agos at ganolfannau Prif Aneddiadau ac Aneddiadau Allweddol y Sir. Mae gan y dull hwn y potensial i leihau nifer y teithiau, gan fod swyddi, gwasanaethau a chyfleusterau wedi'u lleoli'n agosach at ei gilydd ar y cyfan. Gall hefyd leihau'r ddibyniaeth ar gerbydau preifat, drwy roi mwy o ddewis i breswylwyr o wahanol ddulliau teithio. Felly, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Gall canolbwyntio'r rhan fwyaf o'r datblygiad yn y de, yn enwedig o amgylch coridor yr M4, annog lefelau uchel o ddefnydd ceir o ganlyniad i fynediad rhwydd i'r rhwydwaith priffyrdd. Mae hyn yn arbennig o wir gan fod llawer o'r ardal yn ddibynnol iawn ar geir, gyda diffyg trafndiaeth gyhoeddus. Felly, mae effaith negyddol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn ceisio canolbwyntio datblygiad yn uniongyrchol lle mae cysylltiadau trafndiaeth cynaliadwy ar eu gorau, felly dylai ddarparu cyfleoedd da i bobl ddefnyddio dulliau teithio nad ydynt yn seiliedig ar geir o ddydd i ddydd. Yn benodol, byddai'r dull hwn yn cefnogi twf Metro De Cymru. Felly, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Byddai opsiwn 6 yn golygu dyraniad safle allweddol mawr yn ne'r Fwrdeistref Sirol a fyddai'n cynnwys mwyafriaf sylweddol o'r datblygiadau tai newydd dros gyfnod y cynllun. Gall canolbwyntio datblygiadau yn bennaf mewn un lle leihau allfudo a rhywfaint o allgymudo i deithio ar gyfer gwasanaethau, ond prin yw'r ddarpariaeth trafndiaeth gyhoeddus mewn rhai ardaloedd yn y de ar hyn o bryd, felly bydd yn hanfodol bod unrhyw safle strategol newydd yn cael ei gefnogi'n ddigonol gan seilwaith trafndiaeth gynaliadwy,</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>gyda chatau priodol. Dylai datblygu safle strategol ar raddfa fawr gynnig cyfleoedd da i ymgorffori gwasanaethau newydd o'r fath. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p>Opsw'n 7</p> <p>Mae Opsw'n 7 yn ceisio sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol heb fod angen rhyddhau tir newydd ar gyfer datblygiad. Drwy ganolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau mewn ardaloedd trefol, ceir y potensial i leihau'r ddibyniaeth ar gerbydau preifat, drwy roi mwy o ddevis i breswylwyr o wahanol ddulliau teithio gan fod mwy o fynediad at gyflogaeth, gwasanaethau, cyfleusterau a byddai trafnidiaeth gyhoeddus wrth law. Felly, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p>Opsw'n 8</p> <p>Byddai'r opsiwn hwn yn darparu ar gyfer dosbarthu twf cymharol gyfartal ledled y Fwrdeistref Sirol. Er y byddai'r dull hwn yn arwain at lefel gymesur uwch o dwf yn yr aneddiadau mwy lle mae mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus yn dda ar y cyfan a lle gall fod llai o angen i deithio, byddai rhywfaint o ddatblygiad hefyd yn cael ei ddarparu mewn aneddiadau llai, a fyddai'n cynyddu nifer a phellter y teithiau a wneir gan gerbyd preifat. Fodd bynnag, gall hefyd gefnogi gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus mewn aneddiadau llai a mwy gwledig o ganlyniad i lefelau defnydd uwch. Felly, mae effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) yn debygol.</p>
<p>Amcan ACI 6: Hyrwyddo, diogelu a gwella treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd adeiledig</p>	-?	-?	--?	--?	--?	-?	+/-?	-?	<p>Mae gan RhCT dreftadaeth ddiwylliannol gyfoethog a chyfoeth o asedau treftadaeth ar draws y Fwrdeistref Sirol, ledled y trefi a'r ardaloedd mwy gwledig. Mae'r rhain yn amrywio o ran maint o adeiladau sengl a henebion i ardaloedd o barciau a gerddi hanesyddol. Mae 369 o adeiladau rhestredig ar draws RhCT, gyda thri ohonynt yn rhai Gradd I. Mae 36 yn adeiladau rhestredig Gradd II* a 330 yn rhai Gradd II.</p> <p>Mae gan bob datblygiad newydd y potensial i gael effaith ar yr amgylchedd hanesyddol, gan effeithio'n uniongyrchol ar asedau ac effeithio'n anuniongyrchol ar eu lleoliad. Fodd bynnag, bydd effeithiau penodol, gan gynnwys i ba raddau mae datblygiad newydd yn gwella'r amgylchedd hanesyddol, yn dibynnu ar ddyluniad a chynllun cynigion penodol. Felly, mae ansicrwydd penodol ynghlwm wrth yr effeithiau a nodir mewn perthynas â'r amcan ACI hwn.</p> <p>Opsw'n 1</p> <p>Gall canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiad yn yr aneddiadau yn yr hierarchaeth aneddiadau ddod â datblygiad newydd yn nes at yr asedau treftadaeth presennol sy'n tueddu i fod wedi'u canolbwyntio'n bennaf mewn ardaloedd adeiledig. Fodd bynnag, gallai datblygiad cymharol wasgaredig yng ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol olygu bod gan asedau treftadaeth yn y ddwy ardal y potensial i gael eu heffeithio gan ddatblygiadau adeiledig newydd; fodd bynnag, gall datblygiad sydd wedi'i wasgaru'n fwy cyfartal leihau crynodiad yr effeithiau mewn ardaloedd penodol. Mae effaith negyddol fach yn debygol yn gyffredinol.</p> <p>Opsw'n 2</p> <p>Mae Opsw'n 2 yn canolbwyntio datblygiadau newydd ar hyd y rhwydwaith priffyrdd, a allai gynnwys nifer o aneddiadau sy'n cynnwys crynodiadau o asedau treftadaeth megis Ardaloedd Cadwraeth (yn enwedig yn y de o amgylch Pontypridd a Llantrisant) ac adeiladau rhestredig. Fodd bynnag, mae rhai o'r coridorau priffyrdd hyn y tu allan i'r ardaloedd mwyaf dwys o ran asedau treftadaeth. Felly,</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>nodir effaith negyddol fach bosibl, a fydd yn ansicr i raddau helaeth yn dibynnu ar y safleoedd penodol sy'n cael eu dyrannu a dyluniad y datblygiad.</p> <p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio datblygiad yng nghanolfannau Prif Aneiddiadau ac Aneiddiadau Allweddol RhCT lle ceir y crynodiad uchaf o asedau treftadaeth, yn enwedig Pontypridd, Llantrisant ac Aberdâr. Felly, nodir effaith negyddol sylweddol bosibl, sydd unwaith eto'n ansicr.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Drwy ganolbwyntio datblygiad yn y de, gallai'r opsiwn hwn arwain at ddatblygiad mewn ardaloedd sydd â chrynodiad o nodweddion treftadaeth dynodedig, yn enwedig Ardaloedd Cadwraeth ger Llanhari, Pont-y-clun, Llanharan a Phontypridd. Mae crynodiadau o adeiladau rhestredig yn ne'r Rhondda hefyd, yn enwedig ger Pontypridd. Mae de RhCT hefyd yn gartref i un o'r ddau barc a gardd hanesyddol yn y Fwrdeistref Sirol, sy'n agos at Bont-y-clun. Gallai canolbwyntio twf yn ne y Fwrdeistref Sirol yn unig hefyd olygu ei bod yn fwy heriol osgoi effeithiau ar asedau treftadaeth yn yr ardal honno. Felly, nodir effaith negyddol sylweddol bosibl, sydd unwaith eto'n ansicr.</p> <p><u>Opsw'n 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn debyg i Opsw'n 3, gan fod yr ardaloedd sy'n ganolfannau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at dtrafnidiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd trefol lle mae asedau treftadaeth hefyd wedi'u canolbwyntio'n fwyaf dwys. Fodd bynnag, mae ardaloedd ychwanegol yn RhCT sydd â chysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus da sydd y tu allan i'r prif ardaloedd trefol. O arwyddocâd i'r amcan ACI hwn, mae hyn yn cynnwys y canolfannau trafndiaeth gyhoeddus o Porth i'r gogledd i Dreherbert, sy'n dirwedd hanesyddol gofrestrdedig arbennig. Felly, nodir effaith negyddol sylweddol bosibl, sydd unwaith eto'n ansicr.</p> <p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Bydd effeithiau'r opsiwn hwn ar dreftadaeth ddiwylliannol yn dibynnu unwaith eto i raddau helaeth ar ei leoliad penodol; fodd bynnag, yn gyffredinol, gall canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiad ar un safle strategol gynnig mwy o gyfleoedd i osgoi effeithiau ar asedau treftadaeth, sy'n tueddu i fod wedi'u lleoli yn bennaf yn yr ardaloedd trefol presennol. Fodd bynnag, fel y trafodwyd o dan Opsw'n 4, mae amrywiaeth o nodweddion treftadaeth dynodedig yn ne RhCT y dylid eu hystyried wrth ddewis y safle, yn enwedig Ardaloedd Cadwraeth ger Llanhari, Pont-y-clun, Llanharan a Phontypridd. Mae nifer o adeiladau rhestredig yn ne RhCT hefyd, yn enwedig ger Pontypridd. Mae de RhCT hefyd yn gartref i un o'r ddau barc a gardd hanesyddol yn y Fwrdeistref Sirol, sy'n agos at Bont-y-clun. Yn gyffredinol, nodir effaith negyddol fach bosibl, sydd unwaith eto'n ansicr.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Gallai'r cymorth y mae'r opsiwn hwn yn ei ddarparu ar gyfer darparu datblygiadau newydd ar safleoedd tir llwyd ac aildefnyddio adeiladau gwag arwain at effeithiau cadarnhaol o ran cadw a gwella cymeriad ardaloedd trefol a lleoliad asedau treftadaeth presennol. Gall hefyd yn bosibl sicrhau gwelliannau drwy adfer adeiladau hanesyddol presennol. Fodd bynnag, byddai'r opsiwn hwn hefyd yn canolbwyntio datblygiad newydd mewn ardaloedd trefol lle mae'n debygol o fod yn nes at asedau treftadaeth a allai gael eu heffeithio'n andwyol,</p>

Amcan yr ACI	Opsiwn 1	Opsiwn 2	Opsiwn 3	Opsiwn 4	Opsiwn 5	Opsiwn 6	Opsiwn 7	Opsiwn 8	Cyfiawnhad
									<p>yn dibynnu ar ddyluniad y datblygiad newydd. Felly, nodir effaith gymysg (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach) ond ansicr.</p> <p>Opsiwn 8</p> <p>Drwy ddosbarthu datblygiad yn fwy cyfartal drwy RhCT, gallai'r opsiwn hwn arwain at nifer uwch o asedau hanesyddol yn cael eu heffeithio. Fodd bynnag, mae datblygiadau mwy eang yn llai tebygol o arwain at effeithiau andwyol cronol mewn un ardal. Felly, nodir effaith negyddol fach bosibl ond ansicr.</p>
Amcan ACI 7: – hybu defnyddio'r Gymraeg	0	0	0	0	0	0	0	0	<p>Pob Opsiwn</p> <p>Yng nghyd-destun y De, mae RhCT yn cyflawni'n dda ar y cyfan o ran y defnydd o'r Gymraeg. Adroddodd Cyfrifiad 2021 fod 12.4% o bobl tair oed a hŷn yn RhCT yn gallu siarad Cymraeg. Roedd hyn yn gynydd bach ar y 12.3% o'r boblogaeth yr adroddwyd eu bod yn gallu siarad Cymraeg yng Nghyfrifiad 2011. Yn ôl StatsCymru, nid yw'n glir a fyddai datblygiadau newydd mewn ardaloedd sydd â chyfran uwch o siaradwyr Cymraeg yn ysgogi lefelau uwch o ddefnydd o'r Gymraeg, neu a allai effaith datblygiad newydd yn yr ardaloedd hynny wanhau'r defnydd o'r Gymraeg. Felly, nid yw'n bosibl dod i gasgliadau neu wahaniaethu rhwng effeithiau tebygol yr opsiynau gofodol ar yr amcan ACI hwn, ac ystyrir nad yw pob un o'r wyth opsiwn yn cael fawr o effaith.</p>
Amcan ACI 8: Diogelu a gwella ansawdd a chymeriad y dirwedd	-?	--?	+?	-?	+?	--?	+?	+/-?	<p>Mae RhCT yn ymestyn o ucheldiroedd Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn y gogledd i gyrion Bro Morgannwg. Y nodwedd ganolog yw llwyfandir y meysydd glo, sy'n cynnwys cymoedd afonydd Rhondda a Chynon a rhannau o gymoedd afonydd Taf ac Elái. Mae gan gymoedd Cynon a Rhondda ochrau serth ar y cyfan, gyda lloriau dyffryn cul sy'n llawn adeiladau, a llethrau sydd wedi'u gorchuddio gan redyn, sy'n cael eu ffermio neu'n goediog. I'r de o Bontypridd, mae Cwm Taf yn lletach ond wedi ei ddatblygu'n drwm. Mae gan ran ddeheuol y Fwrdeistref Sirol dirwedd feddalach, fwy iseldirol o ffermydd, coedwigoedd, tiroedd comin, trefi a phentrefi. Ystyrir bod yr holl effeithiau ar yr amcan ACI hwn yn ansicr o ystyried y bydd yr effeithiau yn cael eu dylanwadu'n gryf iawn gan leoliad penodol safleoedd datblygiadau a'u dyluniad.</p> <p>Opsiwn 1</p> <p>O dan y strategaeth ranedig, mae dosbarthiad y datblygiadau yng ngogledd a de y Fwrdeistref Sirol yn rhoi mwy o gyfle i ddewis safleoedd sy'n osgoi'r tirweddau mwyaf sensitif. Fodd bynnag, gall datblygiadau yn y gogledd effeithio ar leoliad Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, yn dibynnu ar ei leoliad penodol. Er y dylai ffiniau aneddiadau sefydlog a ddefnyddir yn y de osgoi colli safleoedd maes glas a gwasgariad aneddiadau, mae ffiniau aneddiadau yn y gogledd yn fwy hyblyg, sy'n golygu y gallai effeithiau negyddol ar y dirwedd o ymylon datblygiad aneddiadau fod yn fwy tebygol. Nodir effaith negyddol fach bosibl ond ansicr yn gyffredinol.</p> <p>Opsiwn 2</p> <p>Mae Opsiwn 2 yn strategaeth sy'n seiliedig ar rwydwaith priffyrdd, sy'n canolbwyntio ar leoli twf o amgylch rhydwethiau strategol yr M4, yr A470 a'r A465. Mae gan y rwydwaith priffyrdd nifer o Ardaloedd Tirwedd Arbennig, ac mae gan ddatblygiad ar hyd coridor yr A465</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2.	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>y potensial i effeithio ar leoliad Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Felly, nodir effaith negyddol sylweddol bosibl ond ansicr.</p> <p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Dylai canolbwyntio datblygiadau yng nghanol trefi yn bennaf lywio datblygiadau newydd i ffwrdd o safleoedd maes glas sensitif mewn ardaloedd mwy gwledig a dylai hefyd lywio datblygiadau i ffwrdd o Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Er bod rhai o'r prif drefi yn agos at Ardaloedd Tirwedd Arbennig, dylai canolbwyntio datblygiadau adeiledig yn ganolog yn y trefi hynny helpu i osgoi effeithiau niweidiol ar dirwedd. Felly, nodir effaith gadarnhaol fach bosibl ond ansicr o dan yr opsiwn hwn.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Byddai lleoli'r rhan fwyaf o'r datblygiad yn ne'r Fwrdeistref Sirol yn golygu bod datblygiadau newydd yn cael eu llywio i ffwrdd o Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn y gogledd. Fodd bynnag, mae nifer o Ardaloedd Tirwedd Arbennig yn y de y gellid effeithio arnynt, a nodir y byddai'r opsiwn hwn yn cynnwys datblygiadau ar safleoedd maes glas yn bennaf. Felly, nodir effaith negyddol fach bosibl.</p> <p><u>Opsw'n 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio'r rhan fwyaf o'r datblygiadau yn agos at ganolfannau trafnidiaeth gyhoeddus a gorsafoedd rheilffordd presennol; felly, maent yn debygol o lywio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau tuag at ardaloedd mwy trefol lle gallai effeithiau tirwedd fod yn llai tebygol. Felly, nodir effaith gadarnhaol fach bosibl.</p> <p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Mae'n debygol y bydd dyrannu safleoedd strategol allweddol newydd yn cael effaith andwyol ar y dirwedd yn ne RhCT lle mae nifer o Ardaloedd Tirwedd Arbennig. Er y gallai datblygiadau safle strategol newydd gynnig cyfleoedd da i uwchgynllunio ac ymgorffori dyluniad a mesurau lliniaru o ansawdd uchel o'r cychwyn cyntaf, mae'n annhebygol y gellid osgoi effeithiau sylweddol ar y dirwedd o ganlyniad i ddatblygiad o'r raddfa hon. Felly, nodir effaith negyddol sylweddol bosibl.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Bydd sicrhau twf mewn ardaloedd trefol presennol yn arwain at lai o dir newydd yn cael ei ryddhau ar gyfer ei ddatblygu, felly bydd yn lleihau'r potensial ar gyfer effeithiau niweidiol ar dirweddau sensitif. O dan yr opsiwn hwn, ni fyddai unrhyw safleoedd maes glas yn cael eu rhyddhau a byddai datblygiadau yn digwydd ar safleoedd tir llwyd o fewn ffiniau aneddiadau presennol. Felly, nodir effaith gadarnhaol fach bosibl.</p> <p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>Drwy ddosbarthu datblygiadau yn fwy cyfartal ledled y Fwrdeistref Sirol, mae'r opsiwn hwn yn darparu lle i ddewis safleoedd sy'n osgoi'r tirweddau mwyaf sensitif. Heb ganolbwyntio llawer iawn o ddatblygiadau mewn nifer fach o leoliadau, gall yr opsiwn hwn leihau'r potensial ar gyfer effeithiau niweidiol cronol ar dirwedd. Fodd bynnag, gall olygu ei bod yn anoddach osgoi datblygiadau yn yr ardaloedd o sensitifrwydd tirwedd uchaf, oherwydd y patrwm datblygu gwasgareddig a gweddol ragnodol. Felly, nodir effaith gymysg bosibl (effaith gadarnhaol fach ac effaith negyddol fach), sydd unwaith eto'n ansicr.</p>

Amcan yr ACI	Opsiw 1	Opsiw 2	Opsiw 3	Opsiw 4	Opsiw 5	Opsiw 6	Opsiw 7	Opsiw 8	Cyfiawnhad
									<p>O dan yr opsiwn yma gallai ardal ddeheuol RhCT ddiodef gorddatblygiad a difrod ecolegol gan fod mwyafrif y twf mewn un ardal. Mae clwstr o RIGS ar hyd coridor yr M4 ger Llanharan a Llantrisant. O bwysigrwydd cenedlaethol pellach, mae SoDdGA (Comin a Phorfa Llantrisant) a sawl ardal o Goetir Hynafol ymhlith nifer o Safleoedd o Bwysigrwydd Cadwraeth Natur a allai fod mewn perygl o orddatblygu pellach o dan yr opsiwn yma. Felly, nodir bod effaith negyddol sylweddol i'r ardal yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsiw 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn yma'n debyg i Opsiw 3, sef bod yr ardaloedd sy'n hybiau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd o amgylch canol trefi. Serch hynny, mae ardaloedd ychwanegol yn RhCT gyda chysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus da sydd y tu allan i'r rhain. Dylai'r opsiwn yma roi cyfleoedd da i ganolbwyntio datblygiad ar safleoedd tir llwyd lle mae effeithiau ar fioamrywiaeth yn llai tebygol. Felly, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsiw 6</u></p> <p>Byddai dyrannu safle allweddol mawr yn ne'r Fwrdeistref Sirol yn helpu i osgoi effeithiau ar fioamrywiaeth mewn rhannau eraill o RCT ond gallai olygu bod effeithiau andwyol penodol yn cael eu profi yn y de oherwydd datblygiadau maes glas ar raddfa fawr mewn rhan o'r Fwrdeistref Sirol sydd wedi'i chyfyngu'n gymharol gan nodweddion bioamrywiaeth. Gall lleoli datblygiad o nifer fawr o dai ar un safle yn hytrach na nifer o safleoedd bach a chanolig gynnog cyfleoedd da ar gyfer ymgorffori mesurau lliniaru ac osgoi effeithiau mewn rhannau eraill o RCT; fodd bynnag byddai unrhyw effeithiau yn ardal y dyraniad strategol yn fwy. Yn gyffredinol, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsiw 7</u></p> <p>Byddai opsiwn 7 yn sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol heb fod angen rhyddhau tir newydd i'w ddatblygu. Caiff hyn ei gyflawni drwy aildefnyddio tir ac eiddo presennol a rhai sydd ddim yn cael eu defnyddio ddigon ar gyfer twf yn hytrach na dyrannu tir newydd. Dylai hyn olygu y bydd yr effeithiau ar fioamrywiaeth mewn ardaloedd o ddatblygiad posibl yn fach iawn ac mae effaith ddibwys sy'n bosibl ond yn ansicr wedi'i nodi.</p> <p><u>Opsiw 8</u></p> <p>Mae gan yr opsiwn yma'r potensial i ddsbarthu datblygiadau newydd ymhlith ystod ehangach o aneddiadau, gan arwain yn enwedig at batrwm mwy gwasgaredig o ddatblygiad ar draws y Fwrdeistref Sirol a lleihau'r potensial ar gyfer effeithiau andwyol cronol ar fioamrywiaeth, er y gallai olygu bod rhagor o ardaloedd yn cael eu heffeithio. Yn gyffredinol, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p>
Amcan 10 yr ACI: Diogelu ansawdd a nifer yr adnoddau dŵr RhCT	-?	-?	-?	-?	-?	+/-?	-?	-?	Byddai graddfa'r datblygiad a fyddai'n dod ymlaen o dan unrhyw un o'r opsiynau gofodol yn arwain at gynydd yn y galw am ddefnydd dŵr; fodd bynnag, rhagdybir y byddai datblygiadau newydd yn cael eu dylunio a'u hadeiladu i safonau effeithlonrwydd uchel. Fydd lleoliad eang datblygiad ddim yn cael effaith sylweddol ar argaeledd dŵr, er y gallai patrymau datblygu mwy dwys olygu y bydd cynnydd yn y galw yn cael ei ganolbwyntio mewn ardaloedd llai, gan waethygu'r effeithiau'n ymwneud â chynnydd mewn galw. O ran ansawdd dŵr, mae un Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr yng ngogledd RhCT, ac un arall sydd ychydig o fewn ffin RhCT yn y de-orllewin. Ar hyn o bryd caiff dŵr gwastraff yn RhCT ei drin gan saith o weithfeydd trin dŵr gwastraff (GTDG).

Amcan yr ACI	Opsw 1	Opsw 2	Opsw 3	Opsw 4	Opsw 5	Opsw 6	Opsw 7	Opsw 8	Cyfiawnhad
									<p>Mae gan y mwyafrif o'r rhain gapasiti i dderbyn dŵr gwastraff ychwanegol o ddatblygiadau newydd. Yr eithriad nodedig i hyn yw GTDG Cwm Cynon, sy'n gwasanaethu cwm Cynon, gan gynnwys Abercynon, Aberdâr, Hirwaun ac Aberpennar.</p> <p><u>Opsw 1</u></p> <p>Byddai'r strategaeth hollt yn dosbarthu datblygiadau yng ngogledd a de RhCT felly gallai helpu i osgoi ardaloedd dwys o ran cynnydd yn y galw am gyflenwad dŵr, er, yn dibynnu ar leoliad unrhyw ddyraniadau safleoedd strategol, efallai y bydd angen ystyried hyn. Yn yr un modd, mae'n bosibl y gallai datblygiad ddigwydd yn y gogledd ger yr Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr a/neu yng Nghwm Cynon lle mae problemau posibl yn ymwneud â chapasiti trin dŵr gwastraff. Yn gyffredinol mae effaith negyddol fechan yn debygol, er mae hyn yn ansicr yn dibynnu ar leoliad penodol y datblygiad.</p> <p><u>Opsw 2</u></p> <p>Drwy ganolbwyntio twf ar hyd y rhwydwaith Priffyrdd Strategol, mae'n bosibl y bydd y cynnydd yn y galw am seilwaith trin dŵr a thrin carthion yn fwy gwasgaredig nag o dan rai o'r opsiynau eraill. Mae'r ardal y gwyddys ei bod dan y pwysau mwyaf o ran capasiti GTDG yn sefyll y tu allan i'r prif rwydwaith priffyrdd, ymhellach i'r gorllewin o'r A470. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd datblygiad ar hyd coridor yr A465 yn gyfagos at yr Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr yn y gogledd. Yn gyffredinol, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsw 3</u></p> <p>Dylai canolbwyntio datblygiad yng nghanol trefi RhCT olygu ei fod yn weddol wasgaredig, ac efallai y bydd hyn yn lleihau effeithiau cronol y galw am dynnu a thrin dŵr mewn ardaloedd bach. Dylai'r dull yma hefyd ddargyfeirio datblygiad oddi wrth yr Ardaloedd Diogelu Tarddiad Dŵr; fodd bynnag mae rhai trefi yng Nghwm Cynon lle mae prinder o ran capasiti GTDG. Yn gyffredinol, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsw 4</u></p> <p>Drwy ganolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau yn ardal de RhCT, mae'n bosibl y byddai'r cynnydd yn y galw am dynnu a thrin dŵr yn fwy dwys yn yr ardal honno ac y byddai'r effeithiau'n fwy sylweddol. Er y byddai'r dull yma'n osgoi'r Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr yn y gogledd a'r ardal lle gwyddys bod cyfyngiad ar gapasiti GTDG, mae yna Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr yn rhannol yn ardal de RhCT. Yn gyffredinol, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsw 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn yma'n debyg i'r ymagwedd canol trefi yn gyntaf (Opsw 3) gan fod yr ardaloedd sy'n hybiau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd o amgylch canol trefi. Gallai datblygiad mwy wasgaredig ledled RhCT leihau'r potensial ar gyfer effeithiau cronol mewn un ardal; fodd bynnag mae rhai hybiau trafndiaeth gyhoeddus wedi'u lleoli mewn trefi yng Nghwm Cynon lle gwyddys bod pwysau ar gapasiti GTDG. Yn gyffredinol, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Trwy ganolbwyntio datblygiad ar safle Allweddol newydd yn ne RhCT, byddai effeithiau'r cynnydd yn y galw am gyflenwi a thrin dŵr yn fwy dwys; fodd bynnag, dylai safle strategol newydd gynnig cyfleoedd da ar gyfer darparu'r seilwaith gofynnol drwy rwymedigaethau cynllunio. Byddai'r safle strategol hefyd yn osgoi cwm Cynon lle mae'n hysbys bod problem o ran capasiti GTDG, yn ogystal â'r Ardal Diogelu Tarddiad Dŵr yng ngogledd RhCT. Felly nodir effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan), ond mae hyn yn ansicr yn dibynnu ar leoliad a dyluniad penodol y safle.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Mae Opsw'n 7 yn canolbwyntio twf o fewn yr ardaloedd trefol presennol ledled RhCT. Byddai modd i'r datblygiad mwy gwasgaredig yma olygu bod yr effeithiau cronol o ran cynnydd yn y galw am gyflenwi a thrin dŵr mewn un ardal yn llai tebygol o ddigwydd. Fodd bynnag, mae ardaloedd trefol yng nghwm Cynon lle mae prinder o ran capasiti GTDG. Ar y cyfan nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p> <p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>Mae gan yr opsiwn yma'r potensial eto i ddsbarthu datblygiadau newydd ymhlith ystod ehangach o aneddiadau, ac felly galw sy'n fwy gwasgaredig ar gyfer cyflenwi a thrin dŵr. Yn yr un modd gydag Opsw'n 7, fodd bynnag, byddai datblygiad (cymesur yn yr achos yma) o fewn aneddiadau yng nghwm Cynon. Unwaith eto, nodir bod effaith negyddol fechan yn bosibl ond yn ansicr.</p>
Amcan 11 yr ACI: Gwarchod a gwella ansawdd aer	-	--	++/-	--	++	+/-	+/-	+/-	<p>Gallai'r opsiynau gofodol effeithio ar yr amcan yma o'r ACI o ran i ba raddau y bydden nhw'n arwain at ddefnyddio ceir, yn ogystal ag i ba raddau y byddai modd iddyn nhw arwain at ddatblygiad yn un o'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer sydd wedi'u datgan yn RhCT, neu'n agos ato.</p> <p><u>Opsw'n 1</u></p> <p>Mae'r strategaeth hollt sy'n gysylltiedig ag Opsw'n 1 yn canolbwyntio twf ar aneddiadau allweddol, yng ngogledd a de RhCT. Dylai hyn olygu bod yr effeithiau o ran allyriadau ychwanegol o ddefnyddio ceir yn fwy cyfyngedig, gan y bydd datblygiad yn agosach at wasanaethau a chyfleusterau presennol a chyfleoedd cyflogaeth. Ond, mae'r patrwm datblygu mwy gwasgaredig yn golygu y gallai datblygiad fod yn gyfagos at un neu ragor o'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer sydd wedi'u datgan. Gall unrhyw ddyraniadau safleoedd strategol arwain at gynnydd penodol mewn allyriadau traffig yn yr ardaloedd hynny, er y dylai safleoedd strategol gynnig cyfleoedd da i ymgorffori seilwaith trafniadau gynaliadwy. Yn gyffredinol mae effaith negyddol fechan yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 2</u></p> <p>Mae Opsw'n 2 yn strategaeth ar sail rhwydwaith priffyrdd sy'n canolbwyntio ar leoli twf o amgylch rhwydweithiau strategol yr M4, yr A470 a'r A465. Efallai y bydd lleoli datblygiad yn gyfagos at y rhwydwaith priffyrdd yn hwyluso lefelau uchel o ddefnyddio ceir ac atal newid o ran dulliau teithio. Yn ogystal, mae Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer sydd wedi'u datgan yng nghyffiniau'r A470 yn benodol, ac felly gallai twf newydd yn agos at yr ardaloedd hynny waethygu'r llygredd aer presennol. Felly mae effaith negyddol sylweddol yn debygol.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Mae Opsw'n 3 yn canolbwyntio datblygiadau newydd ar safleoedd canol trefi. Mae gan ddwysáu trefol y potensial i waethygu problemau tagfeydd sy'n bodoli eisoes pe bai trigolion yn dewis defnyddio cerbydau preifat. Nodir bod nifer o Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer wedi'u grwpio o amgylch Pontypridd, a fyddai'n Brif Setliad i'w ddatblygu o dan yr opsiwn yma. Fodd bynnag, drwy ganolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau yn rhannau canolog y Prif Aneiddiadau a'r Aneiddiadau Allweddol, mae potensial y bydd dibyniaeth ar gerbydau preifat yn gostwng, trwy roi rhagor o ddewis i drigolion o wahanol ddulliau teithio. Mae canolfannau aneiddiadau yn cynnig lefel uwch o fynediad at gyflogaeth, gwasanaethau, cyfleusterau a thrafnidiaeth gyhoeddus yn gyfagos, sy'n lleihau'r angen i deithio mewn cerbydau preifat. Yn gyffredinol, mae effaith gymysg (cadarnhaol sylweddol a negyddol fechan) yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Byddai Opsw'n 4 yn canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau yn ne RhCT, gan gynnwys coridor yr M4. Mae llawer o'r ardal yma eisoes yn ddibynnol iawn ar geir ac mae diffyg darpariaeth trafndiaeth gyhoeddus yno. Gallai'r opsiwn yma arwain at orddatblygu'r de, gyda'r potensial i gynyddu allyriadau traffig ar sail gronol, gan gael effaith andwyol ar ansawdd aer. Mae yna hefyd nifer o Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn y de lle byddai modd i faterion presennol waethygu. Felly mae effaith negyddol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 5</u></p> <p>Mae Opsw'n 5 yn canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau ger hybiau trafndiaeth gynaliadwy a ddylai helpu i hwyluso newid o ran dulliau teithio a lleihau'r traffig ychwanegol sy'n cael ei gynhyrchu gan ddatblygiadau newydd. Er bod yr ardaloedd sydd â nodau trafndiaeth gyhoeddus yn aml yn rhai canolog ac felly o bosibl yn cyd-fynd â'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer sydd wedi'u datgan ym Mhontypridd yn benodol, byddai datblygiadau'n cael eu dosbarthu ar draws rhannau eraill o'r Fwrdeistref Sirol ac yn arbennig ger y Metro, felly byddai traffig ychwanegol sy'n cael ei gynhyrchu yn yr Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer hynny yn debygol o fod yn ddiwbys. Yn gyffredinol, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Byddai Opsw'n 6 yn golygu bod safle strategol mawr yn cael ei ddyrannu yn ne'r Fwrdeistref Sirol a fyddai'n cynnwys mwyafrif sylweddol o'r datblygiadau tai newydd dros gyfnod y cynllun. Byddai cael un safle mawr yn caniatáu'r buddion mwyaf o ran rhwymedigaethau cynllunio a byddai'n caniatáu ar gyfer darparu'r seilwaith angenrheidiol gan gynnwys cysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus a seilwaith trafndiaeth gynaliadwy megis llwybrau cerdded a beicio. Serch hynny, mae llawer o dde'r Fwrdeistref Sirol yn ddibynnol iawn ar geir a byddai modd i agoswydd at yr M4 waethygu'r defnydd o geir ymhlith trigolion newydd. Felly, yn gyffredinol mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Mae opsiwn 7 yn ceisio sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol heb fod angen rhyddhau tir newydd i'w ddatblygu. Mae'r opsiwn yma'n canolbwyntio datblygiadau newydd mewn ardaloedd yn RhCT sydd eisoes yn fwy poblog, gyda'r potensial i gynyddu allyriadau traffig ar sail gronol, gan gael effaith andwyol ar ansawdd aer. Serch hynny, drwy ganolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau mewn ardaloedd trefol, mae yna botensial i leihau'r ddibyniaeth ar gerbydau preifat, trwy roi rhagor o ddewis i drigolion o wahanol ddulliau teithio a gwell mynediad i'r prif nodau trafndiaeth gynaliadwy. Felly, mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol yn gyffredinol.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>Mae Opsw'n 8 yn cynnwys math gwasgaredig o dwf ledled RhCT. Drwy'r opsiwn yma byddai lefel y twf a rennir o amgylch y Fwrdeistref Sirol yn diwallu anghenion lleol heb roi pwysau gormodol ar ardaloedd penodol. Drwy ganiatáu ar gyfer dosbarthiad ehangach a mwy cyfartal o ddatblygiadau ledled RhCT, mae gan yr opsiwn yma'r potensial i ddosbarthu datblygiadau newydd ymhlith ystod ehangach o aneddiadau a safleoedd o wahanol raddfeydd, gan arwain at fwy o wasgaru traffig ffyrdd, a lleihau'r effaith gronol ar ansawdd aer mewn unrhyw un lleoliad.</p> <p>O ystyried hyn, mae caniatáu ar gyfer lefel uwch o dwf mewn aneddiadau mwy gwledig, yn cynnwys y rhai sydd ymhlith y lleiaf a'r mwyaf gwledig yn RhCT, yn debygol o arwain at gyfran o drigolion newydd yn dibynnu ar ddefnyddio cerbydau preifat o ddydd i ddydd.</p> <p>Mae disgwyl y bydd aneddiadau mwy yn darparu ar gyfer lefelau uwch o dwf newydd o dan yr opsiwn yma. Drwy ganolbwyntio datblygiad ar raddfa fawr yn y Prif Aneddiadau, mae potensial i leihau dibyniaeth ar gerbydau preifat, gan fod yr ardaloedd trefol mwy hyn yn debygol o gael mwy o ddewis o ddulliau trafnidiaeth gynaliadwy. Fodd bynnag, y rhain yw'r lleoliadau sydd hefyd yn profi'r lefelau uchaf o dagfeydd ar y ffyrdd ar hyn o bryd. Mae effeithiau cymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) felly yn debygol yn gyffredinol.</p>
Amcan 12 yr ACI: Hyrwyddo defnydd effeithlon o dir, priddoedd a mwynau	+/-	--	++	--	+/-	--?	++	+/-	<p><u>Opsw'n 1</u></p> <p>Byddai'r opsiwn yma'n cynnwys rhywfaint o ddatblygu tir maes glas, lle mae ffiniau aneddiadau'n hyblyg yng ngogledd y Fwrdeistref Sirol; fodd bynnag, yn y de, byddai ffiniau aneddiadau sefydlog yn golygu y gallai safleoedd tir llwyd fod yn fwy tebygol o gael eu defnyddio. Gallai'r opsiwn gynnwys dyrannu rhai safleoedd strategol mewn unrhyw ran o'r Fwrdeistref Sirol, ac felly byddai'r effeithiau'n dibynnu ar leoliad ond yn debygol o olygu colli tir maes glas. Yn gyffredinol, mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 2</u></p> <p>Byddai'r opsiwn yma'n gweld crynhoad twf mewn sawl ardal sy'n cynnwys tir amaethyddol Gradd 3 a rhywfaint o dir amaethyddol Gradd 2, yn enwedig i'r de o'r Fwrdeistref Sirol ac o amgylch coridor yr M4. Byddai hyn yn debygol o arwain at gollir tir amaethyddol gorau a mwyaf amlwrpas, yn enwedig oherwydd y gallai'r opsiwn ddibynnu'n helaeth ar ddefnyddio tir maes glas. At hynny, er mai dim ond yn gyfyngedig ydyw, mae'r tir amaethyddol o'r ansawdd uchaf yng ngogledd RhCT wedi'i ganolbwyntio ar hyd coridor yr A470 tuag at Aberdâr yn y gogledd. Mae hyn o bryder arbennig oherwydd y maint cyfyngedig o dir ansawdd uchel sydd eisoes yn yr ardal. Felly nodir effaith negyddol sylweddol.</p> <p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Mae'r opsiwn yma'n annog defnydd effeithlon o dir trwy leoli datblygiad yng nghanol Prif Aneddiadau ac Aneddiadau Allweddol. Mae'r opsiwn yma'n rhoi cyfleoedd da i ddefnyddio safleoedd tir llwyd ac mae effaith gadarnhaol sylweddol gyffredinol yn debygol mewn perthynas ag osgoi colli tir amaethyddol o'r ansawdd uchel.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Yn ne RhCT y mae'r tir amaethyddol o'r ansawdd uchaf, a byddai datblygiad o dan yr opsiwn yma'n cael ei leoli'n bennaf ar dir maes glas. Felly mae effaith negyddol sylweddol yn debygol.</p>

Amcan yr ACI	Opsiwn 1	Opsiwn 2	Opsiwn 3	Opsiwn 4	Opsiwn 5	Opsiwn 6	Opsiwn 7	Opsiwn 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsiwn 5</u></p> <p>Mae'r opsiwn yma'n debyg i'r ymagwedd canol trefi yn gyntaf (Opsiwn 3) gan fod yr ardaloedd sy'n hybiau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafnidiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd o amgylch canol trefi. Fel y cyfryw, mae'r opsiwn yma'n annog defnydd effeithlon o dir trwy leoli datblygiad ger Prif Aneddiadau ac Aneddiadau Allweddol lle mae colli tir amaethyddol o ansawdd uchel yn llai tebygol. Serch hynny, mae yna ardaloedd o amgylch rhai o'r trefi sydd â'r cysylltiadau gorau a'r hybiau trafndiaeth lle mae ansawdd y tir yn uchel, gan gynnwys ger Aberdâr yn y gogledd, Prif Anheddiad a maes datblygu allweddol a gynigir yn y strategaeth yma. Felly mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsiwn 6</u></p> <p>Byddai dyrannu safle allweddol mawr yn ne'r Fwrdeistref Sirol yn arwain at ddatblygu ardal fawr o dir maes glas mewn un lleoliad. Mae de RhCT hefyd yn cynnwys y tir amaethyddol gwerth uchaf. Felly mae effaith negyddol sylweddol yn debygol. Caiff yr effaith ei nodi'n un ansicr o ystyried nad yw union leoliad y safle i'w ddatblygu yn hysbys.</p> <p><u>Opsiwn 7</u></p> <p>Mae Opsiwn 7 yn hyrwyddo defnydd effeithlon o dir yn uniongyrchol drwy sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol heb fod angen rhyddhau tir newydd i'w ddatblygu. Bydd hyn yn cael ei gyflawni drwy aildefnyddio tir ac eiddo presennol a rhai sydd ddim cael eu defnyddio ddigon ar gyfer twf yn hytrach na dyrannu tir newydd. Bydd hyn yn osgoi colli tir amaethyddol o ansawdd uchel ac mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsiwn 8</u></p> <p>Byddai'r opsiwn yma'n dosbarthu datblygiad yn fwy cyfartal ar draws y Fwrdeistref Sirol ac felly gallai helpu i osgoi colli ardaloedd mawr o dir maes glas mewn un rhan o'r Fwrdeistref Sirol. Serch hynny, byddai modd i effeithiau fod yn fwy eang er y bydd yr effeithiau'n dibynnu i raddau helaeth ar y safleoedd penodol a neilltuwyd. Mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol yn gyffredinol.</p>
Amcan 13 yr ACI: Parhau i leihau'r gwastraff sy'n cael ei gynhyrchu a hyrwyddo dulliau rheoli gwastraff mwy cynaliadwy	0	0	0	0	0	0	0	0	<p><u>Pob Opsiwn</u></p> <p>Bydd datblygiad newydd yn rhan o'r holl opsiynau gofodol a ystyriwyd yn arwain at ddefnyddio deunyddiau crai a chynhyrchu gwastraff, yn ystod y gwaith adeiladu ac ar ôl i'r gwaith gael ei gwblhau. Serch hynny, ni fydd dosbarthiad gofodol eang y datblygiad yn dylanwadu ar hyn. Mae arferion rheoli gwastraff hefyd yn dibynnu i raddau helaeth ar ymddygiad pobl a chynllun datblygiad ac felly, ni fyddai'r holl opsiynau gofodol yn cael fawr ddim effaith ar gyflawni'r Amcan yma o'r ACI.</p>
Amcan 14 yr ACI: Darparu ar gyfer economi gynaliadwy	+	++	+	+/-	++	+/-	+/-	++/-	Tybir y byddai'r un raddfa gyffredinol o ran twf yn cael ei dargedu o dan unrhyw un o'r opsiynau. Caiff mynediad at gyfleoedd cyflogaeth ei ystyried ar wahân o dan amcan 15 yr ACI.

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 1</u></p> <p>Mae'r strategaeth hollt o dan Opsw'n 1 yn darparu ymagwedd hyblyg at ddatblygiad economaidd. Mae'n cydnabod swyddogaethau'r Prif Aneidiadau fel y prif ganolfannau cyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol ac yn parhau i gefnogi adfywiad economaidd y gogledd yn gymesur. Mae canolbwyntio'n bennaf ar dwf cyflogaeth o amgylch crynodiadau poblogaeth presennol yn hwyluso mynediad at gyfleoedd cyflogaeth, addysg a hyfforddiant newydd, a rhai presennol. Felly, mae effaith gadarnhaol fechan yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 2</u></p> <p>Nod yr opsw'n yma yw lleoli twf economaidd i wneud y mwyaf o'r buddion posibl sy'n gysylltiedig â mynediad rhwydd i'r rhwydwaith ffyrdd strategol. Mae galw mawr am yr M4 ac mae gwerthoedd tir cystadleuol i'w cael. Mae'r opsw'n yma'n cynnig cyfle i adeiladu ar hyn. Mae coridor yr A465 yn mynd trwy newid sylweddol ar hyn o bryd yn sgil gwaith deoli'r A465. Mae hyn yn golygu fod yr ardal o bosibl mewn sefyllfa dda i weld buddsoddiad pellach. Byddai'r ffocws newydd ar dwristiaeth yn yr ardal sydd wedi'i gefnogi gan Zipworld, llwyddiant parhaus Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog a Pharc Cenedlaethol y Cymoedd yn darparu cyfleoedd pellach. Mae coridor yr A470 yn darparu mynediad i Gaerdydd, Caerffili a Merthyr Tudful, ac oddi yno. Mae'r ardal yn gartref i Brif Anheddiad Pontypridd sydd wedi dechrau trawsnewid dros y blynyddoedd diwethaf gyda datblygiadau fel Llys Cadwyn, Lido Cenedlaethol Cymru a gwaith ailddatblygu'r YMCA er mwyn creu enillion economaidd cryf. Mae datblygiadau pellach wedi'u cynllunio ar gyfer yr ardal yma. Mae ystâd ddiwydiannol Trefforest ar y coridor hefyd, sef prif safle cyflogaeth y Cyngor sy'n cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd cyflogaeth. Ochr yn ochr â hyn mae Prifysgol De Cymru sydd hefyd yn cefnogi cyflogaeth a sgiliau. Mae'r opsw'n yma felly'n cynnig cyfleoedd da iawn i adeiladu ar botensial economaidd y coridorau priffyrdd hyn, a byddai'n arwain at ddatblygiad sydd wedi'i ddsbarthu'n weddol eang ar draws gogledd a de RhCT. Felly, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Dylai canolbwyntio datblygiadau newydd yng nghanol trefi gynnig cyfleoedd gwyb i adfywio'r ardaloedd hynny, gan hybu eu bywiogrwydd a'u hyfywedd. Dylai'r opsw'n yma gynnig cyfleoedd da hefyd i dynnu datblygiad i mewn i rai o ardaloedd mwyaf difreintiedig RhCT ac i ddsbarthu manteision datblygu ar draws gwahanol rannau o'r Fwrdeistref Sirol. Fodd bynnag, byddai cyfleoedd i gyflawni datblygiad i gefnogi'r economi mewn ardaloedd gwledig yn fwy cyfyngedig. Yn gyffredinol, mae effaith gadarnhaol fechan yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Mae'r strategaeth yma'n canolbwyntio ar dwf yn ardal strategaeth ddeheuol y Fwrdeistref Sirol (ardal Taf-elái), gan ganolbwyntio'n benodol ar goridor yr M4. Coridor yr M4 yw'r ardal fwyaf marchnadol a mwyaf poblogaidd yn RhCT ac mae gan ddatblygiadau yma gyfle i adeiladu ar y lleoliad cyfleus a denu mewnfuddsoddiad. Serch hynny, byddai'r opsw'n yma'n canolbwyntio buddion datblygu yn y de yn unig ac ni fyddai'n cynnig cyfleoedd i adfywio'r gogledd. Felly mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 5</u></p> <p>Mae'r opsw'n yma'n debyg i'r ymagwedd canol trefi yn gyntaf (Opsw'n 3) gan fod yr ardaloedd sy'n hybiau trafndiaeth gyhoeddus neu sydd â mynediad da at drafndiaeth gyhoeddus yn tueddu i fod yn ardaloedd o amgylch canol trefi. Fel y cyfryw, effaith debygol yr ymagwedd yma fyddai canolbwyntio datblygiad newydd yn bennaf yn yr ardaloedd trefol a fyddai o bosibl yn helpu i adfywio canol trefi a gwella eu bywiogrwydd a'u hyfywedd. Dylai canolbwyntio datblygiadau newydd yn agos at nodau teithio trafndiaeth</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p>gyhoeddus olygu bod mynediad at gyflogaeth yn haws, gan helpu i ddenu buddsoddwyr a hwyluso economi mwy cynaliadwy. Byddai datblygiadau hefyd yn cael eu gwasgaru ledled y Fwrdeistref Sirol ac nid yn canolbwyntio ar y de yn unig. Ar y cyfan mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Gallai lleoli llawer iawn o ddatblygiadau ar un safle strategol leddfu'r pwysau ar ardaloedd eraill yn y de lle mae galw enfawr am ddatblygiad. Byddai safle mawr yn caniatáu ar gyfer darparu'r seilwaith a'r cyfleusterau angenrheidiol o fewn y safle, gan gefnogi datblygiad economaidd cynaliadwy yn y lleoliad hwnnw. Byddai lleoli'r safle yn y de hefyd yn darparu tir masnachol mewn ardal o alw uchel a lefel atyniad uchel. Serch hynny, fyddai'r opsiwn yma ddim yn cefnogi datblygiad economaidd parhaus ardaloedd eraill o'r Fwrdeistref Sirol nac yn cefnogi adfywio'r gogledd. Byddai hefyd yn arwain at fanteision datblygiad yn cael eu canolbwyntio mewn ardal gyfng iawn, a allai fod yn gadarnhaol i'r ardal o amgylch y safle strategol ond yn negyddol ar gyfer rhannau eraill o'r Fwrdeistref Sirol. Felly, nodir effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan).</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Mae Opsw'n 7 yn hyrwyddo economi gynaliadwy yn uniongyrchol drwy geisio sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol. Mae'n bosibl y byddai'r opsiwn yn cefnogi adfywiad canol trefi ledled y Fwrdeistref Sirol a byddai'n arwain at ddsbarthu manteision economaidd datblygiadau newydd yn weddol eang. Serch hynny, ni fyddai'n cefnogi twf yr economi wledig ac mae ansicrwydd ynghylch argaeledd y tir sydd ei angen i gyflawni'r raddfa o dwf sydd ei angen. Felly, nodir effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan).</p> <p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>Byddai'r opsiwn yma'n darparu ar gyfer dosbarthiad mwy cyfartal o ddatblygiadau ar draws y Fwrdeistref Sirol dros gyfnod y cynllun gyda'r aneddiadau mwy yn darparu lefelau twf cymesurool uwch. Fel y cyfryw, byddai'n cefnogi twf economaidd ac adfywio mewn ardaloedd mwy yn ogystal ag aneddiadau gwledig llai. Byddai manteision twf hefyd i'w gweld ar draws gwahanol rannau o'r Fwrdeistref Sirol. Serch hynny, mae problemau tebygol o ran hyfywedd a chyflawnadwyedd yr ymagwedd yma ac mae diffyg tir mewn rhai aneddiadau. Byddai llai o gyfleoedd hefyd i gyflawni buddion cronol datblygiad mwy dwys, o ran mewnfuddsoddi. Felly, mae effaith gymysg (sylweddol gadarnhaol a negyddol fechan) yn debygol.</p>
Amcan 15 yr ACI: Darparu ar gyfer ystod amrywiol o gyfleoedd gwaith	+	+/-	+	-	++	-	+	+/-	<p>Tybir eto y byddai'r holl opsiynau gofodol yn targedu'r un lefel gyffredinol o dwf; felly mae effeithiau'r opsiwn yma ar amcan yma'r ACI yn dibynnu i raddau helaeth ar y graddau y bydden nhw'n darparu swyddi mewn lleoliadau hygyrch neu'n darparu datblygiad preswyl yn agos at gyfleoedd gwaith presennol.</p> <p><u>Opsw'n 1</u></p> <p>Byddai'r opsiwn yma'n darparu datblygiad yng ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol, felly dylai hyn ddarparu swyddi newydd sy'n hygyrch i drigolion presennol y ddwy ran o RhCT. Bydd datblygiadau preswyl newydd hefyd yn cael eu gwasgaru'n weddol eang, gan roi cyfleoedd gwell i fyw a gweithio'n gyfagos. Felly, mae effaith gadarnhaol fechan yn debygol.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 2</u></p> <p>Byddai canolbwyntio datblygiad newydd ger y rhwydwaith ffyrdd strategol yn golygu ei fod wedi'i wasgaru'n weddol eang ar draws gwahanol rannau o'r Fwrdeistref Sirol, gan gynnig mynediad at swyddi i ragor o bobl; fodd bynnag mae perygl y gallai cludiant i safleoedd ar gyfer gwaith, ac oddi yno, fod yn fwy dibynnol ar geir. Byddai hyn yn lleihau mynediad i'r rhai sydd heb gar yn ogystal â bod yn llai cynaliadwy. Felly, nodir effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan).</p> <p><u>Opsw'n 3</u></p> <p>Byddai datblygiad trefol cynaliadwy sy'n canolbwyntio ar Ganol Trefi yn golygu bod modd i ragor o bobl gael mynediad at swyddi yn yr ardaloedd hynny, gan gynnwys trwy ddulliau trafndiaeth gynaliadwy. Efallai y bydd gan drigolion newydd hefyd fynediad at gysylltiadau trafndiaeth gynaliadwy mewn lleoliadau eraill i gael mynediad at gyfleoedd cyflogaeth mewn mannau eraill. Serch hynny, byddai'r ymagwedd yma'n cyfyngu ar sefydlu swyddi mewn ardaloedd gwledig. Ar y cyfan mae'r effaith yn debygol o fod yn fân gadarnhaol.</p> <p><u>Opsw'n 4</u></p> <p>Mae'r strategaeth yma'n canolbwyntio ar dwf yn ardal strategaeth ddeheuol y Fwrdeistref Sirol (ardal Taf-elái), gan ganolbwyntio'n benodol ar goridor yr M4. Er bod sylfaen gref o boblogaeth yn y de a fyddai'n elwa o fynediad at y swyddi a sefydlwyd, mae risg o lefelau uchel o ddibyniaeth ar geir a allai leihau mynediad at swyddi i'r rhai sy'n dibynnu ar drafndiaeth gyhoeddus. Byddai'r ymagwedd yma'n cynnig mynediad da at swyddi yn y de ond ni fyddai'n sicrhau'r un manteision mewn rhannau eraill o'r Fwrdeistref Sirol. Felly, mae effaith negyddol fechan yn debygol yn gyffredinol.</p> <p><u>Opsw'n 5</u></p> <p>Bydd canolbwyntio datblygiad mewn hybiau trafndiaeth gynaliadwy yn sicrhau bod mynediad da at swyddi, gan gynnwys i'r rhai sydd heb gar. Dylai'r ymagwedd yma hefyd olygu bod y swyddi newydd sy'n cael eu sefydlu yn cael eu dosbarthu'n weddol eang ledled RhCT, yn unol â'r rhwydwaith trafndiaeth gynaliadwy. Felly, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 6</u></p> <p>Mae'n bosibl y byddai safle strategol newydd yn cynnig cyfleoedd da i ymgorffori cysylltiadau trafndiaeth gynaliadwy, gan ddarparu mynediad at swyddi i'r rhai sydd heb gar. Serch hynny, o dan yr opsiwn yma byddai unrhyw swyddi sy'n cael eu sefydlu yn cael eu canolbwyntio'n gyfyng yn y de, lle mae'r ddarpariaeth trafndiaeth gynaliadwy bresennol yn wael. Felly, mae effaith negyddol fechan yn debygol.</p> <p><u>Opsw'n 7</u></p> <p>Byddai Opsw'n 7 yn sicrhau twf yn yr ardal drefol bresennol lle mae cysylltiadau trafndiaeth gynaliadwy yn debygol o fod orau, gan felly ddarparu mynediad at swyddi gan gynnwys i'r rheiny sydd heb fynediad at gar. Serch hynny, byddai sefydlu swyddi mewn ardaloedd mwy gwledig yn gyfyngedig. Mae effaith gadarnhaol fechan yn debygol yn gyffredinol.</p>

Amcan yr ACI	Opsw'n 1	Opsw'n 2	Opsw'n 3	Opsw'n 4	Opsw'n 5	Opsw'n 6	Opsw'n 7	Opsw'n 8	Cyfiawnhad
									<p><u>Opsw'n 8</u></p> <p>O dan yr opsiwn yma byddai'r rhan fwyaf o ddatblygiadau yn cael eu cyflawni yn yr aneddiadau mwy, lle mae mynediad at gysylltiadau trafniadaeth gynaliadwy yn debygol o fod yn dda. Byddai rhai datblygiadau yn canolbwyntio ar aneddiadau llai a allai gynnig cyfleoedd da i bobl yn y lleoliadau hynny gael mynediad at swyddi cyfagos; fodd bynnag, lle mae angen i bobl deithio ymhellach i'r safleoedd hynny ac oddi yno ar gyfer gwaith, mae teithiau'n fwy tebygol o ddibynnu ar y car a'r mynediad yn llai rhwydd. Felly, mae effaith gymysg (cadarnhaol fechan a negyddol fechan) yn debygol yn gyffredinol.</p>

Pennod 5

Canfyddiadau'r Arfarniad Cynladwyedd Integredig (ACI) ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir

51 Mae'r bennod yma'n cyflwyno canfyddiadau'r ACI ar gyfer cydrannau dogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir, gan gynnwys y Weledigaeth, y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer y Fwrdeistref Sirol (h.y. maint a dosbarthiad gofodol y datblygiad), y Polisiâu Strategol a'r Safleoedd Allweddol Posibl.

52 Mae'r adroddiad yn cynnwys argymhellion lle nodwyd y gallai newidiadau i destun o bosibl gryfhau effeithiau cadarnhaol neu liniaru effeithiau andwyol a nodwyd. Bydd yr argymhellion yma'n cael eu hystyried gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn rhan o'r gwaith o baratoi'r ddogfen CDLI i'w harchwilio gan y cyhoedd.

53 Mae'r disgrifiad o effeithiau yn canolbwyntio ar esbonio'r effeithiau cadarnhaol neu negyddol a nodwyd. Lle disgwylir effeithiau dibwys nid yw hyn yn cael ei esbonio bob tro; fodd bynnag, dylid nodi bod y symbol yma'n cael ei ddefnyddio pan ystyrir nad oes cysylltiad diriaethol rhwng y polisi neu'r safle a chyflawni'r amcan ACI dan sylw. Yr eithriad i hyn yw lle mae modd gweld bod amcan yr ACI y nodir effaith ddibwys ar ei gyfer yn gorgyffwrdd â thema'r polisi ac felly ystyrir bod esboniad o'r effaith ddibwys yn ddefnyddiol.

Gwe ledig aeth

54 Mae Gweledigaeth a set o Amcanion ategol wedi'u drafftio ar gyfer y CDLI Diwygiedig: Strategaeth a Ffefrir i sicrhau bod y cynllun yn mynd i'r afael â'r materion allweddol sy'n wynebu RhCT. Mae'r Weledigaeth yn nodi diben y cynllun a sut mae bwriad i RCT newid a datblygu dros gyfnod y cynllun hyd at 2037. Mae dogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir yn ei gwneud yn glir bod y Weledigaeth a'r Amcanion yn gysylltiedig â'i gilydd ac y dylid eu hystyried gyda'i gilydd.

55 O ystyried bod bron pob un o Amcanion y Cynllun yn un fath ag amcanion yr ACI, nid oes angen cynnal gwerthusiad ohonyn nhw ac yn gyffredinol mae cydnawsedd llwyr rhwng y ddwy set o amcanion. Y tri Amcan ychwanegol sydd wedi'u cynnwys yn y CDLI Diwygiedig: Mae'r Strategaeth a Ffefrir nad yw wedi'i chynnwys yn fframwaith yr ACI yn cefnogi gwella canol trefi RhCT, adennill priodol o hen safleoedd mwyngloddio a datblygu twristiaeth (gan gynnwys twristiaeth eco/gwyrdd) a fydd yn hyrwyddo twf economaidd cynaliadwy, a chynllunio ar gyfer adennill safleoedd eraill o'r fath yn y dyfodol. Roedd o'r farn bod cysondeb cyffredinol hefyd rhwng y tri Amcan ychwanegol hynny ac amcanion yr ACI.

Pennod 5

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir

Arfarniad Cynladwyedd

56 Mae Gweledigaeth y CDLI wedi'i drafftio i gyd-fynd â strategaethau a pholisïau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol perthnasol. Mae Cynllun Corfforaethol a Chynllun Llesiant y Cyngor wedi llywio Gweledigaeth y CDLI Diwygiedig yn uniongyrchol, ochr yn ochr â'r Materion a nodwyd ar gyfer RhCT.

57 Thema trosfwaol y Weledigaeth yw i'r Fwrdeistref Sirol gael ei datblygu i fod yn fwy gwydn a chynaliadwy erbyn 2037. Mae'r Weledigaeth yn creu delwedd lefel uchel a dyheadol o RCT ar ddiwedd cyfnod y cynllun ac mae wedi'i drafftio i gwmpasu amrywiaeth o faterion cynaliadwyedd. Mae'r rhain yn cyd-fynd ag amcanion yr ACI ar y cyfan. Er bod y Weledigaeth yn elfen bwysig o'r CDLI Diwygiedig o ran gosod y cyd-destun ar gyfer y polisïau sydd wedi'u cynnwys yn ogystal â'r hyn y dylai'r polisïau yma geisio ei gyflawni, bydd penderfyniadau cynllunio yn RhCT yn cael eu gwneud yn unol â'r polisïau eu hunain ac mae'r gwaith arfarnu mwyaf manwl ar gyfer yr elfennau yma o'r cynllun. O ystyried lefel uchel a natur uchelgeisiol y Weledigaeth, disgwylir iddi gael mân effeithiau cadarnhaol neu ddibwys ar amcanion yr ACI.

Strategaeth a Ffefrir y Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig

58 Pennod 4 cyflwyno gwerthusiad o'r wyth opsiwn gofodol a ystyriwyd gan Gyngor RhCT ar gyfer y CDLI Diwygiedig. Fel y nodir yn nogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir, mae dadansoddiad o'r opsiynau gofodol yn dangos na fyddai'r un o'r opsiynau a ystyriwyd yn briodol yn ei gyfanrwydd. Mae'r Cyngor yn ystyried bod elfennau sylfaenol Strategaeth Ofodol y CDLI cyfredol yn parhau i fod yn briodol. Serch hynny, mae angen gwahaniaethu rhwng rhannau gogleddol a deheuol y Fwrdeistref Sirol sy'n arddangos nodweddion gwahanol iawn. Mae Strategaeth Ddiwygiedig y CDLI a Ffefrir felly wedi'i diffinio fel 'Strategaeth Cymunedau Cynaliadwy'r Gogledd a Thwf Cynaliadwy'r De' gyfunol gydag elfennau ychwanegol yn cael eu dwyn ymlaen i'w cynnwys o'r opsiynau gofodol eraill a ystyriwyd. Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn cynnwys pedwar Safle Allweddol Posibl a fydd yn hanfodol i'w darparu.

59 Mae effeithiau cynaliadwyedd tebygol y Strategaeth a Ffefrir wedi'u nodi yn y tabl isod. Mae'r effeithiau'n adlewyrchu dosbarthiad y datblygiad a nodir yn Adran 9 o'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir gan gynnwys y pedwar Safle Allweddol Posibl a nodwyd.

Tabl 5.1: Effeithiau cynaliadwyedd tebygol y Strategaeth a Ffefrir

Amcanion yr Arfarniad Cynladwyedd Integredig (ACI)	Y Strategaeth a Ffefrir
1: Newid yn yr Hinsawdd	+/-
2: Tai	++
3: Cymuned	+

Amcanion yr ACI	Y Strategaeth a Ffefrir
4: Iechyd a Lles	+
5: Trafnidiaeth	++
6: Treftadaeth	-?
7: Y Gymraeg	0
8: Tirwedd	+/-?
9: Bioamrywiaeth	-?
10. Dŵr	-?
11. Ansawdd aer	++/-
12: Adnoddau tir	+/-
13: Gwastraff	0
14: Economi	++
15: Cyflogaeth	++

510 Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn ymwneud â datblygu yn yr Ardal Strategaeth Ogleddol (ASO) ac Ardal Strategaeth Ddeheuol (ASDd) y Fwrdeistref Sirol. Mae'n canolbwyntio'n bennaf ar yr aneddiadau mwy lle mae rhai ardaloedd lle mae perygl uchel o lifogydd. Er bod datblygiad yn y de yn fwy cyfyng oherwydd y ffiniau aneddiadau sefydlog, ac felly y dylai olygu llai o golli tir maes glas, efallai y bydd mwy o dir glas yn cael ei golli yn y gogledd lle bydd ffiniau aneddiadau yn hyblyg. Gallai dyrannu Safleoedd Allweddol hefyd arwain at golli ardaloedd mawr o dir maes glas, yn enwedig y tir yn Llanilid (Safle Allweddol Posibl 3) a Llanilltud Faerdref (Safle Allweddol Posibl 4) yn yr ASDd. Mae'r olaf o'r safleoedd yma'n gyfanswm o 50 hectar o dir maes glas. Mae'n cynnwys ardaloedd lle mae perygl llifogydd o ddŵr wyneb a chyrtsiau dŵr bach. Mae rhai o'r ardaloedd yma'n ardaloedd lle mae perygl uchel a chanolig o lifogydd. Er hyn, nodir fod yr ardaloedd dan sylw yn gyfran gymharol fach o'r tir cyfan ar y safle ac efallai y caiff y datblygiad ei ddylunio i osgoi'r ardaloedd yma. Er y bydd graddfa gyffredinol y twf a gynigir yn anochel yn arwain at gynydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr, dylai'r ffocws ar gael datblygiadau newydd mewn ardaloedd sy'n hygyrch drwy drafnidiaeth gyhoeddus leihau'r cynnydd mewn allyriadau o drafnidiaeth (trafodir hyn ymhellach mewn perthynas ag amcan ACI 5 isod). Yn gyffredinol, mae effaith gadarnhaol fach a negyddol arwyddocaol yn debygol mewn perthynas ag **Amcan 1 yr ACI: newid yn yr hinsawdd.**

511 Mae'r opsiwn yma'n gosod gofyniad tai o 8,450 o anheddau (gyda byffer ychwanegol o 10% i osod y ddarpariaeth tai) a ystyrir yn gyraeddadwy yn realistig. Bydd nifer y tai a ddarperir yn uwch yn yr ASDd

Pennod 5

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir

Arfarniad Cynladwyedd

o'i gymharu â'r ASO, gan adlewyrchu argaeledd safleoedd. Yn hynny o beth, disgwylir effaith gadarnhaol sylweddol mewn perthynas ag **Amcan 2 yr ACI: tai**.

512 Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn canolbwyntio twf yn unol â Hierarchaeth Aneddiadau'r CDLI Diwygiedig. Mae hyn yn blaenoriaethu'r Prif Aneddiadau a'r Aneddiadau Allweddol ar gyfer datblygiadau newydd, gan gefnogi mynediad at wasanaethau a chynnal hyfywedd gwasanaethau a chyfleusterau yn yr ardaloedd hynny, yn ogystal â hyrwyddo cyfleoedd i gerdded a beicio o ddydd i ddydd. Mae'r Strategaeth a Ffefrir (gan gynnwys yr ASO a'r ASDd) hefyd yn cyd-fynd â'r Strategaeth Cymunedau Cynaliadwy trwy geisio ymagwedd Canol Trefi yn Gyntaf i sicrhau mynediad at wasanaethau a chyfleusterau trwy gryfhau cymunedau yn y gogledd ac annog datblygiad yn y de. Bydd y Safleoedd Allweddol Arfaethedig yn cyfrannu ymhellach at well mynediad ledled y Fwrdeistref Sirol, trwy ddarparu gwasanaethau cymunedol a chyfleoedd ar gyfer datblygiad cynaliadwy i'w cysylltu â chymunedau presennol. Mae effaith gadarnhaol fach yn debygol yn gyffredinol mewn perthynas ag **Amcan 3 yr ACI: cymunedau** ac **Amcan 4 yr ACI: iechyd a lles**.

513 Bydd canolbwyntio twf mewn aneddiadau mwy yn unol â'r Hierarchaeth Aneddiadau yn sefydlu'r rhan fwyaf o ddatblygiadau tai a chyflogaeth yn agos at nodau trafniadaeth ac ardaloedd â darpariaeth trafniadaeth gyhoeddus uwch. Bydd hyn yn rhoi mwy o ddewis o ddulliau trafniadaeth i drigolion a lleihau dibyniaeth ar gerbydau preifat. Nodir ymhellach y bydd datblygiad mewn aneddiadau llai yn cael ei annog i gael cysylltiadau trafniadaeth gynaliadwy i'r aneddiadau lefel uwch. Bydd datblygu Safleoedd Allweddol hefyd yn rhoi'r cyfle yma, yn enwedig oherwydd lleoliad rhai safleoedd ar hyd coridorau rheilffordd allweddol. Bydd datblygiad yng ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol hefyd yn helpu i ddiwallu anghenion tai'r ddwy ardal. Bydd hyn yn galluogi mwy o bobl i fyw'n agosach at eu gweithleoedd a gwneud llai o siwrneiau mewn ceir. Bydd dosbarthiad y datblygiad yn caniatáu ar gyfer creu cysylltiadau â Metro De-ddwyrain Cymru. Yn gyffredinol, mae effaith gadarnhaol sylweddol yn debygol mewn perthynas ag **Amcan 5 yr ACI: trafniadaeth**.

514 Mae gan bob datblygiad newydd y potensial i gael effaith ar yr amgylchedd hanesyddol, gan effeithio'n uniongyrchol ar asedau ac effeithio'n anuniongyrchol ar eu hamgylchedd. Serch hynny, bydd effeithiau penodol, gan gynnwys i ba raddau y mae datblygiadau newydd yn gwella'r amgylchedd hanesyddol, yn dibynnu ar ddyluniad a gosodiad cynigion datblygu yn ogystal â'u lleoliad penodol (bydd safleoedd yn cael eu dyrannu yn ystod y cam Adneuo). Felly, mae ansicrwydd penodol yn gysylltiedig â'r effeithiau a nodwyd mewn perthynas ag **Amcan 6 yr ACI: treftadaeth**.

515 Gallai canolbwyntio'r rhan fwyaf o ddatblygiadau ar yr aneddiadau yn yr Hierarchaeth Aneddiadau ddod â datblygiadau newydd yn nes at yr asedau treftadaeth presennol sy'n tueddu i fod yn yr ardaloedd adeiledig yn bennaf. Er yn gymharol wasgaredig gallai datblygiad yng

ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol olygu bod asedau treftadaeth yn y ddwy ardal â'r potensial i gael eu heffeithio gan ddatblygiadau adeiladu newydd. Serch hynny, gallai datblygiad mwy gwasgaredig leihau'r crynodiad o effeithiau mewn ardaloedd penodol. Mae effaith negyddol fechan ansicr yn debygol yn gyffredinol a bydd hyn yn cael ei asesu gyda mwy o sicrwydd yn y cam nesaf o wneud cynllun pan fydd safleoedd penodol yn cael eu dyrannu.

516 Yng nghyd-destun De Cymru, mae RhCT yn gyffredinol yn llwyddiannus o ran defnydd o'r Gymraeg. Adroddodd Cyfrifiad 2021 fod 12.4% o bobl tair oed a hŷn yn RhCT yn gallu siarad Cymraeg. Roedd hyn yn gynydd bach ar y 12.3% o'r boblogaeth yr adroddwyd eu bod nhw'n gallu siarad Cymraeg yng Nghyfrifiad 2011. Nid yw'n glir a fyddai datblygiadau newydd mewn ardaloedd sydd â chyfran uwch o siaradwyr Cymraeg yn ysgogi mwy o ddefnydd o'r Gymraeg, neu a allai effaith datblygiadau newydd yn yr ardaloedd hynny fod yn gwanhau'r defnydd o'r Gymraeg. Felly, nid yw'n bosibl dod i gasgliadau na gwahaniaethu rhwng effeithiau tebygol yr opsiynau gofodol **ar amcan 7 o'r ACI: y Gymraeg** ac ystyrir bod y Strategaeth a Ffefrir yn cael effaith ddiwbws.

517 O dan y Strategaeth a Ffefrir, dosbarthiad datblygiad ar draws yr ASO a'r ASDd sy'n rhoi'r cyfle gorau i ddewis safleoedd sy'n osgoi'r tirweddau a'r nodweddion bioamrywiaeth mwyaf sensitif. Serch hynny, gallai datblygiad a'r seilwaith ategol gofynnol yn y gogledd, gan gynnwys mewn perthynas â'r tir i'r De o Safle Allweddol Hirwaun effeithio ar leoliad Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog o ystyried ei agosrwydd. Bydd unrhyw effeithiau yn dibynnu ar natur a dyluniad terfynol y datblygiad. Serch hynny, mae agosrwydd y rhan yma o'r Fwrdeistref Sirol a'r Safle Allweddol yn golygu y dylid nodi'r potensial ar gyfer effeithiau andwyol ar leoliad y Parc Cenedlaethol ar raddfa strategol yr ACI. Er y dylai ffiniau'r aneddiadau sydd wedi'u diffinio'n fwy caeth yn y de osgoi colli tir glas a gwasgariad aneddiadau, mae ffiniau aneddiadau yn y gogledd yn fwy hyblyg. Mae hyn yn golygu bod effeithiau negyddol ar y dirwedd a safleoedd a nodweddion bioamrywiaeth sensitif o ddatblygiadau ymyl aneddiadau efallai'n fwy tebygol. Serch hynny, gallai canolbwyntio datblygiad yn unol â'r Hierarchaeth Aneddiadau liniaru hyn drwy ganolbwyntio'r rhan fwyaf o'r twf yn yr aneddiadau mwy. Yn gyffredinol, nodir effaith gadarnhaol fach a negyddol fach gymysg bosibl ond ansicr mewn perthynas ag **Amcan 8 yr ACI: tirwedd** a nodir effaith negyddol fechan ansicr mewn perthynas ag **Amcan 9 yr ACI: bioamrywiaeth**. Mae'r effeithiau yma'n ansicr o ystyried y bydd yr effeithiau'n cael eu dylanwadu'n gryf iawn gan leoliad penodol safleoedd datblygu a'u dyluniad ac felly bydd modd eu hasesu'n fanylach yn y cam Adneuo pan fydd safleoedd yn cael eu dyrannu.

Pennod 5

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y
Strategaeth a Ffefrir

Arfarniad Cynladwyedd

518 Gall y Strategaeth a Ffefrir helpu i osgoi ardaloedd dwys o alw am fwy o gyflenwad dŵr trwy ddsbarthu datblygiad yng ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol. Serch hynny, mae'n bosibl bydd datblygu'r Safleoedd Allweddol roi pwysau ar gyflenwad dŵr yn yr ardaloedd hynny. Yn yr un modd, mae'n bosibl y gallai datblygiad ddigwydd yn y gogledd ger y Parth Cynllunio Syml a/neu yng Nghwm Cynon lle mae problemau posibl gyda chapasiti trin dŵr gwastraff. Yn gyffredinol, nodir effaith negyddol fach bosibl mewn perthynas ag **Amcan 10 yr ACI: dŵr**, er bod hyn yn ansicr gan ddiwyddoedd ar leoliad penodol y datblygiad.

519 Mae'n anochel y bydd graddfa'r datblygiad newydd sydd i'w gyflawni yn arwain at gynydd mewn allyriadau o ddatblygiadau adeiledig a thraffig cerbydau, er nad yw agosrwydd datblygiadau newydd i'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer presennol yn y Fwrdeistref Sirol yn hysbys hyd nes y caiff safleoedd eu dyrannu yn ystod cam nesaf y broses o wneud Cynllun. Mae'n werth nodi bod ardal y cynllun yn cynnwys nifer o Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer gyda phob un o'r Prif Aneddiadau yn cynnwys yr ardaloedd o'r fath. Bydd y Strategaeth a Ffefrir yn canolbwyntio twf ar aneddiadau allweddol, yn unol â'r Hierarchaeth Aneddiadau yng ngogledd a de RhCT. Er bod modd i'r dull yma arwain at ddwysáu llygredd aer mewn rhai Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer, disgwylir y bydd effeithiau o ran allyriadau ychwanegol o ddefnyddio ceir yn fwy cyfyngedig, gan y bydd datblygiad yn nes at wasanaethau a chyfleusterau presennol a chyfloedd cyflogaeth yn unol â'r dull Canol Trefi'n gyntaf. Mae gan ganolbwyntio mwy o ddatblygiadau mewn ardaloedd trefol y potensial i leihau dibyniaeth ar gerbydau preifat, trwy roi mwy o ddewis i drigolion o wahanol ddulliau teithio a gwell mynediad at y prif nodau trafndiaeth cynaliadwy. Nodir hefyd y bydd dyraniadau yn yr ASDd yn cael eu dewis i ganiatáu ar gyfer datblygu seilwaith trafndiaeth gynaliadwy ac i fanteisio ar y rhwydwaith presennol. Yn yr un modd cefnogir datblygiadau newydd mewn ardaloedd o'r ASO ger y gorsafod. Mae Safleoedd Allweddol hefyd yn debygol o allu ymgorffori cyfleoedd ar gyfer teithio cynaliadwy o ystyried eu maint mwy, yn enwedig oherwydd lleoliad rhai safleoedd ar hyd coridorau rheilffordd allweddol. Yn gyffredinol, disgwylir effaith negyddol arwyddocaol gymysg a mân effaith negyddol mewn perthynas ag **Amcan 11 yr ACI: ansawdd aer**.

520 Nodir ei bod hi'n anochel y bydd angen i lawer o'r safleoedd a neilltuwyd i gyflawni'r Strategaeth a Ffefrir fod yn safleoedd maes glas oherwydd y diffyg amlwg o dir llwyd sydd ar gael yn RhCT, yn enwedig yn yr ASDd. Bydd y Strategaeth a Ffefrir yn cynnwys datblygiad tir glas penodol lle mae ffiniau aneddiadau yn hyblyg yng ngogledd y Fwrdeistref Sirol. Serch hynny, yn y de, mae modd i ffiniau aneddiadau sefydlog gyfrannu at ddefnyddio safleoedd tir llwyd lle bo modd. Mae'r Strategaeth a Ffefrir hefyd yn ymgorffori dull Canol Trefi yn Gyntaf, a fydd yn annog defnydd effeithlon o dir trwy leoli datblygiad mwy cynaliadwy yn unol â'r Hierarchaeth Aneddiadau. Gall hyn gynnig rhagor o

gyfleoedd i ddatblygu tir llwyd. I'r gwrthwyneb, gall dyrannu Safleoedd Allweddol arwain at golli ardaloedd mawr o dir maes glas, yn enwedig y tir yn Llanilid (Safle Allweddol Posibl 3) a Llanilltud Faerdref (Safle Allweddol Posibl 4) yn yr ASDd. Mae'r olaf yn gyfanswm o 50 hectar o dir maes glas. Ar y cyfan, disgwylir effaith gadarnhaol fân gymysg a mân effaith negyddol mewn perthynas ag **Amcan 12 yr ACI: adnoddau tir**.

521 Bydd maint y datblygiad newydd a gyflawnir yn arwain at ddefnyddio deunyddiau crai a chynhyrchu gwastraff, yn ystod y gwaith adeiladu ac ar ôl i'r gwaith gael ei gwblhau. Serch hynny, ni fydd dosbarthiad gofodol eang y datblygiad yn dylanwadu ar hyn. Mae arferion rheoli gwastraff hefyd yn dibynnu i raddau helaeth ar ymddygiad pobl a chynllun datblygiad ac felly, ni fyddai'r Strategaeth a Ffefrir yn cael fawr ddim effaith ar gyflawni **Amcan 13 yr ACI: gwastraff**.

522 Bydd y Strategaeth a Ffefrir yn darparu agwedd hyblyg at ddatblygiad economaidd trwy hwyluso cyfleoedd economaidd ledled gogledd a de'r Fwrdeistref Sirol. Mae'r Hierarchaeth Aneddiadau yn cydnabod rolau'r Prif Aneddiadau fel y prif ganolfannau datblygu yn y Fwrdeistref Sirol lle mae modd i'r Canolfannau Aneddiadau cysylltiedig ddarparu mynediad at swyddi i lawer o drigolion. Bydd y Strategaeth a Ffefrir hefyd yn parhau i gefnogi datblygiad masnachol newydd a chynlluniau ailddatblygu sydd wedi dod ymlaen drwy gydol cyfnod y cynllun presennol. Bydd hefyd yn ehangu ar gyfleoedd ar gyfer datblygiad pellach ar safleoedd banc tir cyflogaeth hysbys ac ailddatblygu hap-safleoedd ar yr ystadau cyflogaeth yn yr ASO a'r ASDd (gan gynnwys Ystad Ddiwydiannol Trefforest sydd o bwysigrwydd rhanbarthol, Parc Busnes Llantrisant ac Ystad Ddiwydiannol Tonysguboriau yn ehangach). Bydd cyflogaeth yn y sector twristiaeth yn cael ei gynyddu yn yr ASO a'r ASDd. Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn ceisio adeiladu ar y cynnig twristiaeth yn y gogledd mewn perthynas ag atyniad cefn gwlad agored a'i agosrwydd at Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Bydd canolbwyntio'n bennaf ar dwf cyflogaeth o amgylch crynodiadau poblogaeth presennol hefyd yn hwyluso mynediad at gyfleoedd cyflogaeth, addysg a hyfforddiant newydd a phresennol, a bydd darparu datblygiad yng ngogledd a de'r Fwrdeistref Sirol yn darparu swyddi newydd sy'n hygyrch i drigolion presennol yn y ddwy ran o RhCT. Bydd natur wasgaredig y Safleoedd Allweddol hefyd yn rhoi mwy o fynediad i gyfleoedd economaidd ledled RhCT. Yn gyffredinol, disgwylir effeithiau cadarnhaol sylweddol mewn perthynas ag **Amcan 14 ac 15 yr ACI, sef economi a chyflogaeth**.

Safleoedd Allweddol Posibl

523 Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn nodi pedwar Safle Allweddol Posibl:

- Safle Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys, Tylorstown
- Safle Allweddol Posibl 2 – Tir i'r De o Hirwaun

Pennod 5

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir

Arfarniad Cynladwyedd

- Safle Allweddol Posibl 3 – Tir yn Llanilid
- Safle Allweddol Posibl 4 - Llanilltud Faerdref/Efail Isaf

524 Mae effeithiau cynaliadwyedd tebygol y Safleoedd Allweddol Posibl i'w gweld yn y tabl isod. Disgrifir yr effeithiau cryno o dan y tabl. O ystyried cam cynnar yr arfarniad, mae'r crynodeb o'r effeithiau yn canolbwyntio ar y rhai y mae disgwyl iddyn nhw fod yn arwyddocaol. Mae'r man cychwyn ar gyfer gwerthuso'r Safleoedd Allweddol Posibl yma'n adlewyrchu'r dadansoddiad GIS a wnaed i bennu pa mor agos yw pob safle at ystod o gyfyngiadau, derbynyddion sensitif yn ogystal â gwasanaethau a chyfleusterau. Mae'r dadansoddiad a wneir ar gyfer pob safle yn seiliedig ar y meini prawf Asesu Safleoedd Posibl a gyflwynir yn **Atodiad E**. Mae'r canfyddiadau ar gyfer y safleoedd Allweddol Posibl hefyd yn adlewyrchu'r cynigion penodol yn y Strategaeth a Ffefrir.

Tabl 5.2: Effeithiau cynaliadwyedd tebygol y Safleoedd Allweddol Posibl

Amcanion yr ACI	Safle Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys	Safle Allweddol Posibl 2 - Tir i'r De o Hirwaun	Safle Allweddol Posibl 3 - Tir yn Llanilid	Safle Allweddol Posibl 4 - Llanilltud
1: Newid yn yr Hinsawdd	++/--	--/+	--/+	--/+
2: Tai	++	0	++	++
3: Cymuned	++/-	+	+	++/-
4: Iechyd a Lles	++/--?	++/--?	++/--?	++/--?
5: Trafnidiaeth	++	++?	++/-	++/-
6: Treftadaeth	--?	--?	--?	-->?
7: Y Gymraeg	0	0	0	0
8: Tirwedd	--	--	--	--
9: Bioamrywiaeth	-	--/+	-	-
10: Dŵr	0	0	0	0
11: Ansawdd aer	-?	-?	-?	-?
12: Adnoddau tir	++	++	++	--
13: Gwastraff	+?	+?	+?	0
14: Economi	0	++	++	+
15: Cyflogaeth	0	++	++	+

525 Mae pob un o'r Safleoedd Allweddol Posibl yn cynnwys ardaloedd o dir sydd wedi'u nodi fel rhai sydd mewn perygl mawr o lifogydd (h.y. o fewn Parth Llifogydd 3) gan ddŵr wyneb a chyrsgiau dŵr bach. Serch hynny, nodir bod modd osgoi datblygu'r

ardaloedd yma trwy leoli'r datblygiad yn briodol. Ar gyfer Safle Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys, disgwylir y bydd yr effeithiau negyddol sylweddol ar gyfer **Amcan 1 yr ACI: newid hinsawdd** gael ei gyfuno ag effaith gadarnhaol sylweddol o ystyried bod y safle yma i'w ddatblygu i ymgorffori cynhyrchu ynni adnewyddadwy. Ar gyfer Safleoedd Allweddol Posibl 2 – Tir i'r De o Hirwaun, 3 – Tir yn Llanilid a 4 – Llanilltud Faerdref/Efail Isaf, mae'r effaith gadarnhaol a ddisgwylir gyda'i gilydd yn fach.

Nid oes disgwyl i'r safleoedd yma ddarparu seilwaith ar gyfer ynni adnewyddadwy. Serch hynny, bydden nhw'n ymgorffori elfennau o seilwaith gwyrdd a fyddai'n helpu i gefnogi addasu i newid yn yr hinsawdd ar y safleoedd a'r cyffiniau.

526 Disgwylir effaith gadarnhaol sylweddol mewn perthynas ag **Amcan 2 yr ACI: tai** ar gyfer Safleoedd Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys, Tylorstown, 3 – Tir yn Llanilid a 4 – Llanilltud Faerdref/Efail Isaf. Mae hyn yn adlewyrchu'r potensial i'r safleoedd yma ddarparu nifer arbennig o fawr o gartrefi newydd (rhwng 500 a 1,500 dros gyfnod y cynllun). Safle Allweddol Posibl 2 – Ni fydd Tir i'r De o Hirwaun yn darparu unrhyw dai newydd ac felly mae effaith ddibwys wedi'i chofnodi ar gyfer amcan 2 yr ACI.

527 Mae Safleoedd Allweddol Posibl 2 – Tir i'r De o Hirwaun a 3 – Tir yn Llanilid yn perthyn yn gymharol dda i'r aneddiadau mwy yn RhCT lle mae modd i drigolion newydd gael mynediad i gyfleusterau cymunedol presennol. Disgwylir i Safleoedd Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys, Tylorstown a 4 – Llanilltud Faerdref, Pentre'r Eglwys ymgorffori cyfleusterau cymunedol newydd yn rhan o'u datblygiad. Felly, mae'r effaith negyddol fechan a ddisgwylir ar gyfer y ddau safle yma mewn perthynas â **Amcan 3 yr ACI: cymuned** yn cael ei chyfuno ag effaith gadarnhaol sylweddol.

528 Mae pob un o'r Safleoedd Allweddol yn weddol agos at gyfleusterau gofal iechyd presennol. Serch hynny, mae rhannau o ymylon bob safle yn cael eu heffeithio gan lefelau uwch o lygredd sŵn a allai fod yn niweidiol i drigolion newydd a defnyddwyr y safle. Mae pob un o'r Safleoedd Allweddol Posibl wedi'u lleoli'n agos at Hawl Tramwy Cyhoeddus a manau agored. Serch hynny, maen nhw hefyd yn cynnwys rhan o leiaf o un o'r mathau yma o nodweddion neu bob un ohonyn nhw a allai gael eu colli wrth i ddatblygiadau newydd ddigwydd. Cydnabyddir bod Safleoedd Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys, Tylorstown, 3 – Tir yn Llanilid a 4 – Llanilltud Faerdref/Efail Isaf yn cael eu datblygu i gynnwys manau agored newydd, cyfleusterau hamdden a/neu seilwaith gwyrdd sy'n debygol o helpu i liniaru colli nodweddion presennol o'r math yma. Yn ogystal, ar Safle Allweddol Posibl 2 – Tir i'r De o Hirwaun mae potensial i'r manau gwyrdd sydd wedi'u hymgorffori ar gyfer adfer bioamrywiaeth fod yn hygyrch i'r cyhoedd. Felly disgwylir effaith negyddol arwyddocaol gymysg a negyddol arwyddocaol ar gyfer pob safle mewn perthynas ag **Amcan 4 yr ACI: iechyd**.

529 O ystyried bod pob un o'r pedwar Safle Allweddol yn weddol agos at safleoedd cyflogaeth mawr yn RhCT, mae potensial i rai trigolion sy'n cymudo o'r lleoliadau yma ddefnyddio

Pennod 5

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y Strategaeth a Ffeirir

Arfarniad Cynladwyedd

dulliau trafndiaeth cynaliadwy (gan gynnwys dulliau gweithredol a chyhoeddus). Safle Allweddol Posibl 3 – Mae tir yn Llanilid a pharsel dwyreiniol Safle Allweddol Posibl 4 – Llanilltud Faerdref/Efail Isaf yn llai cysylltiedig â'r cysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus presennol sy'n golygu bod disgwyl mân effaith negyddol ar y cyd ar gyfer **Amcan 5 yr ACI: trafndiaeth**. Disgwylir y gallai'r defnyddiau cymysg sydd i'w darparu ar bob safle helpu i hybu lefel o hunangynhaliath a lleihau nifer y teithiau mewn car o bob lleoliad. Y potensial ar gyfer datblygu ar Safle Allweddol Posibl 2

– Byddai tir i'r de o Hirwaun i elwa o fynediad i orsafoedd newydd arfaethedig yn Hirwaun ac Ystad Ddiwydiannol Hirwaun yn cryfhau unrhyw effeithiau cadarnhaol ymhellach. Serch hynny, mae hyn yn ansicr o ystyried nad yw'r cyfleusterau newydd yma wedi'u darparu eto a'u bod y tu hwnt i gwmpas y cynllun.

530 Mae'r pedwar Safle Allweddol Posibl wedi'u nodi fel rhai sydd â'r potensial i gael effeithiau andwyol ar asedau treftadaeth dynodedig. Felly, cofnodwyd effaith negyddol sylweddol mewn perthynas â **Amcan 6 yr ACI: treftadaeth**. Mae effaith negyddol sylweddol hefyd wedi'i chofnodi ar gyfer pob un o'r pedwar safle mewn perthynas ag **Amcan 8 yr ACI: tirwedd** o ystyried eu bod nhw'n cynnwys tir mewn Ardaloedd Tirwedd Arbennig. Safle Allweddol Posibl 2 – Mae tir i'r de o Hirwaun hefyd o fewn 1 cilomedr i Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Mae hyn yn golygu bod potensial ar gyfer effeithiau andwyol ar ei leoliad o ganlyniad i ddatblygiad.

531 Dim ond Safle Allweddol Posibl 2 – Tir i'r De o Hirwaun y disgwylir iddo gael effaith negyddol sylweddol mewn perthynas ag **Amcan 9 yr ACI: bioamrywiaeth**. Mae'r safle yma o fewn 200 metr i Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Blaen Cynon ac mae'n cynnwys tir a ddynodwyd yn Safle o Bwysigrwydd Cadwraeth Natur (SBCN). Mae'n bosibl y bydd datblygu'r safle yn tarfu ar y safle yma sydd wedi'i ddynodi'n rhyngwladol neu'n achosi mwy o bwysau o ran hamdden. Gan fod llawer o'r safle yma i'w ddatblygu i ganiatáu ar gyfer ailsefydlu bioamrywiaeth a chynefinoedd naturiol, disgwylir yr effaith negyddol sylweddol ar y cyd â mân effaith gadarnhaol. Mae'r safleoedd sy'n weddill yn cynnwys neu'n gyfagos i dir sydd wedi'i ddynodi'n SBCN ac felly disgwylir effaith negyddol fechan mewn perthynas â'r amcan ACI yma.

532 Mae RhCT yn cynnwys sawl Ardal Rheoli Ansawdd Aer. Disgwylir bod modd i'r holl Safleoedd Posibl Allweddol sydd i'w lleoli ar ffyrdd sy'n arwain at Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn y Fwrdeistref Sirol arwain at ddwysáu problemau ansawdd aer presennol. O'r herwydd, nodir effaith negyddol fach bosibl ond ansicr ar gyfer pob safle mewn perthynas ag **Amcan 11 yr ACI: ansawdd aer**.

533 Byddai datblygu Safleoedd Allweddol Posibl 1 – Pentref Pen-rhys, Tylorstown, 2 – Tir i'r De o Hirwaun a 3 – Tir yn Llanilid yn arwain at ailddefnyddio ardaloedd mawr o dir llwyd. Disgwylir effaith gadarnhaol sylweddol ar gyfer y safleoedd yma mewn perthynas ag **Amcan 12 yr ACI: adnoddau tir** o ystyried y potensial i hyrwyddo defnydd mwy effeithlon o dir. Safle Allweddol Posibl 4 – Mae Llanilltud Faerdref/Efail Isaf yn safle tir glas yn bennaf. Mae rhywfaint ohono wedi'i ddisbarthu'n dir amaethyddol Gradd 3a. O'r herwydd, cofnodir effaith negyddol sylweddol ar y safle yma mewn perthynas ag amcan 12 yr ACI. O ystyried bod tri o'r safleoedd yn cynnwys ardaloedd mawr o dir llwyd, mae effaith gadarnhaol fach ansicr yn cael ei chofnodi mewn perthynas ag **Amcan 13 yr ACI: gwastraff**. Mae hyn yn adlewyrchu'r potensial i ailddefnyddio deunydd presennol sydd eisoes ar y safle ym mhob lleoliad. Gan fod Safle Allweddol Posibl 4 – Llanilltud Faerdref/Efail Isaf yn cynnwys tir glas yn bennaf, mae'n debygol y bydd potensial cyfyngedig i hyrwyddo ailddefnyddio deunyddiau sydd eisoes ar y safle. O'r herwydd, mae'r effaith a gofnodwyd ar gyfer Amcan 13 yr ACI yn fach iawn.

534 Nid oes disgwyl y byddai datblygu unrhyw un o'r Safleoedd Posibl Allweddol yn arwain at gollu defnyddiau cyflogaeth presennol yn RhCT. Yn ogystal, mae Safleoedd Allweddol Posibl 2 – Tir i'r De o Hirwaun a 3 – Tir yn Llanilid i'w datblygu i gynnwys defnyddiau cyflogaeth newydd ac felly disgwylir effaith gadarnhaol sylweddol mewn perthynas ag **Amcanion 14 ac 15 yr ACI: economi a chyflogaeth**. Mae Safle Allweddol Posibl 4 - Llanilltud Faerdref/Efail Isaf i'w ddatblygu i ymgorffori canolbwynt gweithio a rennir. Mae hyn yn debygol o gefnogi rhyw lefel o dwf economaidd a gwell mynediad at swyddi yn RhCT, er bod unrhyw fanteision a fyddai'n deillio o hynny yn debygol o fod yn fwy cyfyngedig na'r rhai a ddisgwylir drwy ymgorffori defnyddiau cyflogaeth newydd. O'r herwydd, bychan yw'r effaith gadarnhaol a ddisgwylir ar gyfer y safle yma mewn perthynas ag amcanion 14 a 15 yr ACI.

Polisiau Strategol

535 Mae dogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffeirir yn cynnwys naw Polisi Strategol sy'n ceisio mynd i'r afael â'r materion allweddol a nodwyd ar gyfer ardal y cynllun a chefnogi Amcanion y CDLI. Cyflwynir effeithiau cynaliadwyedd tebygol y polisiau yma gyda'i gilydd yn **Nhabl 5.2** isod gyda'r effeithiau wedi'u crynhoi o dan y tabl.

Pennod 5
 Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y
 Strategaeth a Ffefrir
 Arfarniad Cynladwyedd

Tabl 5.3: Effeithiau tebygol y Polisiâu Strategol ar gynaliadwyedd

Amcanion yr ACI	Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Lleihau Carbon	Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy	Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd	Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol	Polisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored	Polisi Strategol 6: Tai	Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi	Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneiddiadau	Polisi Strategol 9: Twristiaeth
Amcan 1 yr ACI: Newid yn yr Hinsawdd	++	++	+	+	+	-	-	0	0
Amcan 2 yr ACI: Tai	+/-	+	+/-	-	-	++	-	+	0
Amcan 3 yr ACI: Cymuned	+	++	+	0	+	+	0	+	+
Amcan 4 yr ACI: Iechyd a Lles	+	++	+	+	+	+	+	+	-
Amcan 5 yr ACI: Trafnidiaeth	+	+	0	0	0	+	+	+	-
Amcan 6 yr ACI: Treftadaeth	+	+?	+	+	+	-	-	+	+
Amcan 7 yr ACI: Y Gymraeg	0	+	0	0	0	0	0	0	+
Amcan 8 yr ACI: Tirwedd	+	+?	+	+	+	-	-	+	+
Amcan 9 yr ACI: Bioamrywiaeth	+	+	+	++	+	-	-	+	+
Amcan 10 yr ACI: Dŵr	+	+	++	+	+	0	0	0	0
Amcan 11 yr ACI: Ansawdd aer	+	+	+	+	+	+	+	+	-

Pennod 5

Canfyddiadau'r ACI ar gyfer y
Strategaeth a Ffefrir

Arfarniad Cynladwyedd

Amcanion yr ACI	Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Lleihau Carbon	Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy	Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd	Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol	Polisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored	Polisi Strategol 6: Tai	Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi	Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneiddiadau	Polisi Strategol 9: Twristiaeth
Amcan 12 yr ACI: Adnoddau tir	+	+	+	0	0	-	+/-	+	0
Amcan 13 yr ACI: Gwastraff	+	+	0	0	0	0	0	0	0
Amcan 14 yr ACI: Economi	+/-	+	+/-	-	-	0	++	++	+
Amcan 15 yr ACI: Cyflogaeth	+/-	+	+/-	-	-	0	++	++	++?

Amcan 1 yr ACI: Lliniaru ac addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd a lleihau perygl llifogydd

536 Disgwylir effeithiau cadarnhaol sylweddol ar gyfer **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon** a **Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** o ystyried bod y polisiau yma'n hyrwyddo ymgorffori deunyddiau i gefnogi adeiladu adeiladau carbon niwtral yn ogystal â chynhyrchu ynni adnewyddadwy ar y safle. **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd, Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** a **Polisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd** disgwylir iddyn nhw hefyd ddarparu buddion mewn perthynas â'r amcan ACI yma. Serch hynny, disgwylir i effeithiau pob polisi fod yn fach o ystyried bod unrhyw fanteision yn debygol o fod yn anuniongyrchol ac nid o ganlyniad i brif gyfeiriad y polisi. Disgwylir i bob un o'r tri pholisi yma gynyddu'r gallu i wrthsefyll effeithiau newid yn yr hinsawdd, megis perygl llifogydd, drwy ymgorffori manau gwyrdd yn briodol.

537 Mae Polisi Strategol 6: **Tai** a **Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn caniatáu ar gyfer twf yn y nifer o dai i gyd-fynd â'r Strategaeth a Ffeirir a chefnogi ymagwedd Canol Trefi yn Gyntaf. Bydd Polisi SP7 hefyd yn cefnogi economi gynaliadwy ledled RhCT. Er bod y dull strategol o ymdrin â thai a thwf economaidd yn debygol o roi cyfleoedd i fwy o drigolion weithio'n agos at eu cartrefi a lleihau'r angen i deithio yn ogystal â lleihau'r allyriadau carbon cysylltiedig, ymdrinnir â thrafnidiaeth drwy amcan 5 yr ACI: trafndiaeth. Yn ogystal, bydd y ddarpariaeth tai (9,295 o anheddau) a maint y tir cyflogaeth a ddiogelir (68.7 ha) o dan y polisiau yma'n arwain at allyriadau carbon wrth i ddatblygiadau gael eu cyflawni ac wrth i gartrefi a busnesau gael eu meddiannu. Felly, disgwylir effaith negyddol fechan ar gyfer yr amcan ACI yma ar gyfer y ddau bolisi.

Amcan 2 yr ACI: Darparu nifer a chymysgedd priodol o dai i ddiwallu anghenion lleol

538 Polisi Strategol 1: **Y Newid yn yr Hinsawdd a Charbon** a Pholisi Strategol 2: **Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** hyrwyddo darparu cartrefi a fydd yn diwallu anghenion trigolion RhCT yn well. Bydd y budd yma'n cael ei gyflawni drwy ddefnyddio deunyddiau o ansawdd uwch a darparu cymysgedd amrywiol o fathau a meintiau o dai. Disgwylir effaith gadarnhaol fach ar amcan 2 yr ACI: tai ar gyfer y ddau bolisi. Serch hynny, gallai'r gofynion mwy beichus sy'n ymwneud â lleihau allyriadau carbon a nodir o dan Bolisi Strategol 1 effeithio ar hyfywedd rhai cynlluniau tai posibl ac felly disgwylir effaith negyddol fechan gyfunol ar gyfer y polisi yma. **Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** disgwylir i hyn hefyd gael effaith gadarnhaol fach o ystyried ei fod yn gefnogol i ddatblygiadau preswyl mewn canolfannau aneddiadau dan rai amgylchiadau.

539 Mae Polisi Strategol 3: **Rheoli Perygl Llifogydd, Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol, Polisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd**

a Mannau Agored a Pholisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi yn debygol o gyfrannu at y ffaith bod rhai rhannau o RhCT yn anaddas o ran cynllunio ar gyfer darparu ar gyfer twf yn y nifer o dai, o ystyried materion risg llifogydd, sensitifrydd i natur neu bwysigrwydd fel man agored neu dir cyflogaeth. Disgwylir effaith negyddol fach ar gyfer y pedwar polisi yma mewn perthynas ag amcan 2 yr ACI. Ar gyfer Polisi Strategol 3, cofnodir yr effaith negyddol fach ar y cyd ag effaith gadarnhaol fach o ystyried gofyniad y polisi i leihau graddfa ac effaith bosibl llifogydd. Bydd hyn yn cefnogi adeiladu tai newydd ac amddiffyn cartrefi presennol yn RhCT. Dim ond **Polisi Strategol 6: Tai** sy'n debygol o gael effaith gadarnhaol sylweddol mewn perthynas ag amcan yma'r ACI o ystyried ei gefnogaeth uniongyrchol i fodloni gofyniad tai RhCT gan gynnwys ymgorffori lwfans hyblygrwydd o 10%.

Amcan 3 yr ACI: Hyrwyddo cymunedau bywiog, gyda chyfleoedd ar gyfer byw, gweithio a chymdeithasu i bawb.

540 Disgwylir trwy **Bolisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd** bydd cyfeirio llawer o'r datblygiad dros gyfnod y cynllun i'r lleoliadau mwyaf cynaliadwy yn helpu i greu cymunedau lle mae gan lawer o drigolion fynediad da at gyfleusterau cymunedol. O ystyried bydd **Polisi Strategol 6: Tai** yn arwain at dwf yn y nifer o dai yn unol â'r Strategaeth a Ffefrir ac yn bennaf tuag at yr aneddiadau mwy yn RhCT, bydd hyn hefyd yn rhoi mynediad da i lawer o drigolion i

Amcan 4 yr ACI: Annog ffyrdd iach a diogel o fyw sy'n hybu lles ac yn gwella lefelau iechyd cyffredinol yn RhCT.

541 Disgwylir trwy hyrwyddo dosbarthiad mwy cynaliadwy o dwf yn RhCT, bydd **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon a Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn helpu i sicrhau bod gan breswylwyr fynediad da at ofal iechyd a chyfleusterau cymunedol ac yn annog teithio trwy ddulliau mwy egniol a fyddai'n dod â buddion iechyd uniongyrchol a helpu i ddiogelu amwynder preswylwyr ar gyfer poblogaeth y Fwrdeistref Sirol. Mae'r effaith gadarnhaol a gofnodwyd ar gyfer Polisi Strategol 2 yn debygol o fod yn sylweddol o ystyried ei bod yn ofynnol i ddatblygiadau gyfrannu at gymunedau sy'n gynhwysol, yn gydlynol, yn ddiogel, sy'n cael eu cefnogi a'u gwerthfawrogi. Polisi Strategol 6: Tai, **Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi a Pholisi Strategol 8: Bydd Canolfannau Aneddiadau** hefyd yn debygol o helpu i annog teithio trwy ddulliau egniol. Bydd y polisiau yma'n darparu datblygiad preswyl a chyflogaeth yn unol â'r Strategaeth a Ffefrir gan gyfyngu ar yr angen i gymudo. Bydd hefyd yn cefnogi mynediad i wasanaethau a chyfleusterau cyfagos yng nghanolfannau aneddiadau RhCT. Mewn cyferbyniad, mae **Polisi Strategol 9: Twristiaeth** yn debygol o gael effaith negyddol fach ar yr amcan yma yn yr ACI. Er bod y polisi yn fwyaf cefnogol i dwf twristiaeth yn y prif aneddiadau ac yn yr ASDd, bydd llety i dwristiaid ond yn cael ei gefnogi o fewn ffiniau aneddiadau. Yn yr ASO bydd modd caniatáu llety i dwristiaid y tu hwnt i'r ffiniau yma mewn rhai amgylchiadau. Yn hynny o beth, mae modd i'r polisi hybu datblygiad mewn lleoliadau lle mae mwy o angen teithio mewn cerbydau preifat

gyfleusterau cymunedol. O'r herwydd, disgwylir mân effeithiau cadarnhaol ar gyfer y ddau bolisi. Mae **Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn mynd i'r afael yn uniongyrchol â llawer o'r materion sy'n ymwneud â'r amcan ACI yma. Ei nod yw creu cymunedau sy'n gynhwysol, yn gydlynol, yn ddiogel, sy'n cael eu cefnogi a'u gwerthfawrogi. Mae'r polisi yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r datblygiad gael ei ddylunio i fod yn hygyrch, gyda chysylltiadau da ac yn ddiogel i bob defnyddiwr. Mae effaith gadarnhaol sylweddol felly wedi'i chofnodi ar gyfer y polisi yma mewn perthynas ag Amcan 3 yr ACI: cymunedau. Mae **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd a Pholisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** yn cefnogi creu ardaloedd newydd o seilwaith gwyrdd a chynnal a chadw ardaloedd presennol o seilwaith gwyrdd mae modd i drigolion gyfarfod a rhyngweithio o'u mewn. Disgwylir effaith gadarnhaol felly ar gyfer y polisiau yma. Tra bod **Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** hefyd yn helpu i warchod elfennau o seilwaith gwyrdd yn RhCT, bydd y rhain yn ardaloedd o bwysigrwydd ar gyfer bioamrywiaeth ac ni fyddan nhw bob amser yn hygyrch i drigolion nac yn briodol i'w defnyddio ac felly nid yw effaith gadarnhaol yn cael ei chofnodi ar gyfer y polisi yma. Mae **Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau a Pholisi Strategol 9: Twristiaeth** hefyd yn debygol o gael mân effeithiau cadarnhaol mewn perthynas ag amcan 3 yr ACI. Mae Polisi Strategol 8 yn cefnogi darparu defnyddiau cymunedol o fewn canolfannau aneddiadau tra bod Polisi Strategol 9 yn ei gwneud yn ofynnol i gynigion twristiaeth ddarparu seilwaith digonol fel nad ydyn nhw'n cael effaith andwyl annerbyniol ar gymunedau presennol. a fyddai'n cyfrannu at allyriadau carbon yn RhCT.

542 Bydd **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd a Pholisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** yn sicrhau bod gan drigolion fynediad at elfennau o seilwaith gwyrdd a thrwy hynny gefnogi iechyd a lles corfforol a meddyliol. Bydd y seilwaith gwyrdd yn cael ei warchod trwy **Bolisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** er budd bioamrywiaeth. Er efallai na fyddai'n cefnogi gweithgaredd corfforol, mae'n bosibl bydd yn caniatáu i rai trigolion ddod i gysylltiad â natur, y dangosir bod ganddo fanteision ar gyfer lles meddyliol. O'r herwydd, disgwylir effaith gadarnhaol fach ar gyfer y polisi yma mewn perthynas ag amcan 4 yr ACI.

Amcan 5 yr ACI: Lleihau'r angen i deithio a hyrwyddo dulliau trafndiaeth mwy Lleihau'r angen i deithio a hyrwyddo dulliau trafndiaeth mwy cynaliadwy

543 Fel y trafodwyd mewn perthynas ag amcan 4 yr ACI, mae **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon a Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn cefnogi dosbarthiad mwy cynaliadwy o ddatblygiad yn RhCT ac annog teithio trwy ddulliau mwy cynaliadwy (gan gynnwys teithio llesol). Mae cefnogaeth debyg ar gyfer teithio trwy ddulliau cynaliadwy hefyd yn debygol o gael ei sicrhau trwy **Bolisi Strategol 6: Tai, Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi a Pholisi Strategol 8: Canolfannau**

Aneddiadau. Mae'n debygol y bydd cyflawni dosbarthiad datblygiad sy'n cyd-fynd â'r Strategaeth a Ffefrir yn helpu i gefnogi cyflawni màs critigol yn aneddiadau mwy y Fwrdeistref Sirol a allai hyrwyddo hyfywedd seilwaith trafndiaeth gynaliadwy. O ystyried fod **Polisi Strategol 9: Twristiaeth** yn cefnogi'r gwaith o gyflawni rhywfaint o ddatblygiadau twristiaeth mewn ardaloedd y tu allan i ffiniau aneddiadau lle mae'n debygol y bydd mwy o angen teithio mewn car, mae effaith negyddol fach yn cael ei chofnodi mewn perthynas ag amcan 5 yr ACI.

Amcan 6 yr ACI: Hyrwyddo, gwarchod a gwella treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd adeiledig

544 Efallai na fydd darparu mannau agored newydd ac elfennau o seilwaith gwyrdd yn briodol wrth ystyried gwella lleoliad ased treftadaeth ym mhob sefyllfa. Serch hynny, mae disgwyl i ddiogelu ardaloedd presennol o fannau gwyrdd drwy **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon**, **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd**, **Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** a **Polisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored**. Bydd y rhain yn helpu i warchod y cymeriad sefydledig presennol ac amgylchedd asedau treftadaeth mewn llawer o leoliadau. O'r herwydd, disgwylir effaith gadarnhaol fach hefyd ar gyfer y tri pholisi yma. Mae Polisi Strategol 1 hefyd yn cefnogi cynlluniau ynni adnewyddadwy priodol. Serch hynny, mae'r rhain i'w cyfyngu i ardaloedd chwilio'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) sy'n debygol o helpu i leihau'r effeithiau posibl ar leoliadau asedau treftadaeth yn RhCT. Mae **Polisi Strategol 8: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn ceisio hyrwyddo'r cysyniad o greu lleoedd yn RhCT ac mae angen i ddatblygiad ymateb i'r cyd-destun a'r cymeriad lleol ac i barchu a gwella'r amgylcheddau naturiol, hanesyddol, diwylliannol ac adeiledig unigryw. Mae'r gofynion yma'n debygol o helpu i warchod asedau treftadaeth a'u lleoliadau priodol yn y Fwrdeistref Sirol. O'r herwydd, mae effaith gadarnhaol fach yn cael ei chofnodi mewn perthynas ag Amcan 6 yr ACI: Treftadaeth. Mae'r effaith yn ansicr o ystyried bod y polisi hefyd yn cefnogi ymgorffori cynhyrchu ynni adnewyddadwy ar y safle a allai fod â goblygiadau i gymeriad yr ardal leol.

545 Er bod effeithiau dosbarthiad manwl y datblygiad a fyddai'n cael ei gyflawni trwy'r Strategaeth a Ffafrir, ac mae **Polisi Strategol 6: Tai** a **Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn alinio â'r gwerthusiad o'r elfen honno o'r cynllun, mae lefel y twf y byddai'r polisïau yma'n eu cefnogi yn debygol o arwain at newidiadau sylweddol i gymeriad lleol llawer o leoliadau. Er bod modd cyflawni mesurau lliniaru mewn rhai achosion mae'n debygol y bydd rhai effeithiau yn ymwneud â lleoliad asedau treftadaeth. O'r herwydd, disgwylir effaith negyddol fechan ar gyfer Polisïau Strategol 6 a 7 mewn perthynas ag amcan 6 yr ACI. Mae **Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** yn mynd i'r afael â datblygiad mewn lleoliadau lle mae potensial i nifer o asedau treftadaeth fod yn bresennol (h.y. canolfannau aneddiadau o fewn yr aneddiadau mwy). Mae'r polisi yn gofyn fod datblygiadau newydd

wedi'u cynllunio i gyfrannu'n gadarnhaol at yr amgylcheddau adeiledig a naturiol cyffredinol. Mae hyn yn debygol o sicrhau bod lleoliadau asedau treftadaeth yn y lleoliadau yma'n cael eu cadw a'u gwella lle bo'n briodol. Cofnodir effaith gadarnhaol fechan ar gyfer Polisi Strategol 8 mewn perthynas ag amcan 6 yr ACI. Disgwylir effaith gadarnhaol fach hefyd ar gyfer **Polisi Strategol 9: Twristiaeth Mae'r polisi yma'n mynnu na ddylai cynigion twristiaeth gael effeithiau andwyol annerbyniol ar nodweddion dynodedig a fyddai'n cynnwys asedau treftadaeth dynodedig yn RhCT.**

Amcan 7 yr ACI: Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg

546 Disgwylir y byddai'r rhan fwyaf o'r Polisiâu Strategol yn cael effeithiau dibwys mewn perthynas ag amcan 7 yr ACI: Y Gymraeg. Tra bo **Polisi Strategol 6: Tai a Pholisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth** yn gosod y lefel ddisgwyliedig o ddatblygiadau tai a thir cyflogaeth i'w diogelu a fyddai'n cael goblygiadau o ran nifer y trigolion a'r gweithwyr yn y Fwrdeistref Sirol, nid yw'n glir a fyddai datblygiad newydd mewn ardaloedd gyda chyfran uwch o siaradwyr Cymraeg yn ysgogi mwy o ddefnydd o'r Gymraeg, neu a allai datblygiad newydd yn yr ardaloedd hynny fod yn gwanhau'r defnydd o'r Gymraeg. Yn hynny o beth, nid yw'n bosibl dod i gasgliadau ynghylch a fyddai'r rhan fwyaf o'r Polisiâu Strategol yn cael effeithiau cadarnhaol neu negyddol mewn perthynas â'r amcan yma o'r ACI.

547 Yr eithriad i hyn yw **Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy**. Mae'r polisi yma'n ei wneud yn ofynnol i ddatblygiad hyrwyddo ffyniant, iechyd, hapusrwydd a lles y gymuned fel y nodir yn egwyddorion polisi cynllunio Llywodraeth Cymru a'r cysyniad o 'greu lleoedd'. Mae Polisi Cynllunio Cymru 11 yn cynnwys y Gymraeg fel thema sy'n cyfrannu at Greu Lleoedd yn rhan o'r broses gynllunio. O'r herwydd, mae'n bosibl y bydd y polisi'n arwain at ystyried effeithiau ar y Gymraeg yn rhan o'r penderfyniadau ar gyfer datblygu ac mae effaith gadarnhaol fach wedi ei chofnodi ar gyfer amcan 7 yr ACI. Mae modd i **Bolisi Strategol 9: Twristiaeth** hefyd gael effaith gadarnhaol fach ar amcan 7 yr ACI. Mae'r polisi yn ei gwneud yn ofynnol i gynigion twristiaeth ddarparu seilwaith digonol fel bod effeithiau andwyol annerbyniol ar gymunedau presennol yn cael eu hosgoi. Mae'r dull yma'n debygol o helpu i sicrhau bywiogrwydd cymunedau presennol RhCT, gan gynnwys y rhai sy'n cynnwys niferoedd uchel o siaradwyr Cymraeg.

Amcan 8 yr ACI: Gwarchod a gwella ansawdd a chymeriad y dirwedd

548 Mae gwarchod ardaloedd gwyrdd presennol trwy **Bolisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon, Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd, Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol a Polisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** yn debygol o helpu i warchod cymeriad tirwedd presennol sawl rhan o'r Fwrdeistref Sirol. Disgwylir mân effeithiau cadarnhaol

felly ar gyfer y tri pholisi yma. Er bod Polisi Strategol 1 yn cefnogi cynlluniau ynni adnewyddadwy priodol, mae'r rhain i'w cyfyngu i ardaloedd chwilio'r FfDC sy'n debygol o helpu i leihau'r effeithiau posibl ar gymeriad tirwedd yn RhCT. Mae **Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn hyrwyddo'r cysyniad o greu lleoedd yn RhCT gan ofyn am ddatblygiadau i ymateb i'r cyd-destun a chymeriad lleol ac i barchu a gwella'r amgylcheddau naturiol, hanesyddol, diwylliannol ac adeiledig unigryw. O'r herwydd, mae effaith gadarnhaol fach hefyd wedi'i chofnodi mewn perthynas ag amcan 8 yr ACI: Tirwedd ar gyfer y polisi yma. Mae'r polisi hefyd yn cefnogi ymgorffori ynni adnewyddadwy ar y safle a allai effeithio ar gymeriad y dirwedd yn RhCT. Yn hynny o beth, mae'r effaith gadarnhaol a gofnodwyd yn ansicr.

549 Fel y trafodwyd mewn perthynas ag Amcan 6 yr ACI: treftadaeth, lefel y twf y mae **Polisi Strategol 6: Tai a Pholisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn cefnogi yn debygol o arwain at newidiadau i'r cymeriad lleol mewn llawer o leoliadau. O ystyried y disgwylir i hyn gynnwys effeithiau ar gymeriad tirwedd, disgwylir effaith negyddol fechan ar gyfer y ddau bolisi mewn perthynas ag amcan 8 yr ACI.

550 Trwy **Bolisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** bydd bywiogrwydd, bywiogrwydd a hyfywedd canolfannau yn RhCT yn cael eu cefnogi gan ddatblygiadau priodol. Mae hyn yn debygol o helpu i sicrhau bod y lleoliadau yma'n cael eu cynnal, sy'n debygol o fod o fudd i gymeriad yr ardal leol. Mae'r polisi hefyd yn mynnu bod datblygiad yn cael ei ddylunio ac yn cyfrannu'n gadarnhaol at amgylchedd adeiledig a naturiol cyffredinol y ganolfan. O'r herwydd, disgwylir effaith gadarnhaol fach ar gyfer Polisi Strategol 8 mewn perthynas ag amcan yr ACI

8. Gofynnir am gynigion twristiaeth gan **Bolisi Strategol 9: Twristiaeth** sy'n osgoi effeithiau annerbyniol ar nodweddion tirwedd. Yn ogystal, mae'r polisi yn benodol yn cefnogi cynigion twristiaeth antur, awyr agored ac 'eco' sy'n integreiddio i harddwch naturiol yr ardal. O'r herwydd, disgwylir i Bolisi Strategol 9 gael effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 8 yr ACI.

Amcan 9 yr ACI: Gwarchod a gwella bioamrywiaeth

551 Mae **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon a Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn cydnabod pwysigrwydd seilwaith gwyrdd. Mae Polisi Strategol 2 yn nodi'n benodol y dylai dyluniad datblygiad barchu a gwella amgylchedd naturiol unigryw RhCT. Disgwylir i'r ddau bolisi gael effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 9 yr ACI: Bioamrywiaeth. Mae **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd a Pholisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** hefyd yn cefnogi gwarchod a gwella seilwaith gwyrdd a fyddai'n hyrwyddo cysylltedd cynefinoedd yn ardal y cynllun. Disgwylir effeithiau cadarnhaol bach hefyd ar gyfer y polisiâu yma. Mae **Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** yn cefnogi gwarchod manau gwyrdd yn RhCT. Mae'r polisi hefyd yn gosod y fframwaith ar gyfer gadael yr amgylchedd naturiol yn RhCT mewn

cyflwr mwy gwydn a chanddo fwy o fioamrywiaeth. O'r herwydd, mae'r effaith gadarnhaol a ddisgwyllir mewn perthynas ag Amcan 9 yr ACI yn sylweddol.

552 Mae **Polisi Strategol 6: Tai a Pholisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn cefnogi lefelau uwch o dwf yn y nifer o dai ac mewn cyflogaeth yn RhCT. Mae'r twf yma'n debygol o arwain at bwysau ar gynefinoedd a rhywogaethau yn RhCT trwy fwy o gymeriant tir, hamdden a llygredd sy'n gysylltiedig â theithio a meddiannu cartrefi a busnesau. O'r herwydd, disgwyllir effaith negyddol fechan ar gyfer y ddau bolisi mewn perthynas ag amcan 8 yr ACI.

553 Mae **Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** yn mynd i'r afael â datblygiad yng nghanolfannau RhCT a allai fod â gwerth mwy cyfyngedig i fioamrywiaeth o ystyried eu natur fwy datblygedig. Serch hynny, mae'r polisi yn gefnogol i ddatblygiad sy'n cyfrannu'n gadarnhaol at amgylchedd naturiol y canolfannau. Mae modd i hyn gefnogi cysylltedd cynefinoedd mewn ardaloedd lle mae cysylltedd yn gymharol gyfyngedig ar hyn o bryd. O'r herwydd, disgwyllir effaith gadarnhaol fach ar gyfer y polisi mewn perthynas ag amcan 9 yr ACI. Mae gan gynigion twristiaeth mewn lleoliadau mwy gwledig yn RhCT y potensial i darfu ar asedau naturiol mewn ardaloedd lle mae llai o aflonyddu ar hyn o bryd. Mae **Polisi Strategol 9: Twristiaeth** wedi'i osod allan i gefnogi cynigion a fyddai'n osgoi'r mathau yma o effeithiau o ystyried ei fod yn mynnu'n benodol nad yw datblygiadau'n cael effaith andwyol annerbyniol ar fioamrywiaeth. O'r herwydd, disgwyllir effaith gadarnhaol fach ar gyfer y polisi mewn perthynas ag amcan 9 yr ACI.

Amcan 10 yr ACI: Diogelu ansawdd a nifer yr adnoddau dŵr yn RhCT

554 Bydd **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon**, **Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy**, **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd**, **Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** a **Pholisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** i gyd yn darparu buddion ar gyfer ansawdd dŵr yn RhCT trwy ddiogelu seilwaith gwyrdd newydd a'r seilwaith sy'n bodoli eisoes. Bydd y nodweddion yma'n cefnogi ymdreiddiad naturiol dŵr yn RhCT gyda buddion o ran ansawdd dŵr a chofnodir effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 10 yr ACI: Dŵr. Ar gyfer Polisi Strategol 3 disgwyllir i'r effaith gadarnhaol fod yn sylweddol o ystyried bod y polisi hefyd yn nodi'r dull o leihau perygl llifogydd sy'n debygol o gyfyngu ar y posibilrwydd y bydd stormydd yn effeithio'n andwyol ar ansawdd adnoddau dŵr yn RhCT.

Amcan 11 yr ACI: Gwarchod a gwella ansawdd aer

555 Mae **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon** a **Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** yn debygol o gefnogi dosbarthiad mwy cynaliadwy o ddatblygiadau yn RhCT (fel yr amlgwyd mewn perthynas ag amcan 4 yr ACI). Mae modd i hyn arwain at lai o deithiau rheolaidd. Mae potensial cynyddol hefyd i annog teithio gan ddefnyddio dulliau

o ddatblygiad ar dir glas i gefnogi darparu'r nifer o dai a safleoedd cyflogaeth sydd eu hangen yn RhCT dros gyfnod y

mwy cynaliadwy gan fod trigolion a chyflogwyr yn agosach at wasanaethau a chyfleusterau. Gallai'r polisïau yma felly helpu i leihau allyriadau llygredd aer sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth a disgwyllir effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag Amcan 10 yr ACI: ansawdd aer.

556 Trwy **Bolisi Strategol 6: Tai**, **Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** a **Pholisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** mae hefyd yn debygol bod modd cyflawni teithio trwy ddulliau mwy cynaliadwy. Bydd Polisïau Strategol 6 a 7 yn nodi dosbarthiad datblygiad i gyd-fynd â'r Strategaeth a Ffefir ac maen nhw'n debygol o helpu i leihau pellteroedd i drigolion deithio i gyfleoedd cyflogaeth. Yn ogystal, mae cefnogi hyfywedd canolfannau'r Fwrdeistref Sirol (Polisi Strategol 8) yn debygol o gefnogi gwasanaethau a chyfleusterau mewn ardaloedd lle mae niferoedd uwch o drigolion yn gallu cael mynediad hawdd iddyn nhw. O'r herwydd, disgwyllir mân effeithiau cadarnhaol ar gyfer Polisi Strategol 6, 7 ac 8 mewn perthynas ag Amcan 11 yr ACI. Serch hynny, bydd **Polisi Strategol 9: Twristiaeth** yn cefnogi rhyw lefel o ddatblygiad twristiaeth y tu allan i ffiniau aneddiadau. Mae cynigion yn y lleoliadau yma'n debygol o annog teithio mewn cerbydau preifat gan gynyddu'r allyriadau llygredd aer sy'n gysylltiedig â hyn. O'r herwydd, disgwyllir effaith negyddol fach mewn perthynas ag amcan 11 yr ACI.

557 Mae modd i seilwaith gwyrdd yn y Fwrdeistref Sirol chwarae rhan bwysig o ran amsugno llygryddion aer. Mae **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd**, **Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol** a **Pholisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** yn debygol o gyflawni'r mathau yma o fuddion drwy ddiogelu a gwella'r isadeiledd gwyrdd presennol a hyrwyddo'r gwaith o ddarparu elfennau newydd ohono. Yn hynny o beth, disgwyllir effaith gadarnhaol fach ar gyfer y tri pholisi yma mewn perthynas ag amcan 11 yr ACI.

Amcan 12 yr ACI: Hyrwyddo'r defnydd effeithlon o dir, priddoedd a mwynau

558 Fel rhan o'r dull trosfwaol o fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd, mae **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon** yn hyrwyddo datblygu tir llwyd yn hytrach na thir glas. Yn hynny o beth, disgwyllir effaith gadarnhaol fach ar gyfer y polisi yma mewn perthynas ag Amcan 12 yr ACI: Adnoddau tir. Trwy **Bolisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy** mae'n ofynnol i ddatblygiad fod o ddwysedd priodol a allai arwain at ddwysedd uwch tuag at ardaloedd canol aneddiadau mwy lle mae modd goresgyn cyfyngiadau. O ystyried bod y dull yma'n debygol o gefnogi defnydd mwy effeithlon o dir yn RhCT, cofnodir effaith gadarnhaol fach ar gyfer Polisi Strategol 2. Disgwyllir hefyd effaith gadarnhaol fechan ar gyfer **Polisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd** o ystyried ei fod yn ceisio gwarchod priddoedd y Fwrdeistref Sirol fel modd o liniaru perygl llifogydd.

559 Mae **Polisi Strategol 6: Tai** a **Pholisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn debygol o arwain at lefel gymharol uchel cynllun. Disgwyllir felly effaith negyddol fechan ar gyfer y ddau bolisi. Serch hynny, mae Polisi Strategol 7 yn cefnogi ailddatblygu safleoedd banc tir cyflogaeth presennol sy'n sefyll

yn wag neu nad ydynt bellach yn addas i'r diben ar gyfer dosbarthiadau defnydd B1, B2 a B8 newydd ac felly disgwylir effaith gadarnhaol fach ar y cyd â'r mân effaith negyddol a gofnodwyd. Disgwylir i **Bolisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** gael effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 12 yr ACI. Mae'r polisi'n gefnogol i gynigion a fyddai'n creu cyfleoedd i ddefnyddio tir neu adeiladau gwag mewn canolfannau aneddiadau ac a allai felly gefnogi datblygiad sy'n defnyddio tir llwyd.

Amcan 13 yr ACI: Parhau i leihau'r gwastraff sy'n cael ei gynhyrchu a hyrwyddo dulliau rheoli gwastraff mwy cynaliadwy

560 Mae **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon** yn mynd i'r afael â chynhyrchu a rheoli gwastraff yn RhCT, gan nodi y bydd swm y gwastraff yn parhau i gael ei leihau yn y Fwrdeistref Sirol ac y gwneir defnydd o ddulliau ailgylchu arloesol. O'r herwydd, disgwylir effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 13 yr ACI: Gwastraff. Mae'r cyfeiriad polisi yma'n parhau trwy **Bolisi Strategol 2: Creu Lleuedd a Chymunedau Cynaliadwy** sy'n gofyn y dylai datblygiad reoli dŵr a gwastraff mewn ffordd gynaliadwy. Disgwylir effaith gadarnhaol fechan hefyd ar gyfer Polisi Strategol 2.

561 Er y disgwylir y bydd y twf yn nifer y tai a safleoedd cyflogaeth a gefnogir gan **Bolisi Strategol 6: Tai a Pholisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn arwain at fwy o wastraff yn cael ei brosesu yn RhCT, mae'n annhebygol o effeithio ar faint o wastraff a gynhyrchir y pen na'r gyfradd ailgylchu gwastraff. Rhagwelir y bydd datblygiadau newydd yn cael eu gwasanaethu yn y modd gofynnol trwy ymestyn gwasanaeth casglu gwastraff y Cyngor. O'r herwydd, disgwylir effeithiau dibwys ar gyfer Polisi Strategol 6 a 7 mewn perthynas â'r amcan ACI yma.

Amcan 14 yr ACI: Darparu ar gyfer economi gynaliadwy

562 Mae modd i **Bolisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon a Pholisi Strategol 2: Creu Lleuedd a Chymunedau Cynaliadwy** helpu i gefnogi twf economaidd yn y sector ynni adnewyddadwy. Yn ogystal, trwy **Bolisi Strategol 1** dylai datblygiad hyrwyddo'r economi gylchol a fydd, o bosibl, yn creu cyfleoedd i arallgyfeirio'r economi leol. Mae Polisi Strategol 2 yn cydnabod y rôl mae modd i ddatblygiadau eu chwarae ar gyfer cymunedau presennol RhCT, gan gynnwys o ran cyflogaeth. Mae'r polisi yn datgan y dylai datblygiadau gynnwys cymysgedd o ddefnyddiau i gefnogi'r mathau yma o fuddion. O'r herwydd, disgwylir i Bolisiau Strategol 1 a 2 gael effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 14 yr ACI: Economi. Ar gyfer Polisi Strategol 1, cyfunir yr effaith gadarnhaol fach ag effaith negyddol fach o ystyried y potensial ar gyfer gofynion mwy beichus y polisi mewn perthynas â dylunio mwy carbon ystyriol i wneud rhai cynigion yn ymwneud â datblygu economaidd yn anhyfyw.

563 Mae modd i **Bolisi Strategol 3: Rheoli Perygl Llifogydd, Polisi Strategol 4: Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol a Pholisi Strategol 5: Isadeiledd Gwyrdd a Mannau Agored** hefyd gael effaith negyddol fach mewn perthynas â'r amcan ACI yma. Bydd y bolisiau

yma'n golygu y bydd rhai rhannau o RhCT yn dod yn llai addas ar gyfer datblygiad economaidd o ran cynllunio. Ar gyfer Polisi Strategol 3 cofnodir effaith gadarnhaol fechan hefyd o ystyried y bydd gofyniad uniongyrchol y polisi i leihau graddfa ac effaith bosibl llifogydd yn hanfodol i ganiatáu twf economaidd yn RhCT.

564 Mae **Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi** yn cefnogi economi gynaliadwy yn uniongyrchol a chyfleoedd ar gyfer mewnffuddsoddi ledled RhCT. Mae **Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** hefyd yn cefnogi twf economaidd yn RhCT drwy hyrwyddo ac annog buddsoddiad yng nghanolfannau RhCT fel lleoliad hyfyw ar gyfer defnyddiau masnachol a gwasanaethau a chyfleusterau. O ystyried manteision mwy uniongyrchol y bolisiau yma mewn perthynas ag amcan 14 yr ACI, mae'r effeithiau cadarnhaol ar gofnodwyd yn sylweddol.

565 Disgwylir y bydd caniatáu ar gyfer datblygiadau twristiaeth gynaliadwy mewn lleoliadau priodol yn RhCT yn helpu i ategu twf economaidd mewn sectorau eraill yn y Fwrdeistref Sirol. Mae **Polisi Strategol 8: Twristiaeth** felly wedi'i gofnodi fel effaith gadarnhaol fach mewn perthynas ag amcan 14 yr ACI.

Amcan 15 yr ACI: Darparu ar gyfer ystod amrywiol o gyfleoedd gwaith

566 O ystyried y cysylltiad uniongyrchol rhwng twf economaidd yn RhCT a'r gallu i gefnogi creu swyddi lleol y bydd pobl leol yn cael mynediad atyn nhw, mae'r rhan fwyaf o'r effeithiau a gofnodwyd mewn perthynas ag Amcan 14 yr ACI: Economi hefyd yn berthnasol i amcan 15 yr ACI: Cyflogaeth. O'r herwydd, mae'r trosolwg canlynol o effeithiau ar gyfer amcan 15 yr ACI yn canolbwyntio ar y rheini a fyddai'n wahanol ar gyfer yr hyn a gofnodwyd ar gyfer amcan 14 yr ACI.

567 Ar gyfer **Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon** mae'r dull o wneud defnydd o leoliadau mwy cynaliadwy ar gyfer datblygiadau newydd yn debygol o roi mynediad da at gyfleoedd cyflogaeth i lawer o drigolion. Disgwylir y budd hwn ochr yn ochr â buddion arallgyfeirio posibl yn ymwneud â chefnogi'r economi gylchol yn RhCT. Disgwylir effaith gadarnhaol fach gymysg a mân effaith negyddol ar gyfer Polisi Strategol 1. Mae'r effaith negyddol fach yn adlewyrchu'r potensial i greu swyddi fod yn fwy cyfyngedig lle mae gofynion adeiladu mwy beichus yn cael eu cymhwyso ar gyfer cynigion sy'n ymwneud â chyflogaeth. Ar gyfer **Polisi Strategol 2: Creu Lleuedd a Chymunedau Cynaliadwy** mae'r gofyniad i ddatblygiadau fod yn hygyrch ac yn gysylltiedig yn debygol o wella mynediad trigolion.

i gyfleoedd cyflogaeth newydd a phresennol' ac felly caiff effaith gadarnhaol fach ei chofnodi ar gyfer amcan 15 yr ACI.

568 Mae Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi yn debygol o gael effaith gadarnhaol sylweddol mewn perthynas ag amcan 15 yr ACI. Yn ogystal â chefnogi twf economaidd dros gyfnod y cynllun, bydd y polisi yn darparu rhywfaint o dwf cyflogaeth yn unol â'r egwyddor polisi cenedlaethol Canol Trefi yn Gyntaf. Mae lleoliadau canol trefi ymhlith y rhai mwyaf hygyrch yn y Fwrdeistref Sirol ac mae cyfleoedd cyflogaeth yn y lleoliadau yma'n debygol o fod yn agos at niferoedd cymharol uchel o drigolion. **Mae Polisi Strategol 8: Canolfannau Aneddiadau** hefyd yn debygol o arwain at effaith gadarnhaol sylweddol mewn perthynas â'r amcan ACI yma. Bydd y polisi yma'n helpu i sicrhau canolfannau aneddiadau fel lleoliadau lle mae modd i dwf economaidd ddigwydd i ysgogi cyfleoedd cyflogaeth ac mae nifer o drigolion yn gallu manteisio arnyn nhw.

569 Disgwylir effaith gadarnhaol fechan ar gyfer Polisi Strategol 9: Twristiaeth. Mae'r diwydiant twristiaeth yn debygol o ddarparu cyfleoedd cyflogaeth a all ychwanegu at gyflogaeth yn y safleoedd cyflogaeth traddodiadol yn RhCT. Bydd hygyrchedd y swyddi yma'n cael ei ddylanwadu gan union leoliad datblygiadau a nodir bod modd i'r polisi ganiatáu ar gyfer peth datblygiad y tu allan i ffiniau aneddiadau yn yr ASO. Bydd ansawdd y cyfleoedd cyflogaeth ac os yw'r rhain o natur dymhorol yn cael ei ddylanwadu gan y math o ddatblygiad twristiaeth sy'n dod i'r amlwg. Nid yw hyn yn hollol glir ar hyn o bryd. O'r herwydd, mae'r effaith gadarnhaol fach a gofnodwyd yn ansicr.

Argymhellion

570 O'r arfarniad o'r Polisiâu Strategol bu'n bosibl nodi nifer o argymhellion lle gallai diwygiadau i'r polisiâu helpu i liniaru effeithiau negyddol neu gryfhau'r effeithiau cadarnhaol a gofnodwyd.

571 O ystyried y bydd y Cynllun Adnau yn cynnwys polisiâu manylach, cydnabyddir bod modd cyflawni buddion gwell a/neu liniaru effeithiau andwyol trwy'r polisiâu yma a bydd hyn yn cael ei ystyried yng ngham nesaf yr ACI.

572 Rhestrir yr argymhellion a wneir ar hyn o bryd isod yn ôl amcan yr ACI.

Tabl 5.4: Argymhellion yn ôl pob amcan yr ACI

Amcan yr ACI	Argymhelliad
Amcan 1 yr ACI: Newid yn yr Hinsawdd	Polisi Strategol 1: Mae modd ysgrifennu Newid yn yr Hinsawdd a Charbon i fod yn glir y dylai datblygiadau gael eu dylunio i wrthsefyll effeithiau newid yn yr hinsawdd. Ar hyn o bryd mae'r polisi wedi'i ysgrifennu i ganolbwyntio'n drwm ar liniaru effeithiau'r newid yn yr hinsawdd. Lle mae addasu i'r newid yn yr hinsawdd wedi'i gynnwys yn y polisi (e.e. mewn perthynas â gwarchod seilwaith gwyrdd

Nod yr ISA	Argymhelliad
	wedi'i fframio fel rhan o fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd. Cydnabyddir bod Polisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy yn mynd i'r afael ag addasu i newid yn yr hinsawdd yn rhan o'i ddull o ddylunio datblygiad. Serch hynny, mae'n ymddangos yn briodol y dylai Polisi Strategol 1 fynd i'r afael â'r mater yma'n fwy cynhwysfawr o ystyried ei ddiben trosfawol o fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd.
Amcan 1 yr ISA: Newid yn yr Hinsawdd	Polisi Strategol 9: Ar hyn o bryd mae twristiaeth yn ceisio cefnogi datblygiadau a fydd yn denu ymwelwyr o bob rhan o'r DU a thu hwnt. Mae modd i'r dull yma gael effaith o ran yr allyriadau carbon sy'n gysylltiedig â'r sector twristiaeth yn RhCT. Mae modd ysgrifennu'r polisi i sicrhau bod datblygiad twristiaeth a gefnogir yn ardal y cynllun yn cael ei ddarparu yn y lleoliadau mwyaf cynaliadwy o ran nifer y teithiau i'r ardal a'r effaith ar newid yn yr hinsawdd. Mae modd i'r dull yma adlewyrchu lleoliad y prif nodau trafnidiaeth gynaliadwy yn y Fwrdeistref Sirol yn ogystal â chymeriadau gwahanol yr ASO a'r ASDd. Ar hyn o bryd, mae meini prawf y polisi yn mynd i'r afael ag effaith andwyol annerbyniol ar fioamrywiaeth, tirwedd neu nodweddion dynodedig eraill. Serch hynny, mae modd mynd i'r afael ag allyriadau carbon ac effeithiau ar yr hinsawdd hefyd trwy bolisi estynedig.
Amcan 2 yr ISA: Tai	Mae Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi yn caniatáu ar gyfer ailddatblygu safleoedd banc tir cyflogaeth presennol a/neu/unedau sy'n ddiffaith, yn wag neu ddim yn addas i'r diben mwyach, ar gyfer dosbarthiadau defnydd B1, B2 a B8 newydd. Mae modd i'r polisi ganiatáu ar gyfer ailddatblygu'r mathau yma o safleoedd ar gyfer datblygiad defnydd cymysg, gan gynnwys datblygiad tai lle mae modd dangos nad yw safle bellach yn hyfyw a'i fod heb ei ddefnyddio am gyfnod priodol o amser. Byddai'n ofynnol i'r mathau yma o ddatblygiadau fynd i'r afael ag unrhyw faterion yn ymwneud ag amwynderau, er enghraifft yn ymwneud â sŵn a mynediad a allai ddigwydd fel arall ar safleoedd o'r natur yma. Mae modd i hyn gefnogi darparu tai yn ardal y cynllun. Byddai hefyd yn helpu i ddarparu tai mewn lleoliadau lle mae mynediad da at gyflogaeth yn ogystal â gwasanaethau a chyfleusterau posibl, a thrwy hynny gefnogi lefelau uwch o deithiau ar drafnidiaeth gynaliadwy. Mae buddion tebygol hefyd mewn perthynas ag amcan 5 yr ISA.
Amcan 3 yr ISA: Cymuned	Polisi Strategol 2: Mae Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy yn datgan y dylai datblygiad yn RhCT avfrannu af v

Amcan yr ISA:	Argymhelliad
	cydlynol, diogel, wedi'i gefnogi a'i werthfawrogi'. Gellid cryfhau'r polisi trwy fynnu bod y dull cynhwysol yma o ddatblygu yn mynd i'r afael ag anghenion pob grŵp, gan gynnwys poblogaethau mwy difreintiedig yn y Fwrdeistref Sirol.
Amcan 4 yr ISA: Iechyd a Lles	Yn ogystal â'i gwneud yn ofynnol diogelu a gwella'r amgylchedd naturiol oherwydd ei werth cynhenid, mae Polisi Strategol 4: Mae modd hefyd fframio Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd Naturiol o ran gwerth natur i iechyd dynol. Byddai cydnabod y budd yma'n rhoi pwysau ychwanegol i'r nod o hyrwyddo cydnerthedd ecosystemau fel sy'n ofynnol gan Bolisi Cynllunio Cymru 11 ¹⁹ .
Amcan 5 yr ISA: Trafnidiaeth	Disgwylir i'r argymhellion a wnaed yn gynharach yn y tabl yma ar gyfer Polisi Strategol 7: Tir Cyflogaeth a'r Economi a Pholisi Strategol 9: Twristiaeth yn helpu i leihau'r angen i deithio'n bellach mewn cerbyd preifat yn RhCT. Byddai'r argymhellion a awgrymir yn helpu i hyrwyddo datblygiad defnydd cymysg ar safleoedd cyflogaeth nas defnyddir yn ddigonol ac yn cefnogi cynigion twristiaeth mewn lleoliadau mwy cynaliadwy.
Amcan 6 yr ISA: Treftadaeth	Mae Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon a Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy yn cefnogi datblygu cynlluniau ynni adnewyddadwy priodol ac ymgorffori cynhyrchu ynni adnewyddadwy mewn datblygiadau newydd. Mae modd ysgrifennu'r polisiau i gydnabod y potensial i seilwaith ynni adnewyddadwy gael effeithiau andwyol penodol ar leoliad y dirwedd ac i osgoi niwed annerbyniol. Cydnabyddir bod modd cyflawni hyn trwy bolisi manylach yn ystod cam y Cynllun Adnau. Mae potensial hefyd i nodi ardaloedd sy'n addas ar gyfer cynhyrchu ynni gwynt a solar yn ardal y cynllun a allai hefyd helpu i leihau'r potensial ar gyfer y mathau yma o effeithiau.
Amcan 8 yr ISA: Tirwedd	Mae modd hefyd ysgrifennu Polisi Strategol 1: Newid yn yr Hinsawdd a Charbon a Pholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy i gydnabod y potensial i seilwaith ynni adnewyddadwy gael effeithiau andwyol penodol ar asedau treftadaeth ac i osgoi niwed annerbyniol.
Amcan 7 yr ISA: Y Gymraeg	Polisi Strategol 2: Mae modd ysgrifennu Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy er mwyn diogelu, hyrwyddo a gwella

Amcan yr ISA	Argymhelliad
	mae modd gwreiddio'r Gymraeg yn y cysyniad o greu lleoedd ar gyfer y Fwrdeistref Sirol. Byddai'r dull yma'n cyd-fynd â'r themâu a nodwyd fel rhai sy'n cyfrannu at greu lleoedd ym Mholisi Cynllunio Cymru 11. Cydnabyddir bod modd i'r Cynllun Adnau ymgorffori polisiau manylach i fynd i'r afael â'r mater yma.
Amcan 11 yr ISA: Ansawdd aer	Nid yw'r Polisiau Strategol yn mynd i'r afael yn uniongyrchol â mater llygredd yn RhCT. Mae llygredd aer yn broblem arbennig i'r Fwrdeistref Sirol ac mae nifer o Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer wedi'u dynodi. Polisi Strategol 2: Mae Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy yn mynd i'r afael â rheoli dŵr (a gwastraff) yn gynaliadwy o dan yr is-bennawd 'adnoddau' ac mae potensial i'r is-adran yma fynd i'r afael ag ansawdd aer hefyd. Cydnabyddir bod modd i'r CDLI Cynllun Adnau ymgorffori polisiau manylach i fynd i'r afael â'r mater yma.
Amcan 12 yr ISA: Adnoddau tir	Mae modd i'r is-adran 'adnoddau' sydd wedi'i chynnwys ym Mholisi Strategol 2: Creu Lleoedd a Chymunedau Cynaliadwy gael ei defnyddio hefyd i

¹⁹ Polisi Cynllunio Cymru - Rhifyn 11 (Llywodraeth Cymru, Chwefror 2021)

Pennod 6

Monitro

1.5 Yn unol â Rheoliadau SEA (Cymru), mae'n *"rhaid i'r awdurdod cyfrifol fonitro effeithiau amgylcheddol arwyddocaol gweithredu pob cynllun neu raglen er mwyn canfod effeithiau andwyol na ragwelwyd hwy mewn cyfnod cynnar, a gallu cymryd camau i adfer y sefyllfa pan fydd yn briodol"* a dylai'r adroddiad amgylcheddol ddarparu *"disgrifiad o'r mesurau a ragwelir o ran monitro"*. Dylid llunio'r cynigion monitro er mwyn iddynt ddarparu gwybodaeth y gellir ei defnyddio i dynnu sylw at faterion penodol ac effeithiau arwyddocaol, ac a allai helpu â'r broses benderfynu

1.6 Dylai'r gwaith monitro ganolbwyntio ar yr effeithiau arwyddocaol ar gynaliadwyedd a allai beri niwed na ellir ei ddad-wneud (gyda golwg ar nodi tueddiadau cyn i niwed o'r fath ddigwydd) a'r effeithiau arwyddocaol lle y ceir ansicrwydd yn yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a lle y byddai gwaith monitro yn sicrhau bod modd cymryd camau ataliol neu gamau lliniaru. O gofio bod y rhain yn ddyddiau cymharol gynnar yn y broses o baratoi'r CDLI Diwygiedig, cafodd dangosyddion eu cynnwys ar gyfer pob un o amcanion yr Arfarniad. Caiff y fframwaith monitro ei ddiweddarau yng ngham nesaf yr Arfarniad (Cynllun Adneuo) er mwyn iddo ganolbwyntio ar yr amcanion hynny y cofnodwyd effeithiau arwyddocaol (gan gynnwys rhai ansicr) ar eu cyfer.

1.7 Mae **Tabl 6.1** trosodd yn nodi nifer o ddangosyddion arfaethedig i fonitro effeithiau posibl y CDLI Diwygiedig ar gynaliadwyedd. Mae'r dangosyddion a nodwyd yn seiliedig ar y rheiny a gafodd eu monitro fwyaf diweddar gan y Cyngor fel rhan o Adroddiad Monitro Blynyddol y CDLI.

1.8 Gall y data a ddefnyddir i fonitro'r CDLI Diwygiedig, mewn sawl achos, gael eu darparu gan gyrff allanol (e.e. Cyfoeth Naturiol Cymru). Felly, argymhellir bod y Cyngor yn parhau i drafod â'r ymgynghoreion amgylcheddol statudol a rhanddeiliaid eraill sydd eisoes wedi dechrau cydweithio ag ef i gytuno ar yr effeithiau ar gynaliadwyedd a gaiff eu monitro ac i gael gwybodaeth sy'n briodol, yn gyfoes ac yn ddibynadwy.

Tabl 6.1: Fframwaith monitro arfaethedig yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y CDLI Diwygiedig

Amcanion yr Arfarniad	Dangosyddion
<p>1. Lliniaru ac addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd a lleihau perygl llifogydd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Canran [neu nifer fel cyfran o gyfanswm] y datblygiadau newydd o bum annedd neu fwy a chanddynt systemau draenio cynaliadwy integredig. □ Nifer y datblygiadau newydd sydd mewn Parthau Llifogydd 2 a 3. □ Canran y newid mewn allyriadau carbon deuocsid y pen ar draws diwydiant/masnach, cartrefi, a thrafnidiaeth ffordd, a chyfanswm y CO₂. □ Capasiti'r datblygiadau ynni adnewyddadwy (MW) a osodwyd yn yr Ardaloedd Chwilio Strategol yn ôl math yn flynyddol.
<p>2. Darparu nifer a chymysgedd priodol o dai i ddiwallu anghenion lleol</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nifer yr anheddau fforddiadwy ac anheddau marchnad gyffredinol ychwanegol net sy'n cael eu hadeiladu yn ardal y Cynllun yn flynyddol. □ Pris cyfartalog tai yn RhCT yn flynyddol.
<p>3. Hyrwyddo cymunedau bywiog, gyda chyfleoedd i bawb fyw, gweithio a chymdeithasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> □ Canran/nifer y cofrestriadau ar gyrsiau addysg i oedolion fesul 1000 o'r boblogaeth. □ Canran y plant 15/16 oed sy'n ennill y 'dangosydd pynciau craidd' (gradd 'C' TGAU). □ Y canolfannau lleol, yr ysgolion cynradd, y manau agored a'r cynlluniau rheoli bioamrywiaeth a ddarperir ar Safleoedd Strategol yn flynyddol.
<p>4. Annog ffyrdd o fyw iach a diogel sy'n hyrwyddo llesiant ac yn gwella'r lefelau iechyd cyffredinol yn RhCT</p>	<ul style="list-style-type: none"> □ Nifer yr ymweliadau â chyfleusterau chwaraeon a hamdden dan do ac awyr agored fesul 1000 o'r boblogaeth.
<p>5. Lleihau'r angen i deithio a hyrwyddo dulliau mwy cynaliadwy o deithio</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Cyfran y datblygiadau tai, cyflogaeth a manwerthu newydd y mae modd eu cyrraedd yn hawdd trwy sawl dull teithio yn flynyddol. □ Nifer y priffyrdd, yr heolydd, y llwybrau trafndiaeth gyhoeddus a'r cynlluniau cerdded a seiclo sy'n cael eu rhoi ar waith yn flynyddol. □ Canran [neu nifer absoliwt] y datblygiadau sy'n darparu datrysiadau trafndiaeth gynaliadwy. □ Data'r Cyfrifiad ynghylch Teithio i'r Gwaith. Mesur o'r cynnydd mewn gwasanaethau bws lleol a'r cynnydd yn nifer y defnyddwyr.
<p>6. Hyrwyddo, diogelu a gwella'r dreftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd adeiledig</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nifer yr adeiladau sydd mewn perygl (y nifer absoliwt). ■ Nifer y Safleoedd Dynodedig a chanddynt Gynlluniau Rheoli.

Amcanion yr Arfarniad	Dangosyddion
7. Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg	<ul style="list-style-type: none"> □ Canran y plant 15/16 oed sy'n ennill y 'dangosydd pynciau craidd' (gradd 'C' TGAU mewn Cymraeg neu Saesneg a Gwyddoniaeth gyda'i gilydd).
8. Diogelu a gwella ansawdd a chymeriad y dirwedd	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nifer yr Ardaloedd Tirwedd Arbennig y mae gwaith datblygu yn effeithio arnynt.
9. Diogelu a gwella bioamrywiaeth	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nifer y Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) ac Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) yn y Fwrdeistref Sirol a chanddynt un neu ragor o nodweddion cymhwyso sydd mewn cyflwr anffafriol; nifer y Safleoedd o Bwysigrwydd er Cadwraeth Natur (SINC) sy'n cael eu colli yn sgil datblygu; a nifer y cynlluniau lliniaru sy'n cael eu cadarnhau yn flynyddol.
10. Diogelu ansawdd a nifer yr adnoddau dŵr yn RhCT	<ul style="list-style-type: none"> □ Canran [neu nifer fel cyfran o gyfanswm] y datblygiadau newydd o bum annedd neu fwy a chanddynt systemau draenio cynaliadwy integredig.
11. Diogelu a gwella ansawdd yr aer	<ul style="list-style-type: none"> ■ Canran y gostyngiad yn y llygryddion sy'n cael eu monitro trwy Ardal Rheoli Ansawdd yr Aer (AQMA) (NOx, NO2, PM10).
12. Hyrwyddo defnydd effeithlon o dir, priddoedd a mwynau	<ul style="list-style-type: none"> ■ Canran yr unedau tai fforddiadwy newydd a ddarperir yn ystod y flwyddyn ar dir a ddatblygwyd yn flaenorol fel canran o'r holl unedau tai newydd a ddarperir yn ystod y flwyddyn. □ Hyd a lled y gwaith cloddio am agregau crai a ganiateir yn unol â'r Datganiad Technegol Rhanbarthol ar gyfer Agregau. □ Cyfanswm y tir glas a'r mannau agored a ddefnyddir ar gyfer datblygiadau (ha) heb iddynt gael eu neilltuo yn y cynllun datblygu. □ Swm y dyddodion mwynau nad oes modd eu defnyddio oherwydd datblygiadau newydd yn flynyddol.
13. Parhau i leihau'r gwastraff a gynhyrchir a hyrwyddo dulliau mwy cynaliadwy o reoli gwastraff	<ul style="list-style-type: none"> ■ Cyfraddau ailgylchu/ailldefnyddio/compostio blynyddol. □ Canran y gwastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi. □ Swm y tir a gafodd ganiatâd ar gyfer rheoli gwastraff wedi'i fynegi ar ffurf canran o'r holl dir sydd ei angen at y dibenion hyn, yn unol â'r Cynllun Rheoli Gwastraff Rhanbarthol (TAN 21) yn flynyddol.
14. Darparu ar gyfer economi gynaliadwy	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gweithgarwch economaidd fesul sector. □ Cyfraddau unedau gwag pob Prif Anheddiad ac Anheddiad Allweddol bob blwyddyn. □ Nifer y busnesau newydd sydd wedi dechrau yn RhCT bob blwyddyn.

Amcanion yr Arfarniad	Dangosyddion
	<p>1.9 Cyfanswm yr arwynebedd llawr sy'n cael ei ddatblygu at ddibenion manwerthu nwyddau cyfleus/cymharol yn flynyddol.</p> <p>1.10 Cyfanswm y datblygiadau mawr ar gyfer manwerthu, swyddfeydd a hamdden (metr sgwâr) a gafodd ganiatâd yng nghanol trefi wedi'i fynegi ar ffurf canran o'r holl ddatblygiadau mawr ar gyfer manwerthu, swyddfeydd a hamdden.</p> <p>1.11 Nifer y ceisiadau a gymeradwyir yn flynyddol i ddefnyddio safleoedd siopa cynradd ac eilaidd at ddibenion heblaw manwerthu.</p>
<p>15. Darparu ar gyfer amrywiaeth eang o gyfleoedd gwaith</p>	<p>1.12 Swm (net) y tir cyflogaeth a gyflenwir/ddatblygir yn flynyddol.</p> <p>1.13 Canran y cynnydd mewn swyddi fesul sector/y gostyngiad yn nifer y bobl sy'n economaidd anweithgar.</p> <p>1.14 Canran y bobl o oedran gweithio sy'n preswyllo yn RhCT sy'n gyflogedig.</p> <p>1.15 Canran y tir cyflogaeth a gollir i'w ddefnyddio at ddibenion eraill yn flynyddol.</p>

Pennod 7

Casgliadau

7.1 Cafodd polisiau'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir eu harfarnu ar sail amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a amlinellwyd yn ystod y cyfnod cwmpasu. Mae hyn yn cynnwys arfarnu dosbarthiad gofodol datblygiadau yn RhCT (h.y. y Strategaeth a Ffefrir). Mae'r Cyngor wedi ystyried wyth opsiwn ar gyfer lefel y datblygiadau (h.y. yr opsiynau twf) ac wyth opsiwn ar gyfer dosbarthiad gofodol y datblygiadau (h.y. yr opsiynau gofodol) sy'n briodol ar gyfer RhCT fel rhan o'r gwaith o baratoi'r rhan hon o'r CDLI Diwygiedig. Cafodd y dewisiadau amgen rhesymol hyn eu profi trwy'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig hefyd.

Yr effeithiau disgwylidig o ran amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

7.2 Yn gyffredinol, canfuwyd bod y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir yn cael amrywiaeth eang o effeithiau cadarnhaol ar amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Yn fras, disgwylir y bydd iddo fanteision o ran diogelu asedau bioamrywiaeth yn ardal y cynllun a'r ardaloedd o'i amgylch; mynd ati i liniaru'r newid yn yr hinsawdd ac addasu iddo; hyrwyddo cymunedau iachach a mwy cynhwysol; cefnogi newid o ran dulliau teithio a gwella cysylltedd; a chefnogi twf economaidd cynaliadwy a mwy amrywiol. Pennwyd nifer fach o effeithiau andwyol, lle y byddai lefel a dosbarthiad y datblygiadau y byddai eu hangen i ddiwallu anghenion RhCT o ran tai, cyflogaeth a dibenion eraill (fel y nodir yn y Strategaeth a Ffefrir) yn peri bod angen defnyddio tir glas ac yn cynyddu allyriadau a mathau eraill o lygredd pan fyddai pobl yn meddiannu datblygiadau newydd. Gallai hyn gael effeithiau andwyol cysylltiedig ar fioamrywiaeth o ystyried pwysau datblygiadau newydd. Gallai hefyd effeithio'n andwyol ar gymeriad yr ardal a'r amgylchedd hanesyddol wrth i ddatblygiadau newydd gael eu cyflawni a'u meddiannu. Mae'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir yn cynnwys polisiau strategol a fydd yn helpu i liniaru'r mathau hyn o effeithiau andwyol, ac mae potensial i'w lliniaru ymhellach wrth i bolisiau manwl gael eu drafftio fel rhan o'r Cynllun Adneuo.

7.3 Gan fod y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir yn cynnwys nifer gymharol fach o bolisiau ac mai dim ond pedwar Safle Allweddol Posibl sydd wedi'u nodi ar hyn o bryd, nid yw Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn asesu effaith gronol debygol y cynllun eto. Pan fydd mwy o bolisiau manwl a set ehangach o safleoedd wedi'u neilltuo yn cael eu llunio yn ystod y cam adneuo, bydd yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn ystyried cyfanswm effeithiau'r cynllun o ran pob un o amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, a hynny fel rhan o'r asesiad o'r effaith gronol.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

7.4 Fel rhan o Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir, cafodd yr effeithiau posibl ar y naw nodwedd warchoddedig a nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010 eu hystyried hefyd.

7.5 Disgwylir y bydd dogfen y Strategaeth a Ffefrir yn effeithio'n gadarnhaol ar bob un o'r nodweddion gwarchoddedig. Mae'r effeithiau cadarnhaol a bennwyd yn adlewyrchu dull polisi'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir sy'n cefnogi mynediad da at dai, cyflogaeth a gwasanaethau a chyfleusterau i ddiwallu anghenion pawb yn RhCT, ac yn cefnogi camau i integreiddio gwahanol grwpiau yn ardal y cynllun. Mae dosbarthiad y datblygiadau a nodir yn y Strategaeth a Ffefrir, yn enwedig y bwriad i ganolbwyntio ar dwf yn yr aneddiadau mwy o faint, yn debygol o ddod â buddion o ran gwella ansawdd yr aer a chefnogi mynediad at wasanaethau a chyfleusterau y mae grwpiau penodol yn debygol o fod angen eu defnyddio'n fwy rheolaidd. Mae'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir hefyd yn cynnwys polisiâu strategol i roi hwb pellach i fynediad da at swyddi a gwasanaethau a chyfleusterau yn ardal y cynllun. Mae'r dull polisi hwn yn debygol o gefnogi canolfannau anheddiad sy'n gweithredu'n llwyddiannus yn RhCT, ac mae hyn yn ei dro yn debygol o ddod â budd o ran integreiddio a goddefgarwch cymdeithasol yn ardal y cynllun trwy sicrhau bod modd i grwpiau na fyddent fel arall o reidrwydd yn dod i gysylltiad rheolaidd â'i gilydd ymwneud â'i gilydd yn fwy rheolaidd.

7.6 Felly, o ystyried y potensial i ddarparu mynediad at gyfleusterau mwy arbenigol ac i gefnogi goddefgarwch cymdeithasol tuag at grwpiau a allai, fel arall, wynebu mwy o anoddefgarwch neu aflonyddu, mae'n debygol y bydd effeithiau cadarnhaol yn cael eu gwireddu o ran ailbennu rhywedd, hil, crefydd neu gred a chyfeiriadedd rhywiol.

7.7 Mae gwelliannau i ansawdd yr aer yn debygol o fod o'r budd mwyaf i grwpiau sy'n arbennig o agored i niwed oherwydd llygredd yn yr aer. Felly, mae'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wedi pennu effeithiau cadarnhaol o ran oedran, anabledd, beichiogrwydd a mamolaeth. Fodd bynnag, cofnodir yr effeithiau cadarnhaol hyn fel rhan o effaith gymysg gyffredinol. Mae'r effeithiau negyddol a gofnodir fel rhan o'r effaith gymysg gyffredinol yn adlewyrchu dosbarthiad gofodol y datblygiadau a nodir yn y Strategaeth a Ffefrir. Bydd rhywfaint o'r datblygu yn digwydd mewn aneddiadau lle y ceir Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer lle y gallai ansawdd aer gwael effeithio ar grwpiau sy'n fwy agored i niwed yn y lleoliadau hyn.

Effeithiau o ran y Gymraeg

7.8 Yng nghyd-destun y De, mae RhCT ar y cyfan yn perfformio'n dda o ran defnyddio'r Gymraeg, gyda chynnydd canrannol bach wedi'i gofnodi rhwng y ddau Gyfrifiad diweddaraf o ran cyfran y boblogaeth sy'n gallu siarad Cymraeg.

Mae'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir wedi amlinellu gweledigaeth ac amcanion ategol ar gyfer ardal y cynllun, yn ogystal â dosbarthiad y datblygiadau a gyflawnir yn ystod cyfnod y cynllun. Fe'u hategir gan nifer o bolisiau strategol i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd, creu lleoedd, perygl llifogydd, bioamrywiaeth, seilwaith gwyrdd, tai, cyflogaeth a chanolfannau anheddiad. Er bod y weledigaeth a'r amcanion a geir yn y cynllun yn cydweddu'n fras ag amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig, nid oes fawr ddim perthynas rhwng amcan 7 yr Arfarniad sy'n ymwneud â'r Gymraeg ac elfennau eraill y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir. Felly, disgwylir mai effeithiau dibwys y bydd y ddogfen ymgynghori yn eu cael yn bennaf o ran hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn RhCT.

Yr effeithiau o ran Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) yn rhoi'r tswydd ar gyrff cyhoeddus i gyflawni datblygu cynaliadwy. Mae'n pennu saith nod llesiant y mae'n ofynnol i bob corff cyhoeddus eu bodloni:

- Cymru lewyrchus
- Cymru gydnerth
- Cymru iachach
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
- Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Disgwylir y bydd yr effeithiau cadarnhaol a bennwyd ar y cyfan trwy'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig o'r dull polisi a nodir yn CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir o ran diogelu asedau bioamrywiaeth yn ardal y cynllun a'r ardal o'i hamgylch, mynd ati i liniaru'r newid yn yr hinsawdd ac addasu iddo, hyrwyddo cymunedau iachach a mwy cynhwysol, cefnogi newid o ran dulliau teithio a gwella cysylltedd, a chefnogi twf economaidd cynaliadwy a mwy amrywiol, yn cael effeithiau cadarnhaol hefyd o ran nodau'r Ddeddf.

Mae'r nifer fach o effeithiau andwyol a bennwyd o ran amcanion y'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn debygol o gael rhai

effeithiau andwyl ar nodau'r Ddeddf, a hynny gan fod posibilrwydd y gall fod angen defnyddio safleoedd tir glas i ddarparu ar gyfer twf newydd dros gyfnod y cynllun yn RhCT. Bydd hyn yn cynyddu allyriadau carbon a mathau eraill o lygredd, a bydd hefyd yn rhoi pwysau ar fioamrywiaeth, cymeriad yr ardal a'r amgylchedd hanesyddol. Y nodau o dan sylw yw:

- h. Cymru gydnerth
 - i. Gydag effeithiau negyddol posibl o ran cydnerthedd ecolegol a'r capasiti i addasu i newid (e.e. newid yn yr hinsawdd) oherwydd effeithiau datblygiadau a'u hagosrwydd at dderbynleoedd sensitif, yn ogystal â chynnydd mewn allyriadau carbon pan fydd datblygiadau'n cael eu hadeiladu a'u meddiannu a phan fydd preswylwyr newydd yn teithio i'r lleoliadau hyn ac ohonynt.
 - i. Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
 - i. Gydag effeithiau negyddol posibl ar ddiwylliant a threftadaeth fwyaf amlwg o ran yr effaith ar gymeriad yr ardal, y dirwedd a'r amgylchedd adeiledig hanesyddol pan fydd datblygiadau newydd yn cael eu cyflawni, gyda rhai ohonynt o bosibl ar dir glas mwy sensitif.

7.13 Dylid nodi ym mhob achos fod disgwyl i'r effeithiau hyn ddigwydd ar y cyd ag effeithiau cadarnhaol, gyda pholisïau strategol y CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir yn ategu camau lliniaru a gwella. At hynny, bydd y polisïau manwl a gaiff eu cynnwys yn y CDLI yn ystod y cam adneuo yn rhoi mwy o gyfle i gynnwys camau lliniaru a gwella o ran cyflawni'r nodau hyn.

7.14 Fel y nodir uchod, mae disgwyl i effeithiau'r CDLI Diwygiedig o ran hyrwyddo'r Gymraeg fod yn gyfyngedig. At hynny, mae'r Cynllun yn ymwneud â'r lefel leol yn unig ac felly dim ond potensial cyfyngedig sydd iddo gyfrannu at ddylanwad Cymru ar lesiant byd-eang. I'r perwyl hwnnw, mae'r effeithiau ar y ddau nod olaf yn debygol o fod yn llai o faint. Serch hynny, trwy gynnwys polisïau strategol sy'n ymwneud â chreu lleoedd a dylunio, mae'r cynllun yn cynnwys rhai manteision o ran diogelu tirwedd ac amgylchedd hanesyddol RhCT sy'n cyfrannu at dreftadaeth yr ardal a dealltwriaeth ohoni. Mae'r polisïau strategol hefyd yn debygol o hyrwyddo manteision o ran iechyd a llesiant a, thrwy hynny, byddant yn cefnogi llesiant yn y Fwrdeistref Sirol, yn rhanbarth y De-ddwyrain ac, i raddau llai, yn genedlaethol.

Y camau nesaf

7.15 Bydd yr Adroddiad hwn ar gael i ymgynghori arno ochr yn ochr â'r Strategaeth a Ffefrir rhwng mis Ionawr a mis Mawrth 2024. Bydd yr ymatebion sy'n dod i law ynghylch y Strategaeth a Ffefrir a'r Adroddiad hwn yn cael eu hystyried yn ystod y broses o baratoi'r Cynllun Adneuo.

Appendix A

ISA Screening

A.1 As recommended by the Development Plans Manual²⁰, RCTCBC is taking an integrated approach to the SA/SEA and other assessment processes for the Revised LDP 2022-2037. This appendix, which was originally included as a chapter in the ISA Scoping Report, sets out the screening exercise that has been carried out in relation to these other assessments. For each one, consideration has been given to:

- The legislative requirements.
- Relevant guidance documents.
- Whether and how the assessment will be undertaken including whether it will be integrated within the SA/SEA or carried out separately.

A.2 Where it is concluded that the requirements of other assessments will be addressed through the ISA framework, more information about this can be found in **Chapter 2** which presents the ISA framework.

SA/SEA

A.3 As described in **Chapter 1**, it is a legal requirement for the Revised LDP to be subject to SA and SEA; therefore there is no requirement to carry out SEA Screening. The integrated SA/SEA will be the main component of the wider ISA process and it will be undertaken to meet the requirements of the SEA Regulations (Wales) as detailed in **Table 1.1** in **Chapter 1**.

Health Impact Assessment

A.4 As set out in the Development Plans Manual, the Public Health (Wales) Act 2017 requires a Health Impact Assessment (HIA) to be carried out by public bodies. The circumstances in which a HIA must be undertaken and how this should be carried out will be set out in detail in statutory regulations as directed by the First Minister²¹. Consultation was launched in late 2023 on draft regulations. When the final regulations are published, they will be reviewed and their implications for the Revised RCT LDP will be considered.

A.5 HIA is defined in the Public Health (Wales) Act 2017 as *“...an assessment of the likely effect, both in the short term and in the long term, of a proposed action or decision on the*

²⁰ Welsh Government (2020) Development Plans Manual (Edition 3).

²¹ Welsh Health Impact Assessment Support Unit (2021) Health Impact Assessment (HIA) and Local Development Plans (LDPs): A Toolkit for Practice.

physical and mental health of the people of Wales or of some of the people of Wales.”

A.6 The importance of ensuring good health through planning is emphasised in Planning Policy Wales (PPW)²². PPW highlights the important contribution that HIA can make to plan-making. It also states that information to assess potential impacts on health can be required through various mechanisms, including SA, and that where relevant, health impacts should be incorporated into these assessments. A shared and integrated approach to evidence gathering and assessments is noted by PPW to generally offer the most effective and collaborative ways of working. While HIA can be undertaken as a separate standalone assessment, the Development Plans Manual notes that HIA can be integrated into the SA from the start. It is also noted that, because the SEA Regulations require human health to be considered as part of the assessment of environmental effects, the health component of an SEA can be broadened to include both physical and mental health objectives of an HIA.

A.7 The Welsh Government’s Practical Guide to HIA²³ and the Wales Health Impact Assessment Support Unit (WHIASU) guidance on HIA^{24,25} set out the steps required to undertake an HIA, with Screening being the first step. The guidance states that there is no fixed way of making a decision about whether to conduct HIA, but that the screening stage should set out a preliminary picture of the potential health impacts on the relevant population. This guidance also states that while HIAs can be carried out as part of a wider ISA process, the health and well-being and inequalities components of the assessment must be explicit.

A.8 In summary, screening should give consideration to the following:

- whether the proposal is likely to impact on health;
- which sections of the population, particularly vulnerable groups, are likely to be affected; and
- the potential scale of any positive or negative impacts.

A.9 As a strategic level plan, the Revised LDP can affect public health through the policies and site allocations included within it. As well as policies specifically relating to health and wellbeing, the location of development sites in relation to healthcare facilities and the allocation of sites for open space and other green infrastructure can influence health-related effects.

A.10 Baseline information relating to public health in RCT is presented in **Appendix D** and shows that the health profile of

RCT is relatively poor compared to the rest of Wales. The Revised LDP therefore offers opportunities to improve public health by including relevant policies and allocating development in the most sustainable locations (which will have associated health benefits).

A.11 The effects of the Revised LDP on health are expected to be largely limited to the plan area, i.e. RCT, and would mainly be long-term and permanent although any health-related effects from the construction process of new development (such as noise impacts) would be short term.

Given the strategic nature of the Revised LDP and the fact that ‘human health’ is one of the topics required to be addressed by the SEA Regulations, it is proposed that the HIA will be integrated within the ISA process for the Revised LDP, to be addressed via a relevant ISA objective (**see Chapter 2**). The ISA report at each stage of plan-making will include a section clearly summarising the health-related impacts of the Revised LDP in order to ensure that this element of the ISA is explicit.

Equalities Impact Assessment

A.12 The legal requirement for Equalities Impact Assessment (EqIA) is set out through the Equality Act 2010. The Welsh Public Sector Equality Duty (Section 149 of the Act) came into force in April 2011. It requires public bodies to assess the impact of policies on different population groups to ensure discrimination does not take place, and where possible, to promote equality of opportunity. Through the Equalities Act, having due regard for advancing equality involves:

- removing or minimising disadvantages experienced by people due to their protected characteristics;
- taking steps to meet the needs of people from protected groups where these are different from the needs of other people; and
- encouraging people with protected characteristics to participate in public life or in other activities where their participation is disproportionately low.

A.13 A plan-making authority should screen the nine protected characteristic groups in the Equalities Act 2010 (age, disability, gender reassignment, marriage or civil partnership, pregnancy and maternity, race, religion or belief, sex and sexual orientation) to identify and justify which characteristics the plan can influence. Those characteristics which can be influenced should be integrated into the

²² Welsh Government (2021) Planning Policy Wales Edition 11.

²³ Welsh Government (2004) ‘Improving Health and Reducing Inequalities: A Practical Guide to HIA.

²⁴ Welsh Health Impact Assessment Support Unit (2012) Health Impact Assessment: A Practical Guide.

²⁵ Welsh Health Impact Assessment Support Unit (2021) Health Impact Assessment (HIA) and Local Development Plans (LDPs): A Toolkit for Practice.

assessment framework; those that cannot be influenced should be screened out and justified.

A.14 In March 2021 Welsh Government adopted the Socio-economic Duty to complement the Equality Act, 2010 with the aim of further contributing towards Wales' long term well-being goals, in particular "A more equal Wales" and "A Wales of cohesive communities". The Duty places a legal responsibility on bodies when they are taking strategic decisions to have due regard to the need to reduce the inequalities of outcome resulting from socio-economic disadvantage²⁶. In effect, the duty results in an extension of EqIA to considering the potentially effects relating to socio-economically affected groups.

A.15 It is possible that the Revised LDP could impact upon any of the protected characteristics as well as socio-economic disadvantaged groups to some degree, as part of the overall effects of the plan on the local population, although some groups may be more directly affected (i.e. older people could be directly affected by the provision or not of appropriate housing to meet their particular needs). It can be challenging to identify how individual policies would affect some of the characteristics – effects may be more easily identified when considering the plan as a whole.

It is proposed that an EqIA will be prepared in parallel to the ISA process for the Revised LDP and will be presented in an appendix to the ISA Report. An EqIA matrix will be prepared to assess the likely effects of the Revised LDP on each of the nine protected characteristics and other potentially affected groups when considering socio-economic factors, with reference being made to any particularly relevant policies. The main ISA Report will include a summary of the likely equalities effects of the Revised LDP and will make any necessary recommendations for avoiding or mitigating negative effects and maximising positive effects. The findings of the equalities assessment will also be taken into account in relation to the relevant ISA objectives.

The Well-being of Future Generations (Wales) Act (WBFGA) 2015

A.16 The WBFGA (2015) places a duty on public bodies to carry out sustainable development. It sets out seven well-being goals which all public bodies are required to achieve:

- A prosperous Wales
- A resilient Wales

- A healthier Wales
- A more equal Wales
- A Wales of cohesive communities
- A Wales of vibrant culture and thriving Welsh language
- A globally responsible Wales

A.17 More information about what these goals mean is provided in the Welsh Government's guide to the Act²⁷. The WBFGA signifies the dedication of Wales' contribution towards all of the UN's Sustainable Development goals, including Goal 3²⁸ which is to 'ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages'.

A.18 The WBFGA puts in place a 'sustainable development principle' which identifies how organisations should go about meeting their duty under the Act. In applying the sustainable development principle, public bodies need to demonstrate that they have considered the following five issues:

- Looking to the long term so that we do not compromise the ability of future generations to meet their own needs.
- Understanding the root causes of issues to prevent them from occurring or getting worse.
- Taking an integrated approach so that public bodies look at all the well-being goals in deciding on their well-being objectives.
- Involving a diversity of the population in the decisions that affect them.
- Working with others in a collaborative way to find shared sustainable solutions.

A.19 The Development Plans Manual states that:

'The LDP must demonstrate how it contributes to achieving the well-being goals. The approach taken to appraise the plan through the SA can enable LPAs to understand where the plan can maximise its contribution. The well-being goals should be integral to the preparation of the SA Scoping Report and used to inform the review of evidence, identify issues and structure the SA framework which will assess the plan's growth options, objectives, policies and proposals'.

A.20 It also states that 'the well-being goals, objectives and the five ways of working should be integral to the development of the SA framework'.

A.21 The publication 'Creating healthier places and spaces for our present and future generations' has been developed by

²⁶ Welsh Government (March 2021) A More Equal Wales: The Socio-economic Duty Equality Act 2010 - Statutory Guidance

²⁷ Welsh Government (May 2015) Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015: The Essentials.

²⁸ United Nations (2015) The 2030 Agenda for Sustainable Development.

Public Health Wales²⁹ in response to the Act. It sets out an approach which focuses on six priority areas³⁰ of the built and natural environment that can positively impact upon health and well-being, and support delivery of the well-being goals. These priority areas are highly relevant to the Revised LDP and the assessment of the policies and sites within the Revised LDP will therefore also help to assess how well those priorities are being addressed.

It is proposed that the requirements of the WBFGA will be integrated within the ISA process for the Revised LDP, through the inclusion of relevant ISA objectives (see Chapter 2). The ISA Report will also include a summary assessment (as part of the report conclusions) of the overall well-being impacts of the plan, with specific reference to the well-being goals set out in the WBFGA.

A.22 Consideration has been given to whether the ISA framework should be structured in line with the well-being goals, i.e. whether the objectives could be grouped according to which goal they relate to. However, many of the well-being goals are cross-cutting and would be influenced by more than one of the ISA objectives; therefore presenting the ISA framework in this way would be too simplistic. Instead, the ISA framework in Chapter 2 shows how each ISA objective helps to address the seven well-being goals.

Welsh Language Impact Assessment

A.23 PPW sets the policy requirements for Welsh language and makes it clear that the Welsh language is “part of the social and cultural fabric” (of Wales) and that “the land use planning system should take account of the conditions which are essential to the Welsh language and contribute to its use and thriving Welsh language goal”.

A.24 The Development Plans Manual specifies that the Welsh language must be considered from the outset of the development plan process. The requirement for the SA to include “an assessment of the likely impacts of the plan on the use of the Welsh Language in the plan area” is set out through the Planning and Compulsory Purchase Act 2004 as amended by the Planning (Wales) Act 2015 (section 11). The Act states that “*the purpose of this is to ensure that the scale and location of change set out in the plan supports the Welsh language and ensure appropriate mitigation measures are in place, if required*”.

A.25 The overarching requirement to undertake SA is set out through section 62 of the Planning and Compulsory Purchase Act 2004. The Welsh Language Commissioner’s Guidance on Policy Making Standards³¹ requires that Welsh language be considered from the outset of policy making and notes that: “*the Commissioner does not consider that the requirement under section 62 of Planning and Compulsory Purchase Act means that the requirement to comply with Welsh language standards is removed. As they arise from two separate statutory requirements, it is entirely appropriate to expect bodies to ensure that they go beyond the requirements of section 62 in order to consider the wider effects on the Welsh language and to comply with the policy making standards under the Welsh Language Measure.*”

A.26 Technical Advice Note 20 (TAN 20): Planning and the Welsh Language³² provides guidance on the consideration of Welsh language as part of the development plan and SA processes. In summary, LPAs must consider the likely effects of their development plan on Welsh language as part of the SA process and include a statement within the deposit plan on how this has been considered and/or addressed within the development plan.

It is proposed that the ISA framework will include an objective specifically addressing the likely effects of the Revised LDP on the use of the Welsh language (see Chapter 2). The ISA Report will also include a summary conclusion about the overall effects of the Revised LDP on Welsh language, as part of the assessment of the likely cumulative effects of the plan.

Environment (Wales) Act

A.27 The Environment (Wales) Act 2016 seeks to legislate for the planning and management of natural resources in Wales in a manner which is a proactive, sustainable and integrated. The Act also introduces guidance on the sustainable management of natural resources (SMNR).

A.28 Planning Policy Wales 11 (PPW11) specifies that LDPs must have regard to the Natural Resources Policy and Area Statements that follow on from it. PPW11 therefore translates the principles of SNMR for the planning system.

A.29 As required by Section 6 of the Act, public authorities have responsibility to “maintain and enhance biodiversity in the exercise of functions in relation to Wales, and in so doing promote the resilience of ecosystems, so far as consistent

²⁹ Public Health Wales (2018) Creating healthier places and spaces for our present and future generations.

³⁰ The walking and cycling infrastructure, open green /blue spaces and green infrastructure, the food growing and retail environment, community, health and social care services provided from local facilities, low levels of air pollution and building design.

³¹ Welsh Language Commissioner (2020) Policy Making Standards: Creating opportunities for persons to use the Welsh language and treating the Welsh language no less favourably than the English language. Good practice advice document

³² Welsh Government (2017) Technical advice note (TAN) 20: planning and the Welsh language.

with the proper exercise of those functions.” There is a requirement for authorities to report on actions taken to promote ecosystem resilience as well as to improve biodiversity.

A.30 Section 7 of the Act requires that “Welsh Ministers must prepare and publish a list of the living organisms and types of habitat which in their opinion are of principal importance for the purpose of maintaining and enhancing biodiversity in relation to Wales”.

A.31 Prior to publication, appropriate consultation regarding the list must be undertaken with Natural Resources Wales (NRW). The list must be kept under review and all reasonable steps should be taken to maintain and enhance the living organisms and types of habitats on the list without prejudice to Section 6.

A.32 PPW states that a proactive approach should be taken by all those engaged in the planning process to facilitate the delivery of biodiversity and resilience outcomes. To allow for the implementation of the Section 6 duties, PPW sets out a framework of considerations (DECCA), that should be addressed:

- Diversity – ensuring mechanisms are in place to minimise species loss given that more diverse ecosystems are more resilient to external influences;
- Extent – ensuring planning decisions support measures which seek the creation, restoration and appropriate management of green networks and linkages as well as other existing assets;
- Condition – ensuring planning decisions do not compromise the condition of ecosystems and support the long term management of retained habitats;
- Connectivity – ensuring opportunities for the creation of functional habitat and ecological networks;
- Adaptability to change – primarily ensuring that action is taken to protect the extent, condition and connectivity of habitats, features and ecological networks from climate change. The actions can also help to facilitate social and economic resilience aspirations of the WBFGA.

A.33 The Act (section 8) also states that NRW must prepare a report containing its assessment of the state of natural resources in relation to Wales (SoNaRR). The requirement for NRW to prepare and maintain Area Statements for the purpose of facilitating the implementation of the national natural resources policy is set out through section 11 of the Act. RCT falls within the South Central Area Statement alongside Bridgend, the Vale of Glamorgan, Merthyr Tydfil, and Cardiff.

A.34 The Development Plans Manual recommends that the requirements of the Act (Section 6) can be met through the ISA. The ISA provides a means to consider how the various elements of the PPW framework of considerations could be addressed by the Revised LDP.

It is proposed that the requirements of Environment (Wales) Act 2016 will be met through the ISA process for the Revised LDP, to be addressed within a relevant ISA objective relating to biodiversity (**see Chapter 2**).

Appendix B

Summary of ISA Scoping Consultation Responses

B.1 This appendix presents a summary of the responses received in relation to the ISA Scoping Report that was consulted upon with the statutory bodies between July and September 2022. The responses and actions taken in relation to each comment received are also shown in the table below.

Table B.1: Consultation responses received in relation to the ISA Scoping Report for the Revised LDP 2022-2037 and how they have been addressed

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Natural Resources Wales		
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	<p>There have been significant changes to the context within which the LDP is emerging and these should be reflected in the scoping report:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ A nature emergency has been declared at national level and there has been a pledge from the Council to carbon neutral by 2030 and for the County Borough to be as close as possible to be carbon neutral by this date. ■ The State of the Natural Environment Resources Report has been published. ■ Future Wales: the national plan 2040 and PPW 11 has been published. ■ The Corporate Joint Committees have been established. ■ Public Service Boards are progressing the second iteration of local wellbeing plans and assessments. 	<p>Noted. Reference to the nature emergency has been added to the Scoping Report, as has reference to the Council's carbon neutrality pledge.</p> <p>The State of Natural Resources Report is already referenced in Appendix A.</p> <p>Future Wales: The National Plan is already included in Chapter 3 and Appendix A.</p> <p>One reference to PPW10 was included in the Scoping Report in error; this (footnote 8) has now been updated to refer to PPW11.</p> <p>Reference is already included in Appendix A to the work of Public Service Boards and the forthcoming Well-being Plan for RCT.</p>
General	We are happy with the approach of integrating other assessment processes as part of the ISA and would welcome the findings of the HRA informing the process as well.	Noted, no action required.
Methodology	<p>Suggest an interlinked approach to the assessment of the climate and nature emergencies:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Whether the cumulative development and land use proposals bring appropriate biodiversity benefits with no unacceptable impact or damage to species and habitats and whether the plan acts to enhance natural capital rather than deplete it? ■ Whether the development and land use proposals are individually or cumulatively compatible with the scale and pace of decarbonisation and sequestration needed to remain aligned with the Paris Agreement and Welsh carbon budgets (to 2030) and targets to the end of the plan period (near 2040)? 	<p>The ISA methodology will allow for a comprehensive assessment of the emerging LDP on all aspects of sustainability, including both climate and the natural environment. The ISA framework already addresses the points listed by the consultee, particularly through ISA objectives 1 and 9. While proposals in the emerging LDP will be appraised initially against each ISA objective in isolation, the likely cumulative effects of the Plan as a whole will also be considered. It should also be noted that the ISA is a high level, strategic assessment and it will not be possible for the ISA to reach very specific conclusions about the likely effects of individual development proposals on specific targets.</p>

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
	<ul style="list-style-type: none"> Whether proposals to adapt the built environment to the predicted effects of climate change and address other sustainability issues are comprehensive and the meet the needs of current generations, without compromising the ability of future generations to meet theirs? 	
General	<p>We advise that detailing LDP objectives in the scoping report would enable a more specific focus on where, how, and when they might be achieved and, with reference to baseline data and trends, what the likely significant environmental effects could be. For example, the Regional Technical Statement (which forms part of the LDP evidence base) identifies a need for the plan to allocate to meet the regional aggregates apportionment, and thus provides the context for assessing options.</p>	<p>The LDP objectives have not yet been worked up and so cannot be included in the ISA Scoping Report. The next stage of the ISA will involve assessing the likely effects of the emerging LDP proposals on the ISA objectives and this work will be set out in the next iteration of the ISA Report.</p>
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	<p>We advise reviewing the scoping of relevant environmental issues (the green boxes throughout Chapter 3), with reference to Future Wales (which introduces pre-assessed areas for wind energy development and national growth zones to the development plan), The State of Natural Resources Report (2020), the Cwm Taf Morgannwg Well-being Assessment and The South Central Wales Area Statement.</p>	<p>The information in Chapter 3 has been updated with reference to the documents listed.</p>
Chapter 4: Baseline Information	<p>When presenting baseline information, the use of maps, graphs, diagrams, and other visual forms of representation helps make the data easier to understand and we welcome their use in Chapter 4. Any issues with the quality of, or gaps in the baseline should be acknowledged.</p> <p>Chapter 4 identifies baseline for each of the required environmental topics, however, because the scoping report does not present LDP objectives, we question whether the information is appropriately focused on the likely significant effects that could influence or be influenced by the LDP.</p>	<p>The LDP objectives have not been worked up and so cannot be included in the ISA Scoping Report. They will be included in the full ISA Report at the next stage of the ISA process. The baseline information addresses the topics required by the SEA Regulations as well as other topics, reflecting the broader scope of the ISA, and the information presented is considered to be appropriate for informing the scope of an LDP.</p>
Chapter 4: Baseline Information	<p>We advise the baseline should be updated and reviewed to align with the recently published Cwm Taf Morgannwg Well-being Assessment, ecosystem profiles (Natural Resources Wales / Building resilient ecosystems), and the LDP's wider evidence base.</p>	<p>Chapter 3 has been updated to include reference to the Cwm Taf Morgannwg Well-being Assessment and ecosystem profiles. The baseline information will continue to be updated throughout the ISA process, to take into account other emerging evidence informing the LDP as it becomes available.</p>
Chapter 4: Baseline Information	<p>We consider the identified evidence gap on the accessibility of open space should be highlighted so it may be drawn into the assessment once addressed. This may helpfully also incorporate the consideration of Green Infrastructure.</p>	<p>The evidence gap on open space accessibility has been referenced in a new section at the end of Chapter 4 which highlights data gaps and limitations in accordance with the SEA Regulations (Wales). As new evidence emerges in this area it will be used to inform the findings of the ISA.</p>
Chapter 5: Key Sustainability Issues and likely	<p>We advise that a review of the key sustainability issues set out in table 5.1 of the report is conducted to ensure they align with the baseline, or else explain the decision-making process for their selection and prioritisation and where possible to express them with a greater focus on place.</p>	<p>Chapter 5 explains that analysis of the baseline information has informed the identification of the key sustainability issues facing RCT. It is considered that the key</p>

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Evolution without the Plan		sustainability issues as set out do reflect the baseline information. The key issues are not presented in any priority order, all have equal weight.
Chapter 5: Key Sustainability Issues and likely Evolution without the Plan	<p>We advise greater emphasis to be placed on:</p> <p>Demographics – The report should draw from LDP evidence relating on projected demographic change over the plan period.</p> <p>Decarbonisation – The report focuses on transport emissions, yet there is no discussion of pathways demonstrating the plan's contribution to meeting target emissions reduction by the end of the plan period or your Council's 2030 pledge.</p> <p>Nature Networks – The focus has moved from site-based conservation to safeguarding nature networks as a means of contributing to nature recovery and ecosystem resilience.</p> <p>Priority and protected species – The planning area includes Blaen Cynon Special Area of Conservation, where the Marsh Fritillary Butterfly is reported as being in an unfavourable condition. Cwn Cadlan SAC features grassland communities; Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey silt laden soils and Alkaline Fens.</p> <p>Landscape and land use change – Future Wales identifies the planning area within a national growth zone and has identified pre assessed areas for renewable energy where the decision has been made that landscape change is acceptable. Other drivers for change include woodland expansion and peatland restoration.</p>	Chapter 3 has been reviewed to ensure the topics identified are appropriately covered. Where appropriate, updates to the key sustainability issues have been made in Chapter 5.
Chapter 4: Baseline Information	References to National Landscape Character Areas (NLCAs) would benefit from more detailed information on Special Landscape Areas (SLA) (including those in neighbouring local planning authority areas), Local Landscape Character Assessments, LANDMAP (a map showing the overall evaluation would be useful), and Landscape Visual Impact Assessments which have been prepared for recent significant projects in the planning area.	Chapter 4 has been updated to include further detail on SLAs in the County Borough. The level of detail included in the baseline is considered proportionate and appropriate to the ISA.
Chapter 4: Baseline Information	Land in the plan area is an important setting for the Bannau Brycheiniog National Park which includes a UNESCO Global Geopark and International Dark Sky Reserve. Rather than categorising the Bannau Brycheiniog National Park 'by its vast swathes of unenclosed moorland across deep valleys', more detailed and locally relevant information provided in the Landscape Character Assessment of the Bannau Brycheiniog National Park Authority should be included.	Chapter 4 has been updated to include further information about the landscape character of the National Park.
Chapter 4: Baseline Information and Chapter 5: Key	Flood risk – suggest the baseline information is not communicated in the key sustainability issue. Historic events (including Storm Ciara and Dennis) demonstrate the significance of this issue and NRW has prepared a response to both of these events. Addressing flood risk, maintaining the resilience of engineered defences, and promoting all means of mitigation are significant issues in the	The baseline information in Chapter 4 includes information on recent flooding events and storms. The key sustainability issues presented in Chapter 5 have been revised to include reference to recent major flood events. The assessment of sites against ISA

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Sustainability Issues and likely Evolution without the Plan	planning area. It is vital that there is an openness about future flood risk amongst all audiences, and this should be encouraged so that everybody can understand the risks and work collectively to increase the resilience of residents and businesses, so they are better prepared to recover more quickly from flooding. Information from the Strategic Flood Consequences Assessment and the emerging Water Framework Directive opportunity catchment area work should be drawn on for the assessment.	Objective 1 draws on the flood risk zones which are mapped in the Strategic Flood Consequences Assessment and the Flood Map for Planning.
Chapter 4: Baseline Information	Evidence about the communities most at risk of flooding is available in the Communities at Risk Register. Figure 4.4.2 should now draw from the Flood Map for Planning (FMfP) rather than the TAN 15 Development Advice Map and information is also available for surface water.	The baseline information has been updated to include more information about the communities most at risk of flooding in RCT. Figure 4.4.2 has been updated as suggested.
Chapter 4: Baseline Information	We note the scoping report references UKCP09; however more recent UKCP (UK Climate Projections) 18 projections are now available and have started to inform our work UK Climate Projections (UKCP) – Met Office).	The baseline information has been updated to reflect updated evidence about climate change from the 2018 projections.
Chapter 4: Baseline Information and Chapter 5: Key Sustainability Issues and likely Evolution without the Plan	The baseline identifies, for some abstraction points, that new consumptive abstraction will only be available at medium to high river flows. We question why this is not presented as a key issue for the assessment of the Plan? We would also welcome consideration of food provisioning, as a significant system impacting across environmental topics. The potential for impacts on higher grade agricultural soils should be considered as part of the appraisal.	The ISA framework addresses impacts on agricultural land through ISA objective 12. The key sustainability issues in Chapter 5 have been updated to include reference to water availability.
Chapter 6: Integrated Sustainability Appraisal Framework and Methodology	<p>Identifying where significant environmental effects are likely to arise helps focus the scale of assessment required. The report set out the proposed methods and their rationale in Chapter 6. NRW supports the embedding of Candidate Site assessments within the ISA.</p> <p>If it can be shown that significant environmental effects on specific elements of the environment are unlikely, these elements can be scoped out and removed from the assessment. A concise and reasoned justification is necessary, and provides a useful audit trail. The approach of using decision aiding questions and distance based criteria for Candidate Sites will require extensive reporting for the justification for each assessment. Where possible the decision aiding questions should be linked to evidence/information so that assessments may be repeatable.</p> <p>The terminology in ISA objective 1 needs to be adjusted to reflect the correct terminology on flood risk zones and to reflect new TAN15 advice which does not support development on greenfield land in areas of flood risk. The assessment might draw from the Strategic Flood Consequences Assessment. Considerable evidence is available for some topics meaning assessment approaches that make use of more limited numbers of decision-making questions might be used. This could</p>	<p>The decision aiding question will be used to guide the appraisal of LDP options against each headline ISA objective – it is not intended that every option will be assessed in detail against each decision aiding questions.</p> <p>The terminology used under ISA objective 1: flooding reflects the update to TAN 15 (flood zones 2/3 instead of A/B/C). The assessment is based on the flood risk zones which are mapped in the Strategic Flood Consequences Assessment as well as the Flood Map for Planning. The assessment criteria identify a significant negative effect where development would take place on greenfield land in areas of high flood risk, in line with the TAN 15 advice.</p>

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
	make use of modelling-led, environmental receptors and mapping and spatial analysis techniques such as those promoted for use in relation to air quality impacts on designated sites.	
Chapter 6: Integrated Sustainability Appraisal Framework and Methodology	<p>NRW would welcome the following matters being incorporated as a means of flagging potential adverse significant effects from Candidate Sites:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Within or likely to affect the national site network sites and Ramsar sites (aligned with the findings of the HRA) 2. Within or likely to affect a SSSI; or is within a consultation area around an SSSI notified to the LPA by NRW 3. Within or likely to affect National Nature Reserves [within 1,000m] 4. Likely to affect European Protected Species / nationally fully protected species protected under the Wildlife & Countryside Act 5. Likely to affect the purposes of National Parks or Areas of Outstanding Natural Beauty 6. Flood Map for Planning (aligned with the findings of the Strategic Flood Consequences Assessment) 7. Involving groundworks and/or non-mains foul or surface water disposal within Source Protection Zones, Nitrate Vulnerable Zones, or defined water protection zones 8. Involving groundworks upon historic closed landfills or within 250m of an active open landfill 9. Non-mains sewer proposed (for wastewater and sewage disposal) 	The matters listed have been incorporated where appropriate. Information from the HRA will be taken into account as part of the assessment of likely cumulative effects of the plan, later in the ISA process. Proximity to National Nature Reserves is already addressed within the site assessment criteria as it is a national designation, and proximity to National Parks is also considered (there are no AONBs in proximity of the County Borough). There are no Nitrate Vulnerable Zones in RCT and SPZs are already taken into consideration through the appraisal of ISA objective 10.
Cadw		
Appraisal methodology	The Council should the use expertise of their archaeological advisors and The Glamorgan-Gwent Archaeological Trust, in the preparation of the LDP and for assessing the impact of Candidate Sites on the historic environment in the ISA.	The appraisal of site options in relation to ISA objective 6: historic environment will draw on the historic environment assessment work that has been undertaken by the Council's officers. See Table 6.2 which sets out the assessment criteria for the Candidate Sites.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	There is a need to add to the Historic Environment and Cultural section (of the review of relevant plans and programmes in Chapter 3 of the ISA Scoping Report) included from paragraph 3.29. The Ancient Monuments and Archaeological Areas Act 1979 and the Listed Building and Conservation Areas Act 1990 should be added to the list of policies and programmes of relevance, as the Historic Environment (Wales) Act 2016 amends these Acts and is not a standalone Act.	The review of plans and programmes presented in Appendix A now includes reference to the Ancient Monuments and Archaeological Areas Act 1979 and the Listed Building and Conservation Areas Act 1990.
Chapter 4: Baseline Information	The section of the ISA Scoping Report that sets out baseline information for the historic environment (sections 4.74– 4.83) includes no mention of scheduled monuments. There should be a section identifying how many scheduled monuments there are in RCT.	Reference to scheduled monuments has been added to the baseline information in Chapter 4.
Glamorgan-Gwent Archaeological Trust (GGAT)		

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	The ISA Scoping Report takes into account the strategic cascade of legislation and policy, and the inclusion of these into the LDP to ensure that the measures to protect and enhance the historic environment are undertaken. The assessment topic (f) references the historic environment; and 3.29 notes the historic environment and cultural heritage. Additional information regarding this can found be found in Planning Policy Wales 11 th Edition 2021, in Chapter 6: Distinctive and Natural Places, 6.1 the Historic Environment, and refer ^{en} ce to this should be included.	The consultee refers to the require ^{me} nts of the SEA Regulations 12(2)(f) which require reporting on the likely significant effects of the plan, including those relating to cultural heritage. Table 1.1 of this report notes how this requirement is being taken into account in the ISA. Planning Policy Wales (11 th Edition) has already been taken into account to inform the scope of the ISA, as detailed in Chapter 3 and Appendix A.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes and Chapter 4: Baseline Information	We note that reference to current legislation and policy relating to the Historic Environment: the Historic Environment (Wales) Act 2016; and TAN24: The Historic Environment, is included in the ISA Scoping Report, as well as to statutorily protected (Scheduled and Listed) designated historic assets. It should be noted that these are outnumbered by non-designated historic assets, detailed within the Historic Environment Record, and that these are more likely to be directly impacted by change or development.	Paragraph 4.83 in the baseline information already refers to the numerous non-designated heritage assets in RCT and the fact that these outnumber designated heritage assets.
Welsh Language Commissioner		
Appraisal methodology	It is proposed in the ISA Scoping Report that the ISA framework includes an objective relating to the likely effects of the revised LDP on the use of the Welsh language. The Welsh Language Commissioner agrees with this approach.	Noted, no action required.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	Chapter 3 of the ISA Scoping Report which includes the review of relevant plans and programmes, states that the ISA should appraise all elements of the LDP in terms of potential impacts on the Welsh language, considering how the plan could support both existing and new speakers. The Welsh Language Commissioner agrees with this approach.	Noted, no action required.
Appraisal methodology	The ISA framework includes ISA objective 7 which seeks to promote the use of the Welsh language and will address the requirement for a Welsh language impact assessment. The Welsh Language Commissioner supports this objective.	Noted, no action required.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes and Chapter 4: Baseline Information	Sections of the baseline information and review of relevant plans and programmes in the ISA Scoping Report are highlighted in relation to the proportion of Welsh speakers in RCT and the WESP and its requirements. The inclusion of this information in the ISA is supported by the Welsh Commissioner. It is also stated that the LDP should further the objectives of the WESP, including : “Strengthening the use of Welsh beyond the school gates in social spaces, in the workplace and across our communities will also be an integral part of creating a thriving and growing Welsh language in Rhodda Cynon Taf.”	Noted. Recommendations relating to the LDP itself will be addressed by RCTCBC through the plan making process.

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
General	It is noted that the LDP itself will be assessed in terms of its implications for the Welsh language through the ISA. We urge the Council to develop a policy within the LDP to protect and promote the Welsh language. The Council is required to produce a 5-year strategy for promoting the Welsh language in its area, in line with the promotion standards placed upon it. The Council should explain how the LDP will contribute to meeting the target set in the strategy for increasing or maintaining the number of Welsh speakers in the area.	Noted. Recommendations relating to the LDP itself will be addressed by RCTCBC through the plan making process.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	In Chapter 3 reference is made to the Welsh Language Measure, Cymraeg 2050 and TAN 20. It is noted that, in preparing the LDP, consideration should be given to the Welsh language and the areas in which it is more widely spoken, while also seeking to increase its use. The Welsh Commissioner queries where this means increasing its use throughout the authority area? This type of approach would be supported.	Recommendations relating to the LDP itself will be addressed by RCTCBC through the plan making process. The ISA will consider whether the policies of LDP will support an increase in use of the Welsh language throughout RCT.
Chapter 6: ISA Framework and Methodology	The report notes that it is not possible to conclude that the location of Candidate Sites would directly affect the objective to promote the use of the Welsh language. It is therefore noted that all site options will have a negligible effect. It is unclear how the report reached this conclusion.	The text against ISA objective ISA 7 in Table 6.2 explains why it is not considered appropriate or justified to identify different effects for Candidate Site options based on their location.
Appendix A	What is the meaning of high Welsh language use or Welsh being more widely spoken, or spoken in the community? What are the social implications of development and the preservation of the cultural heritage – the Council should clarify the criteria for designating the areas or communities referred to.	Chapter 4 (section on Welsh Language) sets out baseline information about existing levels of Welsh language use within RCT. Any increase in Welsh speaking would be an increase on that baseline. It is recognised and accepted that an increase in Welsh language use would have benefits in terms of preserving cultural heritage.
Countryside Team		
Chapter 2: Screening	Paragraph 2.32— Typing error where 'extent' is missing from the definition of adaptability (as per Environment Act and PPW)	This is correct in this version of the report.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	Paragraph 3.6 – includes no mention of the Nature Emergency declared by Welsh Government in summer 2021 (although it is referred to in one of the later tables).	Noted. The Nature Emergency has now been referenced in Appendix A of this report.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	Paragraph 3.26— The net zero target needs more prominence. The Welsh policy and guidance is ramping up all the time (for example the requirements for Councils to look at landuse emissions in their own carbon returns to WG in 2022), the SuDS regulations in Wales are not referenced in 3.26 and the report by the Future Generations Commissioner on planning isn't referenced. NRW has published their updated peatland data portal in April 2022 which now includes carbon sequestration/emissions modelling.	Reference to the SuDS regulations for Wales has been updated in Chapter 3 of this report. Reference to the carbon sequestration and emissions modelling data from NRW is included in Appendix A: Relevant Plans and Programmes.

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	Paragraph 3.28 is the reference to Nature Recovery Plan for Wales correct? In the green box final para '...habitats, species, ecosystem resilience, on carbon stored in undisturbed soils, and on valued landscapes.' Should HRA be ISA?	The references included in relation to the HRA is correct. This report includes reference to the most recent Action Plan which has been refreshed for 2020-21 in Chapter 3.
Chapter 4: Baseline Information	<p>Paragraph 4.9-- LULUCF the data is changing all the time, for example peatbogs were initially classified as sequestering but this has changed to emitting for most. Modelling and data collection is very complex, there is no detailed work for RCT specifically. There is a likely reduction in the extent of conifer in RCT due to windfarms, but here, it is likely that the removal of conifer on peat and the rewetting of the peat would reduce emissions (e.g. penycymoedd wind farm).</p> <p>Paragraph 4.10 is helpful as soil disturbance (especially in semi-natural habitat) is likely to be the biggest contributor to landuse emissions in RCT, but we have no data. We think woodland regeneration (without planting) is adding to woodland extent across RCT, we currently have no data but may get some this year for some larger Council owned sites.</p>	Chapter 4 already presents the most recent information available on LULUCF data for RCT.
Chapter 4: Baseline Information	Paragraph 4.19 and maps 4.1.1 and 4.1.2 assume SINC data relates to 2011 plan, not the revised layer produced in 2020? I think Candidate Sites are to be assessed against the new layer	The map shows the adopted SINCS and not proposed, reflecting the current baseline situation.
Chapter 4: Baseline Information	Paragraph 4.26 and appendix-- the revised Action for Nature was approved by the RCT Local Nature Partnership in July 2022 and will probably be going to the Council's Climate Change Sub Committee in October 2022. The new plan covers the habitats and species on the Wales s.7 list as well as those identified as locally important by the Partnership. Actions are grouped by habitat, but also cover general themes with a specific focus on actions that different groups (from novice naturalists to wildlife experts, landowners, families, public bodies etc.) can take forward.	The revised Action for Nature plan is not yet available but will be referred to at the next stage of the ISA.
Chapter 4: Baseline Information	Paragraph 4.38 Is the data correct? The 2022 round of meetings on the Ely catchment (as part of NRW's Area statement work) identified the Clun as the worst catchment in Wales re the WFD. The Ely meetings clearly identified planning and permitting (as well as investment) as key drivers of the WFD issues in the Ely catchment. Should we be using RCT not Severn basin data.	The data has been checked and updated where necessary in Chapter 4.
Chapter 4: Baseline Information	Paragraph 4.73 Wales peatland data portal has been published by NRW April 2022.	Chapter 4 now includes reference to the updated data.

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Chapter 4: Baseline Information	Paragraph 4.111/2 should the effects of Covid be referenced here; data is probably available now.	There is very limited data available which shows the effects of the Covid pandemic; however it has been referenced throughout the report where relevant and data is available.
Chapter 6	ISA objective 10: water-- Not sure of the relevance of source protection zones in RCT, the critical WFD indicator is the status of the waterbody and we have a lot of failures, as mentioned above the Ely catchment workshops identified planning as one of the mechanisms for addressing these issues. The assessment of Candidate Sites should reflect that?	It is not possible to assess this spatially-- we would need to have mapped data showing the areas that drain into waterbodies of various quality levels which is not available.
Chapter 6	ISA objective 12: land-- should this reflect the issues of soil carbon identified in ch3/4?	ISA objective 12 relates to the efficient use of land regarding the potential to promote the reuse of brownfield sites. Soil carbon relates mostly to climate change which is covered through ISA objective 1. In any case, given the complexities of considering soil carbon, it is considered to be beyond the scope of the ISA.
Energy and Carbon Reduction Team		
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	<p>The scoping report gives reference to Energy Efficiency Wales and that the ISA should include a promotion of energy efficient design. This could link to the proposed framework to improve implementation and enforcement of the EPC B target by 2030 which will impact RCTCB's leased assets:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ The Non-Domestic Private Rented Sector Minimum Energy Efficiency Standards Implementation of the EPC B Future Target ■ The enforcement of Minimum Energy Efficiency Standards are an enforced standard not optional so should be noted. 	The enforcement of Minimum Energy Efficiency Standards is included in Appendix A of this report.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	<p>The scoping report needs to provide more information relating to Electric Vehicle charging policy/ documents. There is a transport section which references EV but the document is missing references to the:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Welsh Government – Electric Vehicle Charging Strategy for Wales; ■ Electric vehicle charging strategy for Wales: action plan; and ■ RCT's EV Charging Strategy. 	References to EV policy is set out in Appendix A.

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
Chapter 4: Baseline Information	<p>In relation to the data presented in the climate change baseline for the ISA, RC's Climate Change Strategy provides a comprehensive overview of RC's climate related performance. The Strategy has been structured around the Corporate Priorities of People, Places, and Prosperity as they feature in the Council's Corporate Plan. Cabinet also agreed that the delivery of the Strategy will be monitored as part of the quarterly Performance Reports to Cabinet</p> <p>Furthermore, RCTBCB is working with the Carbon Trust to develop the Council's Corporate Decarbonisation Strategy and Action Plan due by the end of the year. This will provide a comprehensive baseline review of the Council's decarbonisation agenda.</p> <p>The Carbon Footprint work that was undertaken for the FY 19/20 and FY 20/21 which provides baseline data could also be referenced in the baseline information.</p>	Reference to the carbon footprint work has been included within the baseline in Chapter 4.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	The scoping report identifies the importance of the LDP placing emphasis on climate change and the decarbonisation agenda where opportunities are available. However, there is no reference to RC's requirement to report back to WG on their Net Zero reporting commitment. There is a need to make reference to the following document: Welsh Public Sector Net Zero Reporting Guide.	Reference to the Welsh Public Sector Net Zero Reporting Guide is included in Appendix A of this report.
Chapter 4	It is understood that 100% of RC's electricity is REGO procured as evidenced from RCTCBC Carbon Footprint Report September 2021.	Reference to the source of RCT's electricity has been provided within the baseline in Chapter 4.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	RCTCBC will be working within the Welsh Government's Delivery Plan for a Low Carbon Wales, the Net Zero Wales Carbon Wales budget (2) and its 'Route Map' to decarbonise the public sector in Wales. The Plan is the start of the journey to net zero and a greener, stronger, fairer Wales and focuses on our second carbon budget (2021–2025). It also looks ahead to build the foundations for Carbon Budget 3 and our 2030 target, as well as net zero by 2050. The Plan commits all Public Sector bodies to report their emissions and publish their plans to achieve net zero by March 2023.	Reference to the Delivery Plan and Road Map is included in Appendix A of this report.
Chapter 4: Baseline Information	According to the Department for Transport, RCT had 761 Ultra Low Emissions Vehicles licensed at the end of Q1 2022.	Reference to electric vehicle ownership in RCT is included in Chapter 4 of this report.
Housing team		
Chapter 4: Baseline Information	Highlights paragraph 4.120 of the ISA Scoping Report – “The most recent Local Housing Market Assessment (LHMA) outlined that the average house price in RTC in 2016/17 was £114,000; ranging from £50,000 in Tylorstown to £210,000 in Pontyclun. The LMHA identified a shortfall of 737.51 affordable units per annum (comprising 467.47 social rented units and 270.04 intermediate units) from 2017/18 to 2021/22 based on the existing backlog of need. It is noted that smaller units (one	Chapter 4 presents the most recent information available on housing in RCT. This includes information from the LMHA and other relevant sources of information.

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
	<p>and two bedrooms) need to be prioritised. Most of the housing shortfall is in South West Taf, Central Taf, Greater Pontypridd and Aberdare.”</p> <p>From the LHMA – “Real house prices in RCT, whilst somewhat higher, have historically mirrored those in Wales as a whole. Overall prices increased substantially in the period 2001-2008. Values then reduced from the beginning of 2008 and fell to their low point in late 2014, since when they have grown steadily. As of 2021, prices in RCT are still below their real peak price in 2008. The lower quartile average house price adjusted to November 2020 is around £80,000.00</p> <p>45.3% of the total need for 8,450 dwellings is for affordable housing, or a total of 255 affordable dwellings per annum. Most of the housing shortfall is in East of Pontypridd a need of 580 dwellings over the period 2022-37.”</p> <p>It is stated that the information in the LHMA is still accurate.</p>	
Diversity and Inclusion Team		
General	A summary providing the purpose of the document would be useful	The introduction of this report sets out the purpose of the ISA Scoping Report.
General	There are multiple instances of Rhondda Cynon Taf being referred to as RTC instead of RCT.	These typos have been located and amended in this report.
Chapter 4: Baseline Information	The report should be informed by the most recent Gypsy and Traveller Accommodation Assessment, updated census information and the Cwm Taf Population Assessment.	The baseline information in Chapter 4 is already informed by the most recent Gypsy and Traveller Accommodation Assessment and the most recent available Census data. Data from the 2021 Census will be taken into account in the ISA as it becomes available. Information from the Cwm Taf Population Assessment has been added to the report.
Chapter 5: Key Sustainability Issues	<p>Key sustainability issues should include detail about adapted housing mentioned in section ‘a high proportion of terraced housing...’</p> <p>Need to recognise the Cost of Living crisis.</p>	The key sustainability issues in Chapter 5 now include reference to the need for a proportion of new homes to be adaptable to the needs of older people and people with reduced mobility. Reference has been added to the recent cost of living crisis.
Chapter 6: ISA Framework and Methodology	<p>While the initial social background/baseline information in the scoping report is good, not much of this seems to have made it into the objectives. There are good opportunities to strengthen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Would be interesting to see what impacts were identified in the EqIA reflected in the objectives. • Would like to see more information about protected characteristics in the objectives— <i>E.g. on housing being accessible, areas being accessible – what does this mean in practice?</i> • <i>Same with education for all – a big ask but might be lost in the objectives</i> 	The ISA objectives are relatively high level and cannot reflect the full detail of the baseline information although they are considered to be an appropriate set of objectives to capture the assessment of the emerging LDP against the existing baseline. The EqIA has not yet been carried out – this will be done as part of the ISA as the LDP emerges.

ISA Scoping Report Reference	Summary of consultee comment	Response/action taken
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Would like to have seen more about how to mitigate low socio-economic impacts and cost of living as some objectives clearly do have positive impact but the objective doesn't go that far</i> • <i>E.g. air pollution, water quality – why aren't specific areas named as having a ++ impact? The background info has spelt this out as needed so good opportunity to strengthen</i> 	
Transport Strategy Comments		
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	In terms of Active Travel, reference needs to be made to RCT's approved Active Travel Network Map (ATNM), which replaces the existing Integrated Network Maps and Welsh Governments Active Travel Guidance.	Appendix A has been updated to include reference to these documents.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	Plans/Policies that need to be added are: <ul style="list-style-type: none"> • RCT's EV Charging Strategy • National Transport Delivery Plan 2022-27 (currently under consultation) • WelTAG 2022 (currently under consultation) 	Appendix A has been updated to include reference to these documents.
Chapter 3: Relevant Plans and Programmes	Reference needs to be made to Welsh Governments plan to introduce legislation to lower the default national speed limit on residential roads from 30mph to 20mph.	This information has been added to Chapter 4.
Chapter 4: Baseline Information	There is a need to reflect the impact of more people working from home in the Borough. The report should present data on the percentage in traffic growth on strategic corridors. The report should present data on disparities in car ownership across RCT – e.g. lowest ownership in upper Rhondda Fach, which also has no rail service.	Chapter 4 has been updated to make clear that data on commuting is likely to have been impacted by the coronavirus pandemic – although there is no very recent data available yet which will reflect these changes. Data on disparities between car ownership levels within the County Borough are not available.
General	The SE Wales LTP included a Competition Assessment and Children's Rights Assessment – are these needed for this document?	These assessments are considered to be outside the scope of the ISA.
Chapter 4: Baseline Information	Small typing error on page 34 – paragraph 4.138 – need to remove the word high before traffic where the sentence states 'high traffic counts are high.'	The error is corrected in Chapter 3 of this report.

Appendix C

Review of Plans, Policies and Programmes

C.1 This appendix presents a review of international, national, sub-national and policies, plans and programmes that are relevant to the undertaking of the ISA and the preparation of the Revised LDP. These are outlined below, along with a summary of the implications for both the ISA and the Revised LDP.

Table C.1 Review of Plans, Policies and Programmes

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
INTERNATIONAL		
<i>UNESCO World Heritage Convention (1972)</i>	<p>Countries are required to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ensure that measures are taken for the protection, conservation and presentation of cultural and natural heritage ■ Adopt a general policy that gives cultural and natural heritage a function in the life of the community ■ Integrate the protection of heritage into comprehensive planning programmes. <p>Sets out for the designation of UNESCO World Heritage Sites.</p>	The ISA should include an objective on heritage and archaeological issues.
<i>World Commission on Environment and Development (1987) Our Common Future (The Brundtland Report)</i>	<p>The Brundtland Report is concerned with the world's economy and its environment. The objective is to provide an expanding and sustainable economy while protecting a sustainable environment. The Report was a call by the United Nations:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ to propose long-term environmental strategies for achieving sustainable development by the year 2000 and beyond; ■ to recommend ways concern for the environment may be translated into greater co-operation among countries of the global South and between countries at different stages of economic and social development and lead to the achievement of common and mutually supportive objectives that take account of the interrelationships between people, resources, environment, and development; ■ to consider ways and means by which the international community can deal more effectively with environment concerns; and ■ to help define shared perceptions of long-term environmental issues and the appropriate efforts needed to deal successfully with the problems of protecting and enhancing the environment, a long term agenda for action during the coming decades, and aspirational goals for the world community. 	<p>The Brundtland Report provided the original definition of sustainable development.</p> <p>The accumulated effects of the ISA objectives should seek to achieve sustainable development.</p>
<i>UNFCCC (1997) The Kyoto Protocol to the UNFCCC</i>	The Kyoto Protocol to the UNFCCC established the first policy that actively aims to reduce greenhouse gas emissions by industrialised countries.	The Kyoto Protocol is influential to achieving sustainable development as it encourages transition to a low carbon economy. Therefore it is an integral factor in planning documents.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>Construction is a significant source of greenhouse gas emissions due to the consumption of materials and use of energy. The Kyoto Protocol aims to reduce greenhouse gas emissions of the UK by 12.5%, compared to 1990 levels, by 2008 – 2012.</p>	
<p><i>The World Summit on Sustainable Development (WSSD), Johannesburg, September 2002</i></p>	<p>Commitments arising from Johannesburg Summit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Sustainable consumption and production patterns. ■ Accelerate the shift towards sustainable consumption and production— 10-year framework of programmes of action; Reverse trend in loss of natural resources. ■ Renewable Energy and Energy efficiency. ■ Urgently and substantially increase [global] share of renewable energy ■ Significantly reduce rate of biodiversity loss by 2010. <p>No targets or indicators, however actions include:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Greater resource efficiency; ■ Support business innovation and take-up of best practice in technology and management; ■ Waste reduction and producer responsibility; and ■ Sustainable consumer consumption and procurement. 	<p>The LDP can encourage greater efficiency of resources. Ensure policies cover the action areas.</p> <p>The LDP can encourage renewable energy. Ensure policies cover the action areas.</p> <p>The LDP can protect and enhance biodiversity. Ensure policies cover the action areas.</p>
<p><i>The Cancun Agreement- UNFCCC (2011)</i></p>	<p>Shared vision to keep global temperature rise to below two degrees Celsius, with objectives to be reviewed as to whether it needs to be strengthened in future on the basis of the best scientific knowledge available.</p>	<p>The ISA should include an objective on greenhouse gas emissions.</p> <p>The LDP should aim to reduce emissions.</p>
<p><i>United Nations (2015) United Nations Climate Change Conference (COP 21) Paris Agreement</i></p>	<p>The agreement's main aim is to keep a global temperature rise this century well below 2 degrees Celsius and to drive efforts to limit the temperature increase even further to 1.5 degrees Celsius above pre-industrial levels.</p> <p>The 1.5 degree Celsius limit is a significantly safer defence line against the worst impacts of a changing climate.</p> <p>Additionally, the agreement aims to strengthen the ability to deal with the impacts of climate change.</p>	<p>The ISA should include an objective on climatic factors.</p> <p>The LDP should positively contribute to a low carbon economy.</p>
<p><i>United Nations Sustainable</i></p>	<p>Seventeen Sustainable Development Goals (SDGs) address interconnected global challenges including those related to poverty, inequality, climate, environmental degradation,</p>	<p>The ISA should consider the SDGs when developing objectives.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Development Goals (UN, 2015)</i>	<p>prosperity, and peace and justice. The Goals and targets aim to be achieved by 2030. In Wales the goals are translated into the WBFGA goals, with a target date of 2030.</p> <p>The UK Government has yet to localise the SDGs and determine a UK level plan for their implementation.</p>	The LDP should consider the SDGs when developing policies/proposals.
EUROPEAN		
<i>The Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe (Granada Convention 1985)</i>	The main purpose of the convention is to reinforce and promote policies for the conservation and enhancement of Europe's heritage and to foster closer European co-operation in defence of heritage. Recognition that conservation of heritage is a cultural purpose and integrated conservation of heritage is an important factor in the improvement of quality of life.	The ISA should include an objective on the conservation and enhancement of heritage and decision making criteria on architectural heritage.
<i>The European Convention on the Protection of Archaeological Heritage (Valetta Convention 1992)</i>	Agreement that the conservation and enhancement of an archaeological heritage is one of the goals of urban and regional planning policy. It is concerned in particular with the need for co-operation between archaeologists and planners to ensure optimum conservation of archaeological heritage.	The ISA should include an objective on the conservation and enhancement of heritage and decision making criteria on architectural heritage.
<i>Council Directive 91/271/EEC for Urban Waste-Water Treatment</i>	<p>Its objective is to protect the environment from the adverse effects of urban waste water discharges and discharges from certain industrial sectors and concerns the collection, treatment and discharge of:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Domestic waste water ■ Mixture of waste water ■ Waste water from certain industrial sectors <p>The Directive includes requirement with specific:</p>	ISA Objectives should include priorities to minimise adverse effects on ground and/or surface water.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Collection and treatment of waste water standards for relevant population thresholds ■ Secondary treatment standards ■ A requirement for pre-authorisation of all discharges of urban wastewater <p>Monitoring of the performance of treatment plants and receiving waters and Controls of sewage sludge disposal and re-use, and treated waste water re-use.</p>	
<p><i>European Spatial Development Perspective (1999)</i></p>	<p>The aim of spatial development policies is to work towards a balanced and sustainable development of the territory of the European Union. The ESPD aims to ensure that the three fundamental goals of European policy are achieved equally in all the regions of the EU:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Economic and social cohesion; ■ Conservation and management of natural resources and the cultural heritage; ■ More balanced competitiveness of the European territory. <p>European cultural landscapes, cities and towns, as well as a variety of natural and historic monuments are part of the European Heritage. Its fostering should be an important part of modern architecture, urban and landscape planning in all regions of the EU.</p> <p>A big challenge for spatial development policy is to contribute to the objectives, announced by the EU during international conferences concerning the environment and climate, of reducing emissions into the global ecological system.</p>	<p>The ISA should include objectives related to promoting economic and social cohesion, conserving natural resources, protecting historic heritage and reducing CO2 emissions. The contribution to the form and function of the rural and urban areas of the county should be viewed positively and the plan's objectives should reflect this.</p> <p>The LDP should consider an approach which promotes economic benefits for all and social cohesion as well as preserving and enhancing the historic environment. This could include policies related to impacts upon landscape, townscape, historic structures and features.</p>
<p><i>EU Drinking Water Directive (98/83/EC)</i></p>	<p>Provides for the quality of drinking water.</p> <p>The standards included are legally binding.</p>	<p>The ISA should consider objectives relating to water quality.</p> <p>The LDP should recognise that development can impact upon water quality and include policies to protect the resources.</p>
<p><i>EU Directive on the Landfill of Waste (99/31/EC)</i></p>	<p>Sets out requirements ensuring that where landfilling takes place the environmental impacts are understood and mitigated against.</p>	<p>The ISA should include objectives setting out priorities to minimise waste, increased recycling and re-use.</p> <p>The LDP should take into consideration landfilling with respect to environmental factors.</p>
<p><i>EU Water Framework Directive (2000/60/EC)</i></p>	<p>Establishes a framework for the protection of inland surface waters, transitional waters, coastal waters and groundwater which:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Prevents further deterioration and protects and enhances the status of aquatic ecosystems and, with regard to their water needs, terrestrial ecosystems and wetlands directly depending on the aquatic ecosystems; 	<p>The ISA should consider effects upon water quality and resource.</p> <p>The LDP policies should consider how the water environment can be protected and enhanced. This will come about through reducing pollution and abstraction.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Promotes sustainable water use based on a long-term protection of available water resources; ■ Aims at enhanced protection and improvement of the aquatic environment, inter alia, through specific measures for the progressive reduction of discharges, emissions and losses of priority substances and the cessation or phasing-out of discharges, emissions and losses of the priority hazardous substances; ■ Ensures the progressive reduction of pollution of groundwater and prevents its further pollution, and ■ Contributes to mitigating the effects of floods and droughts. 	<p>Protection and enhancement of water courses can be can also come about through physical modification. Spatial planning will need to consider whether watercourse enhancement can be achieved through working with developers.</p>
<p><i>Århus Convention (2001)</i></p>	<p>The Aarhus Convention is a multilateral environmental agreement through which the opportunities for citizens to access environmental information are increased and transparent and reliable regulation procedure is secured. It encourages access to information, public participation and access to justice.</p>	<p>The ISA will be consulted upon and open to scrutiny as per the requirement of the relevant regulations.</p> <p>Public consultation and access to information supporting the decision-making process must be introduced in the procedures for the drawing up of the LDP.</p>
<p><i>EU Environmental Noise Directive (Directive 2002/49/EC)</i></p>	<p>The underlying principles of the Directive are similar to those underpinning other overarching environment policies (such as air or waste), i.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Monitoring the environmental problem; by requiring competent authorities in Member States to draw up "strategic noise maps" for major roads, railways, airports and agglomerations, using harmonised noise indicators Lden (day-evening-night equivalent level) and Lnight (night equivalent level). These maps will be used to assess the number of people annoyed and sleep-disturbed respectively throughout Europe; ■ Informing and consulting the public about noise exposure, its effects, and the measures considered to address noise, in line with the principles of the Aarhus Convention; ■ Addressing local noise issues by requiring competent authorities to draw up action plans to reduce noise where necessary and maintain environmental noise quality where it is good. The directive does not set any limit value, nor does it prescribe the measures to be used in the action plans, which remain at the discretion of the competent authorities; ■ Developing a long-term EU strategy, which includes objectives to reduce the number of people affected by noise in the longer term, and provides a framework for developing existing Community policy on noise reduction from source. With this respect, the Commission has made a declaration concerning the provisions laid down in Article 1.2 with regard to the preparation of legislation relating to sources of noise. 	<p>The ISA should include an objective which addresses the minimisation of excessive noise.</p> <p>The LDP will need to have regard to the requirements of the Environmental Noise Directive.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p><i>European Landscape Convention 2000 (became binding March 2007)</i></p>	<p>Convention outlined the need to recognise landscape in law, to develop landscape policies dedicated to the protection, management and creation of landscapes, and to establish procedures for the participation of the general public and other stakeholders in the creation and implementation of landscape policies. It also encourages the integration of landscape into all relevant areas of policy, including cultural, economic and social policies.</p> <p>Specific measures include:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ raising awareness of the value of landscapes among all sectors of society, and of society's role in shaping them; ■ promoting landscape training and education among landscape specialists, other related professions, and in school and university courses; ■ the identification and assessment of landscapes, and analysis of landscape change, with the active participation of stakeholders; ■ setting objectives for landscape quality, with the involvement of the public; and ■ the implementation of landscape policies, through the establishment of plans and practical programmes. 	<p>The ISA should consider how landscape will be integrated into all relevant areas of policy, considering how the outcomes of the European Landscape Convention feed into the LDP and its associated documents. The revised LDP should develop policies dedicated to the protection, management, and creation of landscapes.</p>
<p><i>EU Floods Directive 2007/60/EC</i></p>	<p>Aims to provide a consistent approach to managing flood risk across Europe.</p>	<p>The ISA should consider objectives relating to flood risk.</p> <p>The LDP should recognise that development can impact vulnerability to flooding and increase risk due to climate change.</p>
<p><i>EU Air Quality Directive (2008/50/EC) and previous directives (96/62/EC; 99/30/EC; 2000/69/EC & 2002/3/EC)</i></p>	<p>New Directive provided that most of existing legislation be merged into a single directive (except for the fourth daughter directive) with no change to existing air quality objectives.</p> <p>Relevant objectives include:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Maintain ambient air quality where it is good and improve it in other cases; and ■ Maintain ambient-air quality where it is good and improve it in other cases with respect to sulphur dioxide, nitrogen dioxide and oxides of nitrogen, particulate matter and lead. 	<p>The ISA should include objectives relating to air quality.</p> <p>LDP policies should consider the maintenance of good air quality and the measures that can be taken to improve it through, for example, an encouragement to reduce vehicle movements.</p>
<p><i>European Union (EU) Nitrates</i></p>	<p>This Directive has the objective of:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ reducing water pollution caused or induced by nitrates from agricultural sources; and ■ preventing further such pollution. 	<p>The LDP should consider impacts of development upon any identified nitrate sensitive areas where such development fails to be considered within its scope.</p> <p>Policies should consider objective to promote environmentally sensitive agricultural practices.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Directive (91/676/EEC)</i>	Provides for the identification of vulnerable areas.	
<i>EU Directive on the Conservation of Wild Birds (09/147/EC) (codified version of Council Directive 79/409/EEC as amended)</i>	<p>Identifies 181 endangered species and sub-species for which the Member States are required to designate Special Protection Areas.</p> <p>Makes it a legal requirement that EU countries make provision for the protection of birds. This includes the selection and designation of Special Protection Areas.</p> <p>Target Actions include:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Creation of protected areas; ■ Upkeep and management; and ■ Re-establishment of destroyed biotopes. 	<p>The ISA should consider objectives to protect and enhance biodiversity including wild birds.</p> <p>The LDP should include policies to protect and enhance wild bird populations, including the protection of SPAs.</p>
<i>EU Directive on the Conservation of Natural Habitats and of Wild Fauna and Flora (92/43/EEC) & Subsequent Amendments</i>	<p>Directive seeks to conserve natural habitats and species. Conservation of natural habitats requires member states to identify special areas of conservation and to maintain, where necessary, landscape features of importance to wildlife and flora.</p> <p>The amendments in 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ simplify the species protection regime to better reflect the Habitats Directive; ■ provide a clear legal basis for surveillance and monitoring of European protected species (EPS); ■ toughen the regime on trading EPS that are not native to the UK; and ■ ensure that the requirement to carry out appropriate assessments on water abstraction consents and land use plans is explicit. 	<p>The ISA should include priorities for the protection of landscape features for ecological benefit.</p> <p>LDP policies should seek to protect landscape features of habitat importance and ensure the protection of Natura 2000 sites and European Protected Species.</p>
<i>EU Directive on Waste (Directive 75/442/EEC, 2006/12/EC 2008/98/EC as amended)</i>	<p>Seeks to prevent and reduce the production of waste and its impacts. Where necessary waste should be disposed of without creating environmental problems</p> <p>Seeks to protect the environment and human health by preventing or reducing the adverse impacts of the generation and management of waste and by reducing overall impacts of resource use and improving the efficiency of such use.</p> <p>Promotes the development of clean technology to process waste, promoting recycling and re-use.</p> <p>The Directive contains a range of provision including:</p>	<p>The ISA should include priorities to minimise waste, increased recycling and re-use.</p> <p>LDP policies should seek to minimise waste, and the environmental effects caused by it. Policies should promote recycling and re-use.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ The setting up of separate collections of waste where technically, environmentally and economically practicable and appropriate to meet the necessary quality standards for the relevant recycling sectors – including by 2015 separate collection for at least paper, metal, plastic and glass. ■ Household waste recycling target – the preparing for re-use and the recycling of waste materials such as at least paper, metal, plastic and glass from households and possibly other origins as far as these waste streams are similar to waste from households, must be increased to a minimum of 50% by weight by 2020. ■ Construction and demolition waste recovery target – the preparing for re-use, recycling and other material recovery of non-hazardous construction and demolition waste must be increased to a minimum of 70% by weight by 2020. 	
<i>EU Renewable Energy Directive (2009/28/EC)</i>	<p>This Directive establishes a common framework for the use of energy from renewable sources in order to limit greenhouse gas emissions and to promote cleaner transport. It encourages energy efficiency, energy consumption from renewable sources and the improvement of energy supply.</p> <p>Each Member State to achieve a 10% minimum target for the share of energy from renewable sources by 2020.</p>	<p>The ISA should include consideration of use of energy from renewable energy sources.</p> <p>The LDP should contribute towards increasing the proportion of energy from renewable energy sources where appropriate.</p>
<i>EU (2009) Renewed EU Sustainable Development Strategy</i>	<p>In June 2001, the first European sustainable development strategy was agreed by EU Heads of State. The Strategy sets out how the EU can meet the needs of present generations without compromising the ability of future generations to meet their needs. The Strategy proposes headline objectives and lists seven key challenges:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Climate change and clean energy; ■ Sustainable transport; ■ Sustainable consumption and production; ■ Conservation and management of natural resources; ■ Public health; ■ Social inclusion, demography and migration; and ■ Global poverty. 	<p>The LDP should aim to create a pattern of development consistent with the objectives of the Strategy and in turn promote sustainable development.</p>
<i>European Commission</i>	<p>This flagship initiative aims to create a framework for policies to support the shift towards a resource-efficient and low-carbon economy which will help to:</p>	<p>The ISA assessment framework should include objectives, indicators and targets that relate to resource use.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p><i>(EC) (2011) A Resource-Efficient Europe-Flagship Initiative Under the Europe 2020 Strategy, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions (COM 2011/21)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Boost economic performance while reducing resource use; ■ Identify and create new opportunities for economic growth and greater innovation and boost the E's competitiveness; ■ Ensure security of supply of essential resources; and ■ Fight against climate change and limit the environmental impacts of resource use. <p>Each Member State has a target calculated according to the share of energy from renewable sources in its gross final consumption for 2020. The UK is required to source 15 per cent of energy needs from renewable sources, including biomass, hydro, wind and solar power by 2020.</p> <p>From 1 January 2017, biofuels and bioliquids share in emissions savings should be increased to 50 per cent.</p>	<p>The LDP should take into account the objectives of the Flagship Initiative.</p>
<p><i>Renewable Heat Incentive (RHI) (Office of Gas and Electricity Markets, 2018)</i></p>	<p>Heating makes up 46% of the UK's total energy consumption and this is therefore a key initiative in reaching 2020 targets of 15% energy from renewable sources. The incentive is to give a household a fixed income to produce their own renewable heat energy from either solar or wind power.</p> <p>The RHI aims to increase the amount of renewable energy used for heating. Targets have been set for both the non-domestic and domestic sectors. This will increase the overall level of renewable energy used for heating to 12% from the 1.5% that it is now.</p>	<p>Include a sustainability objective relating to increasing energy provided from renewable sources.</p> <p>The LDP should support renewable energy provision.</p>
<p><i>Directive 2015/1513 of the European Parliament and of the Council amending Directive 98/70/EC relating to the quality of</i></p>	<p>This Directive creates a common framework for the use of renewable energy in the EU so as to limit greenhouse gas (GHG) emissions and promote cleaner transport. To do so, Member states require suppliers of fuel or energy to reduce the life cycle GHG per unit of energy of fuels used by at least 6% by 31 December 2020. The blending of biofuels is one of the methods available for fossil fuel suppliers to reduce the greenhouse gas intensity of the fossil fuels supplied. Each Member State must also ensure that the share of energy from renewable sources in all forms of transport in 2020 is at least 10 % of the final consumption of energy in transport.</p>	<p>Include a sustainability objective relating to increasing energy provided from renewable sources.</p> <p>The LDP should support renewable energy provision including electricity, heat and transport.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>petrol and diesel fuels and amending Directive 2009/28/EC on the promotion of the use of energy from renewable sources</i>	Each EU country is to make a national action plan for 2020, setting a share for renewable energy sources in transport, heating and the production of electricity.	
Strategic Plan 2016-2020 (Directorate-General for Mobility and Transport, 2016)	<p>In order to contribute to achieving the overall goals set at EU level, the Commission has set a number of General Objectives based on the priorities outlined by President Juncker. DG MOV's activities contribute actively to these and in particular the following 5 General Objectives:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Commission General Objective 1: "A New Boost for Jobs, Growth and Investment" ■ Commission General Objective 2: "A Connected Digital Single Marke" ■ Commission General Objective 3: "A Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate Change Polic" ■ Commission General Objective 4: "A Deeper and Fairer Internal Market with a Strengthened Industrial Bas" ■ Commission General Objective 5: "A Stronger Global Actor" <p>DG MOV's actions contributing to the General Objectives for the Commission fall under 3 Specific Objectives, which correspond to the main instruments available:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ DG MOVE Specific Objective 1: "An efficient, sustainable, safe and secure Single European Transport Area: Improve regulation, ensure a high degree of implementation of EU legislation in the transport area and open and fair competition both in the EU and in relations with key partner countries" ■ DG MOVE Specific Objective 2: "A modern European transport infrastructure: Ensure the effective implementation of the Trans-European Transport Network with the help of the Connecting Europe Facility and the innovative financial instruments (EFSI)" ■ DG MOVE Specific Objective 3: "An innovative transport sector: Ensure the effective implementation of funding for research and innovation activities in the transport area under Horizon 2020" 	<p>The ISA should consider the general and specific objectives when developing the sustainability framework.</p> <p>The LDP should consider the general and specific objectives of the Strategic Plan when developing policies/proposals</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>To measure the progress made by DG MOVE towards implementing its policies and attaining its specific objectives, a number of indicators are presented in annex to the Strategic Plan. The following three indicators will be given special attention:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transposition rate in transport legislation (see specific objective 1) 2. Total amount of Connecting Europe Facility grants, delegations, contributions signed for transport projects and programmes (see specific objective 2) 3. Total amount of Horizon 2020 grants, delegations, contributions signed for transport projects and programmes (see specific objective 3) 	
<p><i>SEA Directive 2001 Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment</i></p>	<p>Provide for a high level of protection of the environment and contribute to the integration of environmental considerations into the preparation and adoption of plans and programmes with a view to promoting sustainable development.</p>	<p>Requirements of the Directive must be met in Sustainability Appraisal where an integrated SA/SEA is being undertaken (as is the case for the Revised RCT LDP).</p> <p><i>Relates to the overall ISA process.</i></p> <p>Allocate sites and develop policies that are selected based on the SEA findings (as well as other relevant factors).</p>
NATIONAL (UK and Wales)		
<p><i>Planning and Compulsory Purchase Act (2004)</i></p>	<p>The Act provided reform to the handling of planning applications to ensure a quicker and more efficient process, as well as reform to the development plan system. Introduced local development orders and established sustainable development as a key objective of the planning system.</p>	<p>The LDP will have to be prepared in accordance with the legislation.</p>
<p><i>Equality Act (2010)</i></p>	<p>The Equality Act provides legal protection to people from discrimination in wider society and in the workplace.</p>	<p>The ISA (through the equalities impact assessment component) should consider the potential implications of the LDP in relation to the protected characteristics set out in the Equality Act.</p> <p>The Equality Act provides legal protection to people from discrimination in wider society and in the workplace.</p>
<p><i>European Union (Withdrawal)</i></p>	<p>The Act makes legal provision for withdrawing the United Kingdom from the European Union. The Act provides for a financial settlement and agreement on citizens' rights.</p>	<p>The implications for the LDP and ISA are not yet fully known, however, withdrawing from the EU may have implications in the future on plan preparation.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Agreement) Act (2020)</i>		
<i>Planning (Wales) Act (2015)</i>	<p>The Act seeks to modernise and improve the Welsh planning system to facilitate in the delivery of housing, employment and infrastructure. The Act promotes a cultural change in planning to help make planning more positive and support appropriate development.</p> <p>The requirements for the National Development Framework (NDF) and Strategic Development Plans (SDP) are set out in the legislation.</p>	<p>The revised LDP will need to have regard to the Act, and associated implications (draft NDF, SDPs etc)</p>
<i>Planning Policy Wales: Edition 11 (2021)</i>	<p>Key themes and well-being goals for Wales that are addressed in PPW are:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Maximising environmental protection and limiting environmental impact (including in relation to biodiversity, landscapes, green infrastructure, climate change and the historic environment). ■ Facilitating accessible and healthy environments (including in relation to high quality green space, the creation of safe and inclusive places, active travel and public transport and access to goods and services). ■ Making best use of resources (including in relation to making best use of natural resource limiting waste and promoting use of previously developed land). ■ Growing the economy in a sustainable manner (including in the area of renewable energy and smart and innovative technology). ■ Creating and sustaining communities (including support for the Welsh language, providing housing and jobs to meet society's needs, supporting cultural experiences and community based services and facilities). 	<p>The ISA should include an objective relating to climate change mitigation, protecting and enhancing biodiversity, preserving the historic environment, ensuring access to sufficient and high quality housing, promoting access to employment and other services, protecting and enhancing landscapes, promoting and providing green infrastructure, and ensuring public health and well-being.</p> <p>The LDP will need to include a wide range of measures identified by PPW in order to assist sustainable development and the place making agenda. Planning also has a direct role to play in relation to the effects of climate change, and the location and design of buildings.</p>
<i>Future Wales: The National Plan 2040 (2021)</i>	<p>Future Wales sits as the highest tier development plan in Wales, and all other plans must be in compliance with the policies contained within that document. The plan sets out the direction for growth, development and infrastructure investment in Wales until 2040.</p>	<p>The LDP will have to be in compliance with Future Wales, policies have been cross referenced to a number of high level topics:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Strategic and Spatial Choices ■ Active and Social Places ■ Productive & Enterprising Places ■ Distinctive and Natural Places <p>The issue of sustainability and placemaking should be integral to the policy making process.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Building Better Places (2020)</i>	Sets out the Government's planning policy priorities to assist in taking action in the recovery period after the Covid-19 pandemic. It recognises the importance of the planning system in addressing the built and natural environment issues that have arisen from the pandemic. In relation to LDPs, it recognises the importance of having an up-to-date plan in place in order to address current priorities and the role that plans can play in improving health and well-being more generally.	The ISA should include an objective which addresses health and well-being. The LDP should seek to address the current priorities of the plan area and include policies that support the recovery of the area following the pandemic as well as health and well-being more generally.
<i>Energy Wales: A Low Carbon Transition (2012)</i>	The Plan ensures Welsh Government works towards the aim of creating a sustainable, low carbon economy for Wales.	The ISA should include an objective which addresses the potential to provide renewable schemes and integrate new development into new and existing networks (such as CHP and heat networks). The LDP should encourage the use of renewable energy where appropriate, taking into account the potential environmental implications of such developments.
<i>Prosperity for All: A Low Carbon Wales (2019)</i>	The 'Prosperity of All' collection of strategies and policies includes plans for tackling climate change and reduction of carbon emissions. The Plan sets the foundations for Wales to transition to a low carbon nation. The Plan recognises the planning system has a role to play in facilitating decarbonisation. Key changes to PPW have been made that have been designed to help Wales lower carbon emissions, for example the promotion of Active Travel and promoting renewable energy development.	The ISA should include an objective which seeks to promote a reduced contribution to climate change through transport, energy requirements and other sources. The revised LDP should place emphasis on the climate change and de-carbonisation agenda where opportunities are available, particularly in relation to policy development.
<i>Energy Efficiency in Wales: A Strategy for the Next 10 Years 2016-2026 (2017)</i>	The Plan aims to ensure that Wales is in the best position for realise full energy efficiency potential. It identifies the planning system as a method to facilitate low carbon and renewable energy developments.	The ISA should include an objective which seeks to promote a reduced contribution to climate change through energy requirements, including a promotion of energy efficient design. The revised LDP should plan positively for renewable and low carbon development, through policy development.
<i>TAN 13: Tourism (1997)</i>	The TAN sets out how the planning system can encourage sustainable forms of tourism, maximising economic benefits while improving and safeguarding environmental interests.	The ISA should include objectives relating to ensuring sustainable economic growth as well as protecting and enhancing the natural environment. The LDP should provide strategic framework for tourism development opportunities, whilst limiting impacts on the environment and local communities.
<i>TAN 19: Telecommunications (2002)</i>	The TAN sets out the new social and economic demands for communications, in line with the planning system.	The ISA should consider the sustainability impacts of telecommunications development.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
		The LDP should consider the potential to strengthen digital connectivity when balancing the need for economic growth, with social and environmental impacts
<i>TAN 2: Planning and Affordable Housing (2006)</i>	The TAN aims to ensure the provision of affordable housing.	The ISA should include an objective relating to the provision of affordable housing. LDPs should be informed by a Local Housing Market Assessment (LHMA), and must set an affordable housing target based on the need identified in the LHMA. Local authorities must indicate how the target will be achieved through policy approaches. The LDP must consider how affordable housing is included in development.
<i>Independent Review of Affordable Housing Supply (2019)</i>	Welsh Government published the Independent Review of Affordable Housing Supply in April 2019. The document includes recommendations for changes designed to increase supply and improve delivery of affordable homes in Wales. This includes that local authorities should be required to provide Local Housing Market assessments (LHMAs) based on a consistent timetable, data and methodology across housing tenures. New consolidated and simplified standards for new build grant funded and S106 homes are also recommended in the review document.	The ISA should include an objective relating to the provision of affordable housing. LDPs should be informed by a Local Housing Market Assessment (LHMA) and must set an affordable housing target based on the need identified in the LHMA. Housing policies in the LDP should also be considerate of the recommendations in the review document.
<i>Decarbonising Transport: A Better, Greener Britain (2021)</i>	The plan sets out the UK Government's commitments and the actions needed to decarbonise the entire transport system in the UK. It includes: <ul style="list-style-type: none"> ■ the pathway to net zero transport in the UK. ■ the wider benefits net zero transport can deliver. ■ the principles that underpin our approach to delivering net zero transport. 	The ISA should include an objective relating to transport and travel and in particular the promotion of sustainable and active modes. The LDP should encourage sustainable transport methods, whilst reducing the need to travel. Transport is integral to most development, and is important consideration on sustainability issues.
<i>TAN 18: Transport (2007)</i>	The TAN sets out how planning can promote more sustainable methods of travel, and forms of transport.	The ISA should include an objective relating to transport and travel and in particular the promotion of sustainable and active modes. The LDP should encourage sustainable transport methods, whilst reducing the need to travel. Transport is integral to most development, and is important consideration on sustainability issues.
<i>Llwybr Newydd The Wales Transport Strategy 2021</i>	The 2021 strategy should be read alongside the sub-national planning policy guidance documents including regional guidance, regional transport plans, and national transport delivery plans. The strategy sets out three priorities: <ul style="list-style-type: none"> ■ Bring services to people in order to reduce the need to travel. 	The ISA should include an objective relating to transport and travel including in relation to encouraging sustainable transport choices and limiting environmental impacts. The strategy will need to be incorporated as part of the LDP. There is potential to address transport and travel through the LDP.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Allow people and goods to move easily from door to door by accessible, sustainable and efficient transport services and infrastructure. ■ Encourage people to make the change to more sustainable transport. 	
<p><i>National transport delivery plan: 2022 to 2027 (last updated August 2023)</i></p>	<p>The national transport delivery plan 2022 to 2027 is the first 5 year delivery plan for the Welsh Government to implement Llwybr Newydd: The Wales Transport Strategy 2021. The plan sets out and aims to achieve the three priorities of:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bring services to people in order to reduce the need to travel. 2. Allow people and goods to move easily from door to door by accessible, sustainable and efficient transport services and infrastructure. 3. Encourage people to make the change to more sustainable transport. 	<p>The ISA should include an objective relating to transport and travel including in relation to encouraging accessible and sustainable transport choices and limiting environmental impacts.</p> <p>The delivery plan will need to be incorporated as part of the LDP. There is potential to address transport and travel through the LDP.</p>
<p><i>Welsh transport appraisal guidance (WelTAG) 2022 (last updated November 2022)</i></p>	<p>The Welsh transport appraisal guidance (WelTAG) aids in the planning of transport programmes, policies and projects. The guidance is designed to help develop programmes and projects that address the nations transport priorities from the outset.</p> <p>WelTAG 2022 sets five criteria that will be used to decide whether to consider supporting a programme or project. These are based on ideals of strategic fit, wellbeing, affordability, deliverability and management. Unless a project, programme or policy meets the first two criteria, it will not be considered for further development, funding or support. In addition, all projects, policies and programmes must be supported by a business case that shows how they will deliver value-for-money against these criteria.</p>	<p>The ISA should include an objective relating to transport and travel, particularly incorporating the criteria set out in the guidance, including the need of developments to meet the priorities and wellbeing benefits set out in the Wales transport strategy.</p>
<p><i>Climate Change Act 2008</i></p>	<p>The Climate Change Act is the basis for the UK's approach to climate change. The Act requires the UK as a whole to reduce greenhouse gas emissions to pre-1990 levels by 2050. This refers to net UK emissions of carbon dioxide and other greenhouse gases.</p>	<p>The ISA should include an objective that seeks to reduce the contribution RCT makes to climate change.</p> <p>The strategy to achieve greenhouse gas levels below those seen in 1990 should be incorporated as part of the LDP and policy should be included to help limit the level of carbon emissions in the County Borough. This could include through support for more sustainable modes of transport and locating development in areas which will reduce the need for residents to have to travel long distances regularly.</p>
<p><i>Towards Zero Waste – Waste Strategy for Wales (2010)</i></p>	<p>This strategy is the Welsh Government's national waste strategy for Wales. It provides the high level, long-term framework for the sustainable use of resources and waste management in Wales up to 2050. The strategy ultimately aims to achieve 70% recycling rate for Municipal Solid Waste across all sectors by 2025, and by 2050 raise this to 100%.</p>	<p>The ISA should include an objective relating to waste and the promotion of its treatment in line with the waste hierarchy.</p> <p>This strategy will have to be incorporated as part of the LDP. The LDP should consider an approach which helps to ensure the treatment of waste in line with the waste hierarchy</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p>TAN 6: Planning for Sustainable Rural Communities (2010)</p>	<p>The TAN covers: sustainable rural communities and economics, rural affordable housing, rural enterprise dwellings, one planet development, sustainable rural services and agriculture.</p> <p>LDPs should facilitate diversification of rural economy by accommodating needs of traditional and new rural enterprises. Diverse range of sites should be identified and consider the need for exception site policies.</p>	<p>The ISA should include an objective relating access to services and facilities as well as impacts on character, including landscape and the historic environment. It should also include an objective relating to the promotion of sustainable economic growth.</p> <p>Through the evidence base, local need will need to be defined and the provision of services facilitated where new developments are of a sufficient scale. A reduction of development in the countryside should be observed as impacts are difficult to reverse, and development policies included in the LDP must take into consideration cumulative effects.</p> <p>Department for Rural Affairs & WG to be consulted for information on quality of agricultural land.</p>
<p>Prosperity for All: Economic Action Plan (2017)</p>	<p>Is drafted to support delivery of Prosperity for All – the national strategy for Wales. The Plan sets out a vision for inclusive growth, built on strong foundations, supercharged industries of the future and productive regions. The overarching goals of the Plan are to grow the economy and reduce inequality. The Economic Contract is set out as the centrepiece of the Plan's approach. This approach is to frame the reciprocal relationship between Government and business and drive public investment with a social purpose.</p>	<p>The ISA should include an objective which is considerate of sustainable economic growth as well as reducing disparity in the County Borough.</p> <p>The LDP will have to have regard to this strategy and policies should support an appropriate level of economic growth that allows for employment in high value employment sectors that will support the narrowing of measurements of disparity in RCT.</p>
<p>Economic Renewal: A New Direction (2010)</p>	<p>The Welsh Government policy aims to facilitate a stronger and more sustainable economy through investing in infrastructure, skills, research and development.</p> <p>The five policy priorities are:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Investing in high quality and sustainable infrastructure; ■ Making Wales a more attractive place to do business; ■ Broadening and deepening the skills base; ■ Encouraging innovation; and ■ Targeting the business support we offer to help us gain competitive advantage. 	<p>The ISA should include objectives which address accessibility to services and facilities for residents as well as infrastructure which will support economic growth. It should also include an objective which considers the support for sustainable economic growth itself.</p> <p>The LDP will have to have regard to this strategy and should consider an approach which secures investment in infrastructure, residents' skills and the required development to support sustainable economic growth.</p>
<p>Stronger, fairer, greener Wales: a plan for employability and skills (2022)</p>	<p>The Plan for Employability and Skills seeks to signal clear policy and investment priorities, sharpen delivery focus and the activity of the Welsh Government's partners, on actions over the Government term that will leave a positive legacy for future generations. The plan details how employability and skills offer will prioritise 5 key areas of action:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Young people realising their potential; ■ Tackling economic inequality; 	<p>The ISA should consider how the potential impacts of policies and development allocations set out through the LDP on employment opportunities in the plan area.</p> <p>The LDP should consider the identified employment need for the plan area as part of its preparation and aim to sufficiently meet that need.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Championing Fair Work for all; ■ Supporting people with a long term health condition to work; ■ Nurturing a learning for life culture. 	
<i>One Wales: One Planet: A New Sustainable Development Schemes for Wales (2012)</i>	One Planet Development is development that either enhances or does not significantly diminish environmental quality. One Planet Developments can be located within or adjacent to existing settlements, or in the open countryside. In the open countryside, such developments should be evidenced by a management plan.	<p>The ISA should include objectives which address the protection of environmental qualities (including air, noise and water).</p> <p>Policies that seek to control development in the open countryside will need to be updated as part of the LDP.</p> <p>Sustainability issues should be integral to the policy making process.</p>
<i>Active Travel (Wales) Act (2013)</i>	The Act makes provision for local authorities to deliver improvements to active travel routes and related facilities, producing maps for both existing and new/improved active travel routes.	<p>The ISA should include an objective relating to transport and travel and in particular the promotion of sustainable and active modes.</p> <p>The LDP will have to have regard to the Act, new and amended proposals for active travel and/or integrated maps. It presents an opportunity to adopt an approach which strengthens the potential for travel by active and sustainable modes.</p>
<i>Partnership for Growth: Strategy for Tourism (2013-2020)</i>	The strategy sets out the ambitions of Welsh Government for Tourism up to 2020, and details how this is to be achieved.	The strategy sets out that flexibility in the planning system can ensure that appropriate development can support future prosperity in the tourism sector. The LDP will have to have regard to this strategy in the consideration of tourism policies.
<i>The Housing (Wales) Act (2014)</i>	<p>The Act aims to improve the supply, quality and standards of housing in Wales and sets out a number of requirements on local authorities, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Assessment of needs for Gypsy and Travellers 	<p>The ISA should include an objective which addresses the provision of the required number of homes and a high quality of housing stock in the plan area. The ISA should also consider the potential to meet the needs of Gypsy and Travellers.</p> <p>The legislation requires an up to date Local Housing Market Assessment (LHMA) to be produced. The needs of affordable housing and Gypsy and Traveller accommodation will need to be considered by the revised LDP.</p>
<i>TAN 23: Economic Development (2014)</i>	The TAN sets out that the planning system needs to recognise the economic aspects of all development, and that planning decisions are made in a sustainable way that balances social, economic and environmental considerations.	<p>The ISA should include an objective which addresses the maintenance of suitable levels of sustainable economic growth across the plan area.</p> <p>LDPs should use a sequential approach when identifying sites for economic uses.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
		LDP vision should be consistent and coherent so that economic, environmental and social considerations support each other and point in the same direction.
TAN 12: Design (2016)	Provides detailed guidance on 'Promoting sustainability through good design' and how 'Planning for sustainable building' can be facilitated through the planning system. Design issues should be considered early on in the development process. The planning system needs to be pro-active in raising awareness about the importance of design issues.	The ISA should include objectives which address design in terms of promoting inclusivity of access, the natural environment, local character and safety. Local authorities have a dual role to ensure stakeholder involvement in developing design policies, and providing information on design issues. LDP policies on design should set out design expectations, and policies should address local issues and be based on evidence.
TAN 4: Retailing and Commercial Development (2016)	The TAN provides further advice in relation to retail strategies, tests of need, retail and commercial frontages, and indicators of vitality and viability.	The ISA should include an objective which considers the vitality and viability of town centre locations. LDPs should use a sequential approach when identifying sites for economic uses. LDP vision should be consistent and coherent so that economic, environmental and social considerations support each other and point in the same direction.
Prosperity for All: The National Strategy (2017)	This strategy sets out the aim of Welsh Government to 'build a Wales that is prosperous and secure, healthy and active and ambitious and learning, and united and connected'.	The ISA should include an objective which considers health and well-being as well as the potential to address deprivation in the plan area. The aim of the strategy is to join up all the different elements that the Government influence which affect people's lives such as housing, education and employment. The revised LDP should have to have regard to this strategy.
Build Back Better: our plan for growth (2021)	Sets out a plan to 'build back better' tackling long-term problems to deliver growth that delivers high-quality jobs across the UK while supporting the transition to net zero. This will build on three core pillars of growth: infrastructure, skills and innovation.	The ISA should include an objective which considers stimulating short-term economic activity and driving long-term productivity improvements, with a focus on clean and inclusive growth. The LDP will need to consider policies which promote the achievement of sustainable economic growth in the Borough supported by appropriate levels of infrastructure.
TAN 21: Waste (2017)	Provides advice on how planning should contribute towards sustainable waste management and resource efficiency.	The ISA should include an objective relating to waste and the promotion of its treatment in line with the waste hierarchy. LDPs should identify suitable sites for the provision of all types of waste management. Strategies and policies should indicate that developers should reduce waste as part of the design and construction of new buildings. Consultation with relevant stakeholders when developing waste policies of the LDP will be necessary.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Circular 005/2018 (2018)</i>	The Circular is in relation to Gypsy and Travellers. It places an obligation on local authorities to discuss accommodation needs directly with Gypsies and Travellers, their representative bodies and local support groups.	<p>The ISA should include an objective which addresses the provision of accommodation to meet all relevant needs, including those of Gypsies and Travellers.</p> <p>The LDP will need to have regard to the specifics of the Circular in preparing the evidence base in relation to Gypsy and Travellers.</p> <p>The Circular specifies criteria based policies will be required, and they must be fair, reasonable, realistic and effective in delivering sites.</p>
<i>Clean Air Strategy 2019</i>	The Clean Air Strategy shows how the UK will tackle all sources of air pollution, making the air healthier to breathe, protecting nature and boosting the economy. It sets out comprehensive action that is required from across all parts of government and society to meet these goals.	<p>The ISA should include an objective which seeks to limit the potential for air pollution from all sources. The ISA should have regard for existing air quality issues in the plan area.</p> <p>The revised LDP should consider the air quality impacts of development, and the potential effects of traffic associated with that development.</p>
<i>Welcome to Wales: Priorities for the Visitor Economy (2020-2025)</i>	The Welcome to Wales Plan outlines the vision of Welsh Government for the tourism economy over a five year period. The plan highlights the positive impact outdoor leisure and recreation can have on the tourist economy.	<p>The ISA should include an objective which addresses sustainable economic growth in the plan area and this may include reference to the role tourism, outdoor leisure and recreation can play in this regard.</p> <p>The LDP will need to have regard to the plan, particularly in relation to any tourism/leisure proposals and policies.</p>
<i>Environmental Noise (Wales) Regulations (as amended) (2018)</i>	<p>Under the Environmental Noise Regulations, the Welsh Ministers have an obligation to produce and keep updated noise maps for:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ agglomerations (large urban areas with populations of over 100,000); ■ major roads (roads with over three million vehicles passing each year); and ■ major railways (railways with over 30,000 trains passing each year). <p>Under the Environmental Noise Regulations, the Welsh Ministers have an obligation to draw up action plans for places near major roads and major railways, and for agglomerations. The Regulations apply to environmental noise to which humans are exposed in particular in built-up areas, in public parks or other quiet areas in an agglomeration, and near schools, hospitals and other noise-sensitive buildings and areas.</p>	<p>Through the inclusion of objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA), the ISA should consider the potential for residents, employees and visitors in the plan area to be affected by noise pollution.</p> <p>The noise maps inform a range of activities carried out by public bodies in Wales, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ prioritised noise mitigation works, such as noise barriers and resurfacing; ■ the planning process; ■ air quality, green infrastructure and transport plans and strategies; ■ the assessments of local well-being produced by public services boards; ■ the State of Natural Resources Report (SoNaRR) and area statements produced by Natural Resources Wales (NRW) under the Environment (Wales) Act 2016 <p>The revised LDP will have to have regard to the noise maps, and associated plans.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
Noise and Soundscape Action Plan (2023/2028) (Currently under consultation)	Under the Environmental Noise Regulations, the Welsh Ministers have an obligation to draw up action plans for places near major roads and major railways, and for agglomerations. The Action Plan reflects the themes set out in PPW, and sets out the Government's focus on moving beyond managing noise primarily through sound level reduction to creating appropriate soundscapes. The Action Plan covers new topics that have come to the fore within the last five years, such as issues around remote working, aural diversity, air source heat pumps, changes in speed limits, and fireworks. It also sets out what has been delivered over the last five years, such as noise mitigation works completed on the trunk road network.	Through the inclusion of objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA), the ISA should consider the potential for residents, employees and visitors in the plan area to be affected by noise pollution. RCT lies between the Cardiff and Penarth and the Swansea and Neath Port Talbot agglomerations. The revised LDP will need to have regard to PPW, and updated policies that allow for the assessment of noise impacts.
TAN 11: Air Quality, Noise and Soundscape (draft currently under consultation) (2023)	The TAN provides policy guidance and technical advice to support planning policy in PPW relating to air quality, noise, and soundscape. In particular, the TAN supplements PPW with advice on: <ul style="list-style-type: none"> ■ augmenting wider policies and interventions necessary to improve air quality, including measures set out in the Clean Air Plan for Wales; and ■ creating appropriate soundscapes to promote health, well-being and sustainability. 	Through the inclusion of objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA), the ISA should consider the potential for residents, employees and visitors in the plan area to be affected by air quality, noise, and soundscape, particularly as the sources of pollution are often the same. The LDP should seek to minimise pollution impacts on people and the environment and ensure that benefits for air quality and soundscape should be captured through appropriate site location and design. The LDP should also seek to limit the delivery of noise sensitive uses in areas affected by noise. Area specific noise policies may be necessary for some areas.
TAN 16: Sport, Recreation and Open Space (2009)	The TAN provides guidance on planning for sport, open spaces and protecting existing facilities.	Through the inclusion of objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA), the ISA should consider the accessibility of open space and recreation facilities in the plan area, as well as the potential loss of these types of assets as new development is delivered. The LDP should set out a framework for sport and recreation, with a strategic approach to such development. It should also protect areas of open space that have recreation, amenity and/or conservation value.
'Climbing Higher': The Welsh Government Strategy for Sport and Physical Activity (2012)	The strategy sets out that by 2025: <ul style="list-style-type: none"> ■ The percentage of people in Wales using the natural environment for outdoor activities will increase to 60% from 36% ■ 95% of people will have a foot or cycle path within a 10 minute walk ■ No one should like more than a 6 minute (300m) from their nearest natural green space 	Through the inclusion of objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA), the ISA should consider the accessibility of open space and recreation facilities in the plan area. The LDP should provide a framework for sport and recreation and set out a strategic approach to such development. The LDP should support the aims of the strategy.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> All public sector employees and 75% of all other employees will have access to sport facilities at, or within 10 minutes walk of the workplace 	
<i>Together for Mental Health: A Strategy for Mental Health and Wellbeing in Wales (2012)</i>	The strategy sets out the goals of Welsh Government for improving mental health and mental health services in Wales. It covers all ages; children and young people, adults of working age and older people. It looks to promote the mental wellbeing of all people in Wales and to ensure that people with mental health problems and mental illness get the support they need.	<p>Through the inclusion of objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA), the ISA should consider potential impacts of development on mental health and issues of isolation. The EqIA component of the ISA should consider potential impacts on the protected characteristics set out in the Equality Act 2010, including older people and younger people.</p> <p>The strategy sets out issues such as housing needs to be tackled in order to build resilience, protecting and promoting mental health. The LDP should have regard to this.</p>
<i>Well-Being Future Generations Act (2015)</i>	The Well-being of Future Generations (Wales) Act (the WCFG Act) requires public bodies (inclusive of local authorities) to think more about the long term; to work more effectively with people, communities and each other; to look at problem prevention and to take a more joined-up approach.	<p>The ISA should include objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA) to consider the effects of the LDP across range of issues which could affect this topic area. This includes access to healthcare facilities, access to open space and recreation facilities, noise pollution, air pollution and mental well-being (including social isolation).</p> <p>Importantly, the Act sets out a 'sustainable development principle', which must be considered by local authorities in the decision-making process. It requires decisions to be made that 'the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs'.</p> <p>The Act further required the Cwm Taf Public Service Board to prepare a well-being plan for RCT, entitled Our Cwm Taf (2018-2023). The revised LDP will have to consider the Well-being Plan as part of preparation.</p>
<i>Measuring the Health and Well-being of a Nation: Public Health Outcomes Framework for Wales (2016)</i>	The Framework will help organisations to work together to improve health now and in the future. Within the framework, each outcome as individual indicators. The framework was developed to underpin the national indicators of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015.	<p>The ISA should include objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA) to consider the effects of the LDP across range of issues which could affect this topic area. This includes access to healthcare facilities, access to open space and recreation facilities, noise pollution, air pollution and mental well-being (including social isolation). The ISA should also consider the impact access to a good quality of housing can have in terms of promoting health and wellbeing.</p> <p>The Framework sets out 'good quality housing' is an indicator of good health. The revised LDP will have to accord with the local well-being plan, PPW and the Well-being and Future Generations Act 2015.</p>
<i>Public Health (Wales) Act (2017)</i>	The Public Health Act improves and protects the health and well-being of Wales. The Act responds to new and emerging health challenges.	The ISA should include objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA) to consider the effects of the LDP across range of issues which could affect this topic area. This includes access to healthcare facilities, access to open space and

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>(Amended 2018)</i>		<p>recreation facilities, noise pollution, air pollution and mental well-being (including social isolation).</p> <p>One of the provisions in the Act requires Welsh Ministers to make regulations that requires public bodies to carry out Health Impact Assessments in specific circumstances. In December 2023, consultation on the proposed health impact assessment regulations was launched.</p>
<i>Creating Healthier Places and Spaces for Our Present and Future Generations (2018)</i>	<p>The document identifies LDPs as a strategic level action through incorporating policies in relation to green infrastructure, active travel, retail environment, health services, air pollution and building design therefore can help shape and promote Health and Well-being. 'Planners' have been identified as influencers of these priority areas, and can also support delivery of the well-being goals.</p>	<p>The ISA should include objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA) to consider the effects of the LDP across range of issues which could affect this topic area. This includes access to healthcare facilities, access to open space and recreation facilities, noise pollution, air pollution and mental well-being (including social isolation).</p> <p>The document provides examples of how other LPAs have used LDPs to further the Health and Well-being agenda.</p>
<i>A Healthier Wales: Our Plan for Health and Social Care (2019)</i>	<p>This plan sets out a long term future vision of a 'whole system approach to health and social care', which is focused on health and wellbeing, and on preventing illness. Various models and approaches are suggested as to how healthcare is provided in the future, and it is suggested that more healthcare will be community based.</p>	<p>The ISA should include objectives which address health and wellbeing (and the HIA component of the ISA) to consider the effects of the LDP across range of issues which could affect this topic area. This includes access to healthcare facilities, access to open space and recreation facilities, noise pollution, air pollution and mental well-being (including social isolation).</p> <p>Whilst the planning system is not specifically referenced as a tool for helping achieving the integration of health and social care in Wales, the implementation of future plans and policies may be helped by development plans.</p>
<i>TAN 5: Nature Conservation and Planning (2009)</i>	<p>The planning system should protect and enhance biodiversity and geological conservation. To ensure that development plans are based on adequate information about geology, landform, habitats and species, nature conservation issues should be included in surveys of local authority areas.</p> <p>Authorities must ensure that developments are not in breach of the habitats directive.</p>	<p>The ISA should be undertaken in a manner which accepts the primacy of nature conservation objectives, and should clearly take note of these designations in setting SA objectives and defining options.</p> <p>Local authorities should work in partnership with NRW and other key stakeholders to achieve nature conservation objectives. Links to national and local Biodiversity Action plans through habitat creation and management. Mitigation measure to be included where policies and proposals are taken forward in the LDP which are likely to have a negative impact.</p>
<i>The Nature Recovery Action Plan for Wales 2020-21</i>	<p>This plan is a framework for Wales that identifies actions to deliver short term goals, and longer-term commitments post 2020 relating to the Convention on Biological Diversity's 'Strategic Plan to 2050'. The plan, originally published in December 2015 as the 'Nature Recovery Plan', addresses the underlying causes of biodiversity loss by putting nature at the heart of decision making and increasing the resilience of ecosystems by taking specific action focused around the six objectives for habitats and species. Part one of the plan sets out the</p>	<p>Similar to the biodiversity duty, the ISA and the LDP will both need to have regard to the recovery plan.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>strategy for nature and commitments to reversing the loss of biodiversity in Wales. Part two sets out the action plan to meet the objectives and reverse the decline of biodiversity. Part three focuses on the Nature Recovery Framework, setting out the governance, partnerships, and relationships that will be integral to undertake the actions set out under part two.</p>	
<p><i>Environment (Wales) Act (2016)</i></p>	<p>The Act provides a new biodiversity duty, to manage the natural resources of Wales proactively and sustainably. The Act introduces an enhanced biodiversity duty for local authorities to have regard to conserving and enhancing biodiversity. This includes an approach that seeks to build resilience into ecosystems and recognise the benefits that they provide for the human population. It also introduces the sustainable management of natural resources as a new approach which ensures that the way in which the use of and the impacts on our natural resources do not result in their long term decline. The development of Area Statements is a further requirement of the Act to help deliver the Welsh Government's Natural Resources Policy. The Act states that NRW must prepare a report containing its assessment of the state of natural resources in relation to Wales; State of Natural Resources Report (SoNaRR).</p>	<p>The ISA should include an objective which address the need to protect and enhance biodiversity assets as well as other natural resources.</p> <p>The revised LDP will have to have regard to the biodiversity duty, particularly in relation to policy development.</p>
<p><i>Natural Resources Policy (Wales) 2017 (updated 2018)</i></p>	<p>The statutory Natural Resources Policy was introduced as part of the implementation of the Environment (Wales) Act. It sets out policies to achieve the sustainable management of natural resources and sets out three national priorities;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Delivering nature-based solutions; ■ Increasing renewable energy and resource efficiency; and, ■ Taking a place-based approach. 	<p>The ISA should include objectives relating to the sustainable use of natural resources.</p> <p>The revised LDP should have regard to the aims of the Natural Resources Policy when developing relevant policies.</p>
<p><i>Woodlands for Wales Strategy (2018)</i></p>	<p>The strategy sets out the strategic direction for Welsh forestry. The strategy aims to achieve a minimum planting rate of 2,000ha each year from 2020, in line with the Environment (Wales) Act 2016.</p> <p>The vision of the strategy is as follows:</p> <p>Wales will be known for its high-quality woodlands that enhance the landscape, are appropriate to local conditions and have a diverse mixture of species and habitats. These will:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ provide real social and community benefits, both locally and nationally; ■ support thriving woodland-based industries; and ■ contribute to a better quality environment throughout Wales 	<p>The ISA should consider impacts on woodland (including ancient woodland and other mature trees where appropriate) as part of its biodiversity objective.</p> <p>The strategy sets out that woodlands and trees can play a role as a component in green infrastructure, which will be considered as part of the revised LDP process. It also sets out that local authorities should further programmes of tree planting and woodland management, and this should be promoted through elements of land use planning.</p> <p>The strategy also sets out 'we want to find ways to ensure that planning policy reflects the need for compensatory planting, when permanent removal of woodland is permitted for development.' The LDP present an opportunity to incorporate policies which would move towards supporting these aims.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>State of Nature (2023)</i>	State of Nature reports are published every 3 years (previously in 2016 and 2019), written by leading professionals from over 70 wildlife organisations and government agencies. The 2023 report has revealed that of the 3,897 species that have been assessed using Red List criteria, 18% (663 species) are threatened with extinction from Wales. Furthermore, the number of monitored sites where species are present in Wales has fallen by 20% since 1994.	The ISA should include an objective which secures to ensure the protection and enhancement of biodiversity assets and wider ecological networks. The LDP presents an opportunity to adopt a policy approach which would help to enhance the state of nature through policy development.
<i>The Second State of Natural Resources Report (SoNaRR2020)</i>	Sets out the objective of Sustainable Management of Natural Resources (SMNR) as to build resilient ecosystems which supply ecosystem services and help Wales meet its well-being goals for a sustainable future. To do this there is a need to transform socio-economic systems so that they are working more like natural regenerative systems, responding to feedback about environmental capacity and social needs. Four aims of SMNR are presented: Stocks of natural resources are safeguarded and enhanced. Ecosystems are resilient to expected and unforeseen change. Wales has healthy places for people, protected from environmental risks. Contributing to a regenerative economy, achieving sustainable levels of production and consumption.	The ISA should include an objective which secures to ensure the resilience and enhancement of ecosystems noting the benefits for the human population. The LDP should include a strategy and relevant policies that support the protection and enhancement of the wider network of biodiversity in the County Borough. This approach should be part of the approach to help support higher levels of health and wellbeing for the local population.
<i>Welsh Language (Wales) Measure (2011)</i>	The Measure provides the Welsh Language with official status and treats Welsh as equal status to English. This equal status for English and Welsh extends to the delivery of services and policy making. <ul style="list-style-type: none"> ■ When creating policy the policy maker must consider what effects if any (positive and negative) the policy decision would have on: ■ Opportunities for other persons to use the Welsh language; or ■ Treating the Welsh language no less favourably than the English language. 	The ISA should consider the impact of the LDP on Welsh language. The LDP will have to have regard to the Welsh Language, particularly in relation to policy development.
<i>Cymraeg 2050: A Million Welsh Speakers (2017)</i>	The Welsh Governments, Welsh language strategy sets out a vision that by the year 2050: 'The Welsh language is thriving, the number of speakers has reached a million, and it is used in every aspect of life. Among those who do not speak Welsh there is goodwill and a sense of ownership towards the language and a recognition by all of its contribution to the culture, society and economy of Wales.'	The ISA should consider the impact of the LDP on Welsh language. As a local authority, education need for Welsh Medium Schools will need to be identified in the LDP.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>In order to do this three strategic themes are identified:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Increasing the number of Welsh Speakers ■ Increasing use of Welsh ■ Creating favourable infrastructure 	
<i>The Historic Environment (Wales) Act (2023)</i>	<p>The Act provides the legislative framework for the protection and management of the historic environment in Wales. The legislation was prepared with three main aims:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ To give more effective protection to Wales's scheduled monuments and listed buildings. ■ To enhance existing mechanisms for the sustainable management of the historic environment. ■ To introduce greater transparency and accountability into decisions taken on the historic environment. <p>The Act has undergone a reorganisation and restatement in clear, everyday language since its 2016 version, making it more accessible and easier to use and understand.</p>	<p>The ISA should include an objective which seeks to protecting and enhance the historic environment including the settings of heritage assets.</p> <p>The LDP should take account of the provisions of the Act and should include locally specific policies for the conservation and enhancement of historic assets.</p>
<i>TAN 24: The Historic Environment (2017)</i>	<p>The TAN provides guidance on how the planning system considers the historic environment, and provides specific guidance on certain aspects of the historic environment.</p>	<p>The ISA should include an objective which seeks to protecting and enhance the historic environment including the settings of heritage assets.</p> <p>LDPs must include locally specific policies for the conservation and enhancement of historic assets, if appropriate.</p>
<i>TAN 20: Planning and The Welsh Language (2017)</i>	<p>The TAN provides guidance on how the Welsh language should be considered in planning, and on compliance with the requirements of planning and other relevant legislation.</p> <p>The TAN also sets out a 'step by step' of how and when the Welsh language might be considered in the preparation of an LDP.</p>	<p>The ISA should consider the impact of the LDP on Welsh language.</p> <p>Where Welsh is spoken in the community, the LDP presents an opportunity to include policy which will have regard for social implications of development and the preservation of the cultural heritage.</p>
<i>Flood Risk Regulations (2009)</i>	<p>The Flood Risk Regulations 2009 implement the EU Flood Directive in Wales. The Flood Risk Regulations 2009 set out the duties regarding producing preliminary flood risk assessments, flood hazard maps and flood risk maps and flood risk management plans.</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses flood risk in the light of climate change.</p> <p>The LDP should include policies that are considerate of areas in RCT that of highest flood risk.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p>TAN 15: Development and Flood Risk (2004, Revised 2021)</p>	<p>The TAN sets guidance on flood risk, and how any risk should be managed and addressed. Sets out a precautionary framework to reduce the risk to people and development from flooding.</p> <p>The overarching aim of the precautionary framework is, in order of preference, to:-</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Direct new development away from those areas which are at high risk of flooding. ■ Where development has to be considered in high risk areas (zone C) only those developments which can be justified on the basis of the tests outlined in section 6 and section 7 are located within such areas. <p>The revised TAN 15 document, proposes changes to the flood zones to 1, 2, 3a and 3b. The coming into force of the new TAN 15 and the associated Flood Map for Planning has been suspended due to a further consultation on the TAN.</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses flood risk in the light of climate change.</p> <p>LDPs should take a precautionary approach to flood risk, the potential consequences of flooding and ensure that the location of development has regard to the potential risk, causes and consequences of flooding.</p>
<p>MTAN 1: Aggregates (2004)</p>	<p>The Minerals TAN provides guidance ensuring that mineral extraction is managed in a sustainable way. To ensure supply is managed in a sustainable way so that the best balance between environmental, economic and social considerations is struck, while making sure that the environmental and amenity impacts of any necessary extraction are kept to a level that avoids causing demonstrable harm to interests of acknowledged importance.</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses the preservation and appropriate use of natural resources including the extraction of minerals.</p> <p>There are specific policies in relation to designated areas and specific issues, such as groundwater, and how they should be managed. This guidance should be taken into account while formulating the LDP in order to ensure that effects of mineral extraction are minimised and mitigated.</p>
<p>MTAN 2: Coal (2009)</p>	<p>The Minerals TAN provides best practice guidance ensuring that mineral extraction is managed in a sustainable way.</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses the preservation and appropriate use of natural resources.</p> <p>This guidance should be taken into account while formulating the LDP in order to ensure that effects of mineral extraction are minimised and mitigated. Coal working should be directed away from sensitive locations and ensuring environmental and community impacts can be mitigated. The PPW makes clear that safeguarding of coal is not required but individual LPAs may wish to do so depending on their circumstances. This should be considered as part of drafting the policies for the LDP.</p>
<p>Air Quality Standards (Wales) Regulations (2010)</p>	<p>The Regulations sets out measures in relation to the assessment and management of air quality and compliance with air quality limit values, target values and objectives.</p>	<p>The ISA should include an objective which seeks to limit the potential for air pollution from all sources. The ISA should have regard for existing air quality issues in the plan area.</p> <p>The revised LDP should consider the air quality impacts of development, and the potential effects of traffic associated with that development.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Water Strategy for Wales (2015)</i>	The strategy sets out how Welsh Government will make best use of water resources, and how it will deliver sustainable integrated water management.	<p>The ISA should include an objective which seeks to ensure the protection of water quality and promote its use in an efficient manner. The ISA should have regard for areas which are currently experiencing stresses in terms of quantity or quality.</p> <p>The revised LDP should consider the impact of development on water. Sustainable management of natural resources will also be considered as part of the LDP.</p>
<i>Natural Resources Policy (2017)</i>	<p>The policy sets out the sustainable management of natural resources in Wales, building on the framework of the Environment (Wales) Act 2016.</p> <p>The policy sets out three national priorities for the sustainable management of natural resources:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ delivering nature-based solutions; ■ increasing renewable energy and resource efficiency; and ■ taking a place-based approach. These approaches aim to support the development of resilient ecological networks, improve biological diversity, support climate change mitigation and flood risk management, and improve green infrastructure. 	<p>The ISA should include an objective which seeks to ensure the appropriate management of natural resources in the plan area.</p> <p>Area Statements, and the Natural Resources Policy, will provide a baseline for the sustainable management of natural resources which will be considered as part of the revised LDP.</p>
<i>Clean Air Plan for Wales 2020 (updated 2023)</i>	<p>This plan sets out the Welsh Government's commitment to improve air quality and reduce the burden of poor air quality on human health, biodiversity and the natural environment. It sets out a range of policies and actions which will make a positive differences to health and well-being, natural environment, ecosystems and biodiversity and sustainable communities. The plan states the potential of a Clean Air Act for Wales.</p> <p>The Plan uses themes to address areas of impact, complementing each other to create a sustainable approach to improving air quality. The themes are:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Protecting the health and well-being of current and future generations. ■ Taking action to support our natural environment, ecosystems and biodiversity. ■ Working with industry to reduce emissions, supporting a cleaner and more prosperous Wales. ■ Creating sustainable places through better planning, infrastructure and transport. 	<p>The ISA should include an objective which seeks to limit the potential for air pollution from all sources. The ISA should have regard for existing air quality issues in the plan area.</p> <p>The LDP should protect and enhance the environment, of which air quality is a key component.</p>
<i>The National Strategy for Flood and Coastal</i>	The FCERm lays out national objectives and targets for flood risk management in Wales and the approach that local planning authorities and county boroughs should follow, and the measures that should be taken, over the course of the next 10 years. The main focus is for an improvement in communication between all stakeholders and authorities to improve	The ISA should include an objective which seeks to limit flood risk in the County Borough, with consideration for the effects of climate change. The ISA will need to consider how flood risk management policies will effectively target the objectives laid out within the FCERM.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Erosion Risk Management in Wales (2020)</i>	responses and preparation for future flood events. Furthermore, 'place-based' decisions should be implemented, meaning there is an understanding that flood prevention measures that work in one county borough, may not be as effective in another. The FCERM was produced in line with the Flood and Water Management Act 2010.	The LDP should take a place-based approach to flood risk management. Policies should seek to limit the potential for increased flood risk in the plan area and where appropriate seek to provide solutions for existing issues of flood risk. This may include through policies which directly address design measures to alleviate issues of flood risk and the directing of development at areas at which flood risk is less likely to result.
<i>Air Quality (Wales) Regulations 2000 as amended by the Air Quality (Wales) (Amendment) Regulations 2002</i>	Sets out national air quality objectives for Wales as pragmatic thresholds above which Welsh Government considers the health risks associated with air pollution to be unacceptable.	The ISA should include an objective that addresses air quality and air pollution. The LDP should include policies to help address air quality in relation to amenity and human health as well as the natural environment.
<i>Clean Air (Wales) Bill 2023</i>	The Bill sets out a 10-year pathway to achieving cleaner air in Wales. Four core themes provide structure for the approach: people, environment, prosperity, and place. These themes are set out to help achieve different aspects of better air quality: protecting the health and well-being of current and future generations; support natural environment, ecosystems, and biodiversity; reducing emissions in industry; and, creating sustainable places through better planning, infrastructure, and transport. The Bill is a step on the path to put in place a Clean Air Act for Wales.	The ISA should include an objective to achieve cleaner air in the County Borough. The LDP should include policies that look to place limits and targets on all forthcoming development to ensure the air quality impacts of such developments meet the standards set by the Clean Air Bill.
<i>Wellbeing of Wales National Indicator No.4</i>	The indicator assists in calculating average annual nitrogen dioxide levels of residential buildings against the national monitoring data. This helps to maintain a record of annual NO2 pollution levels in Wales and inform policy objectives based on the severity of pollution. A target of steady reduction of pollution levels has been set.	The ISA should include an objective related to air pollution. The LDP should include policies to address air pollution and its impacts in the locality. Policies should have regard for the levels noted in the indicator.
<i>Tackling roadside nitrogen dioxide concentrations in Wales: Welsh Government supplemental plan to the UK</i>	Notes that the only statutory air quality limit that Wales, and the rest of the UK, is currently failing to meet is on NO2 concentrations. The report states that action is necessary to reduce concentrations around roads. It provides support to ensuring necessary actions are taken to meet the legal obligations and improve health, regardless of the cost or unpopularity of decisions.	The ISA should include an objective related to air pollution and reducing the need to travel by car in the County Borough. The LDP should include policies to address air pollution and its impacts in the locality. Policies should also be included to help support modal shift in the County Borough.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>plan for tackling roadside nitrogen dioxide concentrations 2017 (2018)</i>		
<i>Ancient Monuments and Archaeological Areas Act 1979</i>	The Act legislates to protect the archaeological heritage of England, Wales and Scotland provides specific protection for monuments of national interest. It relates to the ancient monuments, and matters of archaeological or historical interest, this includes provision for the investigation, preservation and recording, and regulation of such matters. The Act addresses the recovery and provision of grants. The Act defines 'scheduled monuments' (sites that warrant protection) and makes damage to and metal detecting on scheduled monuments a criminal offence.	The ISA should include an objective related to the protection of monuments of national interest. The LDP should include policies that protect, and mitigate harm to the setting of, monuments of national interest, including ancient monuments.
<i>Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990</i>	the Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990 provides specific protection for buildings and areas of special architectural or historic interest. It altered laws regarding the granting of planning permission for building works, notably including those of the listed building system in England and Wales.	The ISA should include an objective related to the protection of buildings and areas of special architectural or historic interest. The LDP should include policies that protect, and mitigate harm to, the setting of buildings and areas of special architectural or historic interest, including listed buildings.
<i>Nature Emergency declared by the Welsh Government June 2021</i>	The Senedd declared a 'nature emergency' on 30 th June 2021. The Welsh Government acknowledged the significant loss of biodiversity caused by humans and set out its expectations for action to restore it. It agreed there should be parity between actions taken by the Welsh Government to tackle climate change and biodiversity loss. It called on the Welsh Government to introduce a legally binding requirement to reverse biodiversity loss through statutory targets, as well as legislate to establish an independent environmental governance body for Wales.	The ISA should include an objective related to the biodiversity crisis. The LDP should include policies that aim to reverse biodiversity loss.
<i>The Non-Domestic Private Rented Sector Minimum Energy Efficiency Standards: Implementation</i>	The UK government is planning to enact a framework to improve implementation and enforcement of the EPC B target by 2030. This requirement would mean that subject to exceptions, a landlord must not let a building that does not comply with the minimum required energy efficiency standard, set at an 'B' rating on a valid Energy Performance Certificate (EPC). These would be nonoptional and enforced. The proposed standards include a phased implementation of the EPC B by 2030 requirement, with this phased implementation based on two-year compliance windows.	The ISA should include an objective related to sufficient energy efficiency of buildings.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>of the EPC B Future Target</i>		
<i>Electric Vehicle Charging Strategy for Wales</i>	The strategy sets out our vision for electric vehicle charging in Wales. The vision included is that by 2025, all users of electric cars and vans in Wales are confident that they can access electric vehicle charging infrastructure when and where they need it.	The ISA should include an objective related to promoting more sustainable modes of transport. The LDP should include policies that aim to increase the number of charging points in RCT.
<i>Electric vehicle charging strategy for Wales: action plan</i>	The action plan explains how the government plans to continue growing its electric charging infrastructure in line with the increased demand that will come as fossil fuel vehicles are phased out. It envisions infrastructure investments, including the private sector, to install charging points every 20 miles at trunks crisscrossing Wales by 2025. The plan sets out an approach to ensure that the number of charging points continue to grow to meet increasing demand as fossil fuel vehicles are phased out.	The ISA should include an objective related to promoting more sustainable modes of transport. The LDP should include policies that aim to increase the number of charging points in RCT.
<i>Public sector net zero reporting guide</i>	A guide for the public sector in Wales to estimate net carbon footprint, including direct and indirect emissions, also allowing the Welsh government to produce a baseline for the whole public sector in Wales. The advice intends to create a comprehensive set of guidelines for Welsh Public Bodies to assist them in becoming carbon neutral. Specific reporting requirements include a carbon baseline, Identifying Mitigation Potential, and Monitoring Progress. Along with outlining suggested best practises, the guide clarifies what GHG emissions data must be reported as well as how the reporting scope and organisational boundary should be defined.	The ISA should include an objective relating to addressing climate change and reducing the emissions of the County Borough. The LDP should include policies which seek to address the County Borough's contribution to climate change and reduce levels of emissions, including through supporting improved energy efficiency at new developments and the promotion of more sustainable modes of transport and energy from renewable sources.
<i>Prosperity for All: A Low Carbon Wales</i>	The low carbon delivery plan outlines actions the Welsh government aims to take to cut emissions, increase efficiency and support the growth of a low carbon economy. It sets out how Wales aims to meet the first carbon budget (2016-2020) and consequently the 2020 interim target through 100 policies and proposals that directly reduce emissions and support the growth of the low carbon economy.	The ISA should include an objective relating to addressing climate change and reducing the emissions of the County Borough. The LDP should consider policies to contribute positively to reducing carbon emissions and supporting a low carbon economy.
<i>Net Zero Wales Carbon Budget 2 (2021-25)</i>	The Net Zero Wales Plan represents a new phase in the Welsh Government's progress towards decarbonisation with a new net zero target. The plan sets out 123 policies and proposals, alongside commitments and action to bring Wales onto a net zero by 2050 trajectory. It builds on the publication the previous plan, Prosperity for all: a low carbon Wales.	The ISA should include an objective relating to addressing climate change and reducing the emissions of the County Borough. The LDP should consider policies to contribute positively to reducing carbon emissions.
<i>Net zero carbon status by 2030: public</i>	The route map provides a strategic overview of the key priority areas for action and milestones needed for the Welsh public sector to reach net zero greenhouse gas emissions by 2030. It is a strategic framework to aid in assessing what is in place and what is needed,	The ISA should include an objective regarding mitigation and adaptation to the effects of climate change.

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>sector route map</i>	and to monitor progress over time. The documents focus is the Public Sector's own footprint, and aims to guide the development of its contribution to future all Wales Low Carbon Delivery Plans.	The LDP should consider policies to contribute to a reduction in greenhouse gas emissions.
REGIONAL (SOUTH EAST WALES)		
<i>Natural Resources Wales South Central Wales Area Statement</i>	<p>Natural Resources Wales has produced Area Statements for each area of Wales – the South Central Area Statement covers RCT as well as Bridgend, the Vale of Glamorgan, Merthyr Tydfil and Cardiff. Each Area Statement outlines the key challenges facing that particular locality, what we can all do to meet those challenges, and how we can better manage our natural resources for the benefit of future generations. They will be updated regularly. Viewed together, the seven Area Statements can be seen as a collaborative response to what is known as the Natural Resources Policy, published by the Welsh Government in 2017, which sets out the key challenges and opportunities for the sustainable management of Wales' natural resources into the future. The South Central Area Statement addresses the following themes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Building resilient ecosystems. ■ Connecting people with nature. ■ Working with water. ■ Improving our health. ■ Improving our air quality. 	The ISA will need to consider the objectives of the Area Statement and should seek opportunities to contribute to those objectives.
<i>Emerging Cardiff City Region (South East Wales) Strategic Development Plan</i>	The Cardiff Capital Region is committed to regional working and work is underway to set out and agree the key preparatory matters between all 10 member authorities, including boundaries, governance and content. To date, both RCT and the Vale of Glamorgan Councils have signed up to the proposed details of the SDP preparation.	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p> <p>The LDP will need to consider any further developments in relation to the SDP.</p>
<i>Cardiff Capital Region Regional Economic Industrial Plan 2023-2028</i>	<p>The purpose of the plan is to guide the deployment of funding, policy decisions, and targeted effort to ensure the future productivity and prosperity of the region. The plan aims to create a region that is:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ More Competitive – Enabling businesses within priority sectors and public services to achieve higher levels of productivity through innovation-led growth. 	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p> <p>The LDP will need to have regard for the approach of the Economic Industrial Plan.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ More Connected – Investing in cutting-edge digital and physical infrastructure and growing the green economy to support the decarbonisation of SE Wales by 2050. ■ More Resilient – Maximising ‘good growth’ by taking direct steps to reduce inequality, ensuring prosperity is shared and spread across the region. 	
<p><i>South East Wales Valleys Local Transport Plan 2015-2030</i></p>	<p>A joint local transport plan known as South East Wales Valley Local Transport Plan (LTP) includes Blaenau Gwent, Caerphilly, Merthyr Tydfil, RCT and Torfaen local authorities. The five authorities have jointly prepared the plan to identify issues and opportunities for transport in the plan area.</p> <p>Many of the issues identified are common to the five authorities, and transport has a role to play in reducing disparity across the South East Valleys area and connecting to the wider Cardiff region.</p>	<p>The LDP will need to have regard to the local transport plan, in the creation of transport policies and route safeguarding. Opportunities for sustainable travel should also be considered.</p>
<p><i>Caerphilly County Borough Council Local Development Plan 2010-2021 (Adopted 2010)</i></p>	<p>There are a number of key concepts in the vision that guide the Plan’s aims and strategy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ “The strategic location of Caerphilly County Borough” - exploiting the proximity of the County Borough to the major economic hubs of Cardiff and Newport is one of the central aims of the Council’s regeneration strategy while the mid valleys and the Heads of the Valleys corridors both pass through the County Borough offering opportunities further north. ■ “Regeneration ... delivered in a well-balanced and sustainable manner” – the Plan seeks to balance environmental, economic and community interests and needs, to create a sustainable future for all of the County Borough’s residents. ■ Reflecting “the specific role and function of individual settlements” - the Plan identifies a sustainable role for all the towns and villages in the County Borough and promotes appropriate development or restraint in each so that all <p>The objectives of the Plan have been derived from land-use issues emanating from the four themes of the Community Strategy (Living Environment, Regeneration, Education for Life and Health, Social Care and Well-Being).</p> <p>Caerphilly is preparing a Replacement LDP up to 2035, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate.</p>	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p><i>Bridgend Local Development Plan 2006-2021 (Adopted 2011)</i></p>	<p>Four strategic LDP objectives are set out which seek to address the national, regional and local issues facing the County Borough. These four strategic objectives are at the centre of the LDP and form the basis for its policy development. They are:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. To produce high quality sustainable Places. 2. To protect and enhance the Environment. 3. To spread prosperity and opportunity through Regeneration. 4. To create safe, healthy and inclusive Communities. <p>A Revised LDP is currently being prepared, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate.</p>	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP and the emerging Revised LDP.</p> <p>The LDP should consider the implications of its policies on surrounding areas, and how surrounding areas may affect RCT.</p>
<p><i>Bannau Brycheiniog National Park Local Development Plan 2007-2022 (Adopted 2013)</i></p>	<p>The overarching Vision of the LDP is: The Bannau Brycheiniog National Park will continue to be a living working landscape with many uses, where development will be sustainable and compatible with the statutory National Park purposes. This LDP will guide development in a way which will ensure that within the lifetime of the plan, the Bannau Brycheiniog will be a place which:-</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Continues to be recognised internationally for its value as a protected area, whose character continues to be shaped by the long-standing interactions between people and the processes of nature. ■ Continues to be widely acclaimed for its natural beauty, geodiversity, biodiversity, and cultural heritage which are being conserved and enhanced by its stakeholders through traditional and innovative means. ■ Continues to be a sought-after destination providing an outstanding variety of sustainable opportunities for all to understand and enjoy its tranquillity, rural character, Welsh way of life, sense of remoteness, and other special qualities. ■ Promotes an approach to development which ensure that the National Park of the future is able to be resilient, open and responsive to change – particularly climate change – and can be proactive in mitigating and adapting to the effects of undesirable change. ■ Promotes an approach to development which enables our communities to be less dependent upon external supply chains leading to increased food and energy security locally, improved quality of life, community cohesion and conservation of natural capital. 	<p>The ISA (through the inclusion of appropriate objectives) and LDP should seek to enhance the policies and vision of the National Park. The purposes and special qualities of the National Park should be taken into account, particularly when considering potential development sites within its setting.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Continues to be a living landscape where innovative approaches to sustainable development and renewable energy are encouraged and tested for the benefit of the environment, the economy and local communities. ■ Managed sustainably through active partnerships among the Park's stakeholders so that it continues to be a source of inspiration and enjoyment for future generations. ■ Has appropriate monitoring systems in place to ensure that development and plan policies are monitored over the long term to improve future policy development. <p>A Revised LDP is currently being prepared, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate.</p>	
<p>Cardiff Local Development Plan 2006-2026 (Adopted 2016)</p>	<p>The objectives of the Cardiff LDP are set out under four main headings:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ To respond to evidenced economic needs and provide the necessary Infrastructure to deliver development; ■ To respond to evidenced social needs; ■ To deliver economic and social needs in a co-ordinated way that respects and enhances Cardiff's environment; and ■ To create sustainable neighbourhoods that form part of a sustainable city. <p>The main elements of Strategy are:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Making provision for new homes and jobs. 2. Putting in place a framework to manage future growth and encourage high quality, sustainable design. 3. Bringing forward new infrastructure. 4. Delivering sustainable transportation solutions. 5. Responding to evidenced economic needs. 6. Responding to evidenced social needs. 7. Respecting Cardiff's environment and responding to climate change. <p>A Replacement LDP is currently being prepared for Cardiff, to cover the period up to 2036, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate. Consultation</p>	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p> <p>The LDP may be affected by some of the development schemes planned for Cardiff. The LDP should ensure that the influence from Cardiff is beneficial, and take advantage of the potential increase in development. However, this should not be to the detriment development in the north and, wherever possible, inequalities between the north and south of the County should be addressed.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>was mostly recently undertaken with regards to the Preferred Strategy document from July to October 2023.</p>	
<p><i>Neath Port Talbot Local Development Plan 2011-2026 (Adopted 2016)</i></p>	<p>The LDP Vision for 2026 sets out how Neath Port Talbot is envisaged to change over the Plan period, is set out below.</p> <p>Vision: The natural beauty and environmental importance of Neath Port Talbot's waterfront and coastal corridor area will be protected and conserved while previously developed, underused and unsightly former industrial and commercial areas are redeveloped, transforming the function and appearance of the whole coastal belt. Key sites at central Port Talbot, Baglan Bay, Coed Darcy and the Swansea University Science and Innovation Campus, coupled with the area's good and improving transport and communication links will help deliver a competitive, knowledge-based economy. New and expanded settlements will provide sustainable housing and employment to meet the needs of local communities and the wider area.</p> <p>The County Borough's rural areas and valley communities will be supported and revitalised through encouragement of new and expanded economic activity through provision for sustainable small scale employment, including tourism initiatives capitalising on existing successes such as the strategic tourism destinations at Margam Park and the Afan Valley. Benefits from natural resources will be maximised and the cultural, historic and natural heritage will be supported and enhanced. Economic growth and community cohesion will be promoted by concentrating development in key areas to provide benefits to a wider hinterland.</p> <p>A Replacement LDP is currently being prepared to cover the period 2023 to 2038, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate.</p>	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP and the emerging Revised LDP.</p> <p>The LDP should consider the implications of its policies on surrounding areas, and how surrounding areas may affect RCT.</p>
<p><i>Vale of Glamorgan Council Local Development Plan 2011-2026 (Adopted 2017)</i></p>	<p>A number of key strategic objectives have been developed that set the context of the LDP Strategy:</p> <p>Objective 1: To sustain and further the development of sustainable communities within the Vale of Glamorgan, providing opportunities for living, learning, working and socialising for all.</p> <p>Objective 2: To ensure that development within the Vale of Glamorgan makes a positive contribution towards reducing the impact of and mitigating the adverse effects of climate change.</p> <p>Objective 3: To reduce the need for Vale of Glamorgan residents to travel to meet their daily needs and enabling them greater access to sustainable forms of transport.</p> <p>Objective 4: To protect and enhance the Vale of Glamorgan's historic, built, and natural environment.</p>	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p> <p>The LDP should consider the implications of its policies on surrounding areas, and how surrounding areas may affect RCT.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>Objective 5: To maintain, enhance and promote community facilities and services in the Vale of Glamorgan.</p> <p>Objective 6: To reinforce the vitality, viability and attractiveness of the Vale of Glamorgan's town, district, local and neighbourhood shopping centres.</p> <p>Objective 7: To provide the opportunity for people in the Vale of Glamorgan to meet their housing needs.</p> <p>Objective 8: To foster the development of a diverse and sustainable local economy that meets the needs of the Vale of Glamorgan and that of the wider South East Wales Region.</p> <p>Objective 9: To create an attractive tourism destination with a positive image for the Vale of Glamorgan, encouraging sustainable development and quality facilities to enrich the experience for visitors and residents.</p> <p>A Replacement LDP is currently being prepared for the period 2021 to 2036, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate. Consultation is currently being undertaken up to February 2024 with regards to the Preferred Strategy document.</p>	
<p>Cardiff Capital Region City Deal (2017)</p>	<p>The Cardiff Capital Region City Deal was agreed for £1.2 billion in 2017. The aim is to create jobs and boost economic prosperity by improving productivity, tackling worklessness, building innovation, investing in physical and digital infrastructure, providing support for business and ensuring any economic benefits are shared across the region.</p> <p>In 2018, ten local authority leaders making up the Regional Cabinet for the City Deal approved the strategic business plan. The plan specifies the regional strategic objectives of the CCR City Deal, which are: prosperity and opportunity; inclusion and equality; identity, culture, and community and sustainability. The overarching economic objectives of the City Deal are to create 25,000 new jobs and leverage £4billion in private sector investment.</p>	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p> <p>The LDP will have regard to the proposals put forward as part of the City Deal, particularly in relation to the South Wales Metro and safeguarding.</p>
<p>Merthyr Tydfil Local Development Plan 2016-2031 (Adopted 2020)</p>	<p>The vision of the LDP is to strengthen Merthyr Tydfil's position as the regional centre for the Heads of the Valleys within the Cardiff Capital Region, to encourage a sustainable level of population growth and be a place to be proud of where:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ People learn and develop skills to fulfil their ambitions; ■ People live, work, have a safe, healthy and fulfilled life; and ■ People visit, enjoy and return. 	<p>The ISA will need consider any potential in-combination effects of the development proposed through the LDP.</p> <p>The LDP should consider the implications of its policies on surrounding areas, and how surrounding areas may affect RCT.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
	<p>The LDP objectives address various social, cultural, environmental and economic well-being outcomes and provide a framework for the detailed planning policies and proposals to deliver the Plan's Vision for Merthyr Tydfil.</p>	
<p><i>Cwm Taf Local Well-being Plan 2018-2023 (2018)</i></p>	<p>The Cwm Taf Well-being Plan is a statutory plan developed by the Cwm Taf Public Services Board, and includes a number of Well-being Objectives that the plan will help deliver.</p> <p>The Plan identifies four objectives that are related to the communities within the Cwm Taf Public Service Board area and the revised LDP could help achieve. These are:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Cross-Cutting Objective: Tackling Loneliness & Isolation ■ Objective 1: Thriving Communities ■ Objective 2: Healthy People ■ Objective 3: Strong Economy 	<p>The ISA objectives (and the HIA component of the ISA) should also have regard to local health and well-being.</p> <p>Well-being Plans form part of the 'planning framework' and so the LDP will need to consider and be in accord with the Cwm Taf Well-being Plan.</p>
<p><i>Cwm Taf Ageing Well in Wales Plan (2018)</i></p>	<p>The Plan sets out our vision for Cwm Taf to be a good place to grow older for everyone, where older people can continue to do the things that are important to them. This plan outlines a range of existing services, opportunities and support available for older people in Cwm Taf, and sets out objectives to drive forward the work of Ageing Well in Cwm Taf so that improvements are seen in terms of the health, well-being and lives of people as they age.</p>	<p>The ISA objectives (and the HIA component of the ISA) should also have regard to local health and well-being. This should be supplemented by the findings of the EqIA which will consider the effects of the LDP in relation to the protected characteristics (including older people and younger people) set out in the Equality Act 2010.</p> <p>The LDP will need to consider the health needs of all members of the community when policies are being developed.</p>
<p><i>Regional Technical Statement 2nd Review (2020)</i></p>	<p>The Regional Technical Statement (RTS) sets out the requirements of each Local Planning Authority (LPA) with regards to the quantities of construction aggregate which need to be supplied from their area (apportionments) over a given time. If the RTS identifies shortfalls, it also sets out the scale of necessary new allocations in an LDP to ensure that adequate supply is maintained throughout the plan period.</p> <p>The document sets out detailed calculations to determine a projected demand of aggregates in the South Wales region covering the 25 year period up to 2041, although further reviews will still be initiated every 5 years, in accordance with MTAN1, to ensure that the RTS can react to any significant change in circumstances. It subsequently apportions a tonnage of aggregates that each of the 18 local authorities in the region need to provide in the form of land-banks of permission.</p>	<p>The outcomes of the RTS 2nd Review will require consideration in the preparation of LDP policies during the course of revision.</p>
<p><i>South East Valleys Abstraction</i></p>	<p>The Licensing Strategy sets out how water resources are to be managed in the South East Valleys. The strategy provides information regarding where water is available for abstraction whilst also providing an indication of the reliability of proposed new abstraction licenses.</p>	<p>The ISA and LDP will need to consider the sustainability management of water resources in the plan area.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Licensing Strategy (2017)</i>	Water resources are assessed on a sub-catchment scale known as 'water bodies' in line with the Water Framework Directive. This allows for increasingly detailed information regarding the availability of water resources, compared to the scale used in previous licensing strategies.	
<i>Our Valleys, Our Future (2019-2021)</i>	<p>A ministerial taskforce was set up by the Welsh Government in 2016 on a new approach to investing in the future of the Valleys area. The priorities of the plan are to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Create good quality jobs and provide skills to do them ■ Improving public services <p>Helping local communities</p>	<p>The ISA should include objectives which consider access to employment and services and facilities as well as the potential to address issues of deprivation.</p> <p>The document identifies Pontypridd/Treforest as a strategic hub, focusing on residential, office, industrial and retail development.</p> <p>The 2019-2021 delivery plan aims to launch targeted support for small scale infrastructure projects, and continue to take forward private sector led developments in the Valleys. The implications of the plan will need to be incorporated into the LDP.</p>
LOCAL PLANS, POLICIES AND PROGRAMMES		
<i>RCT Council Corporate Plan: 'Making a Difference' (2020)</i>	<p>The plan establishes priorities for the County Borough. The vision of the plan is to provide strong community leadership that enables RCT 'to be the best place in Wales to live, work and play, where people and businesses are independent, healthy and prosperous'. The plan contains the following three priorities:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ensuring people are independent, healthy and successful 2. Creating places where people are proud to live, work and play 3. Enabling prosperity, creating the opportunity for people and business to be innovative, be entrepreneurial and fulfil their potential and prosper 	The LDP will have to have regard to the priorities of the Corporate Plan.
<i>Employment and Skills SPG (2015)</i>	Sets out the Council's approach to working with applicants and developers to ensure that local people have the skills and opportunity to access employment generated from new large residential and commercial developments. This includes the approach to secure employment and training opportunities through the planning process as well as the requirement for Employment and Skills Plans to support new schemes.	<p>The ISA should consider how the potential impacts of policies and development allocations set out through the LDP on employment opportunities in the plan area.</p> <p>The LDP should consider the identified employment need for the plan area as part of its preparation and aim to sufficiently meet that need.</p>
<i>My Own Front Door: A Plan for Housing Later in Life (2016)</i>	This plan was developed in recognition of the aging population in RCT and the need to increase the range of housing options available to people in later life. The overall aim is to enable older people to live independently in their home of choice for as long as possible.	<p>The ISA should consider how the needs of older people are addressed through the LDP.</p> <p>The LDP will have to plan accordingly and use the aims of the plan to inform policy making.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p><i>Rhondda Cynon Taf Strategic Equality Plan (2019)</i></p>	<p>The Plan sets out how the Council aims to meet its commitment to equality and how it will meet its legal obligations contained within the Equality Act 2010.</p> <p>The Equality Objectives for 2019-2022 are as follows:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ To better understand the needs of our communities and understand the barriers they face to thrive. ■ To reduce inequalities that exist within our communities. ■ To promote safe communities. ■ To reduce the gender pay gap. ■ To create an inclusive workforce. 	<p>The ISA objectives should also have regard to the needs of all sections of the community. This should be supplemented by the findings of the EqlA which will consider the effects of the LDP in relation to the protected characteristics set out in the Equality Act 2010.</p> <p>The LDP will need to consider the needs of all members of the community when policies are being developed.</p>
<p><i>Rhondda Cynon Taf Draft Tourism Strategy 2020</i></p>	<p>The RCT Tourism Strategy is to be the overarching plan to enhance, increase and sustain the visitor economy with a view to establishing RCT as a premier destination for 'experience' based visits and holidays in the UK.</p> <p>The strategy sets out Tourism Action Plans will need to be developed to identify areas where new attractions can be developed. The document also identifies that accommodation will also need to be developed, ranging from hotels to camping facilities, as well as transport infrastructure to improve user access. Indeed, the strategy identifies the need for new car parking provisions.</p> <p>Visitor use of the natural environment will also be important, and work will be needed to improve access onto land, with the help of stakeholders.</p>	<p>The ISA should include an objective which seeks to ensure sustainable economic growth of which tourism is likely to play an important role. It should also include an objective which seeks to ensure the protection of the natural environment including important biodiversity assets, wider ecological networks and the natural landscape.</p> <p>The LDP will have to plan accordingly for Tourism within RCT.</p>
<p><i>Action for Nature: A Local Biodiversity Action Plan for RCT (2008)</i></p>	<p>The Biodiversity Action Plan was initially produced in 2000 before being updated in 2009 and is now currently under review to be updated again to reflect the Environment (Wales) Act 2016. This plan is currently undergoing a review and drafting an updated version. The emerging draft recently completed its consultation period in March 2022.</p>	<p>The ISA should include an objective which seeks to protect and enhance biodiversity assets and wider ecological networks.</p> <p>The LDP will have regard to the plan and presents an opportunity to include policies which will ensure the protection and enhancement of biodiversity and other elements of the natural environment.</p>
<p><i>The Historic Built Environment SPG (2011)</i></p>	<p>The SPG gives detailed guidance to owners and occupiers of land and buildings within the historic built environment, and anyone wishing to develop within it or make alterations to it.</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses the potential impacts on the historic environment and promotes its protection and enhancement. It may also consider the potential to bring disused heritage assets back into use where appropriate as well as the potential to preserve assets which are identified as being at risk.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
		The LDP should include policies which protect and enhance the historic environment.
<i>Welsh Language Promotion Strategy Action Plan (2023 - 2028)</i>	<p>The strategy has six aims:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ to encourage and support the use of the Welsh language within families; ■ to increase the provision of Welsh-medium activities for children and young people and to increase their awareness of the value of the language; ■ to strengthen the position of the Welsh language in the community; ■ to increase opportunities for people to use Welsh in the workplace; ■ to improve Welsh language services to citizens; and ■ to strengthen the infrastructure for the language, including digital technology. 	<p>The ISA should consider the impact of the LDP on Welsh language.</p> <p>Where Welsh is spoken in the community, the LDP presents an opportunity to include policy which will have regard for social implications of development and the preservation of the cultural heritage.</p>
<i>Design and Placemaking SPG (2011)</i>	<p>The SPG seeks to clarify the fundamental design issues and how they should be addressed. This includes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ensuring that all development is sustainable ■ Respecting the traditional local character ■ Ensuring that the topography of RCT is respected and that the best use of slopes is achieved ■ Providing a choice of housing types with access to open space and quality living environments ■ Accommodating parking and highways appropriately and sensitively ■ Creating walkable neighbourhoods with links to existing centres and an emphasis on sustainable modes of transport ■ Respecting Natural Heritage 	<p>The ISA should include an objective which seeks address design issues (including impacts on the historic environment and landscape as well as wider sustainability issues).</p> <p>The LDP should promote high quality and sustainable design.</p>
<i>Rhonda Cynon Taf Air Quality Action Plan (2013)</i>	Sets out objectives for air quality in the plan area including within areas which have been declared AQMAs. Highlights that compliance within these specific areas will guarantee a reduced risk of ongoing public health issues.	<p>The ISA should include an objective which seeks to limit the potential for air pollution from all sources. The ISA should have regard for existing air quality issues in the plan area.</p> <p>The LDP should protect and enhance the environment, which air quality is a key component of.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<p><i>Rhondda Cynon Taf Local Flood Risk Management Strategy (2013)</i></p>	<p>The LFRMS adopts a holistic approach to flood risk management, taking into account the geographical, socio-economic and political factors in RCT. It is set out to enable effective management of local flooding by improving collaboration and co-operation between key stakeholders. It aims to improve communication and present information to the public with regard to the risk of flooding and what can be done, regardless of its cause (from main rivers or local flooding). The aim is to allow communities to have a greater say in flood management decisions.</p> <p>A Revised Local Flood Risk Management Strategy and Action Plan is currently being developed, which will be taken into account during later stages of the ISA as appropriate. A second phase of consultation was undertaken up to October 2023 with regards to the Strategy and Action Plan. The final Strategy, is to be presented to Cabinet for approval before submission of the final documents to Welsh Government for Ministerial approval.</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses flood risk in the light of climate change.</p> <p>LDPs should take a precautionary approach to flood risk, the potential consequences of flooding and ensure that the location of development has regard to the potential risk, causes and consequences of flooding.</p>
<p><i>Rhondda Cynon Taf Flood Risk Management Plan (2015)</i></p>	<p>The FRMP has been developed to better understand risk from all sources of flooding and agree priorities to manage that risk and how RCTCBC will manage flooding, so that the communities and environment at highest risk benefit the most. It includes four overarching objectives:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Reducing the consequences for individuals, communities, businesses and the environment from flooding and coastal erosion; ■ Raising awareness of and engaging people in the response to flood and coastal erosion risk; ■ Providing an effective and sustained response to flood and coastal erosion events; and ■ Prioritising investment in the most at risk communities 	<p>The ISA should include an objective which addresses flood risk in the light of climate change.</p> <p>The LDP should include policies that are considerate of the areas in the County Borough that area at highest risk of flooding.</p>
<p><i>Rhondda Cynon Taf Flood Report (2020)</i></p>	<p>The RCT Flood Report (February 2020) provides a wide assortment of recommendations to improve the county borough and local authority's flood response, as well as responses to other similar major events. There are several areas for improvement identified including, the flood warning system, rainfall forecasts, and post-event mental health support. The leading recommendation is for the creation of a 'multi-agency' flood support team, comprising the authority and Dwr Cymru. The report concludes that the local authority's response to extreme weather events, namely flooding, is good but could be improved by the recommendations.</p>	<p>The ISA should take into account the recommendations of the Flood Report in light of flood risk and should locate future development sites in accordance with their relative flood risk or provide sufficient anti-flooding mitigations to raise the risk of flooding above 1:100.</p>
<p><i>Welsh in Education Strategic Plan</i></p>	<p>The WESP for RCT was produced in line with the Welsh Government target to reach one million Welsh speakers in Wales by 2050. RCT aims to increase the percentage of year one learners in Welsh medium education by between 8.0% to 12.0% during the ten year lifespan of the WESP. The plan meet this aim by achieving a number of supportive outcomes:</p>	<p>The ISA should include an objective which addresses Welsh language.</p> <p>The LDP should provide policy basis for increasing and protecting the use of Welsh in educational institutions.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>(WESP) 2022 - 2032</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Outcome 1: More nursery / three year old learners receive their education through the medium of Welsh ■ Outcome 2: More reception / five year old learners receive their education through the medium of Welsh ■ Outcome 3: More children continue to improve their Welsh language skills when transferring from one stage of their statutory education to another ■ Outcome 4: More learners study for assessed qualifications in Welsh (as a subject) and subjects through the medium of Welsh. ■ Outcome 5: More opportunities for learners to use Welsh in different contexts in school ■ Outcome 6: An increase in the provision of Welsh medium education for learners with ALN (in accordance with the duties imposed by the Additional Learning Needs and Education Tribunal (Wales) act 2018 ■ Outcome 7: Increase the number of teaching staff able to teach Welsh (as a subject) and teach through the medium of Welsh 	
<i>Tackling Climate Change in Rhondda Cynon Taf (2022-2025)</i>	<p>The climate change strategy sets out the plan to meet RCT's commitment to reducing the carbon emissions in County Borough. The strategy identifies that by 2030:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ The Council will be carbon neutral; ■ The whole County Borough will be as close as possible to carbon neutral; and ■ The County Borough will have contributed to meeting the Welsh Government's ambition of a Net Zero public sector. 	<p>The ISA should include an objective that seeks to reduce the contribution RCT makes to climate change.</p> <p>The LDP should include policy with the aim of limiting carbon emissions in the County Borough. This could include through support for more sustainable modes of transport and locating development in areas which will reduce the need for residents to have to travel long distances regularly.</p>
<i>Rhondda Cynon Taf County Borough Council Electric Vehicle Charging</i>	<p>The strategy outlines several key principles which aim to empower the Council to advise, help and support individuals, or parties, that wish to make the switch from conventional vehicles to EVs. As part of the Council's wider sustainable transportation objectives, it aims to outline the reasons why action is necessary, identify specific outcomes, coordinate a County Borough-wide approach, promote and encourage the development of a reliable and usable electric vehicle charging (EVC) network, and foster a shift from petrol and diesel vehicles to electric vehicles.</p>	<p>The ISA should include an objective that seeks to encourage the switch from conventional vehicles to EVs.</p> <p>The LDP should include policies addressing EV charging network provision.</p>

Title & Legislation	Summary, Objectives, Key Targets & Indicators	Implications for the ISA and Revised LDP
<i>Strategy 2021-2030</i>		
<i>Rhondda Cynon Taf County Council Electric Vehicle Charging Implementation Plan (2023)</i>	<p>The Plan was produced following the publication of the Electric Vehicle Charging Strategy, and provides guidance and advice on best practice to develop a comprehensive EV charging network throughout RCT including in relation to schools, workplaces, and public and council-owned facilities. The plan aims to :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Identify key themes to support the Council's delivery of charging infrastructure across the County Borough; ■ Provide guidance and advice on best practice to develop a comprehensive network of electric vehicle charge points that both responds to existing demand for EV infrastructure and provides for and accelerates the uptake of electric vehicles in the future , and; ■ Establish a clear set of actions to drive the delivery of the Council's EV Charging Ambitions. 	<p>The ISA should include an objective that seeks to encourage the switch from conventional vehicles to EVs.</p> <p>The LDP should include policies addressing EV charging network provision.</p>

Appendix D

Baseline Information

Environmental Baseline Information

Climate change

D.1 The UK Climate Change Risk Assessment^{33,34} found that average temperatures over land across Wales have increased, with the decade from 2005-2014 being 0.9°C warmer than the 1961-1990 average. In terms of future predicted changes, the latest set of projections for Wales comes from the 2018 UK Climate Projections (see **Table 4.1** and **Table 4.2**)³⁵.

Table D.1 UKCP18 2040-2059 Mean temperature - Summer changes compared to 1981-2000

	10 th percentile	50 th percentile	90 th percentile
RCP8.5	0 - 1°C	1 - 3°C	2 - 3°C
RCP6.0	0 - 1°C	1 - 2°C	2 - 4°C
RCP4.5	0 - 1°C	1 - 2°C	2 - 3°C
RCP2.6	0 - 1°C	1 - 2°C	2 - 4°C

Table D.2 UKCP18 2040-2059 Rainfall - Winter changes compared to 1981-2000

	10 th percentile	50 th percentile	90 th percentile
RCP8.5	-10 - 0%	0 - 20%	10 - 40%
RCP6.0	-10 - 0%	0 - 20%	0 - 30%
RCP4.5	-10 - 0%	0 - 20%	0 - 30%
RCP2.6	-10 - 0%	0 - 20%	0 - 30%

³³ ASC (2016) UK Climate Change Risk Assessment 2017 Evidence Report – Summary for Wales. Adaptation Sub-Committee of the Committee on Climate Change, London.

³⁴ HM Government (2022) UK Climate Change Risk Assessment 2022

³⁵ Met Office (2018) Climate change projections over land [online] Available at: <https://www.metoffice.gov.uk/research/approach/collaboration/ukcp/summaries/climate-change-projections-over-land>

D.2 Reducing CO₂ emissions is a key component of tackling climate change. In 2018, RCT signed up to the UK100 initiative as a commitment to be a carbon-free Council by 2050. The most recent available CO₂ emissions estimates (2021)³⁶ show that Wales has the highest CO₂ emissions per capita of any part of the UK. However, as shown in **Table 4.3**, in comparison to the rest of Wales, RCT has had consistently lower emissions per capita since 2005.

Table D.3 CO₂ Emissions per Capita in RCT and Wales 2005-2021

Year	CO ₂ Emissions per Capita (tCO ₂ e)	
	RCT	Wales
2005	6.8	11.1
2006	6.8	11.3
2007	6.6	11.0
2008	6.4	10.6
2009	5.8	9.2
2010	6.2	10.1
2011	5.6	9.1
2012	5.8	9.0
2013	6.0	9.8
2014	5.3	9.3
2015	5.1	8.8
2016	4.9	8.2
2017	4.7	8.0
2018	4.6	7.7
2019	4.4	7.6
2020	3.9	6.8
2021	4.2	7.3

D.3 Transport related CO₂ emissions have also fallen in RCT since 2005, although there was a year-on-year rise in emissions from this source between 2014 and 2016. CO₂

emissions from road transport on A-roads, motorways and minor roads all fell in RCT during this period.

D.4 The Government produces annual figures on land use, land use change and forestry (LULUCF) which give an insight on the value of land in RCT as terrestrial sinks which can remove CO₂ from the air. These figures account for the net emissions in the County Borough from areas of forest, crops, grassland, wetlands and settlements. Between 2005 and 2021 there has been an increase in the net LULUCF emissions in RCT from -48.3 to -43.3kt³⁷.

D.5 These trends considered; it is notable that a large amount of land across RCT comprises semi-natural vegetation on undisturbed soils. Such landscapes are of significant importance for carbon storage. Approximately 94% of the UK's biocarbon is contained within existing soil stocks, and near 6% in vegetation stocks³⁸.

D.6 In 2021, the number of households of in RCT who own a car or van declined by 16% (26,978 in 2011 to 22,958 in 2021). However, the number of households with 1-4 cars has increased by 11% from 72,685 to 80,380 in 2021^{39,40}.

D.7 Energy consumption and generation is also an important factor in reducing CO₂ emissions. In 2017, the Welsh Government announced a target of meeting 70% of its energy demand from Welsh renewable energy sources by 2030. The latest figures⁴¹ show that renewable energy sources contributed 28% of all electricity generated in Wales in 2021, which was an increase from 25% in 2018. The largest contribution was from onshore followed by offshore wind.

D.8 100% of electricity in RCT is purchased from renewable generated certified sources⁴². Following the introduction of three carbon emission reporting requirements (staff business travel, staff commuting and home working) RCT's carbon emissions increased when compared to the previous two years (116,543.20 tonnes in 2019/20, 106,007.60 tonnes in 2020/21 and 120,907.40 tonnes in 2021/22). A significant reduction in emissions was seen in 2020/21 compared to the previous year. This is mainly to the cessation of several activities across various emission sources due to the COVID-19 pandemic. Over the same three years, the production of renewable electricity generation increased from 1,119,617 kW in 2019/20, to 1,139,889 kW in 2020/21 and 1,163,788 kW in 2021/22.

³⁶GOV.UK local authority and regional carbon dioxide emissions national statistics: 2005 to 2021 [online] Available at: <https://www.gov.uk/government/statistics/uk-local-authority-and-regional-greenhouse-gas-emissions-national-statistics-2005-to-2021>

³⁷ Ibid.

³⁸ Office for National Statistics (2016) UK environmental accounts: 2016. [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/economy/environmentalaccounts/bulletins/ukenvironmentalaccounts/2016#carbon-stock-account>

³⁹ ONS (2021) Census 2021: Car or Van Availability [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/datasets/TS045/editions/2021/versions/4?f=get-data>

⁴⁰ ONS (2012) 2011 Census: Key Statistics for Wales, March 2011.

⁴¹ Welsh Government (2021) Energy Generation in Wales 2021 [online] Available at: <https://www.gov.wales/energy-generation-wales-2021>

⁴² Rhondda Cyon Taf County Borough Council (2022) Update report on the carbon footprint project and Welsh public sector net zero carbon report for 2021/22 [online] Available at: <https://rctcbc.moderngov.co.uk/documents/s38627/Report.pdf?LLL=0>

D.9 In 2020/21 RCT ranked third of all Welsh local authorities in terms of the proportion of electricity consumption being met by renewable sources, at 74%. This means that the authority already meets the 2030 renewable energy consumption target set by the Welsh Government⁴³.

D.10 RCT has the second highest number of solar thermal installations of all Welsh authorities, with over 90% of these being related to social housing.

D.11 Early in 2021, RCTCBC commissioned the Carbon Trust to determine the Council's carbon footprint for the 2019–2020 financial year, accounting for the effects of direct operational activities and defining specific actions that must be made to achieve net zero goals.

D.12 RCTCBC's overall Net Emissions for RCT for the 2021/22 financial year totalled 120,907.4 tCO₂e. These emissions can be broken down into eight separate scores:

- Supply Chain - 81,676.97tCO₂e
- Natural Gas - 14,346.60tCO₂e
- Electricity - 8,271.97tCO₂e
- Waste - 4,842.35tCO₂e
- Fleet &—Equipment - 6,007.51tCO₂e
- Water - 112.01tCO₂e
- Other fuels (LPG) - 87.68tCO₂e
- Staff Travel and Home Working 5,562.37tCO₂e

D.13 There are 114 public electric vehicle charging devices available in RCT, which equates to 48 devices per 100,000 people⁴⁴. There are only 9 public charging devices which capability of 50kW and above in RCT⁴⁵.

Biodiversity and geodiversity

D.14 Biodiversity is the term used to describe wildlife species, their habitats, and the relationships between ecosystems.

D.15 There are four Special Areas of Conservation (SACs) in RCT: Blaen Cynon, Coedydd Nedd a Mellte, Cwm Cadlan and Cardiff Beechwoods which are designated at the European level for specific habitats and species. The SACs are all located around Hirwaun in the north of the County Borough

and some of the sites fall within the Bannau Brycheiniog National Park area with the exception of the Cardiff Beechwoods site, which is located to the south. There are no Special Protection Areas (SPAs) or Ramsar sites within the County Borough, the closest being the Severn Estuary SPA and Ramsar site approximately 10km to the south east and Crymlyn Bog SPA and Ramsar site approximately 18km to the west.

D.16 There are 18 nationally designated Sites of Special Scientific Interest (SSSIs) either entirely or partly within RCT (outside the National Park).

D.17 There are two Local Nature Reserves (LNRs) in RCT: Glyncomnel Ground and Woodlands, and Craig-yr-Hesg.

D.18 There are 183 Sites of Importance for Nature Conservation (SINCs) in RCT, as listed in the Nature Conservation Supplementary Planning Guidance (SPG)⁴⁶. In the uplands, where there is less built development and extensive areas of semi natural habitat, the SINC sites are generally larger in size than in the lowlands.

D.19 There are areas of Ancient Woodland scattered throughout the County Borough, in particular the south and east. Around one third of the County Borough is wooded and the urban canopy covers approximately 18.5% of the land⁴⁷.

D.20 River corridors are an important component of the natural environment in RCT and all of the major rivers qualify as SINC habitat, with many supporting protected species. River corridors provide connectivity through urban and rural areas⁴⁸.

D.21 There are no RSPB reserves or Important Bird Areas within RCT. There are three South and West Wales Wildlife Trust Reserves within RCT: Brynna Woods, Y Gweira and Pwll Waun Cynon.

D.22 There are 44 Regionally Important Geological Sites spread across the County Borough, most of which (26) are located in the upper Rhondda and Cynon, with several others in the south (11) and central belt (7). RCT also contains important areas which form part of the wider lowland grassland, lowland and upland heath and woodland networks in Wales.

⁴³ Rhondda Cynon Taf County Borough Council (2021) Update report on the carbon footprint project [online] Available at: <https://www.rctcbc.gov.uk/CY/Council/CouncillorsCommitteesandMeetings/Meetings/CiimateChangeCabinetSteeringGroup/2021/06/14/Reports/Item4TheCouncilsCarbonFootprintProjectUpdateReport.pdf>

⁴⁴ Department for Transport (2023) Electric vehicle charging devices by local authority [online] Available at: <https://maps.dft.gov.uk/ev-charging-map/index.html>

⁴⁵ Department for Transport (2022) Electric vehicle charging devices by local authority [online] Available at: <https://maps.dft.gov.uk/ev-charging-map/index.html>

⁴⁶ Rhondda Cynon Taf (2008) Rhondda Cynon Taf Local Development Plan 2006-2021 - Supplementary Planning Guidance - Nature Conservation - Appendix 3.

⁴⁷ Natural Resources Wales (2016) Tree Cover in Wales' Towns and Cities

⁴⁸ Rhondda Cynon Taf (2008) Rhondda Cynon Taf Local Development Plan 2006-2021 - Supplementary Planning Guidance - Nature Conservation - Appendix 3.

D.23 Figure D.1.1 shows the distribution of designated biodiversity and geodiversity sites within RCT. The distribution of SINC sites in RCT is shown in Figure D.1.2. Priority areas for conservation (comprising areas of lowland grassland, lowland and upland heath and woodland networks) are shown in Figure D.1.3.

Protected and priority species

D.24 The presence of protected species is a material planning consideration. Such species are detailed within the Wildlife and Countryside Act 1981, as amended by the Countryside and Rights of Way Act 2000⁴⁹.

D.25 'Action for Nature: The Local Biodiversity Action Plan' (2008) focuses on a programme for the conservation and enhancement of RCT's biodiversity, listing the habitats and species of particular importance to the locality. A replacement Action for Nature Plan concluded a consultation period in March 2022).

D.26 A list of locally important species to RCT is provided within the 2008 Action for Nature Plan. This includes several bird species and vascular plants. It is likely that following the publication of the forthcoming 2022 updated plan this list will have changed, however certain notable species include:

- Kingfisher
- Heron
- Monk's-hood
- Double-line moth
- Dragonflies
- All non-priority bats
- Badger

Landscape

D.27 RCT extends from the uplands of the Bannau Brycheiniog to the edge of the Vale of Glamorgan. The central feature is the coalfield plateau, which is cut by the Rhondda, Cynon and parts of the Taff and Ely river valleys⁵⁰. The Cynon and Rhondda valleys are generally steep-sided with narrow and mostly built up valley floors, and bracken covered, farmed or wooded slopes. South of Pontypridd, the Taff Valley is wider but heavily developed. The southern part of the County Borough has a softer, more lowland landscape of farms, woods, commons, towns and villages.

D.28 To the north of the coalfield plateau is the Bannau Brycheiniog National Park, of which 5,626ha (4.2%) lies within RCT. The Bannau Brycheiniog was designated as a National Park in 1957 and its planning functions are administered by the National Park Authority. There are no AONBs in or close to RCT.

D.29 National Landscape Character Areas (NCLAs) are defined at a broad landscape scale throughout Wales and highlight what distinguishes one landscape from another, with reference to their regionally distinct natural, cultural and perceptual characteristics. They help to identify how the landscape is perceived and valued by people, providing integral information that can be used to inform plan-making that may impact the existing landscape.

D.30 Specific uses include:

- Planning policies and decisions
- Sensitivity and capacity studies
- Landscape and visual impact assessments
- Place making
- Forest and woodland strategies

D.31 RCT is located predominantly within NCLA37 South Wales Valleys⁵¹. It is an area characterised by urbanised valleys within an extensive upland area. There is a clear industrial heritage present within the area which contributes to the areas and the local's distinct identities. The northern most point of RCT is located within NCLA30 Bannau Brycheiniog and Black Mountains⁵². This area contains the tallest mountain range in southern Britain and is categorised by vast swathes of unenclosed moorland between which run deeply cut valleys that terminate in high mountain passes. The Beacons themselves are weathered and sharpened by ice, creating consistent, simple, smooth-sided slopes falling abruptly and dramatically from ridges to create sharp outlines to the valley. These dramatic slopes juxtapose the lush enclosed farmed landscapes of the deeper valleys.

D.32 Landscape character assessment⁵³ work undertaken for the National Park identifies that five broad landscape character types lie within this area. These are:

- Mountains and valleys;
- Upland valleys;
- Uplands;
- Settled valleys; and

⁴⁹ UK Government (2000) Countryside and Rights of Way Act 2000.

⁵⁰ Rhondda Cynon Taf (2008) Action for Nature – A Local Biodiversity Plan for Rhondda Cynon Taf.

⁵¹ Natural Resources Wales (2014) NLCA37 – South Wales Valleys.

⁵² Natural Resources Wales (2014) NLCA30 – Bannau Brycheiniog and Black Mountains.

⁵³ Fiona Fyfe Associates on behalf of Bannau Brycheiniog National Park (2012) Landscape Character Assessment

■ Lowlands.

D.33 The Cynon Valley River Park has been identified locally as an important landscape feature⁵⁴. The flood plain provides a natural space for the river Cynon to move across the valley floor and to flood. The undeveloped flood plain is recognised as an important asset for accommodating floodwater, for wildlife habitat and for public open space. The river park aims to encourage positive use and management of the floodplain to provide space for natural processes, for wildlife and for people.

D.34 LDPs include policies to protect Special Landscape Areas and the designation of these landscape areas has been undertaken at local level using a regionally agreed methodology. There are currently 20 SLAs in the adopted LDP in RCT⁵⁵. The location of the Special Landscape Areas is presented alongside the National Park in **Figure D.2**

Water quality

D.35 The Water Framework Directive (WFD) provides a major overarching framework for river basin management and sets out a strategic approach to flood risk management planning. The purpose of the Directive is to establish a framework for the protection of inland surface waters (rivers and lakes), transitional waters (estuaries), coastal waters and groundwater. Groundwater is an important natural resource that supports river flows as well as ecological diversity in rivers, lakes and wetlands. It is also available for use, across the United Kingdom, for water supply by abstraction from boreholes, wells and springs.

D.36 There is one Source Protection Zone within the north of RCT, and another which lies slightly within the RCT boundary in the south west.

D.37 The majority of RCT falls within the Severn River Basin District (RBD), although a narrow area to the west is within the Western Wales RBD. In line with the WFD, River Basin Management Plans (RBMPs) for each RBD are prepared for local governments involved in regulating, operating, influencing and undertaking projects in the RBD. According to the RBDMP for the Severn RBD⁵⁶, there are 750 water bodies within the river basin, of which 139 are in good ecological status, 458 are moderate, 137 are poor and 16 are bad. 257 are in good chemical status and 493 are failing in relation to their chemical status. The Western Wales RBD includes a total of 541 surface water bodies of which two are in high ecological status, 232 are good, 256 are moderate, 48 are

poor and 3 are bad⁵⁷. **Figure D.3** shows the Water Framework Directive water quality status for areas within RCT.

Water resources

D.38 The South East Valleys Abstraction Licensing Strategy (2017)⁵⁸ sets out how water resources are to be managed in the south east valley's river catchments, split into sub-catchment 'water bodies' in line with the Water Framework Directive.

D.39 The south east catchment encompasses an area of approximately 1,124km² characterised predominantly by managed grassland, forests, and a number of urban areas centred around Cardiff and into the South Wales Valleys.

D.40 Abstraction licenses within the catchment are in moderate to low demand with 53% of annual abstractions related directly to public water supply. The main pressures on water resources are identified as public water supply reservoirs, including within Rhondda.

D.41 Regarding the River Taff, from its flow into Cardiff Bay, and tributary river catchments Rhondda Fawr and Rhondda Fach, there are concerns over the degree of existing licensed abstraction on low river flows and the effect of reservoirs in the headwater catchments on river flows. Therefore, new consumptive abstraction will only be available at medium to high river flows.

D.42 Any proposals for intensive water abstraction will be required to demonstrate acceptable working practices within these conditions.

D.43 Welsh Government is anticipated to introduce a reformed abstraction management system in Wales at over the next few years following consultation with DEFRA in 2014, and the publication of consultation responses. As such, any information regarding existing water abstraction could be subject to change.

D.44 Wastewater in RCT is presently handled by seven wastewater treatment works (WwTW). The majority of these have capacity to accommodate additional wastewater from new development. The notable exception to this is the Cynon WwTW. Further detail about WwTWs that serve RCT is provided in **Table D.4** below.

⁵⁴ Rhondda Cynon Taf (2007) Draft Cynon Valley River Park Strategy.

⁵⁵ Rhondda Cynon Taf (2007) Special Landscape Area Study.

⁵⁶ Severn River Basin Management Plan (October 2022) [online] Available at: <https://www.gov.uk/guidance/severn-river-basin-district-river-basin-management-plan-updated-2022>

⁵⁷ Natural Resources Wales (2022) Consultation on updating the Western Wales River Basin Management Plan for the third cycle (2021-2027) [online] Available at: <https://naturalresources.wales/media/695227/western-wales-rbmp-2021-2027-summary.pdf>

⁵⁸ Natural Resources Wales (2017) South East Valleys Abstraction Licensing Strategy.

Table D.4 Wastewater Treatment Works Capacity (RCT)

Wastewater treatment works	Settlements served	Current capacity
Cardiff Bay	Rhondda valley, inc. Ferndale, Maerdy, Porth, Ton Pentre, Tonypandy, Treorchy, Pontypridd, Porth & Taffs Well	Capacity
Coslech	Inc. Miskin, Llantrisant, Pontyclun, Talbot Green	Capacity
Cynon	Cynon valley, inc. Abercynon, Aberdare, Hirwaun, Mountain Ash	Very limited – capacity - currently assessing planning consultations on a case by case basis.
Dyffryn Isaf	Inc. Brynsadler, Coedely, Edmondstown, Groesfaen, Tonyrefail, Thomastown	Capacity
Hirwaun	Inc. Hirwaun industrial estate, Rhigos.	Limited capacity
Penybont	Inc. Gilfach Goch, Hendreforgan	Capacity
Rhiwsaeson	Inc. Beddau, Church Village, Llantwit Fardre	Capacity

Open spaces

D.45 Up to date and comprehensive information about the nature, extent, and quality of open and green spaces within RCT has been identified as a current data gap. The most recent assessment of open space provision was undertaken in 2007⁵⁹. RCT intends to commission an open space study as part of the evidence base for the Revised LDP, and the findings of any such work will be taken into account and reflected in the ISA as they become available.

Flood risk

D.46 Climate change is predicted to increase the frequency and the intensity of flooding, increasing the risk in RCT and across the UK. Flooding can have serious consequences

including loss of life, damage to the economy, social implications and environmental damage.

D.47 Storm Dennis caused extensive flooding across South Wales in February 2020, with RCT particularly badly hit – RCTBC has confirmed internal flooding to a total of 1,476 properties, 1,070 of which were homes. A net total of 1,175 homes and 417 businesses were affected in the cumulative 2020 flooding events (including as a result of Storms Dennis, Ciara and Jorje, as well as the June thunderstorms).

D.48 The topography of the County Borough greatly influences the outcomes of weather events such as Storm Dennis. The rivers in RCT are relatively steep and flow through narrow valleys that are underlain by impermeable geology. As a consequence, runoff from headwaters rapidly reaches main rivers, and river levels respond quickly following intense rainfall. During Storm Dennis, river levels rose from normal river levels to some of the highest on record in a matter of hours. Due to this impermeable geology and the limited amount of groundwater, there is little in the way of base flow, which means when the rainfall ceases, river levels recede quickly⁶⁰.

D.49 Welsh Government has published the National Strategy for Flood and Coastal Erosion Risk Management (2020), replacing the 2011 strategy. The new strategy sets out how Welsh Government intends to manage the risks posed by flooding and coastal erosion across Wales and sets out five key objectives for all Risk Management Authorities to work towards. These objectives are as follows:

- Improving our understanding and communication of risk
- Preparedness and building resilience
- Prioritising investment to the most at risk communities
- Preventing more people becoming exposed to risk
- Providing an effective and sustained response to events

D.50 RCT includes the catchments of the Rivers Taff, Ely, Rhondda, Cynon and Clun.

D.51 TAN 15 previously identified flood zones A, B, C, C1 and C2 as follows:

- Zone A: Considered to be at little or no risk of fluvial or tidal/coastal flooding. This zone encompasses all areas that are not recognised as Zone B/Zone C.
- Zone B: Areas known to have been flooded in the past evidenced by sedimentary deposits.

⁵⁹ ExeGenIS Spatial Data Management on behalf of Blaenau Gwent County Borough Council, Caerphilly County Borough Council, Torfaen County Borough Council, Merthyr County Borough Council and Rhondda Cynon Taf County

Borough Council (September 2007) Heads of the Valleys Open space and Play/Sport area Provision Report

⁶⁰ Rhondda Cynon Taf (2020) Review of Council's Response to Storm Dennis

- Zone C: Based on NRW extreme flood outline, equal to or greater than 0.1% (river, tidal or coastal) (i.e.: greater than 1 in 1,000 chance of flooding in any one year). This zone is further subcategorised into zones C1 and C2.
- C1 is areas of the floodplain which are developed and served by significant infrastructure, including flood defences.
- C2 is Areas of the floodplain without significant flood defence infrastructure.

D.52 The revised TAN 15 document, proposes changes to the flood zones to 1, 2, 3a and 3b. The coming into force of the new TAN 15 and the associated Flood Map for Planning has been suspended due to a further consultation on the TAN. The Flood Map for Planning has no official status until the Welsh Government implements the revised TAN 15. However, it represents the best available information on flood risk and Natural Resources Wales presently uses this to inform its planning advice.

D.53 Flood Zone 2 is important from a planning context as it forms the basis of Zone C. Flood zone 3 refer to highly vulnerable development land where certain development will not be permitted unless an Exception Test is passed.

D.54 There are areas of Flood Zones 2 and 3, as well as areas of flood risk (ranging from high to low risk) associated with rivers, surface water and small watercourses across RCT, generally located around the main watercourses as shown in **Figures D.4.1** and **D.4.2**.

D.55 The Stage 1 Strategic Flood Consequence Assessment (SFCA) for South East Wales⁶¹ reviews flood risk across 11 authorities including RCT. It maps flood risk across the area from a range of sources including rivers and sea, surface water and small watercourses, groundwater and reservoirs. It maps Flood Zones 2 and 3, as described above.

D.56 Local flooding, defined as flooding from surface water, ground water and ordinary watercourses such as small rivers, ditches and streams, has become more frequent in recent years.

D.57 Areas of high flood risk have been identified in some of the main settlements in RCT. This includes at Aberdare where areas surrounding the Cynon fall within a Flood Warning Area and Flood Alert Area. Similarly, areas at Pontypridd fall within a Flood Warning Area and a Flood Alert Area associated with the River Taff and Rhondda Rivers. Settlements to the north west of Pontypridd which lie along the Rhondda Rivers also

contain areas of flood risk. Within Ferndale this area is more limited than the areas Tonypany and Rhondda, in particular. Land at Llantrisant contains land within a Flood Alert Area only, at the River Ely⁶².

D.58 It is identified that 25 communities in RCT fall within the High Risk category as per the Maximum Pluvial Flood Risk Ranking set out in the Communities at Risk Register. This accounts for 22.5% of areas identified to be at a High pluvial flood risk at the national level (a total of 111 communities fall within the High risk category across Wales)⁶³.

D.59 RCT has developed a Local Flood Risk Management Strategy⁶⁴ with 16 detailed objectives to reduce the consequences of flood risk. These feed into four core objectives which include the use of local planning policy to ensure that no new flood risk is created and that where possible, opportunities to reduce flood risk are taken.

D.60 There are currently nine flood defences in the local authority which provide areas of benefit from flooding caused by main river sources, such as NRW's flood defence assets. These are⁶⁵:

- Taffs Well
- Treforest Industrial Estate
- Hawthorn
- Trehafod and Hopkinstown
- Porth
- Ferndale
- Treherbert
- Gelli and Llwynypia
- Pontyclun

D.61 There are many other flood defence and alleviation assets which provide benefit from surface water and ordinary watercourse flooding.

D.62 Within the County Borough there is a legacy of Victorian culverts. There is also a significant amount of ordinary watercourse culvert infrastructure within RCT, which is estimated to cover approximately 700km. Presently there is a culverting policy in place⁶⁶ which effectively suggests that culverting is a last resort and where possible the culverts should be 'daylighted' and returned to an above ground flow. Given the widespread flooding experienced in the County

⁶¹ JBA Consulting (November 2022) South East Wales -Strategic Flood Consequence Assessment (Stage 1)

⁶² Natural Resources Wales (accessed 2022) Flood Risk Assessment Wales map

⁶³ Rhondda Cynon Taf (2022) Communities at Risk Register analysis Flood Risk in Rhondda Cynon Taf

⁶⁴ Rhondda Cynon Taf (2013) Local Flood Risk Management Strategy.

⁶⁵ Lie (2019) Spatial Flood Defences without attributes.

⁶⁶ Rhondda Cynon Taf (2012) Policy Regarding Culverts

Borough in 2021, the policy is expected to be reviewed in the coming months.

Air quality

D.63 The Environment Act 1995 introduced the requirement for local authorities to determine if statutory air quality objectives (AQOs) are likely to be exceeded. All local authorities now report to Welsh Government on an annual basis and have the obligation to declare AQMAs and develop action plans for improvement of air quality if objectives are likely to be exceeded.

D.64 The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 requires that the Welsh Ministers must publish national indicators to be applied for the purpose of measuring progress towards the achievement of the well-being goals. National indicator number 4 is the level of nitrogen dioxide (NO₂) pollution in the air. The National Indicator drives an alternative burden reduction approach aimed at achieving a reduction in the population weighted general level of NO₂ a population is exposed to. An approach for the achievement of cleaner air in Wales is set out in the Clean Air Plan for Wales which includes a number of actions to enable collaborative approaches to reducing air pollution⁶⁷.

D.65 There is a total of 16 AQMAs in RCT (mapped in **Figure D.5**) which were all declared in response to breaches of the AQOs for Nitrogen Dioxide (NO₂)⁶⁸. They AQMAs cover the following locations:

- Aberdare Town Centre
- Broadway
- Church Village
- Clifnyydd
- Cymmer
- Ferndale
- Llanharan
- Llwynypia
- Mountain Ash
- Mwndy
- Nantgarw
- Nightingales Bush
- Pontypridd Town Centre
- Tonyrefail

- Treforest
- Tylorstown

D.66 The majority of the AQMAs are of limited size and are distributed throughout the borough. RCT has adopted bespoke Air Quality Action Plans (AQAPs) for each of its sixteen AQMAs and has recognised a number of challenges to the delivery of good air quality⁶⁹. These are most notably;

- The likely persistence of an environment where currently allocated resources are significantly under pressure and will face continued competition from other priority agendas.
- Adaption to recent significant changes to grant funding frameworks which now require a focus on the wider environmental agenda and the potential for increased competition for resources from other important environmental projects.
- Continued urbanisation and the potential national and local obstacles faced with the rapid adoption of emergent cleaner transport solutions.

D.67 In recognising the importance of health inequality and local air quality, the Council has assisted its partners, Public Health Wales, Cwm Taf Morgannwg UHB, Natural Resources Wales and Merthyr Tydfil CBC, with the development of the Health and Air Pollution Risk Assessment/Area Prioritisation (HAP-RAP) analytical tool. This has been used to identify those communities within RCT that may be most vulnerable to the effects of poor air quality and where measures focused to improve air quality may provide the greatest overall benefit. Priority clusters were associated with Ferndale/Tylorstown/Llwynypia, Cymmer and Enrhwiwceiber/Miskin⁷⁰.

Noise

D.68 **Figures D.6.1** and **D.6.2** map noise levels across RCT during the day and at night. It can be seen that areas experiencing higher noise levels correspond with the main strategic roads in the County Borough, particularly the M4 in the south. However, noise pollution is not limited to the strategic road network and consideration should also be given to noise when considering development proposals near other noise sources. These may include, but are not limited to, industry and industrial estates, shopping centres/supermarkets and entertainment venues. Notably, noise can be amplified by the topography of an area.

D.69 Given the nature of many areas where noise pollution is prevalent (i.e. those affected by the strategic road network),

⁶⁷ Welsh Government (2020) The Clean Air Plan for Wales

⁶⁸ Rhondda Cynon Taf (2021) Air Quality Progress Report.

⁶⁹ Rhondda Cynon Taf (2019) Air Quality Progress Report.

⁷⁰ Rhondda Cynon Taf (2020) What action can be taken in the air quality management areas, to ensure air quality improves across the County Borough.

the potential for these areas to also be adversely affected by air pollution also needs to be considered.

Soil quality

D.70 The Agricultural Land Classification (ALC) system provides a framework for classifying land according to the extent to which its physical or chemical characteristics impose long-term limitations on agricultural use. The principal factors influencing agricultural production are climate, site and soil. These factors, together with interactions between them, form the basis for classifying land into one of five grades, where Grade 1 describes land as excellent (land of high agricultural quality and potential) and Grade 5 describes land as very poor (land of low agricultural quality and potential). Land falling outside of these scores is deemed to be 'primarily in non-agricultural use', or 'land predominantly in urban use'⁷¹.

D.71 Planning policy defines grades 1 to 3a as the 'best and most versatile' agricultural land. This is about 7% of the land in Wales. Planning applications and LDPs should include survey evidence when they cover grade 1, 2 or 3a land. There is no Grade 1 land in RCT, with small areas of Grade 2 and Grade 3a land broadly located in the south of the district near and on the border of the Vale of Glamorgan and Bridgend, as shown in **Figure D.7**. The majority of RCT is either Grade 4 and 5 land, predominantly in urban use, or in non-agricultural use such as woodland cover.

Peatland

D.72 Peatland within Wales covers around 4.3% of the landmass, equating to circa 90,000 hectares. This acts as the largest terrestrial ecosystem store of carbon within Wales. However, owing to human activity it is now thought to be a Greenhouse Gas (GHG) emitter.

D.73 Policy areas relating to maintenance of peatland in RCT and Wales more widely include, but are not limited to:

- Mitigating and adapting to the effects of climate change.
- Mitigating and reducing flood risk.
- Protecting and enhancing biodiversity.
- Protecting the quality and quantity of water resources.
- Promoting the efficient use of land, soils, and minerals.

D.74 The Glastir Monitoring and Evaluation Programme (GMEP) provides data on Welsh peatlands. However, information available about the programme indicates that it has not been actively maintained since 2016.

D.75 The Welsh Peatlands Data Portal launched in April 2022 and contains information on the extent and depth of peatlands in Wales, including how much carbon they store and an estimate of carbon released into the atmosphere when in a poor condition. The portal indicates that in the RCT, some areas of peatland can be up to 400cm thick and store up to the upper range of 1042.72 km/m² of carbon⁷².

Historic environment

D.76 The Register of Historic Landscapes in Wales (RHLW) is a non-statutory and advisory guide used to assist Local Authorities regarding how much weight to give to information in the historic register when determining planning applications. Rhondda is included as one of these Historic Landscape Character Areas⁷³.

D.77 The urbanised elements of the Historic Landscape Character Area are thought to have been created in the second half of the 19th century following the discovery of steam coal in 1855 and the resulting coal rush. Prior to this sudden and dynamic exploitation of the landscape's economic resources, it had been famous for natural beauty and solitude, referred to by B. H. Malkin in 1803 as the 'Alps of Glamorgan'. Today, it is considered the most important surviving industrial and cultural landscape in Wales, categorised within the RHLW as a "living, though perhaps economically pressured and threatened, historic landscape area".

D.78 The historic landscape area of the Rhondda comprises the modern communities of Cwm Clydach, Cymmer, Maerdy, Ferndale, Llwynypia, Pentre, Pen-y-graig, Porth, Tonypany, Trealaw, Trehafod, Treherbert, Treorchy, Tylorstown Ynys-hir, and Ystrad, all within the current the Rhondda Cynon Taf County Borough. This important South-Wales historic landscape represents one of the largest and best-known mining conurbations and coalfield communities in Britain. The wider landscape is rich in a diverse and thematic archaeological resource of many periods and types, showing a high degree of cultural interest and continuity.

D.79 The Taff Valley and its environs has a large number of prehistoric sites and was the main route of conquest by both the Romans and the Normans. However, the main significance of the Taff, Rhondda and tributary valleys lies in the wholesale development resulting from the Industrial Revolution. Much of this development was linked to canals and water, the remains of which are very important reminders of man's past industrial activities. Unfortunately, few of these sites are statutorily protected and are highly vulnerable to

⁷¹ Welsh Government (2020) Agricultural land classification: predictive map.
⁷² Natural Resources Wales (2022) Welsh Peatlands Data [online] Available at: <https://smnr-nrw.hub.arcgis.com/apps/d18ef8c74ecc4dc4a0cbf71ab6935ba0/explore>

⁷³ Welsh Government (2001) Full Reports of Registered Historic Landscape. The Rhondda. [online] Available at: [https://cadwpublic-api.azurewebsites.net/reports/historiclandscape/FullReport?lang=en&id=HLW%20\(MGI\)%205](https://cadwpublic-api.azurewebsites.net/reports/historiclandscape/FullReport?lang=en&id=HLW%20(MGI)%205)

development so need careful and proactive conservation and management.

D.80 The Rhondda Heritage Park is situated at the former Lewis Merthyr Colliery, Trehafod, once a thriving coal mine now preserved as a tourist attraction. The Park is one of the top heritage and cultural visitor attractions in South Wales.

D.81 There are five Historic Parks and Gardens within RCT including Aberdare Park, Ynysangharad Park, Llanharan House, Talygam and Miskin Manor.

D.82 There are 369 listed buildings across RCT, with three being Grade I. Thirty six are Grade II* listed and 330 are Grade II. They are distributed fairly evenly across the County Borough although there are concentrations around the larger towns of Aberdare and Pontypridd as might be expected.

D.83 There are 16 Conservation Areas which are mainly located in the south of RCT. Seven are located at Pontypridd and Treforest.

D.84 The locations of registered heritage features within RCT are shown in **Figure D.8**.

D.85 There are 89 Scheduled Monuments in RCT. There are 54 prehistoric sites, three Roman sites and 17 post-medieval sites. Seven of the sites cross or lie on a border with a neighbouring authority⁷⁴. Notable Scheduled Monuments in RCT include Old Bridge in Pontypridd, Cadair Fawr Hill in the Bannau Brycheiniog National Park, the Castle ringwork and raised motte in Llanilid, and the Great Western Mine at Hopkinstown.

D.86 RCT also contains numerous non-designated heritage assets which also contribute to the sense of place and value of the County Borough. These are detailed within the Historic Environment Record and outnumber the total number of designated heritage assets in RCT.

Mineral resources

D.87 Large areas of the County Borough are safeguarded for coal, limestone and sandstone. Areas safeguarded for limestone are concentrated in the south of the County Borough, to the south of Llanharry and to the south and east of Pontyclun. Coal safeguarding areas are found throughout the County Borough. These safeguarded areas tend to be concentrated in the north of RCT, to the south of Hirwaun within the Cynon Valley, and within the Rhondda Valley. Additionally, there are smaller pockets of coal safeguarding areas in the south, near Llanharry, Pontyclun and Llantrisant. Planning Policy Wales (2021) states that the safeguarding of

primary coal resources is not a requirement, but may be implemented at the discretion of the local planning authority. The decision about whether to continue the safeguarding of these minerals will be considered as part of the preparation of the LDP. Should the RCT planning authority choose to continue the safeguarding of coal resources, the PPW requires that the LDP include appropriate policies including those relating to pre-extraction policy.

D.88 Land safeguarded for sandstone covers broad areas of the County Borough. It is generally found between valleys and is often adjacent to areas safeguarded for coal.

D.89 There are eight sites in RCT which have potential sand and gravel resources. All eight sites are in the south of the County Borough:

- Llanilid, East of Felindre Road
- Brynsadler, North of Llanharry Road
- Ceulan Farm, Miskin
- South of Tylegarw, Pontyclun
- Llantrisant and Pontyclun Golf Course
- Pant Marsh, Talbot Green
- Rhiwsaeson Road, Cross Inn
- Heol y Creigiau, Rhiwsaeson

D.90 There are three working aggregate quarries in RCT: Craig yr Hseg⁷⁵, Pontypridd; Forest Wood, Pontyclun; and Hendy Quarry, Pontyclun.

Waste

D.91 There are currently six Community Recycling Centres in RCT, as well as 59 recycling banks (SORT Centres) collecting a range of materials including paper, glass, cans and textiles. There has been a strong shift away from land filling waste towards recycling and energy recovery at SORT Centres, as shown in **Table D.5**⁷⁶. In 2018/19, 63% of all waste in RCT was either reused, recycled or composted; up from 42% in 2012/13.

Table D.5 Annual waste collected for reuse/recycling/composting (tonnes) in RCT

Year	Municipal waste (reused/ recycled)	Municipal waste (composted)	Total municipal waste (generated/ collected)
2012/13	38,304	9,859	114,325

⁷⁴ Cadw (2022) Search Cadw records [online] Available at: <https://cadw.gov.wales/advice-support/cof-cymru/search-cadw-records>
⁷⁵ Following an appeal (APP/L6940/A/20/3265358 APP/L6940/A/21/3282880) regarding the western extension of the existing quarry for the extraction of an

additional 10 tonnes of pennant sandstone was recommended for approval in June 2022.
⁷⁶ StatsWales (2019) Local Authority Municipal Waste Management Materials data, 2012-13 onwards.

Year	Municipal waste (reused/ recycled)	Municipal waste (composted)	Total municipal waste (generated/ collected)
2013/14	42,912	12,072	108,347
2014/15	52,022	12,534	110,561
2015/16	55,451	16,208	118,240
2016/17	56,152	16,911	119,157
2017/18	56,371	17,325	119,269
2018/19	58,749	18,399	122,604

D.92 There is one major landfill site in RCT located at Bryn Pica, Aberdare⁷⁷. The landfill gas management system at Bryn Pica was commissioned in 2003 and consists of a series of vertical pipes (wells) installed within the landfill waste. These wells extract landfill gas from the waste diverting it to a gas management compound for processing and safe disposal⁷⁸. The gas mostly consists of Methane (CH₄) which is produced during the breakdown of biodegradable waste. This gas is burned at high temperatures with the resulting energy generated utilised to produce electricity which in turn is fed into the National Grid.

Special Landscape Areas

D.93 Countryside Council for Wales developed 'LANDMAP' to assess the diversity of landscapes. The assessment takes into account and identifies a landscapes most important characteristics and qualities, including geological, ecological, visual, cultural and historical character. From this, some areas have been identified as Special Landscape Areas (SLA). The County Borough contains nine of these SLAs:

- Mynydd y Cymmer
 - West of Porth and south east of Tonypany, the area is designated for its abrupt steep sided hills and unspoilt wild and craggy character.
- Mynydd Troed y Rhiw Slopes
 - A mountain summit in the Bannau Brycheiniog, the area is located in the Glamorgan region. It overlooks Porth and is notable for its hill and ridge-line that form the Rhondda Valleys.
- Llwynceilyn Slopes

- Part of the Rhondda Valley, the area consists of the lower northern and western slopes towards Trehafod and Ynysbir.

- Cwm Clydach
 - Prominent slopes across Pontypridd. The SLA forms the ridge-line and valley sides to the southwest of Ynysboeth and Perthcelyn.
- Cynon Valley Northern Slopes
 - The SLA forms the backdrop to the north of the Abercynon, forming the Cynon Valley northwards towards Cwmbach and areas of unspoilt woodland.
- Cwm Orcl
 - An unspoilt valley with prominent edges that overlook Treorchy. The lower slopes have particularly high Landmap value.
- Rhondda Fawr Northern Cwm & Slopes
 - West of the northern settlement in Rhondda Fawr, the SLA forms the best example of glacial scenery in RCT and is partially considered as having the most important land value in the region.
- Hirwaun Common, Cwm Dare & Cwm Aman
 - Dramatic hillsides, escarpments and crags of the upper Cynon Valley. The top of Hirwaun Common is of the most important land value in the region. It is vulnerable to skyline developments.
- Bannau Brycheiniog at Llwydcoed

D.94 SLAs are designated to protect areas of high landscape quality within RCT. A regionally agreed upon methodology is applied when determining the designation of these landscapes, but the assessments are undertaken at a local level.

D.95 To protect the visual qualities of SLAs, development proposals in SLAs are required to conform to the highest possible design standards.

Social Baseline Information

Equalities

D.96 The Equality Act 2010 identifies nine 'protected characteristics' and seeks to protect people from discrimination on the basis of these characteristics. It presents three main duties: to eliminate discrimination, harassment, victimisation and other conduct that is prohibited under the

⁷⁷ Welsh Revenue Authority (2020) Welsh Revenue Authority list of landfill site operators.

⁷⁸ Amgen Cymru (2020) Landfill Gas Management System (http://www.amgen-cymru.com/facilities_gas.php).

Act; to advance equality of opportunity between persons who share relevant protected characteristics and persons who do not share it; and to foster good relations between persons who share a relevant protected characteristic and persons who do not share it. The nine protected characteristics identified through the Act are:

- age;
- disability;
- gender reassignment;
- marriage and civil partnership;
- pregnancy and maternity;
- race;
- religion or belief;
- sex; and
- sexual orientation.

D.97 The potential effects of the Revised LDP in relation to groups covered by the nine 'protected characteristics' will be assessed separately in addition to the ISA, as described in **Chapter 2**. This work will comprise the EqIA which is presented in an appendix to the ISA.

Age

D.98 According to Census 2021⁷⁹, RCT's population, in 2021, was 237,700 with 116,300 males and 121,300 females. The population increased by 1.4% from the 234,400 residents reported in 2011⁸⁰. 62.0% of people in RCT are aged between 16-64, which is similar to the figure for Wales (61.0%).

D.99 Between the censuses in 2011 and 2021, the average (median) age of RCT increased by one year, from 40 to 41 years of age. This area had a slightly higher average (median) age than nearby Merthyr Tydfil (40 years) and a slightly lower average (median) age than Wales as a whole (42 years). The number of people aged 65 to 74 years rose by just over 4,000 (an increase of 18.3%), while the number of residents between 35 and 49 years fell by around 4,800 (10.0% decrease).

Disability

D.100 The 2021 census presented figures on people with disabilities in the UK. The proportion of residents who were

identified as being disabled in RCT decreased from 15.6% in 2011 to 12.0% in 2021⁸¹. This was the second-largest percentage-point fall recorded for local authorities in Wales for this measure.

D.101 Abertawe Bro Morgannwg Health Board offers adult secondary care Learning Disability services in the Cwm Taf area (ABMU). ABMU is now managing a number of small home placements in Cwm Taf for between 75 and 85 adult clients with moderate to severe learning disabilities⁸².

Marriage and civil partnership

D.102 Data from the 2021 Census shows that 42.2% of RCT's population was married whilst 38.8% was single. Of those who were married, 0.2% were in a registered same-sex civil partnership, which is the same for Wales as a whole (0.2%)⁸³.

Race

D.103 In 2021, 96.7% of people in RCT identified their ethnic group "as" "White" (compared to 97.4% in 2011). 1.5% identified their ethnic group "as" "Asian, Asian British or Asian Welsh" (compared to 1.3% in 2011). The percentage of people who identified their ethnic group as "Black, Black British, Black Welsh, Caribbean or African" decreased from 0.6% in 2011 to 0.4% in 2021.

Table D.6 Population of RCT by Ethnicity (2021)

Ethnicity	Value
White	96.7%
Asian, Asian British or Asian Welsh	1.5%
Black, Black British, Black Welsh, Caribbean or African	0.4%
Mixed or Multiple ethnic groups	1.0%
Other ethnic groups	0.3%

Religion or belief

D.104 In 2021, 56.2% of RCT residents reported having "No religion", making it the most common response in this local authority area (up from 40.8% in 2011). 36.4% of people in RCT described themselves as Christian (down from 50.5%),

⁷⁹ Office for National Statistics (June 2022) First results from Census 2021 in England and Wales

⁸⁰ Office for National Statistics (2023) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

⁸¹ Office for National Statistics (2023) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

⁸² Our Cwm Taf (2017) Cwm Taf Population Assessment [online] Available at: <http://www.ourcwmtaf.wales/SharedFiles/Download.aspx?pageid=286&mid=613&fileid=150>

⁸³ ONS (2021) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

while 5.8% did not state their religion (down from 7.4% the decade before). 0.2% of residents describe themselves as Buddhist, 0.2% as Muslim and 0.1% as 'other'⁸⁴.

Sex

D.105 According mid-year population estimates for 2021, RCT's population comprises 116,230 males and 121,267 females⁸⁵.

D.106 No data is available relating to the remaining protected characteristics of pregnancy and maternity, sexual orientation and gender reassignment.

Population

D.107 There was a population increase of 1.4% between the 2011 census and the 2021 census in RCT (234,400 in 2011 to 237,700 in 2021). As such, RCT's population increased at a similar rate to the overall population of Wales. During the same period, the population of Wales increased by 1.4%, from 3,063,000 to 3,107,000⁸⁶.

Deprivation

D.108 The Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD) ranks small areas (known as Lower Super Output Areas (LSOAs)) according to their relative deprivation levels across eight types of deprivation, and these are combined to produce an overall index.

D.109 71% of LSOAs in RCT are ranked as being within the 50% most deprived in Wales⁸⁷. This is the third highest percentage of any Welsh local authority after Merthyr Tydfil and Blaenau Gwent.

Crime and community safety

D.110 In relation to the community safety domain, WIMD data show that 58% of the LSOAs within RCT are within the 50% most deprived in Wales. This is the seventh highest of the 22 Welsh local authority areas.

D.111 Drug crime in RCT fell by 30.24% between 2013 and 2018. The total number of drug crimes in RCT fell for four consecutive years between 2013 and 2017, falling steadily

from 830 to 487 (a 42.41% decrease), before spiking in 2018 (the latest year for which data is available) when there were 579 drug crimes (a 21.13% increase from 2017 to 2018).

Education

D.112 In relation to the education domain, WIMD data show that 69% of the LSOAs within RCT are within the 50% most deprived in Wales. This is the fourth highest of the 22 Welsh local authority areas.

D.113 Census 2021 reports that almost a quarter of RCT's population have no formal qualifications (24.2%) which is higher than the figure for Wales (19.9%). The percentage of residents in RCT who have Level 4 qualifications or above (26.7%) is lower than the figure for Wales (31.5%)⁸⁸.

Health and wellbeing

D.114 The Census 2021 indicates that 44.5% of RCT's population are in 'very good health', 31.7% are in 'good health', 15.5% are in 'fair health', 6.3% are in 'bad health' and 1.9% are in 'very bad health'. Of RCT's population, 74.2% stated in the Census 2021 that their daily activities are 'not limited' by a long-term illness, while 11.4% are 'limited a little' and 14.5% are 'limited a lot' by an illness⁸⁹. RCT performs slightly worse than the figures recorded for Wales (5.1%) in terms of residents who are in 'bad health'⁹⁰.

D.115 In relation to the health domain, WIMD data show that around 79% of the LSOAs within RCT (around 6% of all those in Wales) are within the 50% most deprived in Wales. This is the third highest percentage of any Welsh local authority after Merthyr Tydfil and Blaenau Gwent. Furthermore, around 34% of LSOAs in RCT (around 3% of all those in Wales) are within the 20% most deprived in Wales. RCT contains two LSOAs (Penrhiwceiber 1 and Tylorstown 1) that are within the top ten most deprived LSOAs in Wales for the health domain. The County Borough also includes some areas which are notable for their less deprived nature in relation to health. Around 6% of LSOAs in RCT are within the 20% least deprived in Wales, in relation to this measure⁹¹.

D.116 The need for assistance from informal carers, such as family and friends, is greater in Cwm Taf than it is in the

⁸⁴ Office for National Statistics (2023) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

⁸⁵ StatsWales (2022) Population estimates by gender and year [online] Available at: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Equality-and-Diversity/Equality/population-estimates-by-gender-year>

⁸⁶ Office for National Statistics (2023) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

⁸⁷ StatsWales (2019) WIMD 2019 – Local Authority Analysis.

⁸⁸ Office for National Statistics (2023) Census 2021 – Build a custom area profile: Rhondda Cynon Taf [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/customprofiles/build/>

⁸⁹ ONS (2021) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

⁹⁰ Welsh Government (2023) Health, disability and provision of unpaid care in Wales (Census 2021) [online] Available at: <https://www.gov.wales/health-disability-and-provision-unpaid-care-wales-census-2021-him#:~:text=In%20Wales%20in%202021%2C%20the%20proportion%20of%20he,in%20very%20good%20health%2C%2034.2%25%20in%20good%20health%29.>

⁹¹ Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD) 2019 (

rest of Wales due to the higher rates of poor overall fitness, disabilities, and mental health issues. This is also the case regarding the increasing life expectancy and number of elderly people in Cwm Taf⁹².

Life Expectancy

D.117 Life expectancy at birth for the period 2018-2020 in RCT was 77.0 years for males and 80.5 years for females, which is lower than the national figures of 78.3 years and 82.1 years respectively for Wales⁹³. From the period 2017-2019 there has been a slight decrease in life expectancy for males and females within the County Borough and more widely within Wales.

D.118 Within RCT for the period 2018-2020, there is a gap in healthy life expectancy at birth (comparing the least to most deprived fifth) of 13.2 years for males and 11.6 years for females. The gap at the national level for males is comparable to that reported for RCT (13.3 years) while for females there is a larger gap reported at the national level (16.9 years). Healthy life expectancy for the period 2018-2020 is lower within RCT than the national level for both males (57.1 years, compared to 61.5 years nationally) and females (60.7 years, compared to 62.4 years nationally). Within RCT there has been a general trend of decreasing healthy life expectancy from 2010.

Obesity

D.119 Being overweight or obese carries numerous health risks, including increased likelihood of type 2 diabetes, cancer, heart and liver disease, stroke and related mental health conditions. It is estimated this health issue places a cost of at least £5.1 billion on the NHS and tens of billions on the wider UK society every year⁹⁴.

D.120 In 2014-2015 28% of adults in RCT were reported to be obese, and 64% overweight or obese⁹⁵. This is higher than the Welsh national averages of 23% and 59% respectively. Additionally, it was found that only 28% of adults achieved their 5-a-day target of fruit and vegetables, compared to 32% across Wales. Furthermore, 39% of adults reported having

undertaken no physical activity or exercise in the previous week. This compares to the Welsh national average of 34%.

Perception of well-being

D.121 Residents of the County Borough reported having lower levels of life satisfaction (7.4 out of 10) than the average for the UK (7.54) in the 2020/21 period. This was an increase for the County Borough from 7.2 in the previous year. Average figures recorded relating to 'feeling the things done in life are worthwhile' increased in the County Borough (7.5 out of 10) while 'happiness' has increased to 7.1 out of 10. These figures are both slightly lower than the averages for the UK (at 7.78 and 7.45 respectively). Average levels of anxiety recorded for the County Borough decreased in this period (from 3.8) and remained higher than the average for the UK (3.31)⁹⁶.

D.122 The most recent data regarding mental health of the County Borough's population⁹⁷ shows that RCT has been performing worse than the Welsh average. In 2018/19 RCT scored 50.3 on the Warwick Edinburgh Mental Wellbeing Scale, which is lower than the Welsh average of 51.4. In that period, it also scored lower than Bridgend and Merthyr Tydfil at 51.6 and 50.5 respectively.

Communities and housing

D.123 RCT is a diverse area, comprising a mix of urban, semi urban and rural communities. There are a number of Principal Settlements and Key Settlements dispersed throughout the County Borough that are centres for population and commerce, which include Pontypridd, Aberdare, and Llantrisant/Talbot Green (the three Principal Settlements) along with Porth, Tonypany, Treorchy, Mountain Ash, Ferndale, Hirwaun, Llanharan and Tonyrefail (Key Settlements).

D.124 As of 2021, 13.7% of dwellings in RCT were social rented and a further 17.6% were privately rented⁹⁸. Outright ownership accounted for 38.4% of homes and 30.1% of homes were owned with a mortgage or loan in place or through shared ownership.

⁹² Our Cwm Taf (2017) Cwm Taf Population Assessment [online] Available at: <http://www.ourcwmtaf.wales/SharedFiles/Download.aspx?pageid=286&mid=613&fileid=150>

⁹³ Public Health Wales Observatory (2022) Health expectancies in Wales with inequality gap [online]. Available at: https://publichealthwales.shinyapps.io/PHWO_HealthExpectanciesWalesProfile_v2a/

⁹⁴ Obesity Health Alliance (2017) OHA Briefing Paper: Costs of Obesity [online] Available at: <http://obesityhealthalliance.org.uk/wp-content/uploads/2017/10/OHA-briefing-paper-Costs-of-Obesity-.pdf>

⁹⁵ Data Cymru (2020) Lifestyle (Welsh Health Survey) <http://www.infobasecymru.net/IAS/themes/healthandsocialcare/generalhealth/tabular?viewId=829&geold=1&subsetId=>

⁹⁶ ONS (2022) Personal well-being in the UK: April 2021 to March 2022 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/wellbeing/bulletins/measureingnationalwellbeing/april2021tomarch2022#personal-well-being-by-local-area>

⁹⁷ Cwm Taf Morgannwg Regional Partnership Board (2021) Population Needs Assessments: Cwm Taf Morgannwg [online] Available at: <https://ctmuhb.nhs.wales/about-us/our-board/committees/population-health-and-partnerships-committee/primary-community-population-health-partnerships-committee-documents/2022/4-may-2022/612b-rpb-pop-needs-assessment-php-committee.pdf>

⁹⁸ ONS (2021) How life has changed in Rhondda Cynon Taf: Census 2021 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/censusareachanges/W06000016/>

D.125 According to the Land Registry⁹⁹, house prices increased by 3.5% between September 2022 (£153,000) and September 2023 (£159,000)¹⁰⁰ in RCT. For comparison, house prices in Wales increased to an average of £215,000, which represents a 2.7% increase over the year ended September 2022. Average house prices in RCT are significantly lower than the most expensive local authorities in Wales. These are Cardiff (£268,000), Ceredigion (£258,000), Monmouthshire (£368,000), Pembrokeshire (£239,000) and Vale of Glamorgan (£316,000).

D.126 The most recent Local Housing Market Assessment (LHMA)¹⁰¹ outlined that the average house price in RCT in 2016/17 was £114,000; ranging from £50,000 in Tylorstown to £210,000 in Pontyclun. The LMHA identified a shortfall of 737.51 affordable units per annum (comprising 467.47 social rented units and 270.04 intermediate units) from 2017/18 to 2021/22 based on the existing backlog of need. It is noted that smaller units (one and two bedrooms) need to be prioritised. Most of the housing shortfall is in South West Taf, Central Taf, Greater Pontypridd and Aberdare.

D.127 The average household size in RCT is 2.25, which is smaller than the Welsh average of 2.26¹⁰².

D.128 RCTCBC adopted Houses in Multiple Occupation Supplementary Planning Guidance (SPG) in May 2018, seeking to address concerns raised by the local community about the impacts of HMOs around the University of South Wales campus in Treforest. The SPG is intended to help identify when it is deemed that the concentration of HMOs in an area has reached a level considered to adversely impact upon the community; and to provide guidance on the standards of HMOs and how they should be developed.

D.129 In RCT houses and bungalows comprise a higher percentage (91.6%) of the overall housing stock than at the national level (87.2%). Flats, maisonettes and apartments comprise a smaller percentage of the overall housing stock for RCT (8.3%) than is the case for the whole of Wales (12.5%).

D.130 The Gypsy and Traveller Accommodation Assessment (GTAA) 2015-2020¹⁰³ identifies that there is one

Local Authority site in RCT which comprises six pitches. A further four authorised private sites are located within RCT, with 15 pitches between them. The GTAA identifies that there is unmet need for four pitches in the five year plan period.

Welsh language

D.131 At the time of the 2021 Census, 47,500 people (20.2%) in RCT classed themselves as able to speak Welsh. This was 7.9% increase from the 2011 Census, where 27,779 people in RCT classed themselves as able to speak Welsh¹⁰⁴.

D.132 Within the South Wales context, RCT generally performs well in terms of Welsh language use. According to StatsWales, RCT has frequently had the largest proportion of population who can speak Welsh out of the South Wales region, particularly during 2001-2007 and 2011-2018.

D.133 RCT's Welsh in Education Strategic Plan (WESP) sets out the approach in the County Borough to increase the percentage of year one learners in Welsh medium education by between 8.0% to 12.0% from 2022 to 2032. As shown in **Table D.7** below, the number of primary and secondary school aged pupils attending Welsh medium primary schools has remained relatively constant in the Borough County between 2018 and 2021.

D.134 There are 16 Welsh Medium Primary Schools in RCT. Each of the Principal Settlements (Aberdare, Llantrisant and Pontypridd) are served by one of these facilities. Welsh Medium Secondary Schools are limited to YG Garth Olwg (in Church Village), YG Llanhari (in Llanharry), YG Rhydywaun (in Penywaun in close proximity to Aberdare) and YG Y Cymer Rhondda (in Porth).

Table D.7 Total Number of Primary School Aged Learners in RCT Attending Schools Split by English and Welsh Medium¹⁰⁵

Category	2018/19	2019 / 2020	2020/21
Total Number of Learners Attending English	Primary: 18,153 (81.0%)	Primary: 18,078 (81.0%)	Primary: 17,894 (81.2%)

⁹⁹ ONS (2023) UK House Price Index: September 2023 [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/housepriceindex/september2023>

¹⁰⁰ HM Land Registry (2023) UK House Price Index Wales: September 2023 [online] Available at: <https://www.gov.uk/government/statistics/uk-house-price-index-for-september-2023/uk-house-price-index-wales-september-2023>

¹⁰¹ RCT (2018) Local Housing Market Assessment 2017/18-2022/23. Summary Document [online] Available at: <https://www.rctcbc.gov.uk/EN/Resident/Housing/RelatedDocuments/LocalHousingMarketAssessmentSummaryReport.pdf>

¹⁰² StatsWales (2023) Average household size (persons) by local authority and year [online] Available at: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Housing/Households/Estimates/averagehouseholdsize-by-localauthority-year>

¹⁰³ Rhondda Cynon Taf (2015) Gypsy and Traveller Accommodation Assessment 2015-2020 [online] Available at: <https://www.rctcbc.gov.uk/EN/Resident/Housing/RelatedDocuments/GypsyTravellerAccommodationAssessment20152020.pdf>

¹⁰⁴ StatsWales (2023) Annual Population Survey – Ability to speak Welsh by local authority and year [online] Available at: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Welsh-Language/Annual-Population-Survey-Welsh-Language/annualpopulationsurveyestimatesofpersonsaged3andoverwhosaytheycanspeakwelsh-by-localauthority-measure>

¹⁰⁵ Rhondda Cynon Taf (2022) Welsh in Education Strategic Plan [online] Available at: <https://www.rctcbc.gov.uk/EN/Resident/SchoolsandLearning/SchoolAdmissions/relateddocuments/DraftWelshinEducationStrategicPlan20222032.pdf>

Category	2018/19	2019 / 2020	2020/21
Medium Primary and Secondary Schools	Secondary: 12,685 (80.6%)	Secondary: 12,868 (80.4%)	Secondary: 13,346 (80.7%)
Total Number of Learners Attending Welsh Medium Primary and Secondary Schools	Primary: 4,296 (19.0%) Secondary: 3,058 (19.4%)	Primary: 4,220 (19.0%) Secondary: 3,141 (19.6%)	Primary: 4,152 (18.8%) Secondary: 3,197 (19.3%)
Total	Primary: 22,422 Secondary: 15,743	Primary: 22,298 Secondary: 16,009	Primary: 22,046 Secondary: 16,543

Economic Baseline Information

Economy and employment

D.135 In 2022, the main employment sector for residents of RCT was 'human health and social work activities' (14,000), followed by 'wholesale and retail trade' and 'repair of motor vehicles and motorcycles and manufacturing' (both 11,000)¹⁰⁶.

D.136 RCT received 1.5 million day visitors in 2019 and over 500,000 overnight stays. It is estimated that tourism was worth £179 million to the RCT economy in 2019 and employed more than 2,000 people¹⁰⁷. There is a wide variety of tourist attractions within the County Borough including Taff Trail, Zip World, Rhondda Heritage Park, Nantgarw Pottery, the Royal Mint Experience, Pontypridd Market and Llantrisant Old Town, as well as a small southern area of the Bannau Brycheiniog National Park.

D.137 In 2021, 21.8% of RCT residents worked mainly from home a substantial increase from the 8.3% who worked from home at the time of the census in 2011.

D.138 The average gross weekly earnings for full time workers in RCT in 2022 was £5591.90 This is lower than the Welsh average (£603.50) and UK average (642.20)¹⁰⁸.

D.139 In the period from July 2022 -June 2023, 27.3% of RCT's residents were classed as economically inactive. This

is higher than the Welsh average (23.8%) and UK average (21.4%)¹⁰⁹.

D.140 The Adopted LDP (2006-2021) allocates 51 hectares of new B1, B2 and B8 employment development land on strategic sites. The LDP also allocates 47 hectares of land on a range of small/medium sites to meet local employment need. Less than 5 hectares of allocated employment land has been delivered. The 2019 Employment Land Availability Study found that there are 145 hectares of employment land remaining, including allocations. The overall vacancy rate across RCT is 6.95%.

Town centres

D.141 As experienced on a national level, town centre retail in RCT is facing a multitude of challenges to their future vitality and viability. This includes from the external economic influences of Brexit, the COVID-19 Pandemic, storms and flooding¹¹⁰. Many of RCT's high streets are characterised by falling retail sales, reduced footfall, increased business failures and rising vacancies. The growth of internet shopping and multi-channel retailing also means that many retailers are actively seeking to reduce rather than increase their store portfolios.

D.142 The Porth Town Centre Strategy¹¹¹ states that Porth's key location and its train station is seen as one of the towns greatest assets, and is a key settlement identified within the County Borough's Northern Strategy Area. As with many of RCT's town centres the main economy of Porth is retail, with the centre of Porth home to the shopping district based around Hannah Street, with other businesses mainly located on nearby Pontypridd Road and Porth Street.

D.143 Porth's town centre footfall has dropped year on year from 2011, from a weekly average of 13,210 to 9,274 reported for the year 2018/19. The vacancy rate in 2017 was 11.6%, which was below the Welsh average of 13% but slightly higher than the UK average of 11%. Over recent years, three national banks have closed their branches in the town leaving it without a single bank. Traders firmly believe that this has affected and contributed to the decline in footfall which has had a negative impact on local businesses.

D.144 In addition to this, there are at present a number of prominent, vacant and under-used buildings in the vicinity of the train station and the town centre, specifically Station Street

¹⁰⁶ NOMIS (2021) Labour Market Profile – Rhondda Cynon Taf [online] Available at: <https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/1946157398/report.aspx#tabempunemp>

¹⁰⁷ Rhondda Cynon Taf (2021) RCT Tourism Strategy

¹⁰⁸ NOMIS (2023) Labour Market Profile – Rhondda Cynon Taf [online]

Available at:

<https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/1946157398/report.aspx#tabempunemp>

¹⁰⁹ NOMIS (2021) Labour Market Profile – Rhondda Cynon Taf [online] Available at: <https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/1946157398/report.aspx#tabempunemp>

¹¹⁰ Rhondda Cynon Taf (2022) Town Centre Regeneration Update

¹¹¹ Rhondda Cynon Taf (2018) Porth Town Centre Strategy [online] Available at:

<https://www.rctcbc.gov.uk/EN/GetInvolved/Consultations/RelatedDocuments/FINALWEBPorthTownCentreStrategy2018ENGLISH.pdf>

and Hannah Street. Some of the buildings have seriously dilapidated and become local 'eyesores' and hotspots for anti-social behaviour resulting in the long term blight of the area, which will affect inward investment, businesses and property prices.

Transport infrastructure

D.145 The distinctive geography of RCT means that the County Borough has a linear communications network. Transportation links tend to follow the valleys, with access across the plateau being more difficult. The major roads, particularly the M4, A470 and A4119 provide excellent access to Cardiff and South East Wales. Access to Swansea and West Wales is provided by the A465 Heads of the Valleys Road. Whilst external communications are excellent, internal linkages can be more problematic. In some parts of the County Borough the main through routes follow narrow congested residential streets and town centres, which are unsuitable for heavy traffic.

D.146 Public transport provision in RCT is provided by a combination of bus and rail services. The bus is the dominant mode of public transport in the County Borough. The area is served by more than 80 operational routes, these include regular cross boundary services to adjacent towns and cities. There is also an extensive rail network in RCT with the County Borough being served by 22 stations, although provision is more extensive in the north compared to the southern parts of RCT. Train services operate to Cardiff from Pontypridd, Treherbert and Aberdare and to Cardiff from Bridgend with trains calling at Pontyclun. The forthcoming South Wales Metro will significantly enhance links with Cardiff City. The project includes a new Metro Control Centre in Taff's Well and the relocation of the existing Treforest Estate station.

Traffic flows, travel to work/commuting patterns

D.147 RCTCBCs monitor Annual Daily Traffic (AADT) flows in the County Borough. This shows that many of the areas that experience the highest numbers of daily journeys are located in the south and central areas (in the Principal Settlements of Llantrisant and Pontypridd as well as the Key Settlements of Tonypany, Tonyrefail and Porth) of RCT. The A4119 between Llantrisant and Tonyrefail is notable for the higher number of trips recorded. Other routes of note in terms of the higher volumes of traffic recorded, include the A4058 between Pontypridd and Porth, the A473 to the south of Llantrisant and Church Village and the A468 and A4119 out of the County Borough towards Caerphilly and to the south, respectively. In

the north of the RCT, the Principle Settlement of Aberdare and Key Settlements of Treorchy and Mountain Ash also contain some areas where traffic counts are high. **Table D.8** provides a snapshot of areas at which the highest traffic counts in the County Borough have been recorded.

Table D.8 Overview of points of highest recorded traffic flows (AADT) in RCT

Site name	AADT
Mwyndy Cross, A4119, south of Llantrisant	30,136
Broadway, A4058, Pontypridd	24,406
Coedely, A4119, north of Llantrisant*	23,899
A4058, Pontypridd towards Hopk*	23,673
Talbot Green Bypass Roundabout To Rhiwbrwdwal, A473, Llantrisant	23,118
Power Station Hill, A473, Treforest	22,624
Ynys Roundabout to Tesco Roundabout, A4059, Aberdare	22,507
North of Signals, A4058, Porth	21,278
Talbot Green, A473 (Leekes)	21,056
New Road, A4059, Mountain Ash	20,759

**Please note that high volumes of trips were also recorded at other locations in close proximity along these routes, but have been omitted to provide a snapshot of the situation at a County Borough wide level,*

D.148 In 2022, there was a reported 104,600 working residents in RCT, with 76,700 people working in the area. During this period, 63,200 people both lived and worked in RCT. It was also reported that 41,300 people commuted out of the area and 13,500 people commuted into the area¹¹².

D.149 In RCT the percentage of journeys made to work that are under 10km (33.0%) is lower than the figure for Wales (36.3%). The proportion of journeys beginning in the County Borough to work that are between 10km and 30km (25.0%) is higher than the figure for Wales (18.2%)¹¹³.

¹¹² StatsWales (2023) Commuting patterns by Welsh local authority and measure [online] Available at: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work/Employment/Commuting/commutingpatterns-by-welshlocalauthority-measure>

¹¹³ Office for National Statistics (2023) Census 2021 – Build a custom area profile: Rhondda Cynon Taf [online] Available at: <https://www.ons.gov.uk/visualisations/customprofiles/build/>

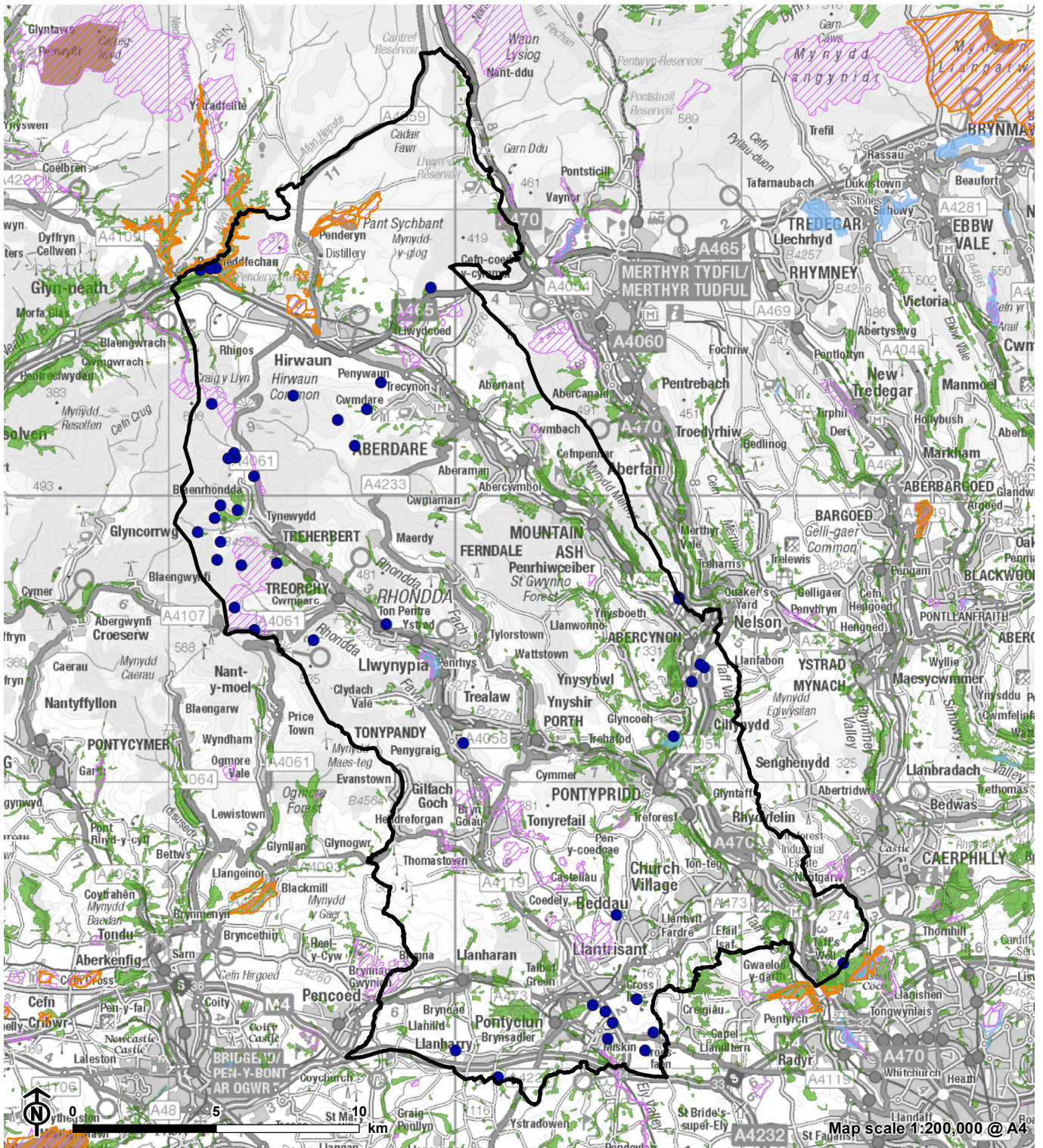
D.150 The industry most likely to use public transport (11.55%) and the least likely to use private vehicle (41.87%) to get to work is the food and drinks industry¹¹⁴. Those employees are also most likely to travel to work by foot or bicycle (24.06%). Workers in retail trade and accommodation also have higher rates of public transport usage to travel to work, roughly 10-11%.

D.151 The Information and Communication industry has the highest rate of workers working from home, approximately 24.06% (not including agriculture as most live on the farm they work on). The industries that depend on private vehicles the most are mining and quarrying (80.49%), public administration (78.72%), and manufacturing (73.75%).

D.152 It should also be noted that the Welsh Government has introduced legislation which lowers the default national speed limit on residential roads from 30mph to 20mph¹¹⁵.

¹¹⁴ Office for National Statistics (2020) Method of travel to work.

¹¹⁵ Welsh Government (2023) Introducing default 20mph speed limits [online] Available at: <https://www.gov.wales/introducing-default-20mph-speed-limits>

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2021
 Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and database right 2021
 CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_1_1_11226_r1_Bio_Geodiversity Sites A4P 06/07/2021
 Source: OS data, RCTCBC, NRW

Figure D.1.1: Designated Biodiversity and Geodiversity Sites

- Rhondda Cynon Taf
- Regionally Important Geological Sites
- Special Area of Conservation
- Site of Special Scientific Interest
- Ancient Woodland Inventory
- National Nature Reserve
- Local Nature Reserve

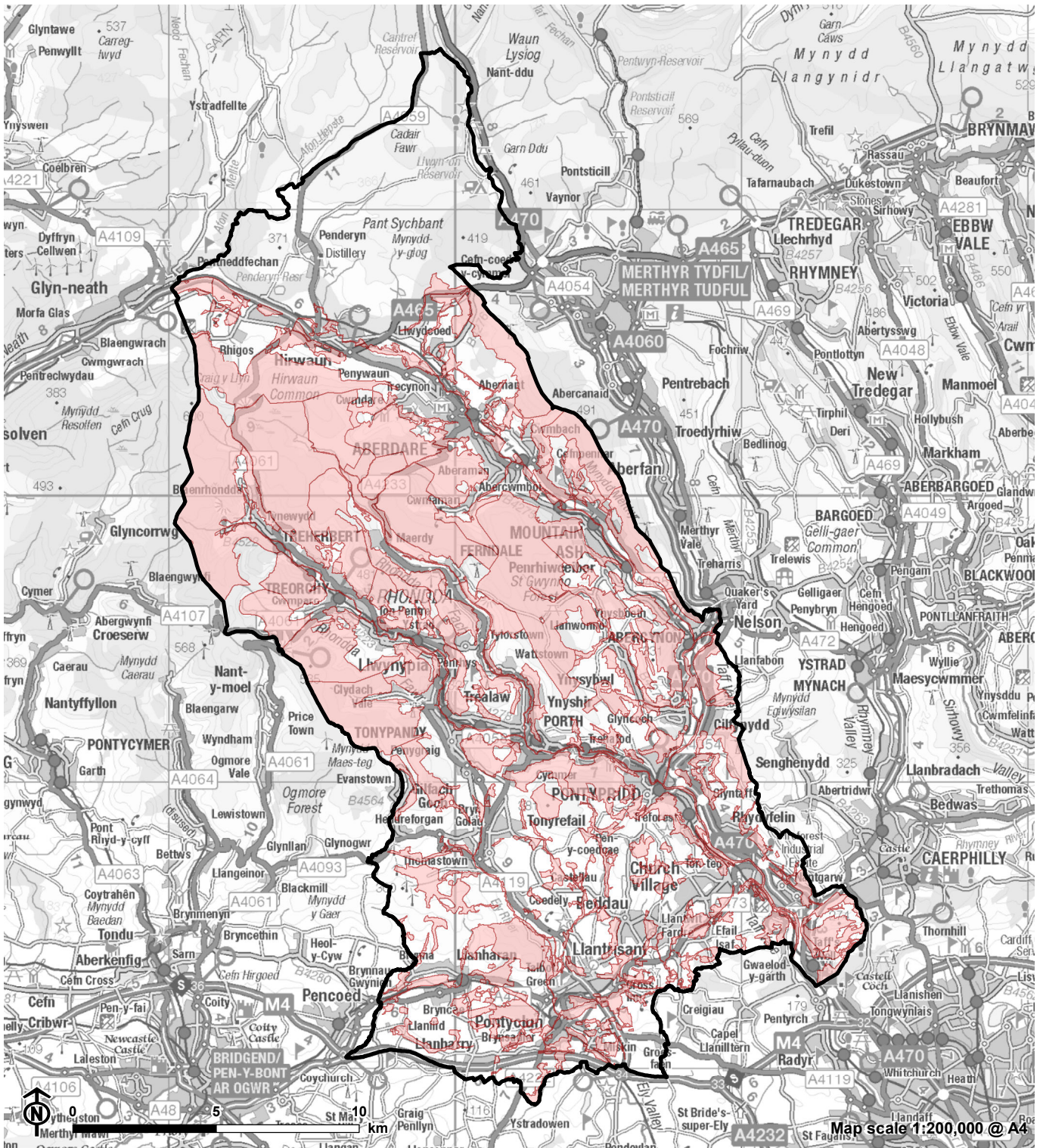
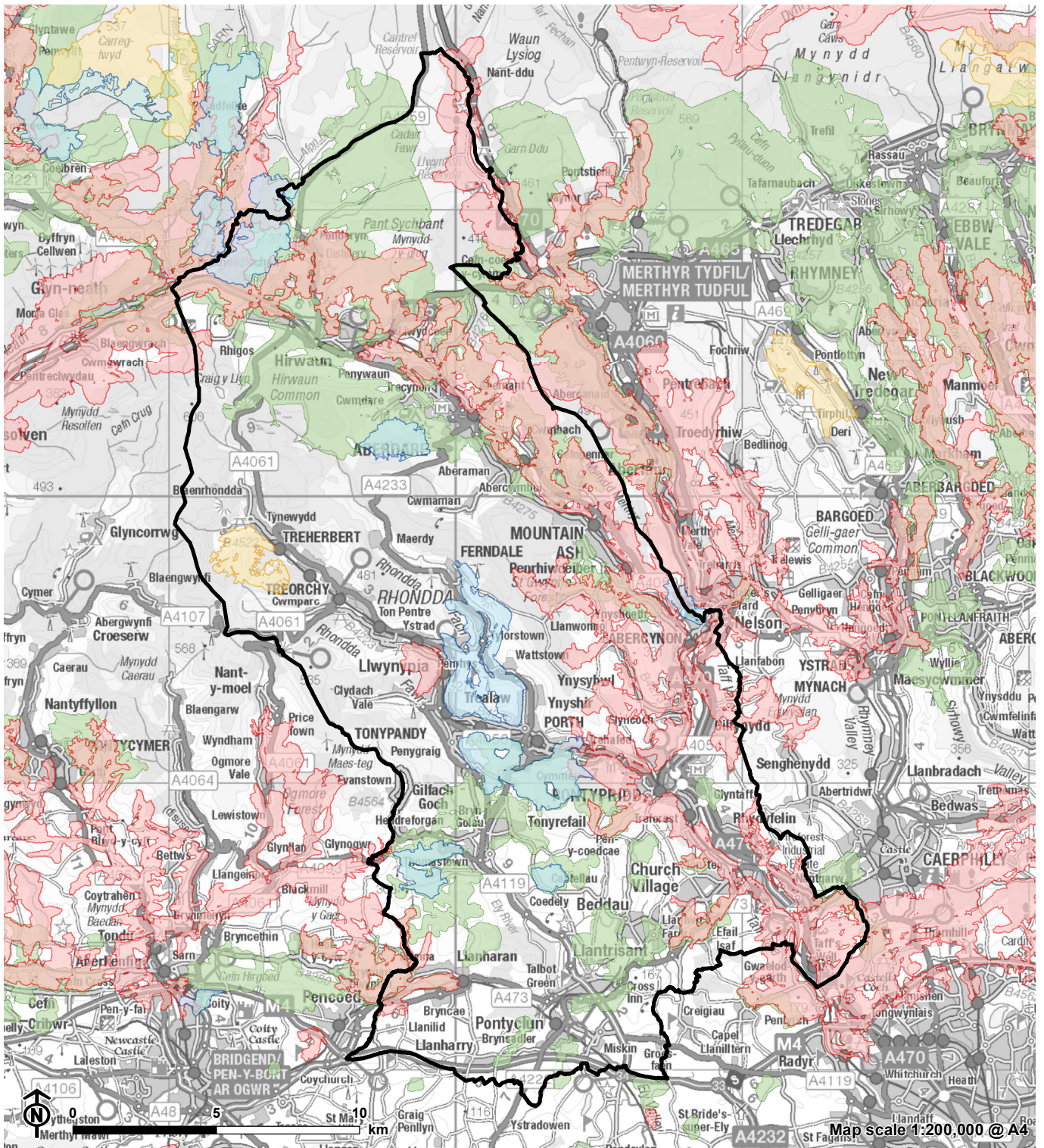

Figure D.1.2: Sites of Importance for Nature Conservation

- Rhondda Cynon Taf
- Site of Importance for Nature Conservation

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2021
 Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and database right 2021
 CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_1_3_11226_r0_PriorityAreasForConservation_A4P_06/07/2021
 Source: OS, NRW

Figure D.1.3: Priority Areas for Conservation

- Rhondda Cynon Taf
- Lowland Grassland Level 2 Network
- Lowland Heath Level 2 Network
- Upland Heath Level 2 Network
- Woodland Level 2 Network

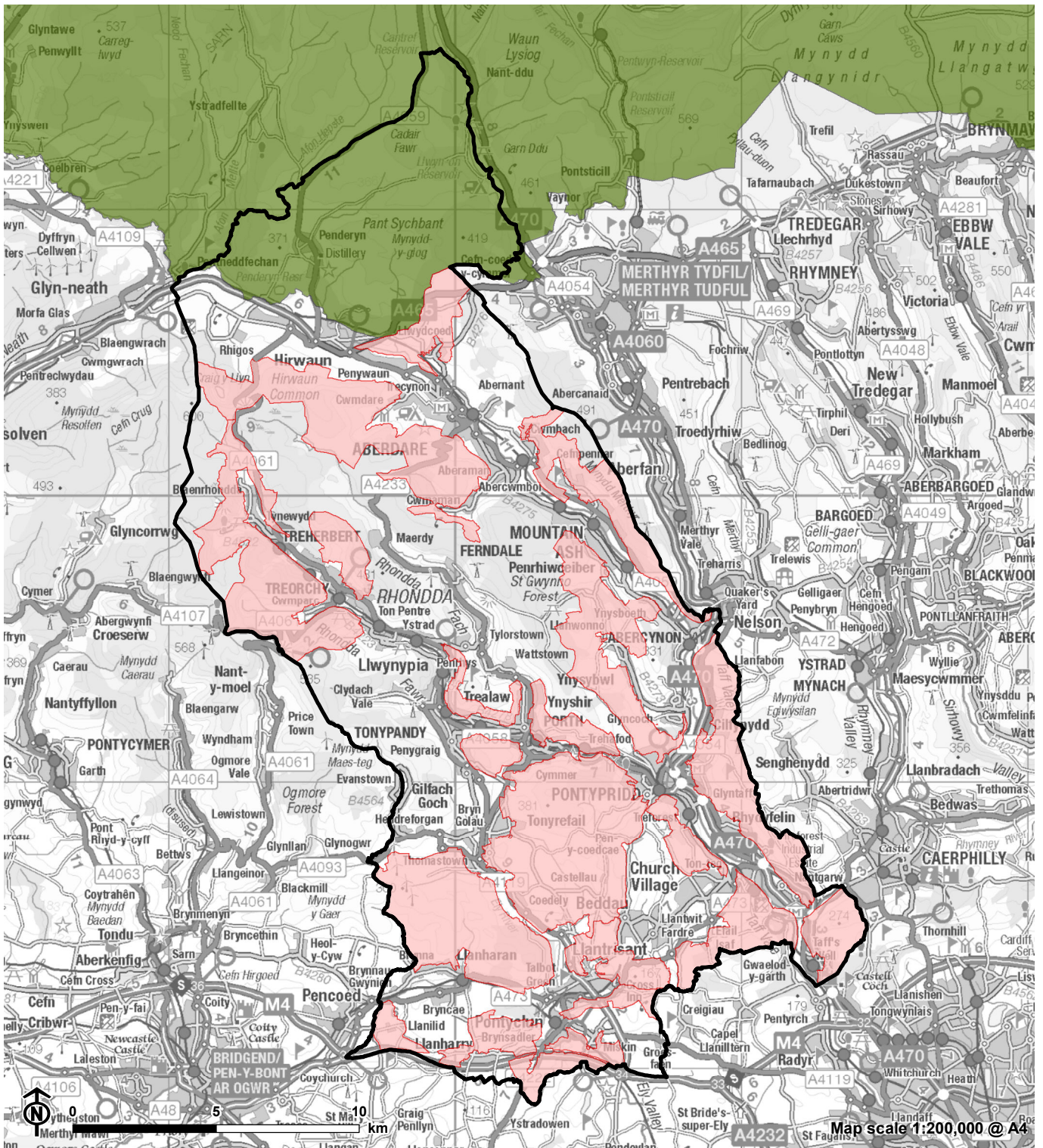

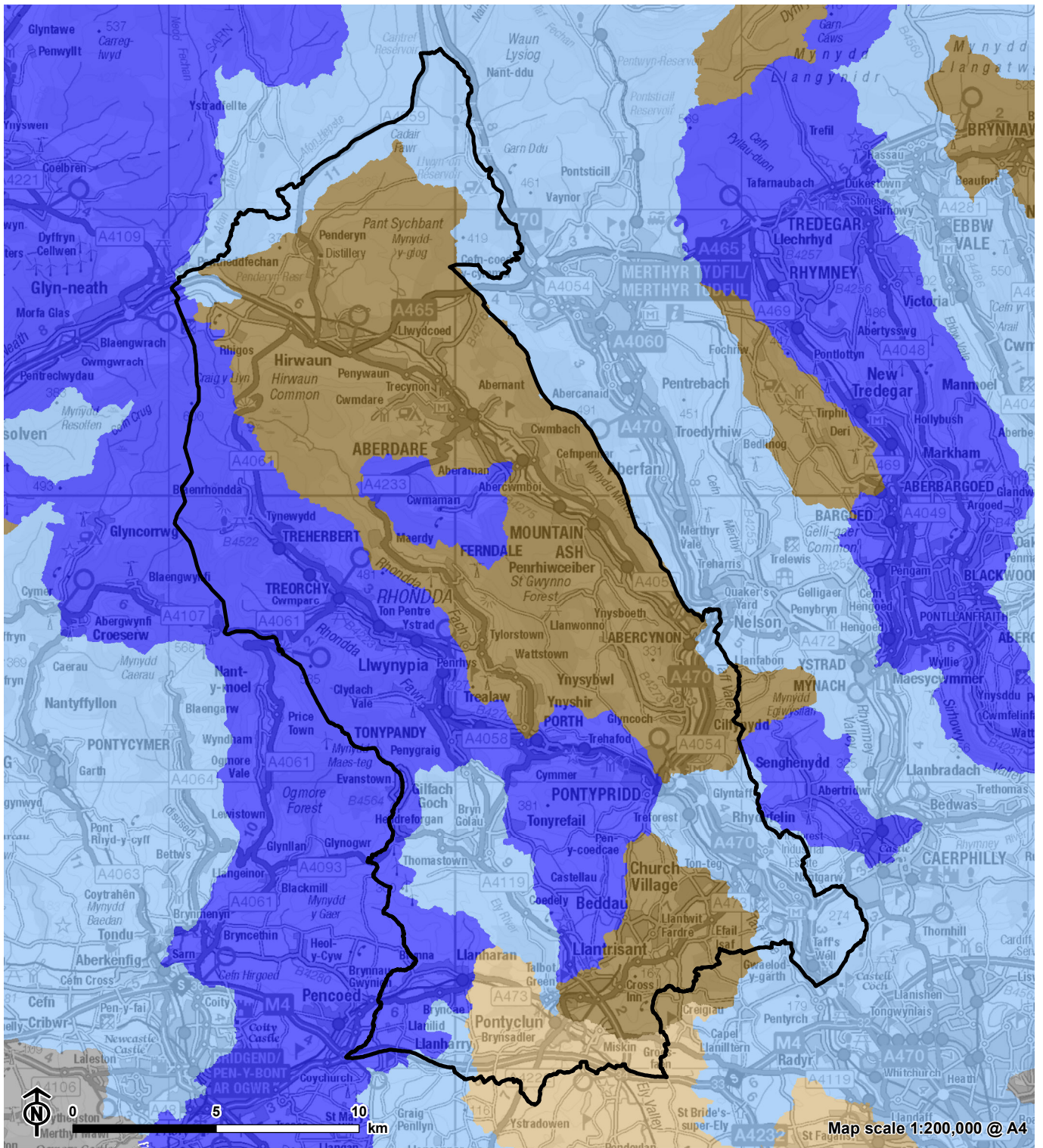

Figure D.2: Designated Landscapes and Special Landscape Areas

- Rhondda Cynon Taf
- Special Landscape Area
- National Park

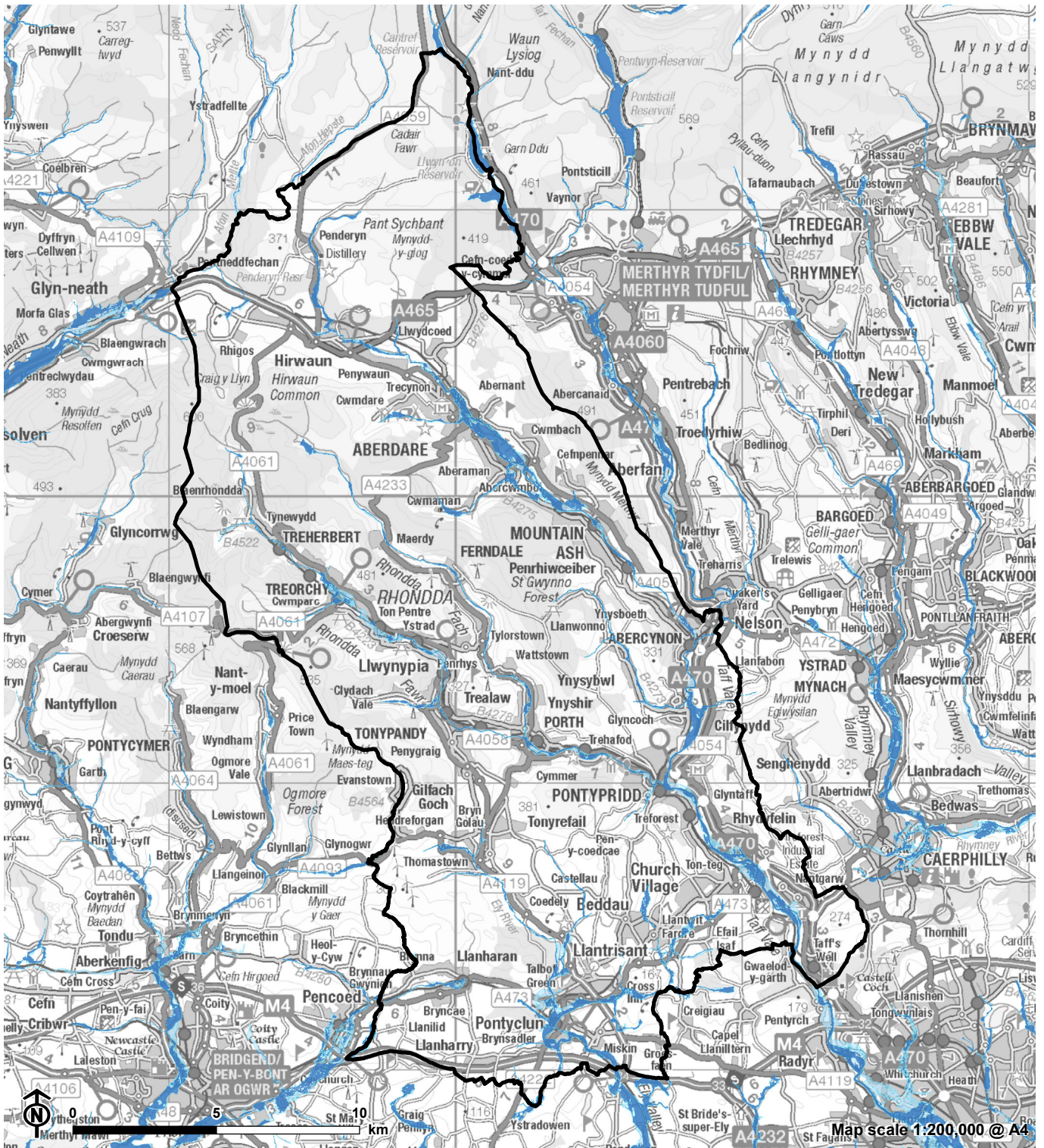
Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and Database Right. All rights Reserved.
Contains Ordnance Survey Data. Ordnance Survey Licence number 100019741. Crown Copyright and Database Right.

Figure D.3: Water Framework Directive water quality status

Rhondda Cynon Taf

Water quality status

- Good
- Moderate
- Bad
- Poor
- N/A

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2020
Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and database right 2020

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_3_11226_r0_Flood_Risk_A4P 25/11/2020
Source: OS, NRW

Figure D.4.1: Flood Risk

- Rhondda Cynon Taf
- Flood zone 3
- Flood zone 2

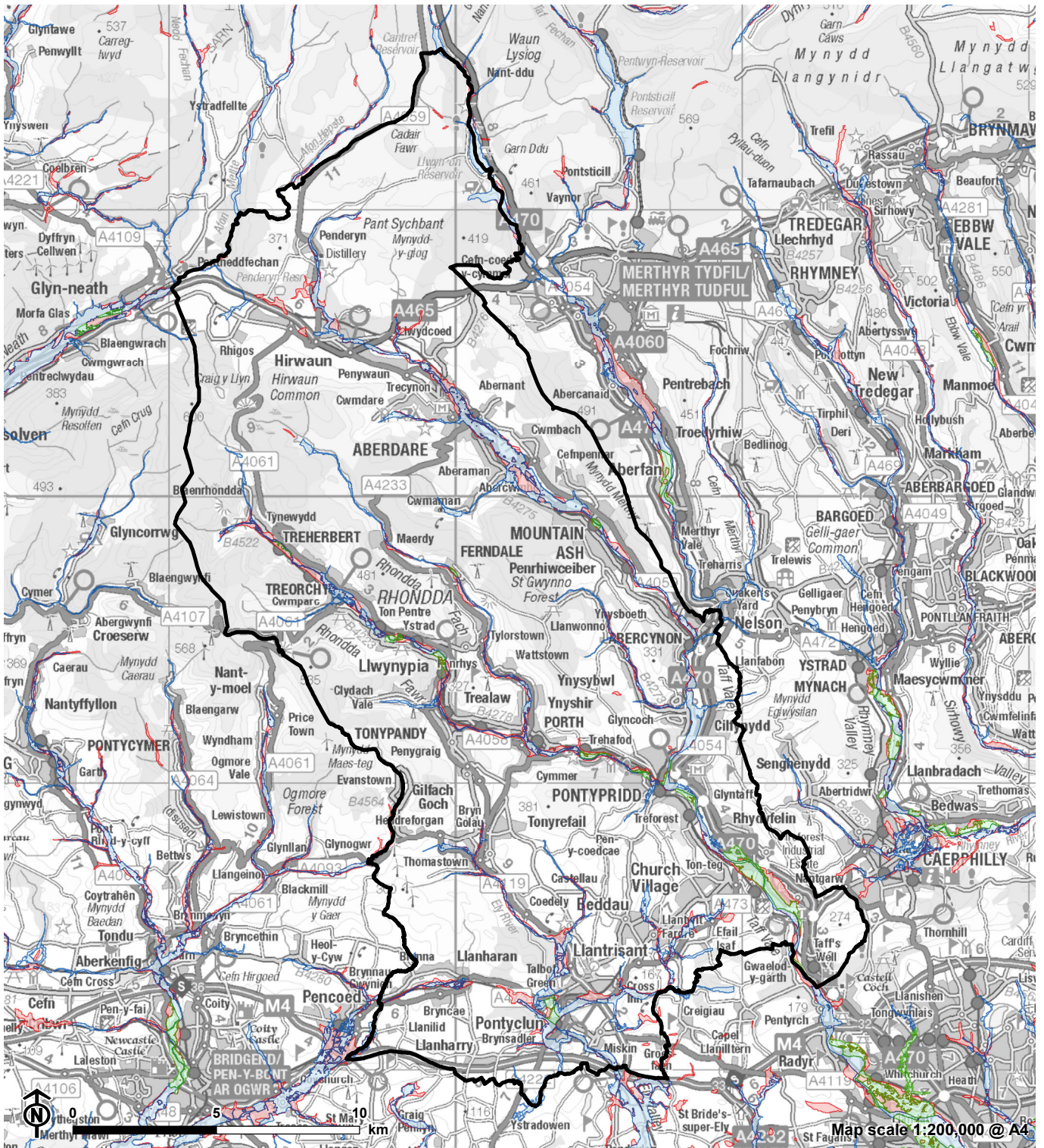
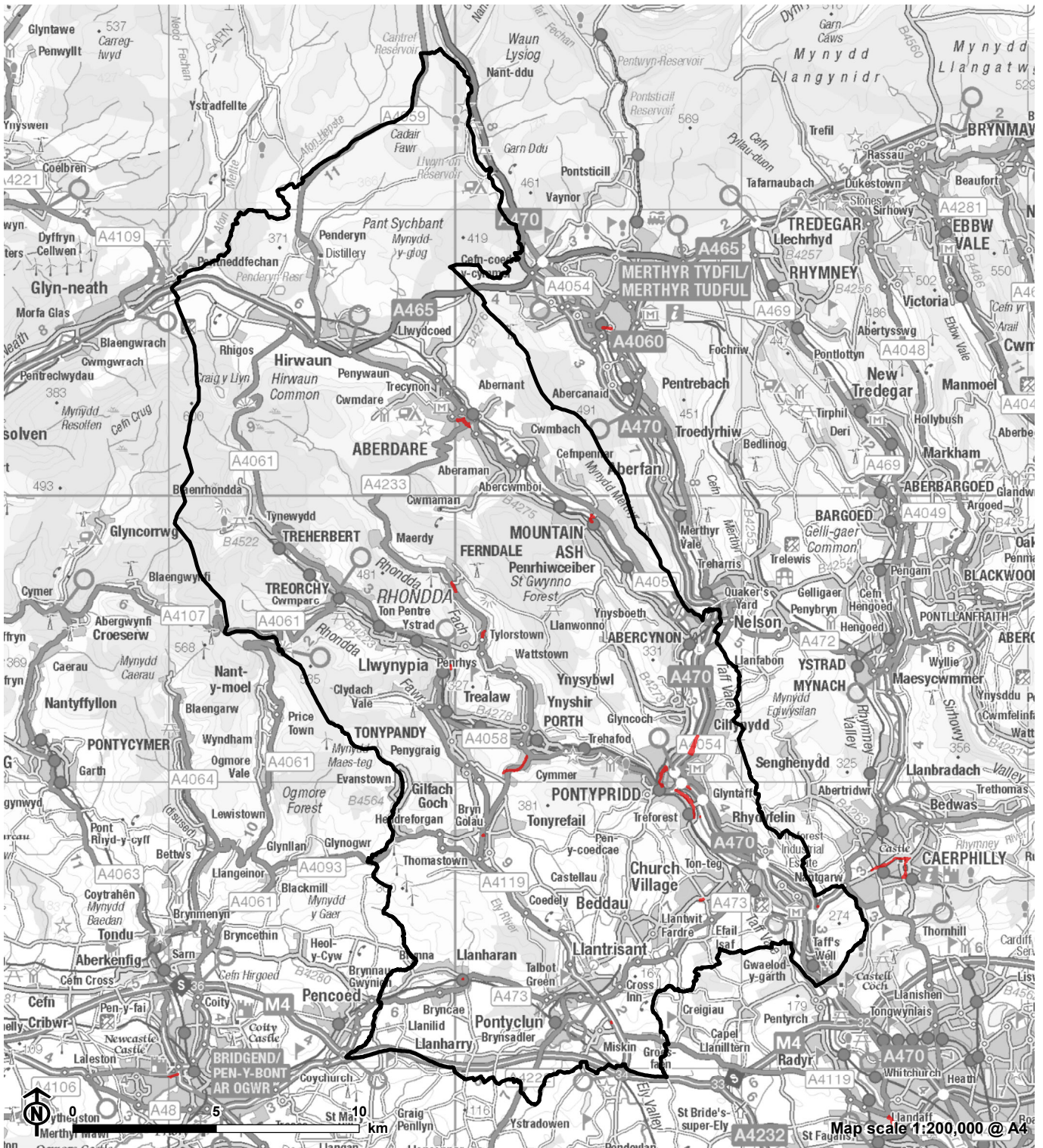

Figure D.4.2: Flood Risk

- Rhondda Cynon Taf
- Zone C1
- Zone C2
- Zone B

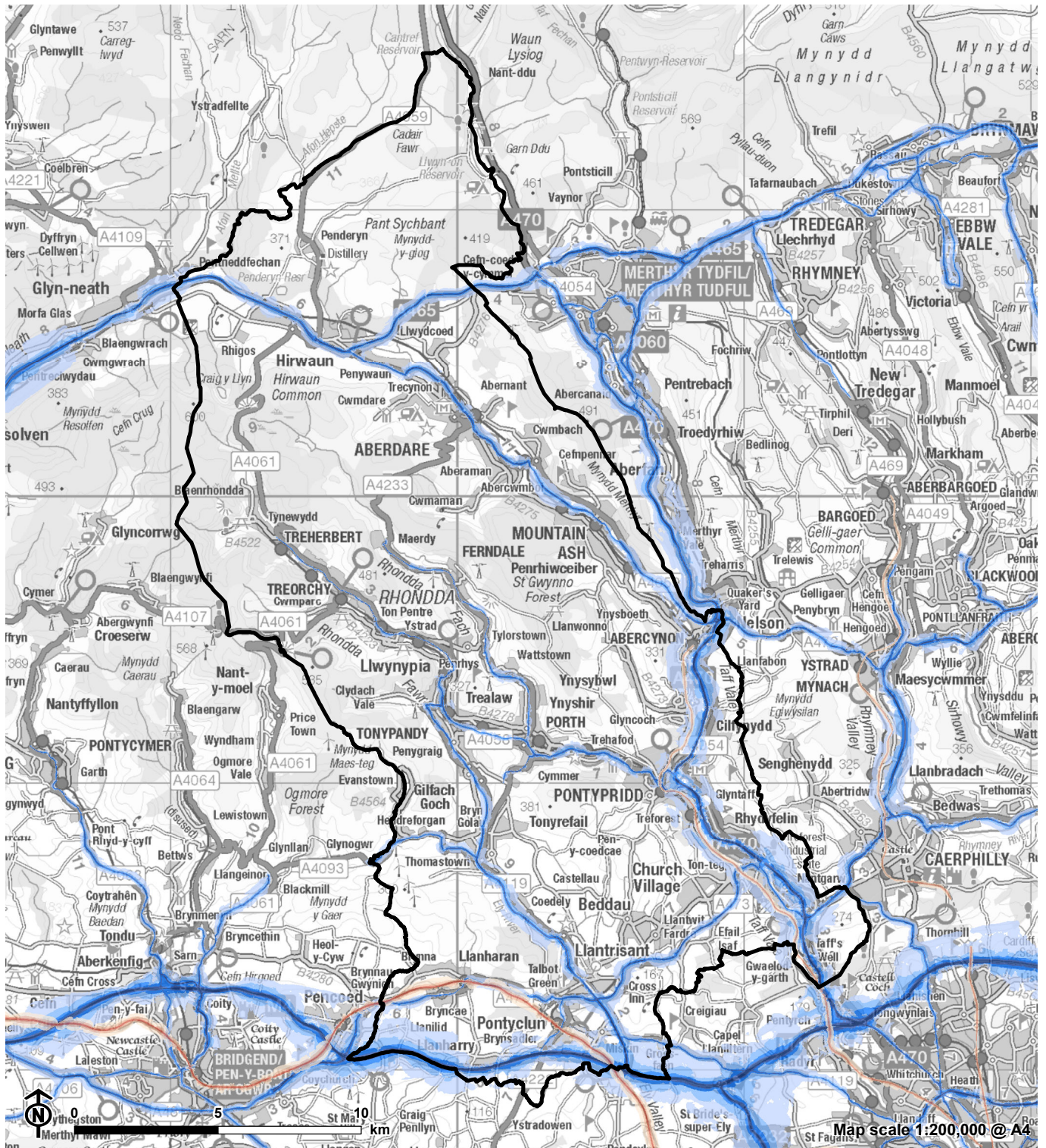

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2020

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_4_11226_r0_Air_Quality_A4P 11/11/2020
Source: OS, DEFRA

Figure D.5: Air Quality Management Areas

- Rhondda Cynon Taf
- Air Quality Management Area

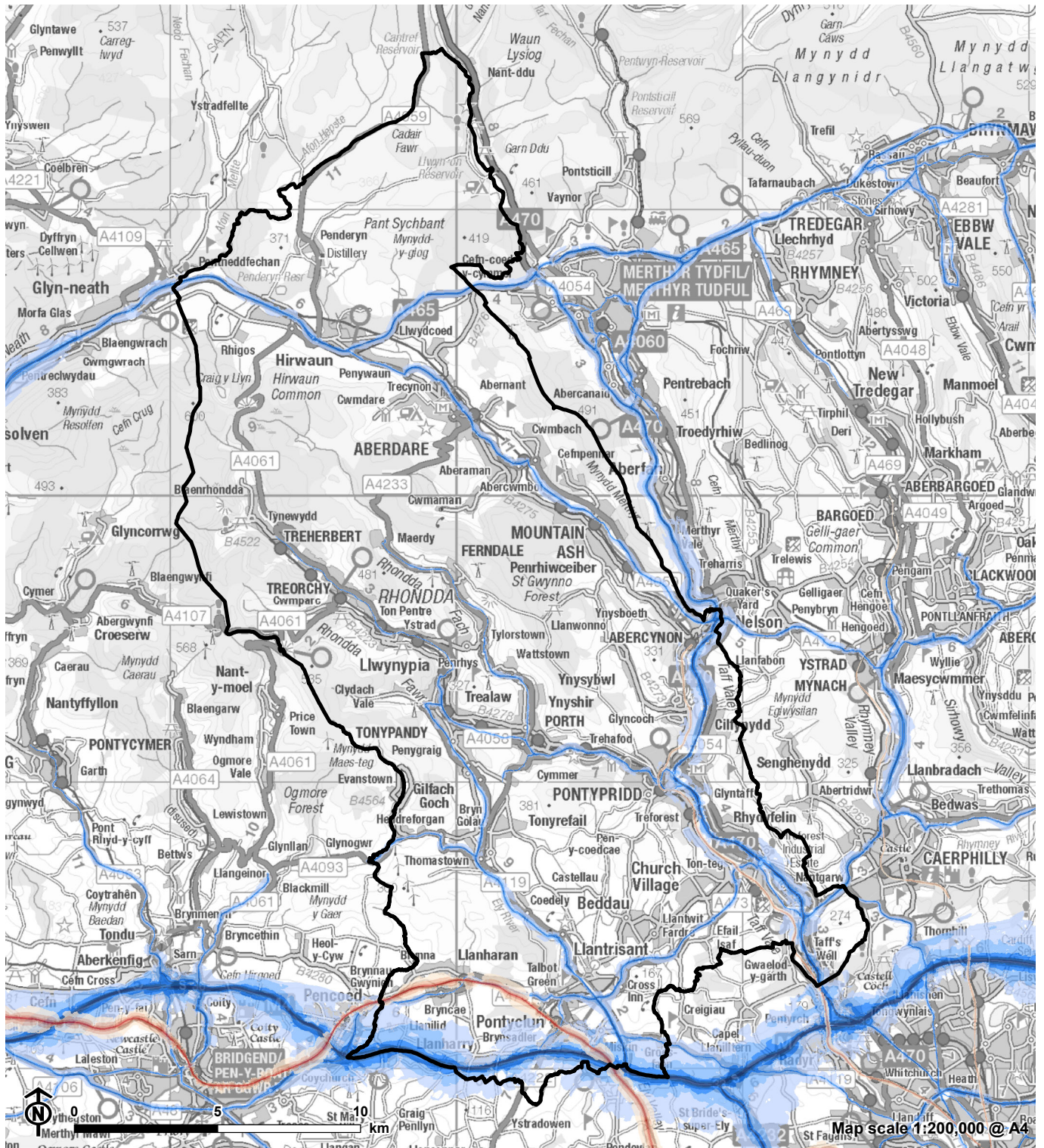

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2020
Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and database right 2020

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_5_1_11226_r0_Noise_Daytime_A4P 11/11/2020
Source: OS, NRW

Figure D.6.1: Noise levels (Daytime)

Major rail noise (07:00-23:00, 2012)	Major road noise (07:00-23:00, 2017)	Rhondda Cynon Taf
55.0-59.9 dB	55.0-59.9 dB	Rhondda Cynon Taf
60.0-64.9 dB	60.0-64.9 dB	
65.0-69.9 dB	65.0-69.9 dB	
70.0-74.9 dB	70.0-74.9 dB	
>=75.0 dB	>=75.0 dB	

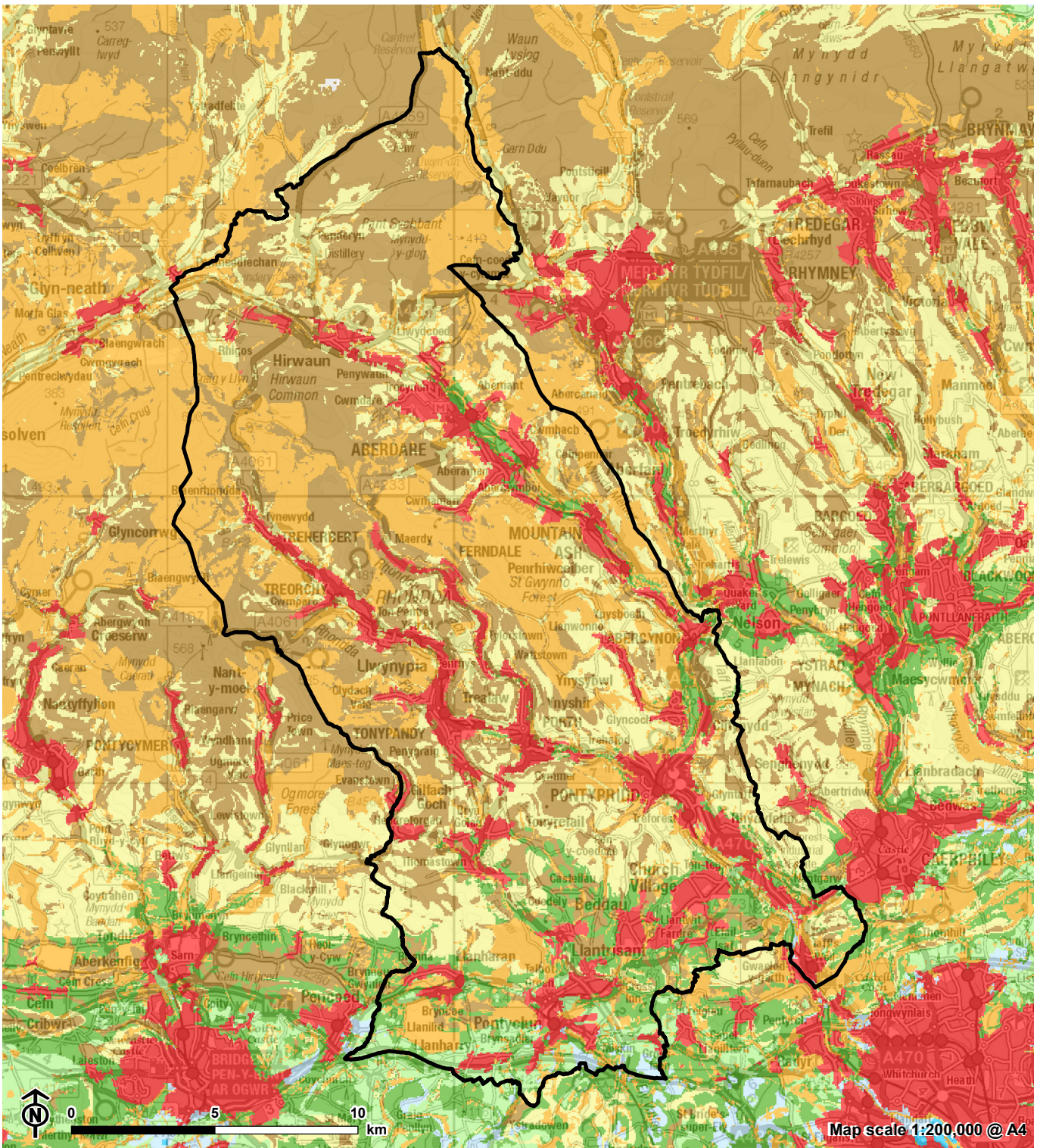

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2020
Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and database right 2020

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_5_2_11226_r0_Noise_Nighttime_A4P 11/11/2020
Source: OS, NRW

Figure D.6.2: Noise levels (Nighttime)

Major rail noise (23:00-07:00, 2012)	Major road noise (23:00-07:00, 2017)	Rhondda Cynon Taf
50.0-54.9 dB	50.0-54.9 dB	
55.0-59.9 dB	55.0-59.9 dB	
60.0-64.9 dB	60.0-64.9 dB	
65.0-69.9 dB	65.0-69.9 dB	
>=70.0 dB	>=70.0 dB	

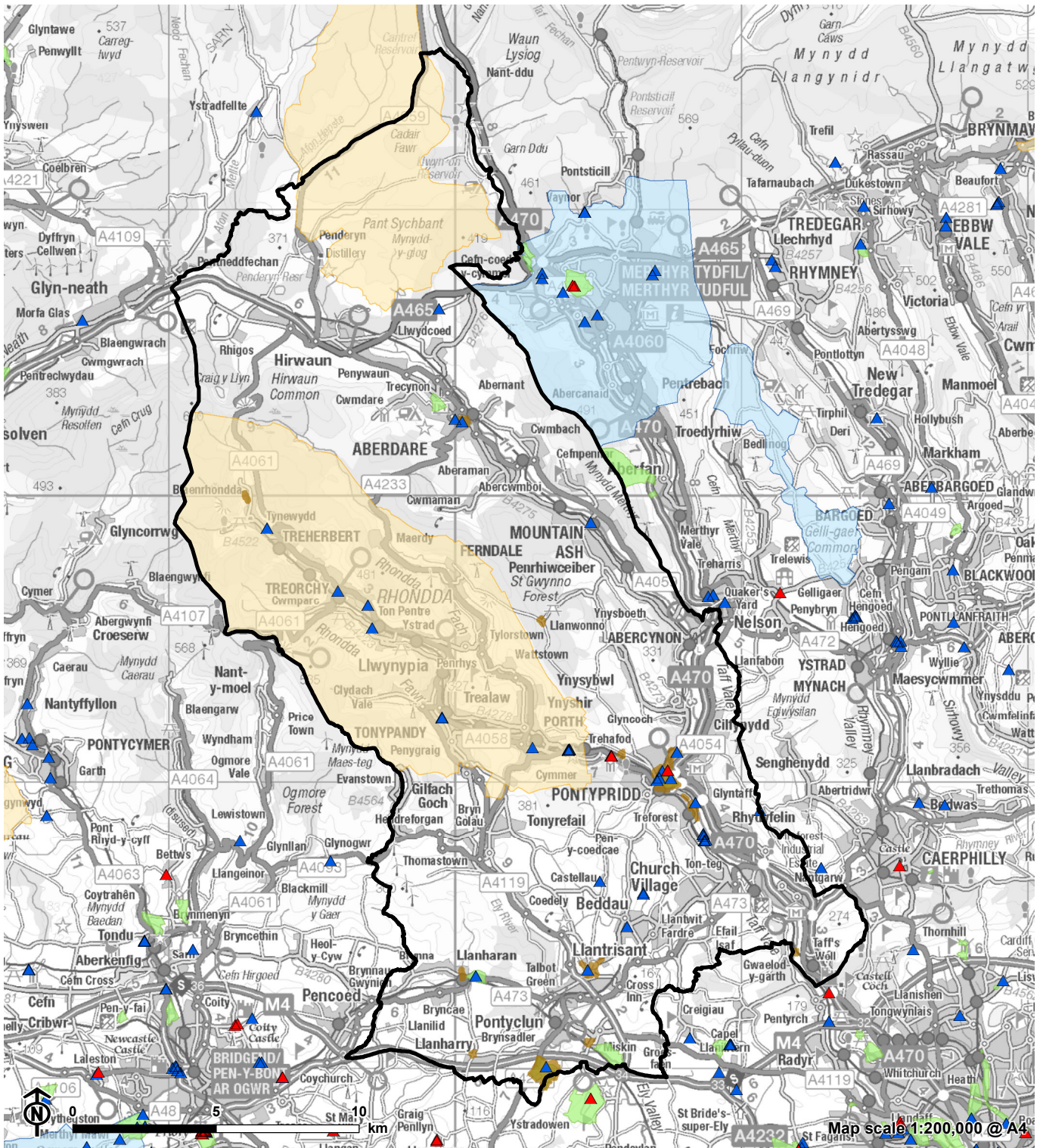
Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2020
Contains Natural Resources Wales information © Natural Resources Wales and database right 2020

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_6_11226_r0_Agriculture_A4P 11/11/2020
Source: OS, NRW

Figure D.7: Agricultural Land Quality

Agricultural Land Classification (Predictive)

	Grade 1 (Highest quality)		Grade 4	Rhondda Cynon Taf
	Grade 2		Grade 5 (Lowest quality)	
	Grade 3A		Non Agricultural	
	Grade 3B		Urban	

Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2021
Cadw Historic Assets Data. © Crown copyright 2021

CB:JH EB:Harbich_J LUC Fig4_7_11226_r1_Heritage_Features A4P 30/06/2021
Source: OS, RCTCBC, Cadw

Figure D.8: Designated Heritage Features

- Rhondda Cynon Taf
- Listed Building (Grade)**
- ▲ I
- ▲ II*
- Conservation Area
- Historic Parks and Gardens
- Registered Historic Landscape - Outstanding
- Registered Historic Landscape - Special

Appendix E
Candidate Site Assessment
Criteria

Table E.1: Assessment criteria for the Revised LDP Candidate Sites

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
<p>1 Mitigate and adapt to the effects of climate change and reduce flood risk</p>	<p>Minimise greenhouse gas emissions?</p> <p>Contribute to a carbon-neutral community?</p> <p>Reduce flood risk to people, property and maintain integrity of floodplain?</p> <p>Promote the use of SuDS and other flood resilient design?</p> <p>Consider the likely impacts of climate change on all types of infrastructure?</p> <p>Encourage the development of renewables, including micro-generation?</p> <p>Encourage high standards of energy efficiency in all new developments?</p> <p>Promote design which will help to mitigate the effects of climate change (for example through appropriate building orientation)?</p> <p>Steer development away from the floodplain where possible, and prevent increased flood risk elsewhere?</p> <p>Promote design which will support green infrastructure?</p> <p>Help to conserve important carbon stores/sinks in the County Borough to minimise the release of soil carbons (including from undisturbed soils, semi-natural vegetation and peat bogs)?</p>	<p>Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites</p> <p>The location of development will not affect the achievement of some parts of this objective – effects on greenhouse gas emissions from built development and the generation and use of renewables, for example, will depend largely on the detailed proposals for sites and their design, which are not known at this stage. The extent to which the location of sites would facilitate the use of sustainable modes of transport in place of cars is considered under SA objective 4 above.</p> <p>Where Candidate Sites are located in areas of high flood risk, it could increase the risk of flooding in those areas (particularly if the sites are not previously developed) and would increase the number of people and assets at risk from flooding. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are entirely or mainly (i.e. >50%) on greenfield land that is within flood zones 3 or on brownfield land within flood zones 3 are likely to have a significant negative (--) effect. - Sites that are either entirely or mainly on greenfield outside of flood zones 3 are likely to have a minor negative (-) effect. - Sites that are on brownfield land outside of flood zones 3 are likely to have a negligible (0) effect. <p>Open space sites</p> <ul style="list-style-type: none"> - The allocation of open spaces through the LDP would support the protection of areas at which the safe infiltration of surface water might be achieved. All sites of this type are expected to have a minor positive (+) effect.
<p>2 Provide an appropriate amount and mix of housing to meet local needs</p>	<p>Deliver good quality housing?</p> <p>Promote a mix of housing sizes, types and tenures?</p> <p>Promote housing that meets the requirements of those with particular needs including older people and people with disabilities?</p>	<p>Residential sites and residential-led mixed use sites</p> <p>All site options that would deliver housing will have a positive effect on this objective due to the nature of the development proposed. Larger sites will provide opportunities for the development of a greater number of homes and may also offer particular opportunities for incorporating affordable housing and a range of housing types. Housing delivered in the Rhondda Valley would be particularly beneficial due to low levels of</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
	<p>Help meet affordable housing needs to allow local people to remain within their communities?</p> <p>Protect and enhance the existing housing stock including the characteristic terraces?</p>	<p>delivery in that area historically. The remaining decision aiding questions would be influenced by policies in the Revised LDP rather than housing site locations. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that would deliver 100¹¹⁶ or more homes, or that are in the Rhondda Valley, would have a significant positive (++) effect. - Sites outside of the Rhondda Valley that would deliver fewer than 100 homes would have a minor positive (+) effect. <p>Employment, retail, tourism and open space sites</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that would not deliver housing would have a negligible (0) effect.
<p>3 Promote vibrant communities, with opportunities for living, working and socialising for all</p>	<p>Encourage provision of community facilities in accessible locations?</p> <p>Promote access to education for all?</p> <p>Consider the needs of specific groups including those with protected characteristics?</p> <p>Plan places with opportunities for active citizenship to promote community engagement?</p> <p>Accommodate meeting places for different cultures?</p> <p>Promote mixed development?</p> <p>Provide equality of access for all?</p> <p>Help to promote design solutions that will help protect communities from crime and reduce the fear of crime?</p>	<p>All site types</p> <p>Several of the issues addressed by this objective would not be influenced by the location of development and would instead be influenced by policies in the Revised LDP. However, sites that are located at the larger settlements within RCT will generally have better access to a wider range of existing services and facilities, including educational facilities, compared to sites located at smaller settlements. Any new services and facilities that may be provided as a result of the new development would also be accessible to a higher number of existing nearby residents. New open space sites close to the main centres of population would have the most benefits in terms of the number of people easily able to access them.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are located at one of the Principal Settlements would have a significant positive (++) effect. - Sites that are located at one of the Key Settlements would have a minor positive (+) effect. - Sites that are located away from the Principal Settlements and the Key Settlements would have a minor negative (-) effect but are recognised to boost the local economy and education offering.
<p>4 Encourage healthy and safe lifestyles</p>	<p>Promote provision of and access to healthcare facilities?</p>	<p>Residential sites and residential-led mixed use sites</p>

¹¹⁶ Note that the threshold used to identify larger sites for the purposes of the ISA may change once the range of site options is known.

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
<p>that promote well-being and improve overall health levels in RCT.</p>	<p>Prevent unacceptable impacts on amenity (such as noise and light pollution)?</p> <p>Provide spaces such as allotments and community gardens which will promote healthy eating?</p> <p>Protect existing open spaces?</p> <p>Promote provision of facilities for physical recreational activities and play (including for walking and cycling)?</p> <p>Promote the importance of protecting natural play spaces?</p> <p>Improve public access to natural greenspace and/or the countryside?</p> <p>Make provision for personal private outdoor space within new developments?</p> <p>Protect and improve people's mental health?</p> <p>Help to improve overall health levels and reduce health inequalities in RCT?</p> <p>Promote the importance of protecting natural play spaces?</p> <p><i>Please note that the extent to which site options will promote the use of active modes of transport is addressed under SA objective 5 below.</i></p>	<p>Public health will be influenced in part by the proximity of sites to open spaces, walking and cycle paths, easy access to which can encourage participation in active outdoor recreation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 800m of an area of open space <u>and</u> within 400m of a walking or cycle path will have a significant positive (++) effect. - Sites that are within 800m of an area of open space <u>or</u> within 400m of a walking or cycle path (but not both) will have a minor positive (+) effect. - Sites that are more than 800m from an area of open space <u>and</u> more than 400m from a walking or cycle path will have a minor negative (-) effect. - Sites that contain an existing area of open space (including allotments) or a walking or cycle path which could therefore be lost as a result of new development could have a significant negative (--?) effect, although this is uncertain depending on whether the development of the site would in fact result in the loss of that facility. <p>Residential sites and residential-led mixed use sites that are within close proximity of existing healthcare facilities (i.e. GP surgeries) will ensure that residents have good access to healthcare services. If a number of sites are allocated within close proximity of one another, this could lead to existing healthcare facilities becoming overloaded. If at any point information becomes available regarding the capacity of existing healthcare facilities, this will be taken into account in the ISA. It is also recognised that new development could stimulate the provision of new healthcare facilities, but this cannot be assumed at this stage.</p> <p>Therefore, the following effects are applicable, which could result in mixed effects overall¹¹⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential sites and residential-led mixed use sites that are within 400m of a health care provider would have a significant positive (++) effect.

¹¹⁷ In all cases, if the two parts of a score are the same type of effect, e.g. positive and negative, then a best or worst case scenario will be recorded, i.e. a score comprising '+' and '++' would be recorded as '++', while a score comprising '-' and '--' would be recorded as '--'. Furthermore, a site scoring '0' for one of the sub-criteria and '++' for another sub-criteria would be recorded as having a '++' effect. Mixed effects will only be recorded where a score comprises both positive and negative effects e.g. '+/-' or '++/--'.

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<ul style="list-style-type: none"> - Residential sites and residential-led mixed use sites that are within 400-800m of a health care provider would have a minor positive (+) effect. - Residential sites and residential-led mixed use sites that are not within 800m of a health care provider would have a minor negative (-) effect. - Sites that would not incorporate residential development would have a negligible (0) effect on this part of the objective. <p>In addition, which could lead to mixed effects overall:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential and residential-led mixed use sites that would expose residents to noise levels of Lnight ≥ 55.0 dB, or Laeq,16 ≥ 60.0 dB would have a significant negative (--) effect. - Residential and residential-led mixed use sites that would expose residents to noise levels of Lnight 50.0-54.9 dB, or Laeq,16 55.0-59.9 dB would have a minor negative (-) effect. <p>Employment and retail sites</p> <p>As discussed earlier in this section of the criteria, public health will be influenced in part by the proximity of sites to features which can encourage participation in active outdoor recreation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 800m of an area of open space <u>and</u> within 400m of a walking or cycle path will have a significant positive (++) effect. - Sites that are within 800m of an area of open space <u>or</u> within 400m of a walking or cycle path (but not both) will have a minor positive (+) effect. - Sites that are more than 800m from an area of open space <u>and</u> more than 400m from a walking or cycle path will have a minor negative (-) effect. - Sites that contain an existing area of open space (including allotments) or a walking or cycle path which could therefore be lost as a result of new development could have a significant negative (--?) effect, although this is uncertain depending on whether the development of the site would in fact result in the loss of that facility.

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<p>Employment sites would have a negligible (0) effect in relation to noise pollution. Noise levels experienced by workers at employment and retail sites will be heavily influenced the type of work carried to be out on the premises, whether hearing protection is worn by employees, and the design of the building (e.g. offices are more likely than dwellings to be air conditioned and acoustically insulated).</p> <p>Tourism sites</p> <p>As discussed earlier in this section of the criteria, public health will be influenced in part by the proximity of sites to features which can encourage participation in active outdoor recreation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 800m of an area of open space <u>and</u> within 400m of a walking or cycle path will have a significant positive (++) effect. - Sites that are within 800m of an area of open space <u>or</u> within 400m of a walking or cycle path (but not both) will have a minor positive (+) effect. - Sites that are more than 800m from an area of open space <u>and</u> more than 400m from a walking or cycle path will have a minor negative (-) effect. - Sites that contain an existing area of open space (including allotments) or a walking or cycle path which could therefore be lost as a result of new development could have a significant negative (--?) effect, although this is uncertain depending on whether the development of the site would in fact result in the loss of that facility. <p>In addition, which could lead to mixed effects overall:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tourism sites that would expose residents to noise levels of $L_{night} \geq 55.0$ dB, or $L_{aeq,16} \geq 60.0$ dB would have a significant negative (--) effect. - Tourism sites that would expose residents to noise levels of $L_{night} 50.0-54.9$ dB, or $L_{aeq,16} 55.0-59.9$ dB would have a minor negative (-) effect. <p>Open space sites</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<p>Sites that are proposed primarily for the delivery of new open space or recreation facilities will have a significant positive (++) effect given the potential for residents and visitors to the area to make use of these types of spaces for active recreation.</p> <p>In addition, which could lead to mixed effects overall:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Open space sites that would expose residents to noise levels of $L_{night} \geq 55.0$ dB, or $L_{aeq,16} \geq 60.0$ dB would have a significant negative (--) effect. - Residential residential-led mixed use, open space and tourism sites that would expose residents to noise levels of $L_{night} 50.0-54.9$ dB, or $L_{aeq,16} 55.0-59.9$ dB would have a minor negative (-) effect.
<p>5 Reduce the need to travel and promote more sustainable modes of transport</p>	<p>Provide for alternatives to the private car and improve public transport links?</p> <p>Improve the rail network?</p> <p>Provide for safe and attractive walking and cycling routes?</p> <p>Reduce the need to travel in new developments?</p> <p>Ensure connectivity to high speed broadband?</p> <p>Reduce the need for out commuting for work?</p> <p>Promote the provision of supporting infrastructure for and the use of electric vehicles?</p>	<p>Residential</p> <p>Sites that are located at the larger settlements within RCT will generally require shorter journeys to access jobs, services and facilities compared to sites located at smaller settlements. This will increase the likelihood of journeys being undertaken on foot or by bicycle rather than by car.</p> <p>Sites that are located at one of the Principal Settlements (Aberdare, Pontypridd and Talbot Green, Pontyclun and Llantrisant) or at a Key Settlement would have a minor positive (+) effect.</p> <p>In addition, which may lead to mixed effects overall, residential sites that are located close to key employment sites will help to reduce levels of out-commuting. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential sites that are within 1km of a key employment site will have a significant positive (++) effect. - Residential sites that are within 2km of a key employment site will have a minor positive (+) effect. - Residential sites that are not within 1km of a key employment site will have a negligible (0) effect. <p>Furthermore, convenient access to public transport links will reduce levels of car use and encourage modal shift. New development may stimulate the provision of new links such as bus routes; however this cannot be assumed. In addition, information is not available in relation to the frequency of bus services and it is recognised that some bus stops, particularly in rural areas, may offer only limited services.</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 400m of a railway station (including a South Wales Metro Station) and 400m of a bus stop will have a significant positive (++) effect. - Sites that are within 400m of a railway station or a bus stop (but not both) will have a minor positive (+) effect. - Sites that are not within 400m of a railway station or a bus stop will have a minor negative (-) effect. <p>Residential-led mixed use sites</p> <p>As discussed earlier in this section of the criteria, sites that are located at the larger settlements within RCT will generally require shorter journeys to access jobs, services and facilities compared to sites located at smaller settlements. This will increase the likelihood of journeys being undertaken on foot or by bicycle rather than by car.</p> <p>Sites that are located at one of the Principal Settlements (Aberdare, Pontypridd and Talbot Green, Pontyclun and Llantrisant) or at a Key Settlement would have a minor positive (+) effect.</p> <p>Residential-led mixed use sites that are located close to key employment sites will help to reduce levels of out-commuting. Therefore, the following effects are applicable which could result mixed effects overall:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential and residential-led mixed use sites that are within 1km of a key employment site will have a significant positive (++) effect. - Residential and residential-led mixed use sites that are within 2km of a key employment site will have a minor positive (+) effect. - Residential-led mixed use sites that are not within 1km of a key employment site will have a negligible (0) effect. <p>Furthermore, convenient access to public transport links will reduce levels of car use and encourage modal shift. New development may stimulate the provision of new links such as bus routes; however this cannot be assumed. In addition, information is not available in relation to the frequency of bus services and it is recognised that some bus stops, particularly in rural areas, may offer only limited services.</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 400m of a railway station (including a South Wales Metro Station) and 400m of a bus stop will have a significant positive (++) effect. - Sites that are within 400m of a railway station or a bus stop (but not both) will have a minor positive (+) effect. - Sites that are not within 400m of a railway station or a bus stop will have a minor negative (-) effect. <p>In addition, which could lead to mixed effects overall, mixed use sites that incorporate both residential and employment could help to reduce levels of out-commuting. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mixed use sites that incorporate residential and employment development could have a significant positive (++) effect. <p>Employment, retail, tourism and open space sites</p> <p>As discussed earlier in this section of the criteria, sites that are located at the larger settlements within RCT will generally require shorter journeys to access jobs, services and facilities compared to sites located at smaller settlements. Furthermore, delivering new developments and areas of open space at these settlements will mean a higher number of residents will benefit from easy access to them. This will increase the likelihood of journeys being undertaken on foot or by bicycle rather than by car.</p> <p>Sites that are located at one of the Principal Settlements (Aberdare, Pontypridd and Talbot Green, Pontyclun and Llantrisant) or at a Key Settlement would have a minor positive (+) effect.</p> <p>Furthermore, convenient access to public transport links will reduce levels of car use and encourage modal shift. New development may stimulate the provision of new links such as bus routes; however this cannot be assumed. In addition, information is not available in relation to the frequency of bus services and it is recognised that some bus stops, particularly in rural areas, may offer only limited services.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 400m of a railway station (including a South Wales Metro Station) and 400m of a bus stop will have a significant positive (++) effect. - Sites that are within 400m of a railway station or a bus stop (but not both) will have a minor positive (+) effect.

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<ul style="list-style-type: none"> - Sites that are not within 400m of a railway station or a bus stop will have a minor negative (-) effect.
<p>6 Promote, protect and enhance cultural heritage and the built environment</p>	<p>Protect and enhance areas and buildings of historical or cultural importance?</p> <p>Protect and enhance archaeology?</p> <p>Protect and enhance industrial heritage?</p> <p>Promote sustainable access to cultural sites?</p> <p>Ensure high standards of design in all new development?</p> <p>Protect and enhance local character and distinctiveness, while recognising the role of innovation?</p>	<p>All site types</p> <p>The ISA draws on historic environment work that will be undertaken by RCTCBC as part of the Candidate Site Assessment process. This assessment has been used as follows to assign potential effects to each of the site options considered. The effects are uncertain until detailed proposals for sites are known. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that have been assessed by the Council as being protected by, containing or impacting on any cultural designations (conservation areas, listed buildings, historic landscape, etc.) where development would have an undermining impact on the designation, could have an uncertain significant negative (--?) effect. - Sites that have been assessed by the Council as being protected by, containing or impacting on any cultural designations (conservation areas, listed buildings, historic landscape, etc.) where a study is needed to determine the extent of the effect, could have a significant negative (--?) effect. - Sites that have been assessed by the Council as having no potential to impact upon a historical asset or designation, will have an uncertain minor negative the extent of the (0?) effect.
<p>7 Promote the use of the Welsh language</p>	<p>Promote the use of the Welsh language amongst different groups of people, including in the workplace and in education?</p> <p>Promote the sustainability of Welsh-speaking communities?</p> <p>Promote the status of the Welsh language?</p>	<p>All site types</p> <p>While new housing in areas of high Welsh language use could be seen to increase the population in those areas and encourage the use of the Welsh language, it is also possible that people moving into those areas to access the new housing could 'dilute' Welsh language use in those areas and have the opposite effect. Furthermore, it is not expected that other site types (such as employment and tourism) would have implications for the levels of Welsh spoken in RCT, particularly given that users of many of these sites will only be at these locations temporarily. It is therefore not possible to conclude that the spatial location of Candidate Sites will directly affect this objective and so all site options will have a negligible (0) effect.</p>
<p>8 Protect and enhance the quality</p>	<p>Promote the improvement of the landscape where it has been degraded as a legacy of previous industrial use?</p>	<p>All site types</p> <p>Development within close proximity of the Bannau Brycheiniog National Park could have a significant negative effect on this objective due to the sensitivity of that landscape; however this is uncertain until</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
and character of the landscape	<p>Protect and enhance designated areas, including the National Park as well as its setting within the plan area and Special Landscape Areas?</p> <p>Protect and enhance historic landscapes?</p> <p>Protect and enhance local landscape character and distinctiveness?</p> <p>Protect and enhance tranquillity and dark skies?</p> <p>Enhance, protect, or manage the benefits of the valleys' industrial heritage?</p>	<p>detailed proposals for sites are known. While development is unlikely at areas of open space allocated through the LDP, there is potential for the identification of sites as formal areas of open space to affect their character, for example by changing the level of uses at these locations. Adopting a precautionary approach, the ISA identifies the potential for adverse impacts on local character and landscape setting. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 1km of the National Park could have a significant negative (--?) effect. <p>In addition:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within a Special Landscape Area could have a significant negative effect (--?). <p><i>For sites outside of these areas, any landscape sensitivity assessment work that may be undertaken as part of the LDP Revision process will be drawn upon, and criteria will be set out here to show how such evidence has been used to inform the ISA.</i></p>
9 Protect and enhance biodiversity	<p>Improve the diversity of habitats and species and maintain and enhance populations of species?</p> <p>Enhance the extent of habitats and populations of protected and priority species by seeking the creation, restoration and appropriate management of green networks and linkages?</p> <p>Improve and protect the condition of ecosystems and support the long term management of habitats?</p> <p>Enhance connectivity by maximising opportunities for the creation of functional habitat and ecological networks?</p> <p>Achieve adaptability to change, in particular the effects of climate change?</p> <p>Limit the potential for disruption of natural processes or connectivity?</p> <p>Support the restoration of natural processes which could mitigate or remove other impacts?</p>	<p>All site types</p> <p>Development sites that are within close proximity of an international, national or local designated conservation site have the potential to affect the biodiversity or geodiversity of those sites/features, e.g. through habitat damage/loss, fragmentation, disturbance to species, air pollution, increased recreation pressure etc. Conversely, there may be opportunities to promote habitat connectivity if new developments include green infrastructure. Therefore, while proximity to designated sites provides an indication of the potential for an adverse effect, uncertainty exists, as appropriate mitigation may avoid adverse effects and may even result in beneficial effects. While the allocation of sites for open space is unlikely to result in substantial development, there is potential for this type of use to result in increased recreational pressures on the site itself and in the surrounding area. It is recognised that new open space could help to reduce recreational pressures on surrounding biodiversity assets by provide alternative greenspace. However, without more detailed site specific ecological assessment and understanding how the new open space would be used a precautionary approach will be taken and no positive effects are recorded. In addition, the potential impacts on biodiversity present on each site, or undesignated habitats and species adjacent to the potential development sites, cannot be determined at this strategic level of assessment. This would be determined once more specific proposals are developed and submitted as part of a planning application.</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
	Enhance and protect connections between people and nature?	<ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within 250m of one or more internationally or nationally designated biodiversity or geodiversity sites may have a significant negative (--?) effect. - Sites that are between 250m and 1km of one or more internationally or nationally designated biodiversity or geodiversity sites, or that are within 250m of a locally designated site may have a minor negative (-?) effect. - Sites that are more than 1km from any internationally or nationally designated biodiversity or geodiversity sites and that are over 250m from a locally designated site could have a negligible (0?) effect.
10 Protect the quality and quantity of RCT's water resources	<p>Reduce and/or avoid pollution to water environment?</p> <p>Support efficient use of water, including greywater recycling in new developments?</p> <p>Protect quality and quantity of groundwater sources?</p> <p>Prevent new development that will cause drainage problems (including in relation to the proliferation of soil sealing)?</p> <p>Protect the quality and quantity of surface water?</p> <p>Help to ensure adequate levels of sewerage infrastructure and capacity to treat wastewater at sewage treatment works?</p>	<p>Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites</p> <p>Levels of water consumption within new development will be determined by its design and onsite practices and therefore influenced by policies in the Revised LDP, rather than the location of the site. However, the location of development could affect groundwater quality during construction depending on its proximity to Source Protection Zones. The extent to which water quality is affected would depend on construction techniques and the use of sustainable drainage systems (SuDS) within the design, therefore effects are uncertain at this stage.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Development within a Source Protection Zone could result in significant negative (--?) effects on water quality although this is uncertain at this stage of assessment. - Development outside of a Source Protection Zone would have a negligible (0) effect. <p>Open space sites</p> <p>The allocation of open space sites is unlikely to result in development that might otherwise have potential to adversely affect groundwater resources. There is potential for the infiltration of surface water to be supported through the identification and protection of open spaces in RCT and therefore a minor positive (+) effect is recorded for all sites of this type.</p>
11 Protect and enhance air quality	Avoid increasing air pollution and achieve improvements in air quality?	Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
	<p>Reduce emissions, particularly in and around AQMAs?</p> <p>Promote policy and development that enables and supports communities in adopting lifestyles and actions that can protect or enhance local air quality?</p>	<p>Development within or close to one of the 16 AQMAs within RCT could contribute to increased traffic in those areas, compounding air quality issues.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are within an AQMA would have a significant negative (--) effect. - Sites that are not within an AQMA but that would contribute to increased traffic in those areas (i.e. where there are direct road links) are likely to have a minor negative (-) effect. - Sites that are not within or directly connected to an AQMA are likely to have a negligible (0) effect. <p>Open space sites</p> <p>It is not expected that identification and protection of open spaces in RCT would result in substantial increases in traffic to the areas in question. Many open spaces will not incorporate dedicated parking and travellers to site will often make use of active modes to access them given their intended purpose in supporting active recreation. Therefore, a negligible effect (0) is recorded for all sites of this type.</p>
<p>12 Promote the efficient use of land, soils and minerals</p>	<p>Encourage the re-use of previously developed land and buildings as a priority, where appropriate?</p> <p>Prevent and control pollution to land?</p> <p>Promote the remediation of land contamination?</p> <p>Safeguard mineral resources?</p> <p>Reuse and recycle aggregates on site?</p> <p>Promote higher densities of development (where considered appropriate) to support more efficient use of land resources?</p>	<p>Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites</p> <p>Development on brownfield land represents more efficient use of land in comparison to the development of greenfield sites. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites that are on brownfield land would have a significant positive (++) effect. - Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites that are on greenfield land classed as high quality agricultural land (Grades 1, 2 or 3a) would have a significant negative (--) effect. - Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites that are on greenfield land which is not classed as high quality agricultural land (Grades 3b, 4, 5 and urban land) would have a minor negative (-) effect. - In addition, residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites that are within a Minerals Safeguarding Area (regardless of the site's classification as greenfield or brownfield) could have a minor negative effect although this is uncertain (-?) as it may be possible to extract mineral

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<p>resources before development takes place and there is potential for the mineral resource to already be sterilised.</p> <p>Open space sites</p> <p>The allocation of open space sites is unlikely to result in development that might otherwise result in the loss of greenfield land. The identification of this land is likely to result in the protection of greenfield land and agricultural soils. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Open space sites on greenfield land that is classed as high quality agricultural land (Grades 1, 2 or 3a) would have a significant positive (++) effect. - Open space sites on greenfield land which is not classed as high quality agricultural land (Grades 3b, 4, 5 and urban land) would have a minor positive (+) effect.
<p>13 Continue to minimise waste generation and promote more sustainable waste management</p>	<p>Reduce waste generation?</p> <p>Avoid, reduce, re-use, recycle and recover before disposal to landfill?</p> <p>Further improve on good recycling performance including provision of facilities (domestic and commercial)?</p> <p>Support development of alternatives to landfill, including composting facilities and energy from waste?</p> <p>Promote self-sufficiency in terms of waste management where appropriate?</p>	<p>Residential, residential-led mixed use, employment, retail and tourism sites</p> <p>The effects of development on waste generation and the sustainable management of waste will depend on the practices used onsite, rather than the location of the development. However, development on brownfield land may offer opportunities to re-use onsite buildings and materials. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that are on brownfield land could have a minor positive (+?) effect. - Sites that are on greenfield land could have a negligible (0) effect. <p>Open space sites</p> <ul style="list-style-type: none"> - The allocation of open space sites is unlikely to promote the re-use of onsite material and therefore a negligible (0) effect is recorded for all sites of this type.
<p>14 Provide for a sustainable economy</p>	<p>Encourage economic growth, especially in areas of high unemployment and economic inactivity?</p> <p>Encourage appropriate inward and indigenous investment?</p>	<p>Employment sites, retail and mixed use sites containing employment uses</p> <p>Candidate Sites that would be used for employment-related development will all have positive effects on the economy as they will provide high quality new sites for businesses to locate and may encourage inward investment. Larger sites will provide particular opportunities for economic growth. Therefore:</p>

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
	<p>Support the rural economy?</p> <p>Promote sustainable tourism?</p> <p>Ensure the allocation of land to accommodate the economic needs of the population?</p> <p>Maintain an appropriate land bank of employment sites?</p> <p>Promote the vitality and viability of town centres?</p> <p>Support the achievement of a greener lower carbon economy which can benefit all members of the community?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Employment and retail sites that are 5ha or larger in size would have a significant positive (++) effect. - Employment and retail sites that are smaller than 5ha would have a minor positive (+) effect. - Mixed use sites containing employment or retail uses will support economic growth in RCT; however, this will depend upon the portion of the site that would support these types of uses. Therefore, an uncertain minor positive (+?) effect is recorded for all sites of this type. <p>Tourism</p> <p>Tourism sites could support economic growth in RCT. However, any more substantial contribution to the growth and diversification of the local economy will depend on the specific nature of the tourism uses that would be incorporated which is not known at this stage. Therefore, an uncertain minor positive (+?) effect is recorded for all sites of this type.</p> <p>Residential and open space sites</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that would not deliver employment-related development would have a negligible (0) effect. <p>Residential and residential-led mixed use sites</p> <p>Residential and residential-led mixed use sites could have a negative effect on the achievement of this objective if they would result in the loss of existing employment uses. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential and residential-led mixed use sites that are in employment use currently would have a significant negative (--) effect on this objective.
<p>15 Provide for a diverse range of job opportunities</p>	<p>Maximise employment opportunities within the County Borough?</p> <p>Provide opportunities for a range of skills levels?</p> <p>Provide jobs in accessible locations?</p> <p>Accommodate training facilities to help develop a flexible skills base?</p>	<p>Employment sites, retail and mixed use sites containing employment or retail uses</p> <p>Candidate Sites that would be used for employment-related development will all have positive effects on this objective, due to the nature of the development proposed. Larger sites will provide higher numbers of jobs, as well as the associated opportunities for work-based learning and skills development. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Employment and retail sites that are 5ha or larger in size would have a significant positive (++) effect. - Employment and retail sites that are smaller than 5ha would have a minor positive (+) effect.

ISA objective	Decision aiding questions Will the Candidate Site...?	Assessment criteria
		<ul style="list-style-type: none"> - Mixed use sites containing employment or retail uses will support access to employment in RCT; however, this will depend upon the portion of the site that would support these types of uses. Therefore, an uncertain minor positive (+?) effect is recorded for all sites of this type. <p>Tourism</p> <p>Tourism sites could support employment provision in RCT. However, any more substantial and consistent contribution to the employment offer (e.g. employment opportunities which are not seasonal in nature) will depend on the specific nature of the tourism uses that would be incorporated which is not known at this stage. Therefore, an uncertain minor positive (+?) effect is recorded for all sites of this type.</p> <p>Residential and open space sites</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sites that would not deliver more substantial employment development would have a negligible (0) effect. <p>Residential and residential-led mixed use sites</p> <p>Residential and residential-led mixed use sites could have a negative effect on the achievement of this objective if they would result in the loss of existing employment uses. Therefore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Residential and residential-led mixed use sites that are in employment use currently would have a significant negative (--) effect on this objective.

Atodiad F

Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

1.12 Cafodd dogfen ymgynghori'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir ei hadolygu i ystyried effeithiau tebygol ei chynnwys ar bob un o naw nodwedd warchoddedig Deddf Cydraddoldeb 2010. Ar gyfer pob nodwedd warchoddedig, ystyriwyd a yw pob rhan o'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir yn gydnaws neu'n anghydnaws â'r tair prif ddyletswydd a nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

1.13 Lle y bo'n berthnasol, mae'r testun cyfiawnhau yn cyfeirio at is-grwpiau perthnasol o fewn y nodweddion gwarchoddedig ac yn ystyried y grwpiau y gallai pob rhan o'r CDLI Diwygiedig: Y Strategaeth a Ffefrir effeithio fwyaf arnynt. Er enghraifft, mae'r nodwedd warchoddedig 'oedran' yn cynnwys pobl dros 65 oed, yn ogystal â babanod a phlant bach.

1.14 Defnyddiwyd system sgorio sy'n seiliedig ar liwiau i ddangos yr effeithiau y mae'r ddogfen ymgynghori yn debygol o'u cael ar bob nodwedd warchoddedig, fel y dangosir isod.

Tabl F.1: Allwedd i'r lliwiau a ddefnyddir yn yr Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Sgôr	Effaith debygol
+	Cadarnhaol
0	Niwtral
-	Negyddol

Tabl F.2: Asesiad o Effaith y Strategaeth a Ffefrir ar Gydraddoldeb

Rhan o ddogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir	Oedran	Anabledd	Ailbennu rhywedd	Priodas a phartneriaeth sifil	Beichiogrwydd a mamolaeth	Hil	Crefydd neu gred	Rhyw	Cyfeiriadedd rhywiol
Gweledigaeth	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<p>I gefnogi'r broses o roi'r CDLI Diwygiedig a'i weledigaeth ar waith, cafodd 18 amcan eu pennu yn nogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir. Mae'r asesiad o'r weledigaeth yn ystyried testun y weledigaeth ei hun, ynghyd â'r 18 amcan.</p> <p>Mae'r weledigaeth yn nodi, erbyn 2037, y bydd RhCT yn ardal â chymunedau cynaliadwy, cydlynol sy'n iach ac wedi'u cysylltu'n dda, gyda mynediad cyfartal at gartrefi, swyddi, gwasanaethau a chyfleusterau o ansawdd uchel. Mae amcan 3 yn cefnogi'r nod trosfwaolfe o symud tuag at gymunedau mwy cydlynol, gan hyrwyddo cymunedau integredig a chyfleoedd i bawb fyw, gweithio a chymdeithasu ynddynt. Disgwylir y dylai'r dull hwn o weithredu helpu i hyrwyddo integreiddio cymdeithasol ar draws RhCT. Mae rhan helaeth o'r gymuned mewn datblygiadau newydd yn debygol o gael budd o hyn, gyda chymorth penodol ar gyfer y nodweddion gwarchoddedig o ran sicrhau mynediad da at wasanaethau a chyfleusterau i ddiwallu eu hanghenion ac o ran cyfleoedd gwaith. Mae'r amcan hwn hefyd yn debygol o gefnogi camau i integreiddio gwahanol grwpiau yn RhCT. Nodir effeithiau cadarnhaol ar draws pob nodwedd warchoddedig. Disgwylir hefyd y bydd sicrhau mynediad da at gyfleusterau cymunedol yn cael effeithiau cadarnhaol ar y grŵp beichiogrwydd a mamolaeth a'r grŵp crefydd neu gred yn enwedig, gan fod mwy o bosibilrwydd y bydd angen i'r grwpiau hyn gael mynediad at gyfleusterau meddygol, neuaddau cwrdd a mannau addoli.</p> <p>Mae amcan 2 yn ceisio sicrhau mynediad da at dai i ddiwallu anghenion pob cymuned, gan gyfeirio'n benodol at ddarparu tai fforddiadwy, tai amlfeddiannaeth wedi'u rheoli'n briodol, a thai i bobl hŷn. O ystyried pwysigrwydd cartrefi fforddiadwy a thai amlfeddiannaeth i bobl ifanc na fyddai modd iddynt efallai gael mynediad at lety addas fel arall a phwyslais yr amcan ar ddarparu tai i bobl hŷn, disgwylir effeithiau cadarnhaol o ran oedran yn enwedig. Mae amcan 5 yn cefnogi hyrwyddo cludiant cyhoeddus a theithio llesol sy'n debygol o fod o fudd o ran ansawdd yr aer yn ardal y cynllun. At hynny, mae amcan 11 yn trafod gwella ansawdd yr aer yn RhCT yn uniongyrchol. O ystyried bod grwpiau penodol yn agored i niwed oherwydd llygredd yn yr aer, pennir effeithiau cadarnhaol o ran oedran (gan gynnwys y rheiny dros 65 oed, babanod a phlant bach), anabledd (gan gynnwys y rheiny â phroblemau iechyd hirdymor) a beichiogrwydd a mamolaeth. Disgwylir i'r cymorth ar gyfer cydnherthedd hirdymor canol trefi RhCT a amlinellir trwy amcan 16 helpu i ddarparu mannau lle y gall grwpiau na fyddent fel arall o reidrwydd yn dod i gysylltiad â'i gilydd ymwneud â'i gilydd, gan hyrwyddo mwy o oddefgarwch ac integreiddio cymdeithasol. Bydd hyn o fudd penodol i grwpiau a allai wynebu mwy o aflonyddu a/neu anoddefgarwch yn eu bywydau bob dydd. Felly, nodir effeithiau cadarnhaol o ran ailbennu rhywedd, hil a chyfeiriadedd rhywiol yn enwedig.</p>									
Y Strategaeth a Ffefrir, gan gynnwys y Safleoedd Allweddol Arfaethedig	+/-	+/-	+	0	+/-	+	+	0	+
<p>Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn canoli twf yn unol â Hierarchaeth Aneddiadau'r CDLI Diwygiedig. Mae hyn yn blaenoriaethu'r Prif Aneddiadau a'r Aneddiadau Allweddol ar gyfer datblygiadau newydd sy'n debygol o gefnogi mynediad at wasanaethau a chyfleusterau yn yr ardaloedd hynny a hyrwyddo cyfleoedd i gerdded a seiclo o ddydd i ddydd. Mae hyn yn debygol o helpu i sicrhau mynediad da at gyfleusterau cymunedol, a bydd i hyn effeithiau cadarnhaol ar gyfer y grŵp beichiogrwydd a mamolaeth a'r grŵp crefydd neu gred, gan fod mwy o bosibilrwydd y bydd angen i'r grwpiau hyn gael mynediad at gyfleusterau meddygol, neuaddau cwrdd a mannau addoli. Trwy ddarparu datblygiadau newydd mewn ardaloedd lle y ceir cysylltiadau da at wasanaethau a chyfleusterau a thrwy ddarparu Safleoedd Allweddol Posibl sy'n ddigon mawr i ddarparu gwasanaethau a chyfleusterau newydd sydd i ryw raddau yn hunangynhwysol, mae i'r Strategaeth a Ffefrir botensial i gyfyngu ar unrhyw gynydd mewn teithio mewn cerbydau preifat dros gyfnod y cynllun, a bydd i hyn fanteision o ran ansawdd yr aer. O ystyried bod grwpiau penodol yn agored i niwed oherwydd llygredd yn yr aer, pennir effeithiau cadarnhaol o ran oedran (gan gynnwys y rheiny dros 65 oed, babanod a phlant bach), anabledd (gan gynnwys y rheiny â phroblemau iechyd hirdymor) a beichiogrwydd a mamolaeth. Fodd bynnag, gan fod rhai o aneddiadau mwy o faint RhCT yn cynnwys rhai Ardaloedd Rheoli Ansawdd yr Aer, mae posibilrwydd y bydd i grwpiau hyn sy'n fwy agored i niwed yn wynebu mwy o lygredd aer pan fydd datblygiadau newydd yn mynd rhagddynt mewn lleoliadau sy'n agos atynt. Gall fod angen i'r grwpiau hyn deithio trwy ardaloedd lle y mae ansawdd yr aer yn wael pan fydd eu llety yn agos at Ardal Rheoli Ansawdd yr Aer neu wedi'i leoli mewn Ardal o'r fath. Mae canolbwyntio ar ddatblygiadau mewn aneddiadau mwy o faint yn gydnaws â'r polisi cenedlaethol o roi dull Canol Trefi yn Gyntaf ar waith, rhywbeth sy'n debygol o helpu i sicrhau cydnherthedd hirdymor canol trefi RhCT. Bydd hyn o bwys o ran darparu mannau lle y gall grwpiau na fyddent fel arall o reidrwydd yn dod i gysylltiad â'i gilydd ymwneud â'i gilydd, gan hyrwyddo mwy o oddefgarwch ac integreiddio cymdeithasol. Bydd hyn o fudd penodol i grwpiau a allai wynebu mwy o aflonyddu a/neu anoddefgarwch yn eu bywydau bob dydd. Felly, nodir effeithiau cadarnhaol o ran ailbennu rhywedd, hil a chyfeiriadedd rhywiol.</p>									

Atodiad F
ASESIAD O'R EFFAITH AR GYDRADDOLDEB

Arfarniad Cynladwyedd
 Integredig Ionawr 2024

Rhan o ddogfen ymgynghori'r Strategaeth a Ffefrir	Oedran	Anabledd	Ailbennu rhywedd	Priodas a phartneriaeth sifil	Beichiogrwydd a mamolaeth	Hil	Crefydd neu gred	Rhyw	Cyfeiriadedd rhywiol
Polisiâu Strategol	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<p>Mae polisi SP2: Creu Lleuedd a Chymunedau Cynaliadwy yn cefnogi'r nod trosfwaol o symud tuag at gymunedau sy'n gynhwysol, yn gydlynol, yn ddiogel, yn cael eu cefnogi ac yn cael eu gwerthfawrogi. Disgwylir i'r polisi hwn helpu i gefnogi camau i integreiddio gwahanol grwpiau yn ardal y cynllun. Felly, nodir effeithiau cadarnhaol ar draws pob nodwedd warchoddedig. Yn unol â'r polisi, mae hefyd yn ofynnol dylunio datblygiadau mewn ffordd sy'n hygyrch i bob defnyddiwr a darparu cymysgedd priodol ac amrywiol o dai o wahanol fath a maint yn ardal y cynllun i ddarparu ar gyfer anghenion pawb, gan sicrhau bod modd addasu'r tai wrth i anghenion newid dros gyfnod. Disgwylir y bydd hyn o fudd penodol i bobl â phroblemau symud, yn ogystal â phobl hŷn, gan fod pwyslais ar greu datblygiadau hygyrch y gellir eu haddasu pan fydd anghenion yn newid. Disgwylir y bydd cymysgedd priodol o dai yn cynnwys tai fforddiadwy a fydd o fudd penodol i bobl iau a allai fel arall ei chael yn anodd cael mynediad i'r farchnad dai. Felly, disgwylir effeithiau cadarnhaol o ran oedran ac anabledd.</p> <p>Disgwylir i bolisiâu SP7: Tir Cyfogaeth a'r Economi ac SP8: Canolfannau Anheddiad helpu i hybu cydnheredd canol trefi RhCT. Trwy bolisi SP7, mae'r budd hwn yn adlewyrchu'r dull polisi o chwilio am gynigion ar gyfer swyddfeydd B1 mewn canolfannau anheddiad sydd wedi'u lleoli'n fwy priodol a lleoli datblygiadau at ddibenion ac eithrio dosbarth B yng nghanol aneddiadau. Lle nad yw hyn yn bosibl, bydd angen defnyddio dull dilyniannol i chwilio am safleoedd, yn unol â'r egwyddor Canol Trefi yn Gyntaf. Mae polisi SP8 yn datgan yn glir y dylai datblygiadau yng nghanol aneddiadau wella bywiogrwydd a hyfywedd y lleoliadau hyn. Disgwylir i'r ddau bolisi hyn gynyddu nifer yr ymwelwyr, yn ogystal â'r gwasanaethau a'r siopau, sydd ar gael yng nghanol aneddiadau. O sicrhau bod canol aneddiadau yn ardal y cynllun yn hyfyw, bydd yn helpu i gyfyngu ar y cynnydd yn y llygredd yn yr aer yn ardal y cynllun oherwydd bydd modd i lawer o breswylwyr fynd i'r ardaloedd hyn yn hwylus gan ddefnyddio dulliau teithio cynaliadwy. O ystyried bod grwpiau penodol yn agored i niwed oherwydd llygredd yn yr aer, pennir effeithiau cadarnhaol o ran oedran (gan gynnwys y rheiny dros 65 oed, babanod a phlant bach), anabledd (gan gynnwys y rheiny â phroblemau iechyd hirdymor) a beichiogrwydd a mamolaeth. Trwy sicrhau bod canol aneddiadau yn hyfyw, bydd hefyd o bwys o ran darparu mannau lle y gall grwpiau na fyddent fel arall o reidrwydd yn dod i gysylltiad â'i gilydd ymwneud â'i gilydd, gan hyrwyddo mwy o oddefgarwch ac integreiddio cymdeithasol. Bydd hyn o fudd penodol i grwpiau a allai wynebu mwy o aflonyddu a/neu anoddefgarwch yn eu bywydau bob dydd. Felly, nodir effeithiau cadarnhaol ar gyfer y ddau bolisi o ran ailbennu rhywedd, hil a chyfeiriadedd rhywiol.</p>									